

Lagrådsremiss

Effektivare gränsöverskridande inhämtning av elektroniska bevis

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 8 januari 2026

Gunnar Strömmer

Cecilia Johansson
(Justitiedepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Elektroniska uppgifter har allt oftare avgörande betydelse som bevis i brottsutredningar. Eftersom sådana uppgifter många gånger finns lagrade hos tjänsteleverantörer utanför Sverige behöver brottsbekämpande myndigheter bättre och mer effektiva gränsöverskridande verktyg för att komma åt sådana uppgifter. Mot den bakgrunden antogs EU:s förordning om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis ([EU] 2023/1543) och EU-direktivet om utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för insamling av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden ([EU] 2023/1544).

Regeringen föreslår att det införs en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen. I den föreslås bl.a. att åklagare och i vissa fall andra brottsbekämpande myndigheter ska kunna utfärda en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder. Åklagare föreslås få besluta om verkställighet av en sådan order som utfärdats av myndigheter i en annan medlemsstat. Åklagarmyndigheten föreslås kunna besluta om sanktioner vid överträdelse av EU-förordningen.

Regeringen föreslår även en ny lag som genomför EU-direktivet. Den innebär bl.a. att vissa tjänsteleverantörer med koppling till Sverige ska utse en mottagare av beslut och framställningar som avser inhämtning av elektroniska bevis. En centralmyndighet föreslås ha ett tillsynsansvar och rätt att besluta om sanktioner.

Lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen föreslås träda i kraft den 18 augusti 2026. Lagen som genomför EU-direktivets bestämmelser föreslås träda i kraft delvis den 1 juli 2026 och delvis den 19 augusti 2026. Vissa följändringar föreslås också, och dessa föreslås träda i kraft den 18 augusti 2026.

Innehållsförteckning

1	Beslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis	6
2.2	Förslag till lag om utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för inhämtning av elektroniska bevis.....	12
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:980) om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet	18
3	Ärendet och dess beredning	20
4	EU:s lagstiftningspaket om elektroniska bevis	21
5	En ny lag ska komplettera EU-förordningen och en ny lag ska genomföra EU-direktivet	23
6	Utfärdande av en europeisk utlämnande- och bevarandeorder	25
6.1	Utfärdande av en europeisk utlämnandeorder	25
6.2	Utfärdande av en europeisk bevarandeorder	27
6.3	Utfärdande myndighet.....	29
6.3.1	Utfärdande myndighet i straffrättsliga förfaranden	29
6.3.2	Utfärdande myndighet i verkställighetssyfte	31
6.3.3	Det finns inte behov av att utse en centralmyndighet enligt EU-förordningen.....	33
6.4	Behörig domstol och förfaranderegler vid utfärdande av en europeisk utlämnandeorder	34
6.4.1	Behörig domstol och förfaranderegler vid godkännandet av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata	34
6.4.2	Underrättelse till den vars uppgifter begärs	37
6.4.3	Övriga förfaranderegler i samband med utfärdandet av en europeisk utlämnandeorder.....	39
6.5	Ersättning för kostnader	42
6.6	Stockholms tingsrätt ska vara behörig domstol enligt artikel 17 i EU-förordningen	44
6.7	Effektiva rättsmedel och rätten till ett rättvist försvar	46
6.7.1	Effektiva rättsmedel i fråga om en europeisk utlämnandeorder	46
6.7.2	Kraven på rätten till försvar och ett rättvist förfarande	48
7	Verkställande av en europeisk utlämnande- och bevarandeorder.....	50

7.1	Åklagarmyndigheten och åklagare ska utses till verkställande myndighet.....	50
7.2	Förfaranderegler för åklagare i frågor om verkställighet av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder	54
8	Sanktionsavgifter	55
8.1	Sanktionsavgiftssystemets utformning	55
8.2	Förfarandebestämmelser.....	59
9	Sekretess och anpassnings- och lagringsskyldighet	61
9.1	Uppgiftslämnande och sekretess	61
9.2	Fler tjänsteleverantörer ska inte omfattas av krav på lagring och anpassning	63
10	EU-direktivet.....	64
10.1	Lagens tillämpningsområde.....	64
10.2	Utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud	65
10.2.1	Skyldigheten att utse utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud	65
10.2.2	Uppgifter för utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud	69
10.2.3	Skyldigheten att tillhandahålla resurser och befogenheter	70
10.2.4	Skyldighet att underrätta centralmyndigheten	72
10.2.5	När svenska behöriga myndigheter ska vända sig till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud.....	74
10.3	Centralmyndigheten och sanktioner	75
10.3.1	Centralmyndigheten och dess uppgifter	75
10.3.2	Val av sanktioner	77
10.3.3	Försättningarna för centralmyndighetens tillsyn.....	79
10.3.4	Vitesförelägganden.....	81
10.3.5	Sanktionsavgifter	82
11	Dataskydd	86
12	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	89
13	Konsekvenser av förslagen	91
13.1	Konsekvenser för brottsbekämpningen och de brottsbekämpande myndigheterna	91
13.2	Konsekvenser för centralmyndigheten enligt EU-direktivet.....	96
13.3	Konsekvenser för domstolarna och andra myndigheter.....	97
13.4	Konsekvenser för enskilda	99
14	Författningskommentar.....	101
14.1	Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om europeiska utlämnandeorder	

	och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis	101
14.2	Förslaget till lag om utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för inhämtning av elektroniska bevis	116
14.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:980) om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet	132
Bilaga 1	EU:s förordning (2023/1543) om elektroniska bevis	134
Bilaga 2	EU:s direktiv (2023/1544) om elektroniska bevis	197
Bilaga 3	Sammanfattning av betänkandet Effektivare gränsöverskridande inhämtning av elektroniska bevis (SOU 2024:85)	207
Bilaga 4	Betänkandets lagförslag	212
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanserna	219

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis,
2. lag om utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud för inhämtning av elektroniska bevis,
3. lag om ändring i lagen (2007:980) om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 av den 12 juli 2023 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden, i denna lag kallad EU-förordningen.

2 § Ord och uttryck i denna lag har samma betydelse som i EU-förordningen.

2 kap. Utfärdande i Sverige av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder

Utfärdande myndighet i straffrättsliga förfaranden

1 § Åklagare är behörig att i ett straffrättsligt förfarande utfärda

1. en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter, uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, trafikuppgifter och innehållsdata, och

2. en europeisk bevarandeorder för abonnentuppgifter, uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, trafikuppgifter och innehållsdata.

2 § Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brott är behörig att i ett straffrättsligt förfarande utfärda

1. en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter och uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, och

2. en europeisk bevarandeorder för abonnentuppgifter, uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, trafikuppgifter och innehållsdata.

Utfärdande myndighet vid verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd

3 § Åklagare är behörig att för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd utfärda

1. en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter, uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren och trafikuppgifter, och

2. en europeisk bevarandeorder för abonnentuppgifter, uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren och trafikuppgifter.

4 § Polismyndigheten är behörig att för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd utfärda

1. en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter eller uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, och

2. en europeisk bevarandeorder för abonnentuppgifter, uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren och trafikuppgifter.

Godkännande myndighet för en europeisk utlämnandeorder och en europeisk bevarandeorder

5 § En europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata enligt 1 eller 3 § ska godkännas av domstol.

En europeisk utlämnande- eller bevarandeorder enligt 2 eller 4 § ska godkännas av åklagare.

Domstolens handläggning av ett ärende om godkännande av en europeisk utlämnandeorder

6 § Ett ärende om godkännande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata tas upp av rätten på ansökan av åklagare.

7 § Om en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata utfärdas i ett straffrättsligt förfarande ska ärendet prövas av den domstol som anges i 19 kap. rättegångsbalken.

Om det straffrättsliga förfarandet avser ett brott som anges i 27 kap. 34 § rättegångsbalken, får ärendet även prövas av Stockholms tingsrätt.

8 § Om en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata utfärdas för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd ska ärendet prövas av den tingsrätt som har meddelat den dom som ska verkställas. Om domen har meddelats av högre rätt ska ärendet prövas av den tingsrätt som har dömt i målet.

Om det inte finns någon domstol som är behörig enligt första stycket, ska ärendet prövas av Stockholms tingsrätt.

Om en ansökan avser flera domar meddelade av skilda domstolar, får frågan om godkännande tas upp vid någon av de tingsrätter som har dömt i målen.

9 § Om ansökan gäller en europeisk utlämnandeorder för innehållsdata ska rätten så snart som möjligt utse ett offentligt ombud i ärendet och hålla

ett sammanträde. Åklagaren och det offentliga ombudet ska närvara vid sammanträdet.

Gäller ansökan enbart en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter ska handläggningen vara skriftlig.

För offentliga ombud gäller det som föreskrivs i 27 kap. 26 och 27 §§, 28 § andra stycket samt 29 och 30 §§ rättegångsbalken.

10 § Vid rättens handläggning ska bestämmelserna i rättegångsbalken om handläggning vid domstol av frågor om tvångsmedel i brottmål och om överklagande av beslut i sådana frågor tillämpas, om inte något annat anges i denna lag. Om ärendet avser verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd ska det som där sägs om den misstänkte i stället avse den eftersökte.

Handläggningen ska ske skyndsamt.

Underrättelse till den vars uppgifter begärs

11 § Den utfärdande myndigheten får vid utfärdande av en europeisk utlämnandeorder besluta att skjuta upp eller helt eller delvis avstå från att underrätta den person vars uppgifter begärs om det behövs för att

1. förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet,

2. inte hindra andra rättsliga utredningar eller undersökningar,

3. skydda nationell säkerhet, eller

4. skydda någon annans rättigheter och friheter.

Återkallelse av en europeisk utlämnandeorder

12 § Om det sedan en europeisk utlämnandeorder utfärdats framkommer att förutsättningarna för att utfärda en sådan order inte längre är uppfyllda, ska ordern återkallas av den utfärdande eller den godkännande myndigheten.

Granskning och förstöring av uppgifter

13 § Uppgifter som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska granskas snarast möjligt. Granskningen får utföras av rätten, åklagare, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brott.

14 § Om uppgifter som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder för innehållsdata avser samtal eller andra meddelanden där någon som yttrar sig, på grund av 36 kap. 5 § andra–sjätte styckena rättegångsbalken, inte skulle ha kunnat höras som vittne om det som har sagts eller på annat sätt kommit fram, ska granskningen omedelbart avbrytas och uppgifterna förstöras.

Användning av överskottsinformation

15 § Åklagare får besluta att uppgifter som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata får användas för ett annat ändamål än det som har legat till grund för ordern om det inte står i strid med begränsningar som en verkställande myndighet i en annan medlemsstat har satt upp för hur uppgifterna får användas.

Bevarande av uppgifter

16 § Uppgifter som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata i ett straffrättsligt förfarande ska bevaras till dess de förundersökningar där de använts har lagts ned eller avslutats eller, om åtal väckts, målet eller målen har avgjorts slutligt. I de delar uppgifterna är av betydelse för att förhindra förestående brott ska de bevaras så länge det behövs för att förhindra brott.

Uppgifter som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd ska bevaras till dess att den eftersökte har frihetsberövats. I de delar det rör sig om sådana uppgifter som enligt 15 § får användas i en förundersökning ska de bevaras till dess de förundersökningar där de använts har lagts ned eller avslutats eller, om åtal väckts, målet eller målen har avgjorts slutligt. I de delar uppgifterna är av betydelse för att förhindra förestående brott ska de bevaras så länge det behövs för att förhindra brott.

När uppgifterna inte längre ska bevaras ska de förstöras. Om det är fråga om uppgifter som får användas i en förundersökning får uppgifterna förstöras tidigare om den misstänkte medger det.

Dokumentation

17 § Beslut och åtgärder som rör en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska dokumenteras.

Ersättning till tjänsteleverantörer

18 § Bestämmelserna om ersättning i 9 kap. 29 a § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation ska tillämpas när en svensk behörig myndighet utfärdar en europeisk utlämnandeorder, om inte annat sägs i denna lag. Rätten till ersättning gäller dock endast för en tjänsteleverantör som tillhandahåller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst.

Förfarandet enligt artikel 17 i EU-förordningen

19 § Stockholms tingsrätt är behörig domstol enligt artikel 17 i EU-förordningen.

20 § Vid rättens handläggning av ett ärende enligt artikel 17 i EU-förordningen ska bestämmelserna i rättegångsbalken om rättegång i brottmål tillämpas, om inte annat följer av andra och tredje stycket.

Handläggningen ska vara skriftlig. Ett sammanträde ska hållas endast om mottagaren av den europeiska utlämnandeordern begär det. Något

sammanträde behöver inte hållas om det är uppenbart att den europeiska utlämnandeordern ska upphävas.

Handläggningen ska ske skyndsamt.

3 kap. Verkställighet i Sverige av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder

Verkställande myndighet

1 § Åklagare är verkställande myndighet för en europeisk utlämnandeorder och en europeisk bevarandeorder. I fråga om sanktionsavgifter enligt artikel 16.10 i EU-förordningen är i stället Åklagarmyndigheten verkställande myndighet.

Skäl för åklagarens beslut

2 § Ett beslut av åklagare ska innehålla skälen för beslutet, om beslutet gäller att en europeisk utlämnandeorder ska vägras enligt artikel 12.1 i EU-förordningen, eller att en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder inte ska verkställas enligt artikel 16 i EU-förordningen.

Språk

3 § Ett intyg om en europeisk utlämnandeorder eller europeisk bevarandeorder som skickas till en svensk åklagare ska vara skrivet på eller översatt till svenska eller engelska.

4 kap. Sanktionsavgifter

1 § Åklagarmyndigheten ska ta ut en sanktionsavgift av ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige som åsidosätter någon av de skyldigheter som följer av artikel 10, 11 eller 13.4 i EU-förordningen, i den ursprungliga lydelsen.

Åklagarmyndigheten får besluta att den tjänsteleverantör som har utsett det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet ska ha ett solidariskt betalningsansvar för avgiften enligt första stycket.

2 § En sanktionsavgift ska bestämmas till lägst 10 000 kronor och högst till två procent av tjänsteleverantörens totala globala årsomsättning föregående räkenskapsår.

3 § När sanktionsavgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till

1. om överträdelsen varit uppsåtlig eller berott på oaktsamhet,
2. överträdelsens karaktär, svårhetsgrad och varaktighet,
3. om en liknande överträdelse har begåtts tidigare, och
4. den berörda tjänsteleverantörens finansiella ställning.

4 § Sanktionsavgiften får sättas ned helt eller delvis om överträdelsen är ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut avgiften.

5 § En sanktionsavgift får beslutas endast om den som avgiften ska tas ut av har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen ägde rum.

Ett beslut om sanktionsavgift ska delges.

6 § En sanktionsavgift ska betalas till Åklagarmyndigheten inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om sanktionsavgiften inte betalas i tid, ska Åklagarmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

7 § En sanktionsavgift faller bort till den del beslutet om avgiften inte har verkställts inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

8 § Ett beslut om sanktionsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2026.

2.2 Förslag till lag om utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för inhämtning av elektroniska bevis

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Denna lag genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1544 av den 12 juli 2023 om fastställande av harmoniserade regler för att utse utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för insamling av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden, i denna lag kallat EU-direktivet.

Uttryck i lagen

2 § I denna lag betyder

1. *tjänsteleverantör*: en juridisk person som tillhandahåller en eller flera av följande kategorier av tjänster:

a) elektroniska kommunikationstjänster enligt definitionen i artikel 2.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 av den 11 december 2018 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation,

b) tjänster för internetdomännamn och IP-numrering, eller

c) andra av informationssamhällets tjänster enligt artikel 1.1 b i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter om informationssamhällets tjänster, som gör det möjligt för användarna att kommunicera med varandra eller som gör det möjligt att lagra eller på annat sätt behandla uppgifter på uppdrag av de användare till vilka tjänsten tillhandahålls, förutsatt att datalagringen är en avgörande komponent i den tjänst som tillhandahålls användaren,

2. *erbjuda sina tjänster i en medlemsstat*: att en tjänsteleverantör

a) gör det möjligt för fysiska eller juridiska personer i en medlemsstat att använda någon av de tjänster som anges i 1, och

b) har en betydande anknytning till den medlemsstaten, antingen genom att tjänsteleverantören har ett verksamhetsställe där eller, om ett sådant inte finns, den har ett betydande antal användare i den medlemsstaten eller att dess verksamhet är inriktad på den medlemsstaten,

3. *erbjuda sina tjänster i unionen*: att en tjänsteleverantör

a) gör det möjligt för fysiska eller juridiska personer i en medlemsstat att använda någon av de tjänster som anges i 1, och

b) har en betydande anknytning till den medlemsstaten, antingen genom att tjänsteleverantören har ett verksamhetsställe i en medlemsstat eller, om

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1544 av den 12 juli 2023 om fastställande av harmoniserade regler för att utse utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för insamling av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden, i den ursprungliga lydelsen.

ett sådant inte finns, den har ett betydande antal användare i en eller flera medlemsstater eller att dess verksamhet är inriktad på en eller flera medlemsstater,

4. *verksamhetsställe*: en enhet från vilken tjänsteleverantören genom en stabil infrastruktur under en obegränsad tid utövar ekonomisk verksamhet och från vilken tjänsteleverantören tillhandahåller sina tjänster eller från vilken dess verksamhet förvaltas,

5. *utsett verksamhetsställe*: ett av tjänsteleverantörens verksamhetsställen som också är en juridisk person och som har utsetts av en tjänsteleverantör som är etablerad i någon av unionens medlemsstater för att ta emot och följa sådana beslut och förelägganden som omfattas av denna lag,

6. *rättsligt ombud*: en fysisk eller juridisk person som har utsetts av en tjänsteleverantör som inte är etablerad i någon av unionens medlemsstater eller som är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i de EU-rättsliga instrument som anges i 7, för att ta emot och följa sådana beslut och förelägganden som omfattas av denna lag,

7. sådana *beslut och förelägganden som omfattas av denna lag*, nämligen:

a) en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder beslutad enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 av den 12 juli 2023 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden,

b) en europeisk utredningsorder beslutad enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området, som avser inhämtning av elektroniska bevis,

c) en ansökan om rättslig hjälp beslutad med stöd av konventionen, upprättad av rådet på grundval av artikel 34 i Fördraget om Europeiska unionen, om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater, som avser inhämtning av elektroniska bevis, och

d) beslut och förelägganden som fattas enligt svensk rätt, som avser inhämtning av elektroniska bevis.

Lagens tillämpningsområde

3 § Lagen gäller för en tjänsteleverantör som

1. är etablerad i Sverige, eller

2. erbjuder sina tjänster i Sverige om tjänsteleverantören

a) inte är etablerad i en annan medlemsstat inom unionen, eller

b) enbart är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i de EU-rättsliga instrument som anges i 1 kap. 2 § 7 a–c.

4 § Lagen gäller inte för en sådan tjänsteleverantör som avses i 3 § som

1. tillhandahåller sådana finansiella tjänster som avses i artikel 2.2 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden, eller

2. endast är etablerad i Sverige och enbart erbjuder sina tjänster i Sverige.

2 kap. Utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud

Skyldigheten att utse ett utsett verksamhetsställe

1 § En tjänsteleverantör som är etablerad i Sverige ska skriftligen utse minst ett av sina verksamhetsställen till utsett verksamhetsställe.

Det verksamhetsställe som utses till utsett verksamhetsställe ska vara etablerat i en medlemsstat som deltar i de EU-rättsliga instrument som anges 1 kap. 2 § 7 a–c och där tjänsteleverantören erbjuder sina tjänster.

Ett utsett verksamhetsställe ska utses inom sex månader från den dag då tjänsteleverantören började erbjuda sina tjänster i unionen.

Skyldigheten att utse ett rättsligt ombud

2 § En tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i Sverige ska skriftligen utse ett rättsligt ombud om tjänsteleverantören

1. inte är etablerad i unionen, eller
2. endast är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i de rättsliga EU-instrument som anges i 1 kap. 2 § 7 a–c.

Ett rättsligt ombud ska ha hemvist i en medlemsstat som deltar i de EU-rättsliga instrument som anges 1 kap. 2 § 7 a–c och där tjänsteleverantören erbjuder sina tjänster.

Ett rättsligt ombud ska utses inom sex månader från den dag då tjänsteleverantören började erbjuda sina tjänster i unionen.

Utsedda verksamhetsställens och rättsliga ombuds befogenheter och resurser

3 § Den tjänsteleverantör som är skyldig att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud enligt 1 eller 2 § ska ge ett sådant de befogenheter och resurser som krävs för att kunna samarbeta med behöriga myndigheter och följa sådana beslut och förelägganden som omfattas av denna lag.

Utsedda verksamhetsställens och rättsliga ombuds uppgifter

4 § Ett utsett verksamhetsställe och ett rättsligt ombud som har utsetts i Sverige ska samarbeta med behöriga myndigheter genom att ta emot och följa sådana beslut och förelägganden som omfattas av denna lag.

Underrättelse till den svenska centralmyndigheten

5 § En tjänsteleverantör som har utsett ett eller flera utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud i Sverige ska i en skriftlig underrättelse lämna följande uppgifter till den svenska centralmyndigheten:

1. kontaktuppgifterna till det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet,
2. skälen till att tjänsteleverantören ansett sig skyldig att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud och varför en sådan mottagare utsetts i Sverige,
3. det territoriella tillämpningsområdet för varje utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud om tjänsteleverantören utsett flera sådana,
4. vilket eller vilka av unionens officiella språk som godtas för kommunikation med ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud, och

5. övriga uppgifter som är relevanta för att centralmyndigheten ska kunna avgöra om tjänsteleverantören uppfyller sina skyldigheter enligt denna lag.

Om omständigheter som anges i första stycket ändras ska tjänsteleverantören så snart som möjligt lämna uppdaterad information till centralmyndigheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i underrättelsen.

Underrättelse till en centralmyndighet i en annan medlemsstat

6 § En tjänsteleverantör som är skyldig att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud enligt 1 eller 2 § och som utser ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i en annan medlemsstat, ska skriftligen underrätta centralmyndigheten i den medlemsstaten om följande:

1. kontaktuppgifterna till det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet,

2. det territoriella tillämpningsområdet för varje utsett verksamhetsställe eller rättsliga ombud om tjänsteleverantören utsett flera sådana, och

3. vilket eller vilka av unionens officiella språk, som också är ett officiellt språk i den medlemsstat i vilken det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet utsetts, som godtas för kommunikation med det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet.

Om omständigheter som anges i första stycket ändras ska tjänsteleverantören så snart som möjligt lämna uppdaterad information till centralmyndigheten.

När svenska myndigheter ska vända sig till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud

7 § En europeisk utredningsorder eller en ansökan om rättslig hjälp beslutad med stöd av konventionen, upprättad av rådet på grundval av artikel 34 i Fördraget om Europeiska unionen, om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater som avser inhämtning av elektroniska bevis, ska riktas till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud.

Vid inhämtning av elektroniska bevis enligt nationell rätt, får en behörig myndighet rikta sig till utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud i Sverige.

3 kap. Tillsyn och sanktioner

Centralmyndighet

1 § Den myndighet som regeringen bestämmer är centralmyndighet enligt EU-direktivet.

Tillsyn

2 § Centralmyndigheten ska ha tillsyn över att denna lag och de föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen följs.

Tillträde till utrymmen

3 § Centralmyndigheten har rätt att för sin tillsyn få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen, dock inte bostäder, där en sådan aktör som omfattas av tillsynen bedriver sin verksamhet.

Uppgifter som behövs för tillsynen

4 § Centralmyndigheten får förelägga den som står under tillsyn att tillhandahålla myndigheten de upplysningar eller handlingar som behövs för tillsynen.

Ett föreläggande enligt första stycket får förenas med vite.

Verkställighet

5 § Centralmyndighetens beslut som avser åtgärder som krävs för tillsynen får verkställas av Kronofogdemyndigheten. Då gäller bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande.

Vitesförelägganden

6 § Centralmyndigheten får förelägga en tjänsteleverantör som åsidosätter en skyldighet som följer av denna lag att vidta de åtgärder som krävs för att tjänsteleverantören ska uppfylla skyldigheten.

Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Sanktionsavgift

7 § Centralmyndigheten får ta ut en sanktionsavgift av den tjänsteleverantör som åsidosätter en skyldighet som följer av denna lag.

8 § En sanktionsavgift ska bestämmas till lägst 10 000 kronor och till högst två procent av tjänsteleverantörens totala globala årsomsättning föregående räkenskapsår.

9 § När sanktionsavgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till

1. om överträdelsen varit uppsåtlig eller berott på oaktsamhet,
2. överträdelsens karaktär, svårhetsgrad och varaktighet,
3. om en liknande överträdelse har begåtts tidigare, och
4. den berörda tjänsteleverantörens finansiella ställning.

10 § Sanktionsavgiften får sättas ned helt eller delvis om överträdelsen är ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut avgiften.

11 § En sanktionsavgift får inte beslutas om överträdelsen omfattas av ett föreläggande om vite enligt 6 § och överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet.

12 § En sanktionsavgift får beslutas endast om den som avgiften ska tas ut av har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen ägde rum.

Ett beslut om sanktionsavgift ska delges.

13 § En sanktionsavgift ska betalas till centralmyndigheten inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om sanktionsavgiften inte betalas i tid, ska centralmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

14 § En sanktionsavgift faller bort till den del beslutet om avgiften inte har verkställts inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

15 § Ett beslut om sanktionsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 19 augusti 2026 i fråga om 3 kap. och i övrigt den 1 juli 2026.

2. En tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i unionen vid EU-direktivets ikraftträdande ska utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud senast den 18 augusti 2026.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:980) om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2007:980) om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden vid Myndigheten för säkerhet och integritetsskydd (nämnden) ska utöva tillsyn över

1. brottsbekämpande myndigheters användning av hemliga tvångsmedel och kvalificerade skyddsidentiteter,

2. brottsbekämpande myndigheters användning av andra tvångsmedel enligt lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott än de som avses i 1, om inte den som åtgärden utförts hos eller annars riktats mot har närvarat vid åtgärden,

3. åklagares utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 av den 12 juli 2023 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden,

3. Säkerhetspolisens användning av hemliga tvångsmedel vid särskild kontroll av vissa utläningar, och

4. Säkerhetspolisens användning av hemliga tvångsmedel vid särskild kontroll av vissa utläningar, och

4. därmed sammanhängande verksamhet.

5. därmed sammanhängande verksamhet.

Nämnden ska även utöva tillsyn över den behandling av personuppgifter som utförs av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Ekobrottsmyndigheten enligt brottsdatalagen (2018:1177) och lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område för de syften som anges i 1 kap. 1 § i den sistnämnda lagen, och lagen (2019:1182) om Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter. Tillsynen ska särskilt avse behandling enligt 2 kap. 11 § brottsdatalagen och 2 kap. 9 § lagen om Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter.

Nämnden ska också utöva tillsyn över Polismyndighetens och Säkerhetspolisens tillämpning av lagen (2019:547) om förbud mot användning av vissa uppgifter för att utreda brott.

Tillsynen ska särskilt syfta till att säkerställa att verksamhet enligt första–tredje styckena bedrivs i enlighet med lag eller annan författning.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2026.

3 Ärendet och dess beredning

Efter förfrågan från både Europaparlamentet och Europeiska unionens råd på modernare och förbättrade verktyg för att utreda och lagföra it-relaterad brottslighet presenterade Europeiska kommissionen ett lagstiftningspaket om elektroniska bevis i april 2018. Paketet bestod av förslag till en förordning och ett direktiv som syftade till att förbättra den gränsöverskridande åtkomsten till elektroniska bevis (COM (2018) 225 final och COM (2018) 226 final).

Den 12 juli 2023 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden (EU-förordningen). Samma dag antogs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1544 om fastställande av harmoniserade regler för att utse utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för insamling av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden (EU-direktivet). EU-förordningen och EU-direktivet finns i svensk lydelse i *bilaga 1* och *bilaga 2*. EU-förordningen ska börja tillämpas från och med den 18 augusti 2026. EU-direktivet ska vara genomfört den 18 februari 2026.

De nya rättsakterna förutsätter vissa ändringar och kompletteringar av nationell rätt. Regeringen beslutade därför den 15 juni 2023 att ge en särskild utredare i uppdrag att se över den nationella regleringen om gränsöverskridande åtkomst till elektroniska bevis (dir. 2023:84). Utredningen, som tog namnet E-bevisningsutredningen, överlämnade i december 2024 betänkandet Effektivare gränsöverskridande inhämtning av elektroniska bevis (SOU 2024:85).

En sammanfattning av betänkandet och lagförslagen finns i *bilaga 3* och *bilaga 4*. Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats (regeringen.se) och i Justitiedepartementet (Ju2024/02660).

I denna lagrådsremiss behandlas de lagförslag beträffande EU-förordningen och EU-direktivet som lämnas i betänkandet. I betänkandet behandlas också vissa andra frågor, bl.a. Sveriges tillträde till det andra tilläggsprotokollet till Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet (Budapestkonventionen), som Sverige undertecknade den 12 maj 2022. De delarna av betänkandet omfattas dock inte av denna lagrådsremiss, utan bereds fortsatt inom Regeringskansliet.

4 EU:s lagstiftningspaket om elektroniska bevis

Möjligheten att kommunicera genom bl.a. sociala medier, meddelande-tjänster och applikationer (appar) är något som även utnyttjas av kriminella för att t.ex. kommunicera om brott men också för att begå brott. Många gånger är det endast leverantörerna av dessa tjänster och appar som har tillgång till uppgifter rörande identiteten på misstänkta eller information om deras brottsliga verksamhet. Brottsbekämpande myndigheter måste därför i allt högre grad vända sig till dessa tjänsteleverantörer för att få ut relevant bevisning. Ofta krävs dessutom hjälp från myndigheter i en annan stat eftersom den aktuella typen av tjänster inte sällan tillhandahålls från en leverantör som är etablerad utomlands.

Eftersom elektroniska bevis vanligtvis är tillgängliga endast under en begränsad tid, innebär det traditionella internationella straffrättsliga samarbetet mellan myndigheter en risk för att sådana bevis hinner gå förlorade innan de kan säkras. Mot den bakgrunden lämnade kommissionen sitt förslag till ett lagstiftningspaket om elektroniska bevis som kompletterar befintliga EU-rättsakter om bevisinhämtning och syftar till att effektivisera gränsöverskridande inhämtning av elektroniska bevis. I lagstiftningspaketet föreslås därför en ny sorts rättsligt samarbete som innebär att en myndighet i en medlemsstat inom EU ska kunna rikta en order direkt till en tjänsteleverantör i en annan medlemsstat om att lämna ut eller bevara elektroniska bevis.

Lagstiftningspaketet består av en EU-förordning och ett EU-direktiv. Enligt EU-förordningen får en myndighet i en medlemsstat, i ett straffrättsligt förfarande eller för verkställighet av en frihetsberövande påföljd om minst fyra månader, utfärda en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder som beordrar en tjänsteleverantör i en annan medlemsstat att lämna ut eller bevara elektroniska bevis, oavsett var uppgifterna finns. Den europeiska utlämnande- eller bevarandeordern ska riktas till ett av tjänsteleverantören utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Skyldigheten att utse ett sådant följer av EU-direktivet. Om tjänsteleverantören är etablerad i EU ska tjänsteleverantören utse ett utsett verksamhetsställe. Om tjänsteleverantören endast erbjuder sina tjänster i unionen, eller är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i de straffrättsliga samarbetsinstrumenten, ska i stället ett rättsligt ombud utses.

Uppgiften för ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud är att vara mottagare av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder samt en europeisk utredningsorder en ansökan om rättslig hjälp beslutad med stöd av konventionen, upprättad av rådet på grundval av artikel 34 i Fördraget om Europeiska unionen, om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater (EU-konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål) när syftet är att hämta in elektroniska bevis. Det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet ska alltså ta emot och följa sådana beslut och förelägganden enligt de rättsliga ramar som följer av respektive rättsakt. Om en tjänsteleverantör inte uppfyller sina skyldigheter enligt EU-direktivet ska en utsedd myndighet, den s.k. centralmyndigheten, kunna besluta om sanktioner.

De tjänsteleverantörer som omfattas av EU-förordningen och EU-direktivet är sådana som erbjuder vissa tjänster inom unionen, bl.a. elektroniska kommunikationstjänster som gör det möjligt att kommunicera med varandra. De elektroniska uppgifter som kan lämnas ut eller begäras bevarade enligt EU-förordningen är abonnentuppgifter, uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren (andra användaruppgifter), trafikuppgifter och innehållsdata. En europeisk bevarandeorder syftar till att elektroniska uppgifter ska bevaras under en kortare tid medan myndigheten förbereder en framställan för att få uppgifterna utlämnande. En europeisk utlämnandeorder innebär i stället att uppgifterna ska lämnas ut. Som huvudregel ska uppgifterna lämnas ut inom tio dagar, men i en nödsituation ska uppgifterna lämnas ut inom åtta timmar.

Som utgångspunkt ska det vara en rättslig myndighet som utfärdar en europeisk bevarande- eller utlämnandeorder. En europeisk bevarandeorder och en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter eller andra användaruppgifter får även utfärdas av en brottsbekämpande myndighet. Utfärdandet behöver dock i sådana fall godkännas av en rättslig myndighet. För att en åklagare ska få utfärda en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata behöver ordern godkännas av en domstol.

Villkoren för att utfärda en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder följer av EU-förordningen. I båda fallen krävs att åtgärden är nödvändig och proportionerlig. Som utgångspunkt krävs även att ordern endast får utfärdas om en liknande order skulle ha kunnat utfärdas på samma villkor i ett liknande inhemskt ärende (se dock avsnitt 6.2). Vissa ytterligare krav på brottets svårighetsgrad ställs också upp för att en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska få utfärdas.

Till skillnad från det traditionella straffrättsliga samarbetet ska ordern inte ställas till en myndighet i en annan stat utan riktas till ett av tjänsteleverantören utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. I vissa situationer ska dock även en anmälan om att en europeisk utlämnandeorder har utfärdats skickas till den verkställande myndigheten i den medlemsstat där det utsedda verksamhetsställe eller rättsliga ombudet finns. Anmälan ska skickas samtidigt som intyget om en europeisk utlämnandeorder skickas till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Den verkställande myndigheten ska i sådana fall senast tio dagar efter mottagandet ta ställning till om det finns skäl att åberopa någon av de vägransgrunder som anges i EU-förordningen. Under den tiden ska det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet inte lämna ut några uppgifter, såvida det inte rör sig om en nödsituation. Om den verkställande myndigheten åberopar en vägransgrund får det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet inte fullfölja den europeiska utlämnandeordern men i övriga fall ska uppgifterna lämnas ut.

Om ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud inte följer en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder ska den verkställande myndigheten erkänna och verkställa den, om det inte finns skäl att åberopa en vägransgrund. Om ordern ändå inte följs ska den verkställande myndigheten besluta om en sanktionsavgift.

Den utfärdande myndigheten ska informera den person vars uppgifter begärs genom en europeisk utlämnandeorder om utlämnandet såvida nationell rätt inte ger möjlighet att besluta om undantag från den skyldig-

heten. Den vars uppgifter begärs ska även ha rätt till effektiva rättsmedel mot utfärdandet av en europeisk utlämnandeorder i den utfärdande staten.

Genom EU-förordningen inrättas ett decentraliserat it-system som ska användas för all kommunikation mellan behöriga myndigheter och tjänsteleverantörer.

5 En ny lag ska komplettera EU-förordningen och en ny lag ska genomföra EU-direktivet

Regeringens förslag

De kompletterande bestämmelser som krävs för att EU-förordningen ska kunna tillämpas ska tas in i en ny lag (den kompletterande lagen). De bestämmelser som genomför EU-direktivet ska också tas in i en ny lag (genomförandelagen).

Ord och uttryck i den kompletterande lagen ska ha samma betydelse som i EU-förordningen.

Hänvisningen till EU-förordningen i den bestämmelse i den kompletterande lagen där det anges vilka överträdelser av EU-förordningen som kan leda till en sanktionsavgift, ska vara statisk. Övriga hänvisningar till EU-förordningen ska vara dynamiska.

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen stämmer delvis överens med regeringens. Utredningen föreslår en gemensam lag för EU-förordningen och EU-direktivet.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget. *Ekobrottsmyndigheten* föreslår att den nya lagen bör benämnas lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om inhämtande av elektronisk bevisning inom Europeiska unionen. *Sveriges Advokatsamfund* pekar på att begrepp och definitioner löpande förändras till följd av den tekniska utvecklingen och utvecklingen av tjänster på området för elektronisk kommunikation samt att detta kan medföra problem vid tillämpningen av regleringen.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Två nya lagar bör införas

EU-förordningen är direkt tillämplig i medlemsstaterna och ska därför inte genomföras nationellt (artikel 288 Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, FEUF). Hur en EU-förordning ska tolkas och tillämpas är en fråga för myndigheter och, i förekommande fall, domstolar. Ytterst är det EU-domstolen som är uttolkaren av en EU-förordning. Även om EU-

förordningen är direkt tillämplig, förutsätter den att medlemsstaterna inför vissa kompletterande bestämmelser i nationell rätt som möjliggör att den kan tillämpas, t.ex. behöver behöriga myndigheter pekats ut och sanktionsbestämmelser införas. Det mest ändamålsenliga är att föra in dessa kompletterande bestämmelser i en särskild lag. Den lagen bör heta lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis (den kompletterande lagen). Detta innebär att *Ekobrottsmyndighetens* förslag på namn delvis kan beaktas. Till skillnad från utredningen anser regeringen dock att de bestämmelser som genomför EU-direktivet ska tas in i en egen lag och inte i samma lag med de kompletterande bestämmelserna till EU-förordningen. Detta eftersom EU-direktivets bestämmelser är tillämpliga på inhämtning av elektroniska bevis även i andra situationer, t.ex. vid inhämtning enligt andra EU-rättsakter. Den lagen bör heta lag om utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för inhämtning av elektroniska bevis (genomförandelagen).

Ord och uttryck

I artikel 3 i EU-förordningen finns ett antal definitioner av centrala begrepp t.ex. europeisk utlämnandeorder, europeisk bevarandeorder, tjänstleverantör och elektroniska bevis. Eftersom den kompletterande lagens syfte är att komplettera EU-förordningen är det inte möjligt att ge ord och uttryck i lagen annan innebörd än vad de har i EU-förordningen. Den kompletterande lagen bör därför innehålla en upplysning om att ord och uttryck i lagen har samma betydelse som i EU-förordningen.

Sveriges advokatsamfund lyfter att begrepp och definitioner löpande förändras till följd av den tekniska utvecklingen. Regeringen konstaterar att hur ord och uttryck som används i EU-förordningen ska tolkas är en fråga för de nationella myndigheter och domstolar som ska tillämpa EU-förordningen, och ytterst för EU-domstolen. Om den tekniska utvecklingen kräver förändringar är det en fråga som behöver lösas på EU-nivå.

Hänvisningsteknik

I den kompletterande lagen föreslås ett flertal bestämmelser i vilka hänvisning till EU-förordningen görs. Hänvisningar till en EU-rättsakt kan göras antingen statiska eller dynamiska. En statisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i en viss angiven lydelse. Denna hänvisningsteknik medför att den nationella författningen behöver ändras varje gång EU-förordningen ändras. En dynamisk hänvisning innebär i stället att hänvisningen avser EU-rättsakten i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen. Regeringen delar utredningens bedömning att hänvisningar som utgångspunkt ska vara dynamiska för att undvika oklarheter och brister om EU-förordningen ändras. Med hänsyn till behovet av förutsebarhet i fråga om vilka överträdelse av EU-förordningen som kan leda till en sanktionsavgift, bör hänvisningen till EU-förordningen i den bestämmelsen vara statisk. Det innebär att om EU-förordningens bestämmelser om sanktioner skulle ändras, får nya kompletteringar föras in i lag.

6 Utfärdande av en europeisk utlämnande- och bevarandeorder

6.1 Utfärdande av en europeisk utlämnandeorder

Regeringens bedömning

Några kompletterande bestämmelser för att möjliggöra för en svensk behörig myndighet att utfärda en europeisk utlämnandeorder bör inte införas.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning stämmer i huvudsak överens med regeringens. Utredningen anger delvis andra skäl för sin bedömning.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning

En europeisk utlämnandeorder kan utfärdas av en behörig myndighet för abonnentuppgifter, andra användaruppgifter, trafikuppgifter och innehållsdata (artiklarna 5.3 och 5.4 i EU-förordningen). Förutsättningarna för att få utfärda en europeisk utlämnandeorder följer direkt av EU-förordningen. En sådan order får utfärdas i ett straffrättsligt förfarande eller för att kunna verkställa ett fängelsestraff eller någon annan frihetsberövande åtgärd på minst fyra månader som dömts ut i ett straffrättsligt förfarande (verkställighetssyfte). Det krävs dessutom att domen som ska verkställas har beslutats vid en förhandling där den dömda var personligen närvarande och att den dömda nu undandragit sig verkställighet. De grundläggande förutsättningarna för att få utfärda en europeisk utlämnandeorder är att en liknande åtgärd kan vidtas på samma villkor i ett liknande nationellt ärende samt att det är nödvändigt och proportionerligt att utfärda en sådan order (artikel 5.2).

En europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter eller andra användaruppgifter får i ett straffrättsligt förfarande utfärdas för alla typer av brott. En europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata får däremot endast utfärdas för de brott som räknas upp i artikel 5.4 a–5.4 c. Det handlar om brott för vilka maximistraffet i den utfärdande staten är fängelse eller någon annan frihetsberövande åtgärd i minst tre år eller vissa specifika brott under förutsättning att dessa har begåtts helt eller delvis med hjälp av ett informationssystem. Exempel på sådana brott är brott som har samband med sexuella övergrepp på barn, brott som rör angrepp mot informationssystem och terroristbrott.

En europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter eller andra användaruppgifter får i verkställighetssyfte utfärdas utan att det krävs att åtgärden har beslutats i anledning av ett särskilt brott. Om en europeisk

utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata utfärdas krävs däremot att verkställigheten avser ett straff som utdömts för vissa uppräknade brott.

Skyldigheten att lämna ut uppgifter enligt en europeisk utlämnandeorder gäller för de tjänsteleverantörer som räknas upp i artikel 3.3 i EU-förordningen.

Eftersom förutsättningarna för att utfärda en europeisk utlämnandeorder följer av EU-förordningen ska några bestämmelser om det inte införas i svensk rätt. Huruvida förutsättningarna för att utfärda en europeisk utlämnandeorder är uppfyllda är något den utfärdande myndigheten behöver ta ställning till inför ett utfärdande. Kravet på att en liknande åtgärd kan vidtas på samma villkor i ett liknande nationellt ärende inkluderar bl.a. att ta ställning till om det finns en möjlighet i svensk rätt att hämta in den specifika elektroniska uppgiften från en sådan tjänsteleverantör som en europeisk utlämnandeorder är tänkt att riktas mot. Nationella myndigheter kommer alltså inte att ha större befogenheter att hämta in elektroniska uppgifter genom EU-förordningen än vad de har i ett motsvarande nationellt ärende. Regeringen konstaterar att i en förundersökning kan bestämmelserna i rättegångsbalken om t.ex. beslag, husrannsakan och edition användas för att hämta in elektroniska uppgifter och åtgärderna kan då riktas mot den som har en sådan uppgift (se t.ex. 27 kap. 1 §, 28 kap. 1 § och 23 kap. 14 §). Den som tillhandahåller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst är, under vissa förutsättningar, skyldig att lämna ut uppgifter om abonnemang enligt 9 kap. 33 § första stycket 2 lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation till brottsbekämpande myndigheter. En sådan tillhandahållare är också skyldig att verkställa ett beslut om hemlig avlyssning och övervakning av elektronisk kommunikation (se 27 kap. 18-19 c §§ rättegångsbalken). Ett annat viktigt verktyg för att hämta in uppgifter om elektronisk kommunikation i vissa fall är hemlig dataavläsning (se lagen [2020:62] om hemlig dataavläsning). Vilken av dessa åtgärder som kan användas i ett enskilt ärende varierar. Uppgifter som finns hos en teleoperatör kan t.ex. inte hämtas in genom beslag, husrannsakan eller edition utan då behöver ett beslut om hemlig avlyssning eller övervakning av elektronisk kommunikation fattas (se prop. 2002/03:74 s. 45 och 46).

Möjligheterna att hämta in elektroniska bevis i verkställighetssyfte är mer begränsade. Enligt lagen (2024:326) om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder och lagen om hemlig dataavläsning kan hemlig övervakning av elektronisk kommunikation och hemlig dataavläsning som gäller kommunikationsövervaknings- och platsuppgifter användas för att hämta in sådana uppgifter som i huvudsak får anses falla inom EU-förordningens definition av trafikuppgifter. Sådana beslut kan verkställas av den som tillhandahåller ett allmänt elektroniskt kommunikationsnät eller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst. Sådana tillhandahållare träffas dessutom av lagen om elektronisk kommunikation och skyldigheten att lämna ut uppgifter om abonnemang enligt den lagen (9 kap. 33 § första stycket 2). Någon möjlighet att hämta in elektroniska uppgifter från andra aktörer saknas.

Regeringen delar inte utredningens slutsats att en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata endast skulle kunna utfärdas i samma situationer som det är möjligt att besluta om hemlig avlyssning och övervakning av elektronisk kommunikation. Som framgår ovan finns det flera andra möjligheter att hämta in sådana elektroniska uppgifter i ett nationellt ärende och en bedömning av om förutsättningarna för att utfärda en europeisk utlämnandeorder är uppfyllda behöver göras i varje enskilt fall av den utfärdande myndigheten. Detta utgör dock inget skäl för regeringen att göra en annan bedömning än utredningen när det gäller behovet av kompletterande lagstiftning.

I något avseende är de svenska möjligheterna att besluta om en europeisk utlämnandeorder mer begränsade än förutsättningarna i EU-förordningen. Det finns t.ex. ingen möjlighet att få tag på innehållsdata i verkställighetssyfte enligt svensk rätt. Något underlag för att införa några kompletterande bestämmelser i svensk rätt inom ramen för detta lagstiftningsprojekt finns inte. Något sådant behov ser inte heller regeringen i nuläget utan de möjligheter för att hämta in elektronisk bevisning som redan finns bedöms vara tillräckliga för att EU-förordningen ska kunna tillämpas på ett effektivt sätt.

6.2 Utfärdande av en europeisk bevarandeorder

Regeringens bedömning

Några kompletterande bestämmelser för att möjliggöra för en svensk behörig myndighet att utfärda en europeisk bevarandeorder bör inte införas.

Utredningens förslag och bedömning

Förslagen från utredningen och utredningens bedömning stämmer delvis överens med regeringens. Utredningen föreslår att ett föreläggande om bevarande i syfte att kunna verkställa en frihetsberövande påföljd ska införas i nationell rätt.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag eller bedömning. *Sveriges advokatsamfund* ifrågasätter att utländska myndigheter ska kunna rikta en europeisk bevarandeorder mot privatpersoner och motsätter sig en utvidgad möjlighet att utfärda ett föreläggande om bevarande eftersom det kan påverka allmänhetens förtroende för samhället negativt.

Skälen för regeringens bedömning

Genom en europeisk bevarandeorder kan den behöriga myndigheten förelägga mottagaren att bevara elektroniska bevis i avvaktan på en efterföljande framställan om utlämnande av uppgifterna (artikel 3.2 i EU-förordningen). Förutsättningarna för att utfärda en europeisk bevarandeorder

följer direkt av EU-förordningen. Det ska vara nödvändigt och proportionerligt att utfärda en sådan order i syfte att förhindra avlägsnande, radering eller ändring av uppgifter i avvaktan på en efterföljande framställan om utlämnande av dessa uppgifter (artikel 6.2). En sådan framställan kan vara en ansökan om rättslig hjälp, en europeisk utredningsorder eller en europeisk utlämnandeorder. En sådan order får utfärdas i en utredning avseende alla typer av brott, om den skulle kunna ha utfärdats på samma villkor i ett liknande nationellt ärende, och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd om minst fyra månader, till följd av ett straffrättsligt förfarande som inte beslutats genom en utevarodoms och där den dömda personen undandragit sig verkställighet (artikel 6.3).

Som utredningen konstaterar skiljer sig ordalydelsen i artikel 6.3 i EU-förordningen sig åt mellan vad som gäller för utfärdande av en europeisk bevarandeorder i verkställighetssyfte jämfört med en sådan order i ett straffrättsligt förfarande. Medan det tydligt följer av artikel 6.3 att en motsvarande åtgärd ska kunna vidtas i ett nationellt ärende för att en europeisk bevarandeorder ska kunna utfärdas i ett straffrättsligt förfarande, finns något sådant motsvarande krav inte när det gäller en sådan order som utfärdas i verkställighetssyfte. Utredningen bedömer att artikeln måste ses i ljuset av att det straffrättsliga samarbetet inom EU bygger på principen om att medlemsstaterna ömsesidigt ska erkänna varandras beslut och att en utgångspunkt för denna princip är att om en stat kräver att en åtgärd ska vidtas på en annan medlemsstats territorium måste en liknande åtgärd kunna vidtas i ett nationellt ärende under liknande förhållanden. Till följd av det föreslår utredningen att det ska införas en bevarandemöjlighet i sådant syfte i nationell rätt. Regeringen delar i och för sig utredningens resonemang kring principerna för det straffrättsliga samarbetet, men konstaterar samtidigt att ordalydelsen i artikeln tydligt skiljer de två situationerna från varandra. Regeringen anser därför att det inom ramen för det här lagstiftningsärendet inte finns anledning att införa ett nationellt bevarandeföreläggande i verkställighetssyfte.

Huruvida förutsättningarna för att utfärda en europeisk bevarandeorder är uppfyllda är något den utfärdande myndigheten behöver ta ställning till i varje enskilt fall. Vad gäller kravet på att en liknande åtgärd kan vidtas på samma villkor i ett liknande nationellt ärende vid utfärdande av en europeisk bevarandeorder i ett straffrättsligt förfarande konstaterar regeringen att det i en förundersökning är möjligt att rikta ett föreläggande om bevarande mot den som i elektronisk form innehar en viss lagrad uppgift, om uppgiften skäligen kan antas ha betydelse för en utredning om ett brott (27 kap. 16 § rättegångsbalken).

Sveriges advokatsamfund ifrågasätter att utländska myndigheter ska kunna rikta en europeisk bevarandeorder mot privatpersoner. Regeringen konstaterar att EU-förordningen är direkt tillämplig och möjligheten att rikta en europeisk bevarandeorder till en svensk tjänsteleverantör styrs av den. Regeringen vill dock peka på att EU-förordningen i och för sig inte utesluter att en tjänsteleverantör är en privatperson, men att det i praktiken bör inträffa i ytterst få fall.

6.3 Utfärdande myndighet

6.3.1 Utfärdande myndighet i straffrättsliga förfaranden

Regeringens förslag

Åklagare ska i ett straffrättsligt förfarande vara behörig att utfärda en europeisk utlämnande- och bevarandeorder för abonnentuppgifter, andra användaruppgifter, trafikuppgifter och innehållsdata.

Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brott ska i ett straffrättsligt förfarande vara behörig att utfärda en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter och andra användaruppgifter samt en europeisk bevarandeorder för abonnentuppgifter, andra användaruppgifter, trafikuppgifter och innehållsdata.

En europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska godkännas av domstol. En order som utfärdas av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brott ska godkännas av åklagare.

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen stämmer i huvudsak överens med regeringens. Utredningen lämnar inget förslag om att domstol ska godkänna en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens bedömning

En europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter eller andra användaruppgifter respektive en europeisk bevarandeorder får utfärdas av en domare, en domstol, en undersökningsdomare eller en allmän åklagare (artikel 4.1 a och 4.3 a). En sådan order får också utfärdas av en annan behörig myndighet som har till uppgift att utreda brott om myndigheten enligt nationell rätt är behörig att besluta om bevisinhämtning. I ett sådant fall krävs att ordern godkänns av en domare, domstol, undersökningsdomare eller allmän åklagare (artikel 4.1 b och 4.3 b).

En europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata får endast utfärdas av en domare, en domstol eller en undersökningsdomare som är behörig i det berörda ärendet (artikel 4.2 a). Även en annan behörig myndighet, t.ex. åklagare, får utfärda en sådan order om den i det berörda ärendet agerar i egenskap av utredande myndighet och är behörig att besluta om bevisinhämtning enligt nationell rätt. Ordern måste då godkännas av en domare, domstol eller undersökningsdomare (artikel 4.2 b).

Vid bedömningen av vilken eller vilka svenska myndigheter som bör utses till behörig myndighet enligt EU-förordningen bör utgångspunkten

vara att ordningen så nära som möjligt ska ansluta till vad som gäller för bevisinhämtning i ett liknande svenskt straffrättsligt förfarande och till andra förfaranden inom det internationella straffrättsliga samarbetet eller annat gränsöverskridande samarbete för bevisinhämtning.

Vid bevisinhämtning vid utredning av brott enligt svensk rätt har domstol en begränsad roll. Den uppgiften ligger i stället på åklagare, Polismyndigheten eller andra myndigheter som ska ingripa mot brott. Uppgifter om abonnemang – vilka till stora delar omfattas av EU-förordningens definition av abonnentuppgifter och andra användaruppgifter – kan i en förundersökning begäras in inte bara av en åklagare utan även av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brottet, från den som tillhandahåller ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst (9 kap. 33 § första stycket 2 lagen om elektronisk kommunikation). Beslut om beslag, husrannsakan, genomsökning på distans och ett föreläggande om att bevara en elektronisk uppgift kan beslutas av åklagare eller förundersökningsledare. Det innebär alltså att även Polismyndigheten och andra brottsbekämpande myndigheter kan besluta om sådana åtgärder om företrädare för myndigheten är förundersökningsledare. I vissa brådskande fall kan åtgärderna beslutas av polisman. En åklagare kan även begära rättens tillstånd till hemlig avlyssning och övervakning av elektronisk kommunikation samt hemlig dataavläsning. Det är även rätten som på ansökan av åklagare kan besluta om edition.

I det internationella rättsliga samarbetet kan en åklagare ansöka om rättslig hjälp eller utfärda en europeisk utredningsorder. Om en sådan ansökan eller order avser tillstånd till hemlig avlyssning eller övervakning av elektronisk kommunikation eller hemlig dataavläsning krävs domstols tillstånd för att ansökan eller ordern ska få utfärdas.

Vid sidan av det rättsliga samarbetet har Polismyndigheten idag en viktig roll som kontaktpunkt för internationella operativa ärenden, SPOC (Single Point of Operational Contact), och hanterar därigenom bl.a. förfrågningar om tillgång till uppgifter om abonnemang direkt från ett antal utländska tjänsteleverantörer. Detta samarbete omfattar flera tusen ärenden om året och har stora likheter med det förfarande som regleras i EU-förordningen.

Att andra än rättsliga myndigheter kan ges uppgiften att vara utfärdande myndighet enligt en rättsakt som reglerar frågor om straffrättsligt samarbete är något nytt. Denna möjlighet ska ses mot bakgrund av att brottsbekämpande myndigheter i många medlemsstater, precis som i Sverige, redan i dag – både nationellt och i gränsöverskridande situationer – har rätt att begära in bl.a. sådana uppgifter som i EU-förordningen definieras som abonnentuppgifter och andra användaruppgifter samt besluta om bevarande av elektroniska uppgifter. Regeringen konstaterar att en ordning som ger även Polismyndigheten och andra myndigheter som ska ingripa mot brott möjlighet att vara utfärdande myndighet enligt EU-förordningen kommer att leda till att bevis på ett mer effektivt sätt kan hämtas in än om den uppgiften enbart läggs på åklagare. Det är dessutom rimligt att dra nytta av den expertis Polismyndigheten redan har av att samarbeta med utländska tjänsteleverantörer. Eftersom Polismyndigheten och andra myndigheter som ingriper mot brott har möjlighet att besluta om bevisinhämt-

ning enligt nationell rätt uppfyller de kraven i artikel 4.1 b och 4.3 b i EU-förordningen och kan därför utses till utfärdande myndighet. Uppgiften som utfärdande myndighet av en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter och andra användaruppgifter samt för en europeisk bevarandeorder som utfärdas i ett straffrättsligt förfarande bör därför läggas på myndigheter som ska ingripa mot brott. Även åklagare bör utses till en sådan myndighet. För att leva upp till kraven i artikel 4.1 b och 4.3 b bör åklagare godkänna en sådan order när den utfärdas av någon annan myndighet som ska ingripa mot brott.

Vad som förs fram ovan gäller även i fråga om en sådan nödsituation som avses i artikel 4.5 i EU-förordningen. Utöver åklagare kommer alltså även Polismyndigheten och andra myndigheter som ingriper mot brott vara behöriga att i en sådan situation besluta om utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter och andra användaruppgifter samt en europeisk bevarandeorder i ett straffrättsligt förfarande. Ordern ska i en sådan situation godkännas av åklagare i efterhand innan den i artikeln angivna tidsfristen löper ut.

Som utfärdande myndighet för en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata bör åklagare utses, vilket motsvara den ordning som gäller för bevisinhämtning nationellt och inom det internationella straffrättsliga samarbetet. Åklagare uppfyller också kraven som ställs i artikel 4.2 b i EU-förordningen och kan därför utses till en sådan myndighet. För att leva upp till kraven i artikel 4.2 b bör domstol godkänna åklagares utfärdande av en sådan order.

Vilka myndigheter som bör utses till utfärdande myndighet och skyldigheten att låta åklagare godkänna en europeisk utlämnandeorder utfärdad av andra myndigheter som ingriper mot brott bör följa av den kompletterande lagen. Till skillnad från utredningen anser regeringen att det av tydlighetsskäl bör följa av den kompletterande lagen att åklagarens utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska godkännas av domstol.

6.3.2 Utfärdande myndighet i verkställighetssyfte

Regeringens förslag

Åklagare ska i verkställighetssyfte vara behörig att utfärda en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder för abonnentuppgifter, andra användaruppgifter och trafikuppgifter.

Polismyndigheten ska i verkställighetssyfte vara behörig att utfärda en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter och andra användaruppgifter, samt en europeisk bevarandeorder för abonnentuppgifter, andra användaruppgifter och trafikuppgifter.

En europeisk utlämnande- eller bevarandeorder som utfärdas av Polismyndigheten ska godkännas av åklagare. En europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska godkännas av domstol.

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen stämmer delvis överens med regeringens. Utredningen föreslår att inte bara Polismyndigheten utan även andra myndigheter som ska ingripa mot brott eller brottslig verksamhet ska vara behöriga att utfärda en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter och andra användaruppgifter samt en europeisk bevarandeorder. Utredningen lämnar vidare inget lagförslag om att åklagares utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter ska godkännas av domstol.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget. *Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet* anser att Kriminalvården har ett intresse av att hämta in information i syfte att verkställa fängelsestraff och att deras roll i förfarandet bör förtydligas.

Skälen för regeringens bedömning

Vilka myndigheter som får utfärda en europeisk utlämnandeorder och en europeisk bevarandeorder för straffverkställighet är desamma som redovisas ovan i avsnitt 6.3.1 för sådana order som utfärdas i ett straffrättsligt förfarande (se artiklarna 4.1 , 4.2 samt 4.3 i EU-förordningen). Även när det kommer till vilken eller vilka myndigheter som ska utses till utfärdande myndighet vid utfärdande av en europeisk utlämnandeorder och europeisk bevarandeorder för straffverkställighet anser regeringen att ordningen i möjligaste mån bör efterlikna vad som gäller enligt nationell rätt.

Polismyndigheten kan enligt lagen om elektronisk kommunikation begära ut uppgifter om abonnemang från den som tillhandahåller ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst. Rätten kan, på ansökan från åklagare, besluta om hemlig övervakning av elektronisk kommunikation och hemlig dataavläsning som gäller kommunikationsövervaknings- och platsuppgifter enligt lagen om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder och lagen om hemlig dataavläsning.

För att efterlikna den nationella ordningen bör därför Polismyndigheten utses till utfärdande myndighet för en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter och andra användaruppgifter. En sådan europeisk utlämnandeorder behöver godkännas av en rättslig myndighet. Precis som i ett straffrättsligt förfarande bör ett sådant godkännande lämnas av åklagare. Av det skälet är det rimligt att även utse åklagare till utfärdande myndighet av en sådan order. Till skillnad från utredningen ser regeringen dock inga skäl för att utse några andra myndigheter som ska ingripa mot brott eller brottslig verksamhet till utfärdande myndighet av en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter och andra användaruppgifter i verkställighetssyfte. Eftersom dessa myndigheter inte hanterar frågor om straffverkställighet har de inget behov av att kunna utfärda en europeisk utlämnandeorder i ett sådant syfte.

Vidare bör åklagare utses att utfärda en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter i verkställighetssyfte. Eftersom det saknas möjlighet i svensk rätt att begära innehållsdata utlämnade i verkställighetssyfte bör

det inte utses någon behörig myndighet för att hämta in sådana uppgifter. För att leva upp till kraven i artikel 4.2 b i EU-förordningen bör domstol godkänna åklagares utfärdande av en sådan order.

Som redovisas i avsnitt 6.2 saknas möjlighet att i svensk rätt besluta om bevarande av elektroniska uppgifter i verkställighetssyfte. Men eftersom en möjlighet ändå kommer att finnas för svenska behöriga myndigheter att utfärda en europeisk bevarandeorder i verkställighetssyfte bör en utfärdande myndighet utses. Enligt regeringen är den mest naturliga ordningen att samma myndigheter som utses att vara utfärdande myndighet för en europeisk utlämnandeorder i verkställighetssyfte, dvs. de myndigheter som i ett senare skede kan begära uppgifter utlämnande, bör utses till utfärdande myndighet. Det innebär alltså att åklagare och Polismyndigheten bör utses. För att leva upp till kraven i artikel 4.3 b i EU-förordningen bör åklagare godkänna Polismyndighetens utfärdande av en sådan order.

Vad som förts fram ovan gäller även i fråga om en nödsituation enligt artikel 4.5 i EU-förordningen. Om Polismyndigheten i en sådan situation utfärdar en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter och andra användaruppgifter eller en europeisk bevarandeorder för straffverkställighet ska ordern godkännas av åklagare i efterhand innan den i artikeln angivna tidsfristen löper ut.

Vilka myndigheter som ska vara utfärdande myndighet av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder i verkställighetssyfte och skyldigheten att låta åklagare godkänna en order som utfärdas av Polismyndigheten bör följa av den kompletterande lagen. Till skillnad från utredningen anser regeringen att det av tydlighetsskäl bör framgå av den kompletterande lagen att åklagarens utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter ska godkännas av domstol.

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet gör gällande att Kriminalvården har ett intresse av att hämta in information i syfte att verkställa fängelsestraff och att det är önskvärt att förtydliga deras roll i förhållande till de behöriga utfärdande myndigheterna. Det är inte i första hand Kriminalvården som ansvarar för att hitta en dömd person som inte inställer sig för att verkställa ett straff, utan Polismyndigheten som på begäran av Kriminalvården ska förpassa den dömda till ett häkte eller en kriminalvårdsanstalt (6 § strafftidslagen [2018:1251]). Därför anser regeringen att det saknas behov för Kriminalvården att utfärda en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder. Regeringen ser inte heller något behov av att förtydliga rollerna mellan Kriminalvården och Polismyndigheten i detta avseende och inte heller mellan Polismyndigheten och åklagare, utan detta kommer att följa den normala gången för myndighetssamverkan.

6.3.3 Det finns inte behov av att utse en centralmyndighet enligt EU-förordningen

Regeringens bedömning

Det bör inte utses någon centralmyndighet enligt artikel 4.6 i EU-förordningen.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Ingen remissinstans yttrar sig särskilt över bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning

Enligt artikel 4.6 får en medlemsstat utse en eller flera centralmyndigheter för att ansvara för det administrativa översändandet och mottagandet av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder samt för annan relevant korrespondens, t.ex. anmälningar av utfärdade av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata.

Precis som vid genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området (direktivet om en europeisk utredningsorder) anser regeringen att det inte finns något behov av att utse en centralmyndighet eftersom myndigheterna i respektive EU-medlemsstat har väl fungerande direktkontakter (jfr prop. 2016/17:218 s. 88).

6.4 Behörig domstol och förfaranderegler vid utfärdande av en europeisk utlämnandeorder

6.4.1 Behörig domstol och förfaranderegler vid godkännandet av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata

Regeringens förslag

Ett ärende om godkännande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska prövas av rätten på ansökan av åklagare.

Om en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata utfärdas i ett straffrättsligt förfarande ska ärendet prövas av den domstol som är behörig att döma i brottmål enligt rättegångsbalkens forumregler. Om det straffrättsliga förfarandet avser samhällsfarlig brottslighet, t.ex. terroristbrott, får frågan även prövas av Stockholms tingsrätt. Om en sådan order utfärdas för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd ska ärendet prövas av den tingsrätt som meddelat den dom som ska verkställas. Om domen har meddelats av högre rätt ska den tingsrätt som dömt i målet pröva ärendet. När det inte finns någon behörig domstol är Stockholms tingsrätt behörig domstol. Om en ansökan avser flera domar meddelade av skilda domstolar får ansökan tas upp vid någon av de tingsrätten som har dömt i målen.

I ett ärende om godkännande av en europeisk utlämnandeorder för innehållsdata ska ett offentligt ombud utses snarast möjligt och sam-

mantråde hållas. Åklagaren och det offentliga ombudet ska närvara vid sammanträdet. För offentliga ombud ska i övrigt de regler som gäller för offentliga ombud i ärenden om hemliga tvångsmedel tillämpas.

I ett ärende som endast gäller en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter ska handläggningen vara skriftlig.

På förfarandet i övrigt ska reglerna i rättegångsbalken om handläggning vid domstol av frågor om tvångsmedel i brottmål och om överklagande av beslut i sådana frågor tillämpas, om inte något annat anges i lagen. Handläggningen ska ske skyndsamt.

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen stämmer delvis överens med regeringens. Utredningen föreslår att bestämmelserna i rättegångsbalken som avser hemlig avlyssning och övervakning av elektronisk kommunikation ska ha motsvarande tillämpning för domstolens godkännande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata. Utredningen lämnar inget förslag om vilken domstol som ska vara behörig att pröva en europeisk utlämnandeorder för straffverkställighet.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget. *Domstolsverket* anser att det kan övervägas om det även bör göras en hänvisning till annan författning som rör rättens hantering av ärenden och tillstånd till hemlig avlyssning eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation.

Skälen för regeringens förslag

Som redovisas i avsnitt 6.3.1 och 6.3.2 ska en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata godkännas av domstol innan den utfärdas. I EU-förordningen finns inga förfaranderegler för domstolens prövning varför sådana behöver tas in i den kompletterande lagen.

I ett ärende om godkännande av en europeisk utlämnandeorder ska domstolen pröva om förutsättningarna för att utfärda ordern är uppfyllda (artikel 4.2 b). Om så är fallet ska domstolen godkänna den europeiska utlämnandeordern vilket innebär att åklagaren därefter kan utfärda den. De förfaranderegler som ska gälla för domstolens prövning behöver således vara anpassade till vad det är domstolen har att ta ställning till.

Utredningen föreslår att det förfarande som gäller vid rättens prövning av tillstånd till hemlig avlyssning och övervakning av elektronisk kommunikation ska gälla vid prövningen av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata. Utredningen anser även att några ytterligare bestämmelser i 27 kap. rättegångsbalken ska tillämpas. Regeringen delar utredningens bedömning att tillståndsprövningen för hemlig avlyssning och övervakning av elektronisk kommunikation som utgångspunkt bör gälla även vid godkännande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata. En sådan europeisk utlämnandeorder har nämligen stora likheter med ett hemligt tvångsmedel i svensk rätt eftersom en sådan order ska kunna både beslutas och verkställas i hemlighet

(se vidare i avsnitt 6.4.2). Det finns därmed skäl att i ärenden om godkännande av en europeisk utlämnandeorder ha samma starka rättssäkerhetsgarantier som omger prövningen i ärenden om hemliga tvångsmedel enligt svensk rätt. Utredningens förslag, som bl.a. innebär att en hänvisning görs till vissa bestämmelser i 27 kap. rättegångsbalken medför dock att ett antal bestämmelser som inte är relevanta för domstolens prövning skulle bli tillämpliga. Dessutom tas det i förslaget inte tillräcklig hänsyn till att tillståndsprövningen vid hemlig avlyssning respektive hemlig övervakning av elektronisk kommunikation delvis skiljer sig åt, t.ex. ska ett offentligt ombud inte utses i ärenden om hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, och det blir därmed otydligt vad som ska gälla vid prövningen. Enligt regeringen bör förutsättningarna för domstolens prövning tydligare framgå direkt av den kompletterande lagen.

Regeringen anser att ett ärende om godkännande av en europeisk utlämnandeorder bör inledas genom att åklagaren lämnar in en motiverad ansökan till rätten. Åklagaren bör i ansökan ange vilka uppgifter som begärs utlämnande och från vilken tjänsteleverantör. Åklagaren bör även uppges om uppgifterna utgör trafikuppgifter eller innehållsdata och motivera varför förutsättningarna för att utfärda en sådan europeisk utlämnandeorder anses uppfyllda.

För att bevaka enskildas integritetsintressen i ärenden om t.ex. hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation ska ett offentligt ombud utses snarast möjligt av domstolen. Det offentliga ombudet och åklagaren ska kallas till ett sammanträde. Regeringen anser att det är lämpligt att motsvarande förfarande tillämpas i ett ärende om utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för innehållsdata. De bestämmelser om offentliga ombud som finns i 27 kap. rättegångsbalken bör gälla också för ett offentligt ombud i sådana ärenden. Det innebär bl.a. att det offentliga ombudet ska bevaka enskildas integritetsintressen i ärendet i domstol och att ombudet har rätt att få ta del av det som förekommer i ärendet, yttra sig och överklaga rättens beslut.

När det gäller ärenden om hemlig övervakning av elektronisk kommunikation ska ett offentligt ombud däremot inte utses. Något sammanträde hålls inte heller i sådana ärenden. Sådana uppgifter som kan hämtas in genom hemlig övervakning av elektronisk kommunikation är i stor utsträckning sådana som kan hämtas in genom en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter. Regeringen anser därför att det är lämpligt att de förfarandebestämmelser som gäller i ett sådant ärende gäller även i ett ärende om godkännande av en sådan order. Det innebär att handläggningen av ett sådant ärende bör vara skriftlig.

Själva utfärdandet av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder kommer att ske via ett intyg i ett decentraliserat it-system (artiklarna 9 och 19 i EU-förordningen). I praktiken innebär det att domstolen kommer att behöva signera intyget för en europeisk utlämnandeorder innan den kan skickas över till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Att så ska ske följer direkt av EU-rätten och är inget som kräver några lagstiftningsåtgärder i svensk rätt. I vilken mån rätten behöver se det ifyllda intyget om en europeisk utlämnandeorder i det decentraliserade it-systemet innan den kan lämna sitt godkännande till utfärdandet får enligt regeringen överlämnas till domstolarna att bedöma.

Reglerna i rättegångsbalken om handläggning vid domstol av frågor om tvångsmedel i brottmål och om överklagande av beslut i sådana frågor bör tillämpas på förfarandet, om inte något annat anges. Det innebär bl.a. att domstolens beslut är ett slutligt beslut som kan överklagas enligt 49 kap. 3 § första stycket rättegångsbalken. Handläggningen av ärendet bör ske skyndsamt.

Regeringen instämmer i utredningens bedömning att ett ärende om godkännande av en europeisk utlämnandeorder i ett straffrättsligt förfarande bör prövas av den domstol som anges i 19 kap. rättegångsbalken. Om ärendet avser sådan samhällsfarlig brottslighet som anges i 27 kap. 34 § rättegångsbalken, t.ex. terroristbrott, bör ärendet även få prövas av Stockholms tingsrätt. Till skillnad från utredningen anser regeringen att det krävs särskilda bestämmelser om behörig domstol när en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata utfärdas i verkställighetssyfte. Då bör behörig domstol i stället vara densamma som enligt lagen om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder. Ärendet bör i sådana fall alltså prövas av den tingsrätt som meddelat den dom som ska verkställas. Har domen meddelats av högre rätt bör den tingsrätt som dömt i målet vara behörig att pröva ärendet. Finns det inte någon behörig domstol, t.ex. för att domen som ska verkställas har meddelats av en utländsk domstol, bör Stockholms tingsrätt vara behörig domstol. Om en ansökan avser flera domar meddelade av skilda domstolar bör någon av de tingsrätter som dömt i målen vara behörig att pröva ärendet. Det blir i sådana fall åklagaren som får välja till vilken tingsrätt som ansökan ska lämnas in.

Mot bakgrund av att regeringen väljer att reglera domstolsförfarandet på ett annat sätt än utredningen lämnas *Domstolsverkets* synpunkt därhän.

6.4.2 Underrättelse till den vars uppgifter begärs

Regeringens förslag

Den utfärdande myndigheten ska kunna besluta att skjuta upp eller helt eller delvis avstå från att underrätta den vars uppgifter begärs enligt en europeisk utlämnandeorder om det behövs för att

- förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet,
- inte hindra andra rättsliga utredningar eller undersökningar,
- skydda nationell säkerhet, eller
- skydda någon annans rättigheter och friheter.

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen stämmer delvis överens med regeringens. I utredningen lämnas inget förslag som möjliggör undantag från skyldigheten enligt artikel 13.1 i EU-förordningen att underrätta den vars uppgifter begärs enligt en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter eller andra användaruppgifter. Såvitt avser uppgifter som begärs enligt en euro-

peisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata föreslår utredningen att 27 kap. 31–33 §§ rättegångsbalken ska tillämpas.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Enligt EU-förordningen ska den utfärdande myndigheten utan onödigt dröjsmål informera den person vars uppgifter begärs genom en europeisk utlämnandeorder om utlämnandet av uppgifter (artikel 13.1). Den utfärdande myndigheten får dock begränsa informationen till, eller skjuta upp eller underlåta att informera, den person vars uppgifter begärs, om detta följer av nationell rätt. Detta får dock endast ske om det står i överensstämmelse med artikel 13.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (dataskyddsdirektivet). Den utfärdande myndigheten ska i sådana fall i ärendet ange skälen till uppskjutandet, begränsningen eller underlåtelsen. En kort motivering ska också läggas till i intyget om en europeisk utlämnandeorder (artikel 13.2). Om information lämnas till den vars uppgifter begärs ska den utfärdande myndigheten även lämna information om tillgängliga rättsmedel (artikel 13.3). Artikel 13 i EU-förordningen omfattar europeiska utlämnandeorder för alla uppgiftsslag.

Genom hänvisningen till artikel 13.3 i dataskyddsdirektivet följer att undantag från skyldigheten att underrätta den vars uppgifter begärs endast får göras om en underrättelse skulle försvåra förebyggandet, förhindrandet eller upptäckandet av brottslig verksamhet eller försvåra utredning och lagföring av brott, verkställandet av straffrättsliga påföljder eller upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet. Det får även ske för att se till att andra rättsliga utredningar eller undersökningar inte hindras eller för att skydda nationell säkerhet eller någon annans rättigheter och friheter.

I svensk rätt finns bestämmelser om underrättelse till enskilda som gäller vid beslut om hemliga tvångsmedel (27 kap. 31–33 §§ rättegångsbalken). En sådan underrättelse ska göras så snart det kan ske utan men för utredningen, dock senast en månad efter det att förundersökningen avslutades. Det finns ett flertal undantag från underrättelseskyldigheten som gör att underrättelsen kan skjutas upp eller helt underlåtas, bl.a. om det råder viss sekretess eller för vissa brott. Det finns ingen skyldighet enligt lagen om elektronisk kommunikation att underrätta en enskild om att uppgifter har begärts utlämnade med stöd av den lagen.

Såvitt avser en europeisk utlämnandeorder som utfärdas för trafikuppgifter eller innehållsdata föreslår utredningen att 27 kap. 31–33 §§ rättegångsbalken ska tillämpas. Utredningen föreslår ingen bestämmelse som tar sikte på utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter eller andra användaruppgifter.

Om någon bestämmelse som möjliggör för svenska behöriga myndigheter att skjuta upp eller avstå från att underrätta den vars uppgifter begärs utlämnade enligt en europeisk utlämnandeorder inte införs i svensk rätt kommer artikel 13.1 i EU-förordningen att gälla. Det innebär att en underrättelse alltid ska göras utan onödigt dröjsmål. Precis som är fallet i svensk rätt ser regeringen ett behov för den utfärdande myndigheten att kunna skjuta upp eller avstå från att informera den vars uppgifter har begärts genom en europeisk utlämnandeorder. En sådan bestämmelse bör därför tas in i den kompletterande lagen. Regeringen anser att det är lämpligt att den bestämmelsen gäller vid utfärdandet av en europeisk utlämnandeorder, oavsett vilken datakategori som begärs utlämnad. Inte minst är det en lämplig ordning för de fall där det inom ramen för samma förundersökning utfärdas flera europeiska utlämnandeorder för olika datakategorier.

Bestämmelsen bör utformas med beaktande av 4 kap. 5 § brottsdatalogen (2018:1177), vilken bl.a. genomför artikel 13.3 i dataskyddsdirektivet. Av bestämmelsen bör därför följa att den behöriga utfärdande myndigheten ska kunna skjuta upp eller helt eller delvis avstå från att informera den vars uppgifter berörs, under förutsättning att någon av de omständigheter som räknas upp i artikel 13.3 i dataskyddsdirektivet är tillämpliga. Det innebär t.ex. att underrättelsen kan skjutas upp eller underlåtas om det skulle påverka den aktuella utredningen negativt men även vid negativ påverkan på det förebyggande brottsbekämpande arbetet. Bestämmelsen kommer att behöva läsas tillsammans med artikel 13 i EU-förordningen. Detta innebär t.ex. att den behöriga utfärdande myndigheten i ärendet ska ange skälen för att skjuta upp eller helt eller delvis avstå från att informera den vars uppgifter begärs. Det innebär även att om information lämnas ska det framgå vilka tillgängliga rättsmedel som finns mot den europeiska utlämnandeordern (se vidare avsnitt 6.7).

6.4.3 Övriga förfaranderegler i samband med utfärdandet av en europeisk utlämnandeorder

Regeringens förslag

Uppgifter som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska granskas så snart som möjligt. Granskningen får göras av rätten, åklagare, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brott. Om det genom en sådan order kommer in uppgifter från samtal eller meddelanden där en person som inte skulle ha kunnat höras som vittne enligt rättegångsbalkens regler yttrar sig, ska granskningen omedelbart avbrytas och uppgifterna förstöras.

Åklagare ska få besluta att trafikuppgifter och innehållsdata som hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder får användas för ett annat ändamål än det som har legat till grund för ordern, om det inte står i strid med begränsningar som en verkställande myndighet i en annan medlemsstat har satt upp för hur uppgifterna får användas.

Uppgifter som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata i ett straffrättsligt förfarande ska bevaras till dess de förundersökningar där de använts har lagts ned eller

avslutats, eller i de fall åtal väckts, målet eller målen har avgjorts slutligt. Uppgifter inhämtade genom en sådan order för straffverksamhet ska i stället bevaras till dess att den eftersökte har frihetsberövats. I de delar uppgifterna är av betydelse för att förhindra förestående brott ska de bevaras så länge det behövs för att förhindra brott. Uppgifterna ska därefter förstöras.

Beslut och åtgärder som rör en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska dokumenteras.

Om det sedan en europeisk utlämnandeorder har utfärdats framkommer att det inte längre finns förutsättningar för utfärdandet, ska den utfärdande eller den godkännande myndigheten omedelbart återkalla ordern.

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen stämmer i huvudsak överens med regeringens. Utredningen föreslår en allmän hänvisning till bestämmelserna i rättegångsbalken om hemlig avlyssning och övervakning av elektronisk kommunikation. Utredningen föreslår ingen bestämmelse om när en europeisk utlämnandeorder ska återkallas.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget. *Journalistförbundet*, *Tidningsutgivarna* och *Utgivarna* betonar att det bör förtydligas att källskyddet även ska tillämpas vid granskningen av det innehåll som hämtas in.

Skälen för regeringens förslag

Som konstateras ovan har utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata många likheter med ett hemligt tvångsmedel i svensk rätt. Regeringen instämmer därför i utredningens bedömning att många av de förfaranderegler som omger ett beslut om hemliga tvångsmedel bör gälla för en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata. Regeringen anser dock, till skillnad från utredningen, att bestämmelserna bör föras in direkt i den kompletterande lagen. Förfarandet för att hämta in bevis enligt EU-förordningen skiljer sig nämligen åt jämfört med hur de hemliga tvångsmedlen är konstruerade i svensk rätt och det kan därför uppstå oklarheter om hur lagen ska tolkas om inte vissa anpassningar av förfarandet görs som tar hänsyn till detta.

Genom en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata kan uppgifter som handlar om annat än det eller de brott som legat till grund för utfärdandet, s.k. överskottsinformation, komma fram. Av rätts säkerhetsskäl är det viktigt att det skapas en proportionerlig, heltäckande och uttömmande reglering av när överskottsinformation från en europeisk utlämnandeorder får användas. En sådan bestämmelse bör därför tas in i den kompletterande lagen, utformad med bestämmelserna om överskottsinformation vid användning av hemliga tvångsmedel i t.ex. 27 kap. 23 a § rättegångsbalken som förebild. Det innebär bl.a. att uppgifter som hämtas in genom en sådan europeisk utlämnandeorder får användas även för annat

ändamål än det som låg till grund för ordern, t.ex. inom andra straffrättsliga förfaranden än den där informationen hämtades in, men också för att förebygga, förhindra eller upptäcka brott eller brottslig verksamhet. Uppgifterna får även vidareförmedlas från de brottsbekämpande myndigheterna för andra ändamål än brottsbekämpning, t.ex. till socialtjänsten om det framkommer att ett barn far illa (se prop. 2022/23:126 s. 171 ff.). Det bör även framgå att åklagaren behöver beakta om en verkställande myndighet har angett att uppgifterna endast får användas på vissa villkor. En sådan s.k. användningsbegränsning kan alltså hindra en svensk åklagare från att använda överskottsinformation för ett annat ändamål.

Det bör vidare finnas bestämmelser som reglerar granskning och bevarande av uppgifter som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata. En sådan bestämmelse bör utformas med bl.a. 27 kap. 24 § rättegångsbalken som förebild. Det innebär att sådana uppgifter som kommer in genom en sådan europeisk utlämnandeorder bör granskas snarast möjligt. Granskningen får göras av rätten, åklagare, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket och någon annan myndighet som ska ingripa mot brott. Kravet på bevarande bör omfatta både sådana uppgifter som är av betydelse för utredningen av det brott, eller för verkställighet av den påföljd som legat till grund för ordern och, i förekommande fall, sådant som är av betydelse för att utreda andra brott (överskottsinformation). I de delar som uppgifterna är av betydelse för att förhindra förestående brott ska de bevaras så länge det behövs för att förhindra brott. När materialet inte längre behövs för detta ändamål ska det förstöras.

I lagen bör det även tas in ett krav på dokumentation (jfr 27 kap. 35 § rättegångsbalken). Ett dokumentationskrav stärker möjligheterna för den enskilde och tillsynsmyndigheten att kontrollera och granska tvångsmedelsanvändningen i efterhand (prop. 2022/23:126 s. 180 ff.).

Om det genom en europeisk utlämnandeorder för innehållsdata kommer in uppgifter som rör en misstänkts kommunikation med en sådan person som är undantagen vittnesplikten enligt 36 kap. 5 § andra–sjätte styckena rättegångsbalken bör det av den kompletterande lagen framgå att sådana uppgifter omedelbart ska förstöras. Hit hör t.ex. kommunikation mellan en misstänkt och en försvarare eller en person som omfattas av tystnadsplikt enligt 3 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen eller 2 kap. 3 § yttrandefrihetsgrundlagen. Detta överensstämmer med vad som gäller för hemliga tvångsmedel enligt bl.a. 27 kap. 22 § rättegångsbalken. Därigenom tillgodoses *Journalistförbundets*, *Tidningsutgivarnas* och *Utgivarnas* synpunkt om att källskyddet behöver beaktas även om uppgifter som omfattas av källskyddet i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen kommer in genom en europeisk utlämnandeorder för innehållsdata. Regeringen vill utöver det peka på att när en utfärdande myndighet fattar beslutet att utfärda en europeisk utlämnandeorder behöver den ta ställning till om en liknande åtgärd hade kunnat vidtas på samma villkor i ett liknande nationellt ärende (se artikel 5.2 i EU-förordningen). Det innebär alltså att svenska utfärdande myndigheter behöver förhålla sig till svensk grundlag och annan lagstiftning vid utfärdandet av en order enligt EU-förordningen.

Slutligen bör det införas en skyldighet för den utfärdande myndigheten och den godkännande myndigheten att återkalla en europeisk utlämnandeorder när förutsättningarna för dess utfärdande inte längre finns. En sådan

bestämmelse bör gälla en europeisk utlämnandeorder oavsett vilken typ av uppgift som ska hämtas in. I de flesta fall kommer det att vara den utfärdande myndigheten som återkallar ordern eftersom det är den som typiskt sett har mest information om det pågående ärendet. Det kan t.ex. handla om att en förundersökning som rör en viss gärning kan hinnas läggas ned eller att uppgifterna kommit in i ärendet på annat vis.

6.5 Ersättning för kostnader

Regeringens förslag

Bestämmelserna om ersättning i 9 kap. 29 a § lagen om elektronisk kommunikation ska tillämpas när en svensk behörig myndighet utfärdar en europeisk utlämnandeorder. Rätten till ersättning ska endast gälla för en tjänsteleverantör som tillhandahåller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst.

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen stämmer i huvudsak överens med regeringens. Utredningen föreslår en delvis annan lagteknisk lösning.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget. *Hi3G Access AB* anser att tillhandahållare bör ges möjlighet att täcka sina kostnader vid utlämnande av uppgifter till brottsbekämpande myndigheter oavsett om myndigheterna är nationella eller utländska. *Polismyndigheten* och *Säkerhetspolisen* anser att det kan övervägas om rätten till ersättning för kostnader vid ett utlämnande av elektroniska uppgifter ska finnas kvar i sin nuvarande form, bl.a. med tanke på den administration regleringen medför. De framför vidare att det kommer vara alltför besvärligt att hantera frågan i förhållande till utländska tjänsteleverantörer. *Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet* framför att det bör finnas bestämmelser om överklagande i föreskrifterna om ersättning och schablonberäkning som meddelas av regeringen eller någon annan myndighet.

Skälen för regeringens förslag

En tjänsteleverantör ska ha rätt att kräva ersättning för sina kostnader i anledning av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder från den utfärdande staten, om en sådan möjlighet till ersättning finns enligt den utfärdande statens rätt när elektroniska bevis har hämtats in eller begärts bevarade i ett nationellt ärende (artikel 14).

De bestämmelser som är aktuella i svensk rätt finns i 9 kap. 29 a § lagen om elektronisk kommunikation. Dessa innebär att vissa utpekade tillhandahållare, bl.a. den som tillhandahåller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst, har rätt till ersättning när en brottsbekämpande

myndighet förelägger en sådan tillhandahållare att lämna ut uppgifter om abonnemang, lokaliseringssuppgifter som inte är trafikuppgifter, innehållet i ett elektroniskt meddelande, eller någon annan uppgift som angår ett särskilt elektroniskt meddelande. En bestämmelse behöver därför tas in i den kompletterande lagen som innebär att en motsvarande rätt till ersättning ska ges till en tjänsteleverantör mot vilka en svensk behörig myndighet riktar en europeisk utlämnandeorder. Det innebär att det endast är en tjänsteleverantör som tillhandahåller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst som bör ges en sådan rätt. *Polismyndigheten* och *Säkerhetspolisen* för fram att en ordning där ersättning till utländska aktörer ska betalas ut kommer att vara tidskrävande och förespråkar även att det svenska regelverket ska ändras eftersom det bl.a. är betungande och dyrt. *Hi3G Access AB* anser att tillhandahållare bör ges möjlighet att täcka sina kostnader vid utlämnande av uppgifter till brottsbekämpande myndigheter oavsett om myndigheterna är nationella eller utländska. Regeringen konstaterar att det följer av artikel 14.1 i EU-förordningen att det är den utfärdande staten som ska svara för en tjänsteleverantörs kostnader om en sådan rätt följer i ett nationellt ärende. Något beredningsunderlag för att göra en ändring av det svenska regelverket finns inte inom ramen för detta lagstiftningsprojekt.

Precis som när en svensk tillhandahållare begär ersättning enligt 9 kap. 29 a § lagen om elektronisk kommunikation uppstår rätten till ersättning när uppgifterna har lämnats ut. Ersättningen ska betalas av den myndighet som begär uppgifterna. Precis som i lagen om elektronisk kommunikation innebär det som utgångspunkt att det är den utredande myndigheten, t.ex. *Polismyndigheten* som ska betala. Enligt lagen om elektronisk kommunikation ska ersättningen, i de fall det är särskilt föreskrivet, beräknas enligt schablon. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om ersättningen eller schablonberäkning. Det innebär att ersättningen till tjänsteleverantörer kommer att beräknas enligt schablon om regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddela föreskrifter om det. Det bör i viss mån innebära en möjlighet till en lättare hantering av ersättningsfrågorna, vilket efterfrågas av *Polismyndigheten* och *Säkerhetspolisen*.

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet anser att det i de ytterligare föreskrifter om ersättning och schablonberäkningar som regeringen eller någon annan myndighet får besluta bör finnas en överklagandehänvisning. Regeringen konstaterar att om ett beslut som rör ersättning enligt den kompletterande lagen fattas är förvaltningslagen (2017:900) och förvaltningsprocesslagens (1971:291) bestämmelser tillämpliga. Något behov av att särskilt reglera frågan saknas.

6.6 Stockholms tingsrätt ska vara behörig domstol enligt artikel 17 i EU-förordningen

Regeringens förslag

Stockholms tingsrätt ska vara behörig domstol enligt artikel 17 i EU-förordningen.

Reglerna om domstols handläggning i brottmål och överklagande av domstols beslut ska vara tillämpliga vid handläggningen. Handläggningen ska som huvudregel vara skriftlig. Ett sammanträde ska hållas endast om mottagaren begär det. Det ska dock inte behövas om det är uppenbart att den europeiska utlämnandeordern ska upphävas. Domstolen ska avgöra ett ärende skyndsamt.

Domstolens beslut ska kunna överklagas till hovrätt.

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen stämmer delvis överens med regeringens. Utredningen föreslår att ett ärende ska avgöras inom 30 dagar efter att den utfärdande myndigheten har begärt domstolens prövning.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslagen. *Stockholms tingsrätt* ser positivt på förslagen och understryker att möjligheten att överskrida den föreslagna tidsfristen vid prövningen av ett ärende enligt artikel 17 i EU-förordningen är nödvändig.

Skälen för regeringens förslag

Stockholms tingsrätt ska utses till behörig domstol

En behörig domstol i den utfärdande staten ska enligt artikel 17 i EU-förordningen på begäran av den myndighet som utfärdat en europeisk utlämnandeorder pröva om skyldigheten att följa en sådan order skulle strida mot en skyldighet enligt lagstiftningen i ett tredjeland. Det behövs därför i lag pekas ut att en eller flera domstolar ska utföra den uppgiften.

Allmän domstol brukar pröva ärenden som rör bevisinhämtning inom ramen för det straffrättsliga samarbetet. Så bör vara fallet även för den prövning som ska göras enligt artikel 17 i EU-förordningen.

Huvudregeln i svensk rätt är att alla allmänna domstolar har behörighet att handlägga alla typer av mål som hör till respektive domstolsslag. Ibland finns dock behov av att göra undantag från de generella forumreglerna för vissa speciella typer av mål och ärenden som innebär att sådana koncentreras till en eller vissa domstolar, s.k. specialdestinering. Specialdestinering kan väljas om t.ex. behovet av särskild kompetens inte kan tillgodoses genom domstolsintern specialisering på grund av att målunderlaget är för litet.

Det är i nuläget svårt att säkert uttala sig om hur många ärenden enligt artikel 17 i EU-förordningen som kommer att kräva hantering av svensk domstol, men troligen kommer det att röra sig om ett relativt begränsat antal. Ärendena kan dock förväntas vara särskilt juridiskt komplexa och

innefatta frågor om huruvida tredjelands rätt förbjuder ett utlämnande av uppgifterna och konsekvenserna för mottagaren av att följa ordern. Regeringens bedömning är att behovet av den särskilda kompetens som sådana ärenden kommer att kräva inte kommer att kunna tillgodoses om ärendena inte koncentreras till en domstol. En specialdestinering av dessa ärenden till en domstol bör alltså ske. Precis som utredningen anser regeringen att Stockholms tingsrätt bör väljas eftersom det vid den tingsrätten finns stor erfarenhet av att hantera mål av internationell karaktär eller som av annat skäl kräver specialkompetens.

Förfaranderegler vid domstolens prövning

EU-förordningen saknar bestämmelser om den behöriga domstolens handläggning av ett ärende enligt artikel 17. Sådana bestämmelser behöver därför föras in i den kompletterande lagen. Det krävs också nationella bestämmelser om vilka tidsfrister för prövningen av ett sådant ärende som bör gälla (se artikel 17.9).

Som framgår av skäl 2 till EU-förordningen är effektiva förfaranden för att hämta in elektroniska bevis av yttersta vikt för att bekämpa brottslighet. Detta kännetecknas av de förhållandevis korta tidsfrister som gäller enligt EU-förordningen för t.ex. återopande av vägransgrunder (tio dagar som huvudregel) och verkställighet (fem arbetsdagar). För att inte äventyra syftet med EU-förordningen bör domstolens handläggning av en fråga om lagkonflikt med lagstiftningen i ett tredjeland enligt artikel 17 ske med viss skyndsamhet och ett särskilt skyndsamhetskrav behöver därför införas för denna sorts ärenden.

Syftet med EU-förordningen är alltså att effektivisera och påskynda bevarande respektive utlämnande av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för straffverkställighet. Utredningen föreslår därför att ett ärende ska avgöras inom 30 dagar efter att den utfärdande myndigheten har begärt domstolens prövning. Regeringen delar utredningens bedömning att det finns ett starkt skyddsintresse som motiverar en snabb handläggning av ärenden enligt artikel 17 i EU-förordningen. Regeringen anser dock att en lämpligare lösning är att införa ett krav på skyndsam handläggning. *Stockholms tingsrätts* synpunkt kan därmed lämnas därhän.

Vad avser övriga förfaranderegler bör de allmänna reglerna i brottmål vara tillämpliga, dvs. i första hand de bestämmelser som finns i rättegångsbalken. Eftersom en motiverad invändning enligt artikel 17.2 ska innehålla alla de uppgifter som krävs för att frågan ska kunna prövas kommer bedömningar som kräver muntlig handläggning inte vara vanligt förekommande. Förfarandet bör därför som utgångspunkt vara skriftligt. Om det begärs av mottagaren, dvs. tjänsteleverantörens utsedda verksamhetsställe eller rättsliga ombud, bör dock muntlig förhandling hållas om det inte är uppenbart att den europeiska utlämnandeordern ändå ska upphävas. Till sammanträdet ska mottagaren och den utfärdande myndigheten kallas. Eftersom det inte ska hållas någon huvudförhandling kommer tingsrätten enligt 1 kap. 3 § rättegångsbalken att vara domför med en lagfaren domare. Övriga regler som blir tillämpliga är t.ex. reglerna om jäv, anteckningar vid sammanträde, bevisupptagning och offentlighet och ordning. Tingsrättsens beslut får överklagas och något prövningstillstånd krävs inte i hovrätten.

6.7 Effektiva rättsmedel och rätten till ett rättvist försvar

6.7.1 Effektiva rättsmedel i fråga om en europeisk utlämnandeorder

Regeringens förslag

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden ska utöva tillsyn över åklagares utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata.

Regeringens bedömning

Svensk rätt uppfyller EU-förordningens krav på effektiva rättsmedel i fråga om en europeisk utlämnandeorder.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning stämmer i huvudsak överens med regeringens. Utredningen föreslår dock inte någon ändring i lagen (2007:980) om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller invänder inte mot bedömningen. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* ifrågasätter om den befintliga svenska klagorätten till Justitiekanslern och Riksdagens ombudsmän samt rätten till skadestånd motsvarar EU-rättens krav på rätten till effektiva rättsmedel.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Enligt artikel 18 i EU-förordningen ska varje person vars uppgifter begärts genom en europeisk utlämnandeorder ha rätt till effektiva rättsmedel mot ordern. Om den personen är en misstänkt eller en tilltalad, ska personen ha rätt till effektiva rättsmedel under det straffrättsliga förfarande där uppgifterna används. Den rätt till effektiva rättsmedel som avses i artikeln ska inte påverka rätten att söka rättsmedel enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (EU:s dataskyddsförordning) eller dataskyddsdirektivet. Rätten till effektiva rättsmedel ska utövas vid en domstol i den utfärdande staten i enlighet med dess nationella rätt. Detta ska innefatta en möjlighet att bestrida åtgärdens lagenlighet, inklusive dess nödvändighet och proportionalitet, utan att det påverkar garantierna för de grundläggande rättigheterna i den verkställande staten.

Regeringen konstaterar att en person vars uppgifter har begärts enligt en europeisk utlämnandeorder kommer att ha rätt att kräva ersättning för skada på grund av fel eller försummelse vid myndighetsutövning eller för skada som uppkommit till följd av att den skadelidandes rättigheter enligt

Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) har överträtts (3 kap. 2 och 4 §§ skadeståndslagen [1972:207]). Detta utgör ett effektivt rättsmedel där åtgärden att utfärda en europeisk utlämnandeorders lagenlighet, inklusive dess nödvändighet och proportionalitet, kommer att kunna prövas. En tilltalad kommer, som en följd av att svenska domstolar tillämpar fri bevisprövning och fri bevisvärdering, även att kunna få åtgärden att en europeisk utlämnandeorder har utfärdats prövad under det straffrättsliga förfarandet. Om domstolen anser att bevisning har hämtats in på ett tveksamt sätt, t.ex. i strid mot en viss rättsregel, kan domstolen beakta det i sin värdering av beviset och kompensera för det genom t.ex. straffflindring (se t.ex. NJA 2011 s 638).

Som konstateras ovan har utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata många likheter med ett hemligt tvångsmedel i svensk rätt. De rättssäkerhetsgarantier som omgärdar hemliga tvångsmedel i svensk rätt föreslås därför gälla även när en sådan europeisk utlämnandeorder utfärdas (se avsnitt 6.4.1 och 6.4.3). Regeringen föreslår bl.a. att ett offentligt ombud ska utses i ett ärende om utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för innehållsdata.

Vidare delar regeringen utredningens bedömning att Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (nämnden), ska utöva tillsyn över åklagares utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata. Till skillnad från utredningen anser regeringen dock att denna uppgift bör framgå uttryckligen av lagen om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet.

Nämnden utövar tillsyn över bl.a. brottsbekämpande myndigheters användning av hemliga tvångsmedel och verksamhet som sammanhänger med användningen av hemliga tvångsmedel, t.ex. hantering av överskottsinformation och fullgörande av underrättelseskyldighet (jfr prop. 2006/07:133 s. 61 f). Även om utfärdandet av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata har stora likheter med vad som i svensk rätt avses med ett hemligt tvångsmedel, rör det sig om en åtgärd som beslutas med stöd av EU-förordningen. Därför bör denna uppgift pekas ut särskilt i lagen.

Nämndens tillsyn bör omfatta åklagares utfärdande av en sådan europeisk utlämnandeorder, men också annan sammanhängande verksamhet, t.ex. åklagares hantering av eventuell överskottsinformation. Tillsynen kommer däremot inte att omfatta domstolarnas verksamhet eller rättstillämpning. Detsamma gäller hur tjänsteleverantörer agerar i anledning av en europeisk utlämnandeorder. Nämnden kommer inte heller att ha någon tillsyn när Sverige är verkställande stat eftersom någon tvångsmedelshantering inte är aktuell då.

Även om regeringen inte anser att en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata är att anse som ett hemligt tvångsmedel är det ett tvångsmedel (jfr även avsnitt 9.1). Det innebär att nämnden enligt 3 § lagen om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet på begäran av en enskild kommer att kunna kontrollera om en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata har utfärdats i enlighet med kraven i EU-förordningen. Regeringen noterar även att om nämnden vid sin tillsyn uppmärksammar felaktigheter som kan föranleda skadeståndsansvar för staten gentemot en fysisk eller juridisk person, får den anmäla

det till Justitiekanslern. Om motsvarande felaktighet uppmärksammas vid en kontroll på begäran av en enskild har nämnden en skyldighet att anmäla detta till Justitiekanslern (20 § förordningen [2007:1141] med instruktion för Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden). Justitiekanslern kan i egen-skap av skadereglerare då se över omständigheterna i ärendet och besluta om skadestånd. Detta förfarande underlättar för den enskilde att tillvarata sin rätt utan att behöva gå till domstol. Det är i detta avseende även värt att peka på att Justitiekanslern, i sin roll som skadereglerare, ansetts vara ett effektivt rättsmedel enligt Europadomstolen (se bl.a. Europadomstolens beslut den 24 januari 2012 i målet Eskilsson mot Sverige, den 21 maj 2013 i målet Ruminski mot Sverige och Europadomstolens dom den 26 mars 1987 i målet Leander mot Sverige).

Därtill vill regeringen peka på Justitieombudsmannens och Justitiekanslerns ansvar för extraordinär tillsyn över myndigheter och domstolar. Även om denna uppgift inte i sig kan anses vara ett effektivt rättsmedel enligt EU-förordningen, är Justitieombudsmannens och Justitiekanslerns tillsyn ett viktigt led i att skapa ett effektivt system för att upprätthålla den enskildes rättigheter.

Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet ifrågasätter om de olika sätt att få lagligheten av en europeisk utlämnandeorder prövad som anges ovan är tillräckliga för att leva upp till kravet på effektiva rättsmedel. Regeringen konstaterar att rätten till effektiva rättsmedel enligt artikel 18 i EU-förordningen ger utrymme för val av rättsmedel så länge det kan ske en domstolsprövning som inbegriper en möjlighet att bestrida åtgärdernas laglighet, inklusive dess nödvändighet och proportionalitet. Rätten till effektiva rättsmedel följer redan av artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (rättighetsrättighetsstadgan) men också av bl.a. artikel 13 i Europakonventionen. Varken artikel 18 i EU-förordningen, artikel 47 i rättighetsstadgan eller artikel 13 i Europakonventionen ställer upp några specifika krav på formerna för ett rättsmedel och omfattningen av statens förpliktelse enligt dessa artiklar varierar beroende på karaktären av det klagomål som ska bedömas. Det är inte heller nödvändigt att ett enda rättsmedel ensamt uppfyller kravet på ett effektivt rättsmedel, utan flera rättsmedel i den nationella lagstiftningen kan tillsammans uppfylla kravet (se prop. 2006/07:133 s. 24). Regeringen gör mot den bakgrunden, liksom utredningen, den sammantagna bedömningen att svensk rätt ger den vars uppgifter begärs rätt till ett sådant effektivt rättsmedel som krävs enligt artikel 18 i EU-förordningen.

6.7.2 Kraven på rätten till försvar och ett rättvist förfarande

Regeringens bedömning

Svensk rätt lever upp till EU-förordningens krav på rätten till försvar och ett rättvist förfarande i fråga om prövning av de bevis som hämtas in. Detsamma gäller en misstänkt, tilltalad eller försvarares rätt att få en europeisk utlämnandeorder eller bevarandeorder utfärdad enligt artikel 1.2 i EU-förordningen.

Utredningens bedömning

Bedömningen i utredningen stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller invänder inte mot bedömningen. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* pekar på att försvarets kontroll av bevisningen riskerar att försvåras när en utfärdande myndighet har möjlighet att direkt kontakta tjänsteleverantörer i en annan medlemsstat. *Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet* efterlyser en hänvisning till de bestämmelser i svensk rätt som berör försvarets rättigheter och ifrågasätter om syftet med att skapa jämnviktsläge mellan de brottsbekämpande myndigheterna och den misstänkte eller tilltalade i artikel 1.2 i EU-förordningen är uppfyllt. *Sveriges advokatsamfund* menar att tillförlitligheten i de uppgifter som kan bli föremål för en europeisk utlämnande- och bevarandeorder kan överskattas, vilket kan leda till felaktiga slutsatser i brottsutredningar eller vid rättslig prövning.

Skälen för regeringens bedömning

Enligt artikel 18.5 i EU-förordningen ska medlemsstaterna säkerställa att rätten till försvar och ett rättvist förfarande respekteras vid bedömningen av de bevis som hämtas in med stöd av EU-förordningen.

Regeringen konstaterar att var och en som är misstänkt eller tilltalad för brott garanteras flera processuella rättigheter i svensk rätt. Rätten till en rättvis rättegång följer av såväl artikel 47 i rättighetsstadgan som artikel 6 i Europakonventionen. Artiklarna innebär bl.a. att en enskild ska ha rätt till en rättvis och offentlig rättegång inom skälig tid och inför en oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag. En i huvudsak motsvarande reglering finns i 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen. Den kompletterar andra bestämmelser i regeringsformen som har till huvudsakligt ändamål att säkerställa en rättssäker domstolsprocess, t.ex. kravet på saklighet i 1 kap. 9 §. De närmare bestämmelserna om en rättegång i brottmål finns i rättegångsbalken. Några relevanta bestämmelser är rätten till en offentlig försvarare som i första hand finns reglerad i 21 kap., principen om fri bevisprövning enligt 35 kap. 1 § och rätten att överklaga en tingsrätts dom i 49 kap. rättegångsbalken. Vad som redovisas ovan är allmänna bestämmelser som är tillämpliga i alla straffrättsliga förfaranden i Sverige och därmed även i ett förfarande där bevisning har hämtats in med stöd av EU-förordningen.

Då såväl åklagare som försvarare kan lyfta omständigheter inför domstolen kring hur bevisning har hämtats in delar regeringen inte *Sveriges advokatsamfunds* och *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitets* oro att EU-förordningen i vissa avseenden skulle försvåra rätten till försvar och ett rättvist förfarande. Hur bevis inhämtade med stöd av EU-förordningen kommer att värderas är en fråga för rätten. Sammanfattningsvis anser regeringen således att svensk rätt lever upp till kraven i artikel 18.5 på rätten till försvar och ett rättvist förfarande vid bedömningen av de bevis som hämtas in med stöd av EU-förordningen.

En sammanhängande fråga är rätten för en misstänkt, tilltalad eller försvarare att begära att en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder ska

utfärdas (artikel 1.2 i EU-förordningen). *Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet* efterlyser en hänvisning till de bestämmelser i svensk rätt som berör försvarets rättigheter i en sådan situation och ifrågasätter om syftet med att skapa jämnviktsläge mellan de brottsbekämpande myndigheterna och den misstänkte eller tilltalade i artikel 1.2 i EU-förordningen är uppfyllt. Av artikel 1.2 i EU-förordningen följer att ett utfärdande ska ske inom ramen för de rättigheter som är tillämpliga på försvaret och ske i överensstämmelse med nationell straffprocessrätt. En motsvarande bestämmelse finns i artikel 1.3 i direktivet om en europeisk utredningsorder. Regeringen konstaterar att såväl en misstänkt som tilltalad har rätt att begära kompletterande utredningsåtgärder enligt svensk rätt (23 kap. 19 § och 45 kap. 11 § rättegångsbalken). Därigenom garanteras även rättigheten för en misstänkt, tilltalad eller försvarare att kunna få en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder utfärdad. Regeringen ser inget skäl att införa en hänvisning till dessa bestämmelser i lag.

7 Verkställande av en europeisk utlämnande- och bevarandeorder

7.1 Åklagarmyndigheten och åklagare ska utses till verkställande myndighet

Regeringens förslag

Åklagare ska vara verkställande myndighet av en europeisk utlämnande- och bevarandeorder. Åklagarmyndigheten ska vara verkställande myndighet i fråga om sanktionsavgifter enligt artikel 16.10 i EU-förordningen.

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen stämmer delvis överens med regeringens. Utredningen föreslår att endast Åklagarmyndigheten ska utses till verkställande myndighet.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller invänder inte mot förslaget. *Åklagarmyndigheten* anser att åklagare bör utses till verkställande myndighet för frågor om verkställighet av en europeisk utlämnande- och bevarandeorder. Vidare bör varken Åklagarmyndigheten eller åklagare utses till verkställande myndighet för frågor om sanktioner. Beslut om sanktionsavgifter ligger långt ifrån den normala åklagarverksamheten varför åklagare inte bör utses. Att utse Åklagarmyndigheten vore verksamhetsfrämmande och skulle dessutom kräva en ny organisation inklusive nya rutiner för it- och administrativt stöd samt utbildning för medarbetare.

Skälen för regeringens förslag

Den verkställande myndighetens uppgifter

I artikel 3.17 i EU-förordningen definieras att den verkställande myndigheten är den myndighet i den verkställande staten som är behörig att ta emot en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder som översänds av den utfärdande myndigheten för anmälan eller för verkställighet. Av artikel 12 följer att den verkställande myndigheten, efter en anmälan enligt artikel 8, ska ta ställning till om en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska vägras enligt någon av de grunder som räknas upp i artikeln. Det kan t.ex. röra sig om att uppgifterna skyddas av immunitet eller privilegier eller att fullföljandet skulle stå i strid med principen om *ne bis in idem*. Om mottagaren inte efterlever en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder får den utfärdande myndigheten begära att den verkställande myndigheten ska verkställa den. Förfarandet för verkställighet följer av artikel 16 och inkluderar bl.a. att den verkställande myndigheten ska erkänna ordern och kräva att mottagaren fullföljer den. Om mottagaren ändå inte fullföljer ordern ska den verkställande myndigheten, enligt artikel 16.10, besluta om en sanktionsavgift för tjänsteleverantören. I den verkställande myndighetens ansvar ligger även att ta del av information som rör en prövning enligt artikel 17.

Vid bedömningen av vilken eller vilka myndigheter som ska utses till verkställande myndighet enligt EU-förordningen anser regeringen att utgångspunkten bör vara att ordningen så nära som möjligt ska anslut till den ordning som gäller för bevisinhämtning i ett nationellt förfarande och förfarande för bevisinhämtning inom ramen för det internationella straffrättsliga samarbetet. Samtidigt kan det konstateras att rollen som verkställande myndighet enligt EU-förordningen i vissa delar skiljer sig från det traditionella straffrättsliga samarbetet eftersom EU-förordningen inte lägger fast ett samarbete mellan myndigheter utan möjliggör för den utfärdande myndigheten att vända sig direkt till en tjänsteleverantörs utsedda verksamhetsställe eller rättsliga ombud. Det innebär t.ex. att den verkställande myndigheten inte ska erkänna och verkställa en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder innan den översänds till ett utsett verksamhetsställe eller rättligt ombud. Däremot ska den verkställande myndigheten, i vissa fall, ta ställning till den anmälan som den utfärdande myndigheten skickar. En sådan ska skickas samtidigt som intyget om en europeisk utlämnandeorder skickas till utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Någon tvångsmedelshantering är inte heller aktuell att vidta utan den verkställande myndigheten ska i stället döma ut sanktioner mot en tjänsteleverantör som inte uppfyller sina skyldigheter enligt EU-förordningen, vilket inte förekommer i andra instrument inom ramen för det internationella straffrättsliga samarbetet.

Utredningen föreslår att Åklagarmyndigheten ska utses till verkställande myndighet, vilket *Åklagarmyndigheten* haft synpunkter på. För de uppgifter som rör frågor om verkställighet av en europeisk utlämnande- och bevarandeorder anser Åklagarmyndigheten i stället att det är åklagare som bör utses till verkställande myndighet. När det kommer till uppgiften att besluta om sanktionsavgifter anser Åklagarmyndigheten i stället att den uppgiften bör läggas på antingen domstol eller den myndighet som utses till centralmyndighet enligt EU-direktivet. Detta eftersom uppgiften att

besluta om sanktionsavgifter är verksamhetsfrämmande för Åklagarmyndigheten och bl.a. skulle innebära behov av organisationsförändringar och kompetensutbildning.

Åklagare ska vara verkställande myndighet för frågor om verkställighet av en europeisk utlämnande- och bevarandeorder

Regeringen delar Åklagarmyndighetens synpunkt att det bör vara åklagare och inte Åklagarmyndigheten som utses till verkställande myndighet för frågor om verkställighet av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder. Frågor som rör verkställighet är att anse som frågor om brottmål där det är en enskild åklagare och inte Åklagarmyndigheten som är behörig att fatta beslut. Att åklagare ges den rollen innebär också en ordning som har stora likheter med andra förfaranden för bevisinhämtning inom ramen för det internationella straffrättsliga samarbetet. Även domstol kan för vissa åtgärder som beslutas enligt andra samarbetsinstrument vara verkställande myndighet eller behöva involveras i verkställighetsförfarandet. Regeringen delar utredningens bedömning att något sådant behov inte finns här, bl.a. eftersom någon tvångsmedelshantering inte ska vidtas av den verkställande myndigheten. Att åklagare bör vara verkställande myndighet för frågor som rör verkställighet av en europeisk utlämnande- och bevarandeorder bör följa av den kompletterande lagen. Att åklagare utses innebär att både åklagare vid Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten kan komma i fråga.

Åklagarmyndigheten ska vara verkställande myndighet för sanktionsavgifter

Som nämns ovan anser Åklagarmyndigheten att uppgiften att besluta om sanktionsavgifter bör läggas på antingen domstol eller den myndighet som utses till centralmyndighet enligt EU-direktivet. Regeringen konstaterar att sanktionsavgifter kan beslutas av antingen myndighet eller av domstol på ansökan av en myndighet. Den vanligaste ordningen i nuvarande sanktionssystem är dock att sanktionsavgifter beslutas av en myndighet, särskilt när det rör sig om enklare prövningar och där strikt ansvar gäller för en överträdelse. I de sanktionssystem där uppgiften har lagts på en domstol har det ofta handlat om system där uppsåt eller oaktsamhet måste kunna konstateras för att en avgift ska aktualiseras. Den prövning som ska göras vid åläggande av en sanktionsavgift enligt EU-förordningen är huruvida en tjänsteleverantör inte följer sina skyldigheter enligt artiklarna 10, 11 eller 13.4. Det rör sig alltså om sådana situationer där tjänsteleverantören inte lämnar ut eller bevarar sådana elektroniska bevis som den är skyldig att göra enligt EU-förordningen, samt om tjänsteleverantören inte uppfyller skyldigheten att säkerställa konfidentialiteten, sekretessen och integriteten av intyget om en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder. Strikt ansvar kommer att gälla (se avsnitt 8.1). Den bedömning som behöver göras är således inte av sådan karaktär att den behöver utföras av en domstol. Uppgiften som verkställande myndighet för sanktionsavgifter bör därför läggas på en myndighet.

Vid vad val av lämplig myndighet brukar hänsyn tas till om myndigheten har någon form av tillsynsansvar över den verksamhet som omfattas av sanktionsavgifterna eller om myndigheten på något annat sätt har god

insyn i verksamheten. Vidare brukar beaktas att det handlar om en myndighet som är väl förtrogen med det aktuella regelverket och som har goda förutsättningar att upptäcka regelöverträdelser.

Regeringen konstaterar att det saknas tillsynsansvar över den verksamhet som omfattas av EU-förordningen. Bäst insyn i verksamheten såvitt avser en tjänsteleverantörens samarbete med behöriga myndigheter enligt EU-förordningen liksom förutsättningarna att upptäcka regelöverträdelser kommer den åklagare som är verkställande myndighet för verkställighet av frågor som rör en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder att ha. Regeringen konstaterar att mycket egentligen talar för att åklagare ska ges uppgiften som verkställande myndighet även för frågor om sanktioner. Men som Åklagarmyndigheten påpekar ska en åklagares uppgift vara hänförlig till en straffrättslig påföljd eller syfta till att bestraffa ett begånget brott. Eftersom sanktionsavgiften enligt EU-förordningen är en administrativ avgift, faller uppgiften som verkställande myndighet inte inom ramen för de arbetsuppgifter som åklagare vanligtvis har.

Utredningen föreslår att Åklagarmyndigheten bör ges uppgiften som verkställande myndighet, vilket myndigheten inte bedömer vara den mest lämpliga lösningen. Skälen som *Åklagarmyndigheten* har framfört är bl.a. att det vore verksamhetsfrämmande för den att hantera sanktionsavgifter och att en sådan uppgift kommer att kräva att en ny organisation byggs upp och kompetensutbildning ges. Regeringen har förståelse för att detta är en ny uppgift för Åklagarmyndigheten och att det kommer att finnas behov av att inrätta en ny funktion för detta inom myndigheten. Samtidigt kan det konstateras att det inte heller kommer att finnas någon annan myndighet som kommer att ha den kompetens om EU-förordningen som Åklagarmyndigheten ändå kommer att behöva bygga upp. Det är även, i första hand, hos åklagare på myndigheten som kunskapen kommer att finnas om eventuella överträdelser, vilket bör underlätta bygget av en intern organisation för att hantera ärenden om sanktionsavgifter. Eftersom Åklagarmyndigheten organisatoriskt är tätt sammanbundet med åklagare är också denna lösning att föredra för att tillgodose ordalydelsen i artikel 16.10. När det gäller Åklagarmyndighetens andra förslag, dvs. att uppgiften läggs på den centralmyndighet som ska utses enligt EU-direktivet, konstaterar regeringen att den myndigheten i och för sig också kommer att kunna besluta om sanktioner mot samma tjänsteleverantörer som den verkställande myndighet som utses enligt EU-förordningen. Det rör sig dock om situationen när tjänsteleverantörer inte uppfyller sina skyldigheter enligt EU-direktivet, bl.a. att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Centralmyndighetens tillsyn kommer inte att få någon insyn i enskilda ärendena eller om tjänsteleverantören efterlever sina skyldigheter enligt EU-förordningen. Den kommer inte heller ha någon kunskap om EU-förordningen och dess tillämpning.

Sammanfattningsvis anser regeringen därför att uppgiften som verkställande myndighet för frågor om sanktioner bör därför läggas på Åklagarmyndigheten. Den bör inte delas med Ekobrottsmyndigheten. Åklagarmyndighetens uppgift som verkställande myndighet bör följa av den kompletterande lagen.

7.2 Förfaranderegler för åklagare i frågor om verkställighet av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder

Regeringens förslag

En åklagares beslut om att en europeisk utlämnandeorder ska vägras eller att en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder inte ska verkställas ska innehålla skälen för beslutet.

Ett intyg om en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder som skickas till en svensk åklagare ska vara skrivet på eller översatt till svenska eller engelska.

Regeringens bedömning

Åklagares behov av att få tillgång till uppgifter ur belastningsregistret vid handläggningen av en europeisk utlämnandeorder tillgodoses genom befintlig lagstiftning.

Utredningens förslag och bedömning

Förslagen från utredningen och utredningens bedömning stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Ingen remissinstans yttrar sig särskilt över förslagen eller bedömningen.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Behovet av kompletterande nationella förfaranderegler

I artiklarna 12 och 16 i EU-förordningen finns vissa regler om den verkställande myndighetens handläggning av en europeisk utlämnande- och bevarandeorder. Den verkställande myndigheten ska bl.a. i vissa situationer informera och samråda med den utfärdande myndigheten (artiklarna 12.3, 16.6 och 16.7). Behovet av kompletterande nationella förfaranderegler är enligt regeringen begränsat eftersom åklagaren inte ska göra någon materiell prövning av de omständigheter eller överväganden som ligger bakom den europeiska utlämnande- eller bevarandeordern. Skyldigheten enligt artiklarna 12.1 och 16.8 i EU-förordningen att informera den utfärdande myndigheten och mottagaren om sina beslut bör dock även innehålla skälen för beslutet. Detta bör framgå av den kompletterande lagen.

Intyg och språk

Den utfärdande myndigheten ska översända en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder till tjänsteleverantörens utsedda verksamhetsställe eller rättsliga ombud genom upprättande av det intyg som finns i bilaga I och II till EU-förordningen. Om den utfärdande myndigheten behöver översända en anmälan till den verkställande myndigheten krävs enligt

artikel 8.1 att intyget även översänds till den verkställande myndigheten. Enligt artikel 9.4 andra stycket i EU-förordningen ska intyget översättas till ett officiellt språk i den verkställande staten eller till ett annat av unionens officiella språk som godtas av den staten. Detsamma gäller när den utfärdande myndigheten översänder ett intyg om en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder för verkställighet enligt artikel 16.1. Utöver svenska anser regeringen, i likhet med vad som gäller för andra EU-rättsakter på området, att engelska bör godtas. Detta eftersom många medlemsstater kan ha begränsade möjligheter och resurser att ordna med översättningar till svenska med kort varsel. Vilka språk som accepteras bör framgå av den kompletterande lagen.

Tillgång till uppgifter i belastningsregistret

Av artikel 8 i EU-förordningen följer att den utfärdande myndigheten i vissa situationer ska skicka en anmälan till den verkställande myndigheten om att en europeisk utlämnandeorder har utfärdats. I en sådan situation ska åklagare, i egenskap av verkställande myndighet för frågor om verkställighet, ta ställning till om det finns skäl att åberopa någon eller några av de vägransgrunder som anges i artikel 12. En av vägransgrunderna är att fullföljandet av ordern skulle strida mot principen om *ne bis in idem*. En bedömning ska alltså göras om den person som ordern avser tidigare har blivit dömd för samma gärning som den som ordern grundar sig på. För att åklagare ska kunna ta ställning till den frågan behöver åklagare tillgång till uppgifter i belastningsregistret. Vid genomförandet av andra EU-rättsakter på området har regeringen bedömt att åklagares behov av tillgång till uppgifter i belastningsregistret kan tillgodoses genom 6 § första stycket 4 lagen (1998:620) om belastningsregister och 10 § första stycket 3 förordningen (1999:1134) om belastningsregister i fråga om uppgifter i belastningsregistret (se prop. 2014/15:116 s. 71 och 2016/17:218 s 172 f.). Regeringen gör samma bedömning i det här fallet. Några ytterligare lagstiftningsåtgärder behövs alltså inte.

8 Sanktionsavgifter

8.1 Sanktionsavgiftssystemets utformning

Regeringens förslag

Åklagarmyndigheten ska ta ut en sanktionsavgift av ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige som åsidosätter någon av sina skyldigheter enligt artiklarna 10, 11 och 13.4 i EU-förordningen. Tjänsteleverantören och det i Sverige utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet ska kunna få ett solidariskt betalningsansvar för avgiften.

Sanktionsavgiften ska bestämmas till lägst 10 000 kronor och högst till två procent av tjänsteleverantörens totala globala årsomsättning föregående räkenskapsår.

Vid bedömningen av sanktionsavgiftens storlek ska särskild hänsyn tas till

- om överträdelsen varit uppsåtlig eller berott på oaktsamhet,
- överträdelsens karaktär, svårhetsgrad och varaktighet,
- om en liknande överträdelse begåtts tidigare, och
- den berörda tjänsteleverantörens finansiella ställning.

Sanktionsavgiften ska få sättas ned helt eller delvis om överträdelsen är ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut avgiften.

Regeringens bedömning

Det ska inte införas någon särskild lagbestämmelse med innebörden att sanktionsbestämmelserna i den nya lagen som genomför EU-direktivet (genomförandelagen) ska ha företräde framför dem i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen (den kompletterande lagen).

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen stämmer i huvudsak överens med regeringens. Utredningen föreslår en särskild lagbestämmelse om att sanktioner för överträdelser av de nationella bestämmelser som genomför EU-direktivet ska ha företräde framför sanktioner för överträdelse av EU-förordningen.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller invänder inte mot förslagen. *Hi3G Access AB* lyfter att det inte bör vara möjligt att besluta om sanktionsavgift om en mottagare inte har invänt mot en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder, t.ex. därför att den inte gjort en bedömning av om ordern strider mot immunitet och privilegier. *Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet* påtalar att det är av vikt att tjänsteleverantörer vet när tidsfristerna i EU-förordningen börjar löpa. *Åklagarmyndigheten* framhåller vikten av tydlig vägledning om hur sanktionsavgiften ska bestämmas och när jämkning ska ske.

Skälen för regeringens förslag

Ett sanktionsavgiftssystem som bygger på strikt ansvar

Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för tjänsteleverantörers överträdelser av artiklarna 10, 11 och 13.4 i EU-förordningen. Artiklarna 10 och 11 rör fullföljande av ett intyg om en europeisk utlämnande- respektive bevarandeorder. Artikel 13.4 ställer krav på att utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud ska vidta de senaste operativa och tekniska åtgärder som krävs för att säkerställa konfidentialiteten, sekretessen och integriteten för ett intyg om en europeisk utlämnande- eller bevarande-

order och för de uppgifter som lämnas ut eller bevaras. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande, och ska kunna uppgå till två procent av tjänsteleverantörens totala globala årsomsättning föregående räkenskapsår (artikel 15.1). Beloppet ska, enligt artikel 16.10, åläggas en mottagare som inte fullgör sina skyldigheter enligt en erkänd europeisk utlämnande- eller bevarandeorder.

I de flesta sanktionsavgiftssystem som införts i svensk rätt till följd av krav i EU-rätten krävs varken uppsåt eller oaktsamhet för att en avgift ska kunna påföras vid en regelöverträdelse utan i stället gäller strikt ansvar (se t.ex. lagen [2018:218] med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning [dataskyddslagen] och lagen [2023:319] med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om åtgärder mot spridning av terrorisminnehåll online). Fördelen med ett sanktionsavgiftssystem som bygger på ett strikt ansvar är att en överträdelse kan leda till en snabb och effektiv reaktion utan någon närmare utredning från den ansvariga myndigheten. Myndigheten behöver i ett sådant fall endast kontrollera att en överträdelse har ägt rum och bestämma avgiften. För att ett sanktionsavgiftssystem med strikt ansvar ska vara försvarbart utifrån rättssäkerhets- och rimlighetsskäl måste det dock finnas ett starkt stöd för en presumtion som innebär att överträdelser på området inte kan ske på något annat sätt än som en följd av uppsåt eller oaktsamhet. Enligt regeringens bedömning är det fallet enligt EU-förordningen. Mot bakgrund av det redovisade anser regeringen, i likhet med utredningen, att ett sanktionsavgiftssystem som är utformat utifrån principen om strikt ansvar bör införas i den kompletterande lagen. I syfte att uppnå likabehandling, objektivitet och proportionalitet, anser regeringen att det bör vara obligatoriskt att döma ut sanktionsavgifter när förutsättningarna för detta är uppfyllda.

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet och *Hi3G Access AB* lyfter frågor i sina remissvar kopplade till tolkningen av artiklarna 10 och 11 i EU-förordningen. Hur bestämmelser i en EU-förordning ska tolkas är en fråga för tillämparna, och ytterst för EU-domstolen, och inte för regeringen.

En möjlighet att helt eller delvis sätta ned en sanktionsavgift

Oskuldspresumtionen i artikel 6.2 i Europakonventionen innebär att en sanktionsavgift inte får utkrävas automatiskt när de objektiva rekvisiten är uppfyllda, utan den som avgiften riktar sig mot ska ha en möjlighet till någon form av försvar som grundas på subjektiva förhållanden. Ett sanktionssystem som bygger på strikt ansvar måste därför, för att inte stå i strid med oskuldspresumtionen, innehålla en möjlighet att helt eller delvis sätta ned av avgiften. Det bör därför införas en bestämmelse som ger utrymme att sätta ned eller helt efterge avgiften om överträdelsen är ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut avgiften. En situation där det skulle kunna vara aktuellt är om ett mindre företag inte har resurser att svara på en order i en nödsituation men ändå visar på samarbetsvilja och gör sitt bästa för att försöka följa ordern (jfr skäl 70 i EU-förordningen). Det bör också vara rimligt att sätta ned eller efterge avgiften vid missförstånd om hur regleringen ska tillämpas eller om ursäktliga bedömningsfel förekommer under den inledande perioden

när EU-förordningen börjar tillämpas, eftersom det rör sig om ett helt nytt sorts rättsligt samarbete.

Både EU-förordningen och EU-direktivet finns en skyldighet för medlemsstater att införa sanktioner mot vissa av de skyldigheter som följer av respektive rättsakt. Flera av dessa skyldigheter har nära koppling till varandra. Som redovisas nedan föreslår regeringen att en tjänsteleverantör ska kunna åläggas ett solidariskt betalningsansvar med det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet för en sanktionsavgift enligt den kompletterande lagen. En tjänsteleverantör kan även åläggas en sanktionsavgift enligt genomförandelagen. Det skulle alltså kunna uppstå en situation där centralmyndigheten och Åklagarmyndigheten ska besluta om sanktioner mot samma tjänsteleverantör för skyldigheter som har nära samband med varandra. Det skulle t.ex. kunna vara aktuellt för centralmyndigheten att besluta om sanktioner mot en tjänsteleverantör som inte har gett ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud tillräckliga resurser och befogenheter, samtidigt som Åklagarmyndigheten ska besluta om sanktioner mot samma tjänsteleverantör för att dennes utsedda verksamhetsställe eller rättsliga ombud inte har följt en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder, och detta beror på nämnda bristande resurser och befogenheter. Utredningen föreslår en bestämmelse om att sanktioner för överträdelse av de nationella bestämmelser som genomför EU-direktivet ska ha företräde framför sanktioner för överträdelse av EU-förordningen. Regeringen ser inte något sådant behov utan anser i stället att en sådan situation, om den framstår som oskälig, bör lösas genom att sanktionsavgiften sätts ned helt eller delvis (jfr motsvarande resonemang i t.ex. prop. 2017/18:205 s. 72).

Situationen att ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud saknar sådana resurser och befogenheter som krävs för att en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder ska kunna fullföljas skulle i vissa situationer kunna utgöra ett skäl att sätta ned sanktionsavgiften helt eller delvis för det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet, förutsatt att dessa brister påtalats för tjänsteleverantören utan resultat. Däremot är bristen på lämpliga rutiner mellan tjänsteleverantören och det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet inte ett skäl för att sätta ned en sanktionsavgift.

Sanktionsavgiftens storlek

Sanktionsavgiften ska enligt EU-förordningen vara effektiv, proportionell och avskräckande för samtliga tjänsteleverantörer. Avgiften ska kunna uppgå till två procent av tjänsteleverantörens globala årsomsättning föregående räkenskapsår (artikel 15.1).

Det kan skilja stort mellan tjänsteleverantörer i fråga om storlek och ekonomiska förutsättningar. Därtill kommer att en överträdelse av EU-förordningen kan vara av varierande art och karaktär. Att en mottagare inte följer en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder kan få allvarliga konsekvenser och ytterst innebära att uppgifter som är avgörande ur bevis-synpunkt kan gå förlorade. Det kan dock även röra sig om mindre allvarliga överträdelse som får till konsekvens att utlämnandet av uppgifterna försenas endast i mindre mån. För att uppfylla kravet på att en sanktionsavgift ska kunna vara effektiv, proportionell och avskräckande bör därför

en sanktionsavgift kunna bestämmas inom ett förhållandevis stort beloppsintervall. Det lägsta belopp som ska kunna beslutas bör vara 10 000 kronor och det högsta bör kunna bestämmas till två procent av tjänsteleverantörens totala globala årsomsättning föregående räkenskapsår. Därigenom ges Åklagarmyndigheten möjligheten att göra en nyanserad bedömning av avgiftens storlek i varje enskilt fall.

Vilka omständigheter som i det enskilda fallet ska beaktas vid bestämmande av en sanktionsavgifts storlek följer inte direkt av EU-förordningen, men viss ledning finns i skäl 70. Där anges att den verkställande myndigheten bör beakta alla relevanta omständigheter, såsom överträdelsens art, allvarlighetsgrad och varaktighet, om den begicks uppsåtligen eller genom försummelse, om tjänsteleverantören har hållits ansvarig för liknande tidigare överträdelser och den finansiella styrkan hos den tjänsteleverantör som hålls ansvarig. I undantagsfall kan den bedömningen enligt nämnda skäl leda till att den verkställande myndigheten avstår från att besluta om sanktionsavgifter. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till mikroföretag som i en nödsituation underlåter att efterleva en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder på grund av bristande personalresurser utanför kontorstid, om uppgifterna överförs utan onödigt dröjsmål. Regeringen anser att vad som framgår av skäl 70 i huvudsak bör framgå av den kompletterande lagen. Uppräkningen bör inte vara uttömmande, utan endast exemplifierande och så väl förmildrande som försvårande omständigheter bör få beaktas.

Mottagaren av en sanktionsavgift

En sanktionsavgift ska påföras om ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud inte har fullgjort sina skyldigheter (artikel 16.10 i EU-förordningen). En bestämmelse om att en sanktionsavgift bör kunna riktas mot ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige behöver därför införas i den kompletterande lagen.

Av artikel 3.5 i EU-direktivet följer att medlemsstaterna ska säkerställa att ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud och tjänsteleverantören ska kunna hållas solidariskt ansvariga för bristande efterlevnad av de skyldigheter som finns kopplat till mottagandet och fullföljandet av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder. En bestämmelse som möjliggör solidariskt betalningsansvar mellan tjänsteleverantören och det utsedda verksamhetsstället eller det rättsliga ombudet bör därför föras in i den kompletterande lagen.

8.2 Förfarandebestämmelser

Regeringens förslag

En sanktionsavgift ska få beslutas endast om den som avgiften ska tas ut av har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen ägde rum. Ett beslut om sanktionsavgift ska delges.

Sanktionsavgiften ska betalas till Åklagarmyndigheten inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet. Om sanktionsavgiften inte betalas i

tid, ska Åklagarmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Sanktionsavgiften ska tillfalla staten.

En sanktionsavgift ska falla bort till den del beslutet om avgiften inte har verkställts inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Beslut om sanktionsavgift ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller invänder inte mot förslagen. *Åklagarmyndigheten* anser att det bör förtydligas om ett ärende om sanktioner rör åklagarverksamhet eller ett förvaltningsärende samt om Åklagarmyndigheten eller åklagare bör vara part i processen vid förvaltningsrätten.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Regeringen delar utredningens bedömning att vissa ytterligare förfarandebestämmelser krävs för handläggningen och att dessa bör tas in i den kompletterande lagen.

På grund av sanktionsavgiftens ingripande natur bör det finnas en bortre tidsgräns för när en sanktionsavgift får beslutas. En sanktionsavgift bör därför endast få tas ut om den som anspråket riktas mot har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen ägde rum. Av samma skäl bör ett beslut om en sanktionsavgift delges den betalningsskyldige.

EU-förordningen innehåller inte några bestämmelser om att sanktionerna ska tillfalla EU eller i övrigt om hur verkställigheten ska gå till. En bestämmelse bör därför införas om att sanktionsavgiften tillfaller staten. Vidare bör det anges att en sanktionsavgift ska betalas till Åklagarmyndigheten inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet. Om avgiften inte betalas i tid, bör Åklagarmyndigheten vara skyldig att lämna den obetalda avgiften för indrivning. Det krävs inte någon särskild föreskrift för att beslutet om sanktionsavgift ska få verkställas enligt utsökningsbalken. I likhet med vad som i allmänhet gäller för sanktionsavgifter ska avgiften preskriberas till den del verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Åklagarmyndigheten efterfrågar ett förtydligande kring om ett ärende om sanktioner rör åklagarverksamhet eller ett förvaltningsärende. Eftersom handläggning av ett ärende om sanktionsavgifter snarare är av administrativ karaktär bör sådana ärenden ses som förvaltningsärenden. Det innebär att Åklagarmyndigheten bör tillämpa förvaltningslagen vid sin handläggning. Enligt EU-förordningen ska det finnas ett effektivt rättsmedel mot ett beslut om sanktionsavgift (artikel 16.10). Det bör därför av den kompletterande lagen framgå att ett beslut om sanktionsavgift får överklagas. Eftersom det rör sig om en administrativ sanktionsavgift bör

beslutet kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det följer av 7 a § förvaltningsprocesslagen att Åklagarmyndigheten är motpart i en sådan process. Prövningstillstånd bör krävas vid överklagande till kamrarrätten.

9 Sekretess och anpassnings- och lagringsskyldighet

9.1 Uppgiftslämnande och sekretess

Regeringens bedömning

Offentlighets- och sekretesslagen tillgodoser de behov av sekretess och uppgiftslämnande som kan förekomma när en svensk behörig myndighet utfärdar en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder i straffrättsliga förfaranden. Detsamma gäller när Sverige är verkställande stat av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder. Det saknas bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen som är tillämpliga när en svensk behörig myndighet utfärdar en europeisk utlämnandeorder i verkställighetssyfte.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen har inte uttryckligen tagit ställning till om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) innehåller någon sekretessbestämmelse som kan tillämpas när en svensk behörig myndighet utfärdar en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder i verkställighetssyfte.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på bedömningen. *Tidningsutgivarna* framhåller att sekretessbestämmelsen i 18 kap. 17 § offentlighets- och sekretesslagen presumerar offentlighet och att presumptionen för offentlighet inte får bli en chimär.

Skälen för regeringens bedömning

EU-förordningen innehåller inte några särskilda bestämmelser om sekretess som riktar sig mot de behöriga myndigheterna. Flera bestämmelser förutsätter dock ett visst informationsutbyte mellan dessa myndigheter, t.ex. anmälningsförfarande enligt artikel 8 och begäran om verkställighet enligt artikel 16. I ett sådant informationsutbyte kan det förekomma uppgifter som omfattas av sekretess.

I 18 kap. 17 § offentlighets- och sekretesslagen finns bestämmelser om sekretess i verksamhet som avser rättsligt samarbete på begäran av en annan stat, för uppgift som hänför sig till en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål eller en angelägenhet som angår

tvångsmedel, om det kan antas att det varit en förutsättning för den andra statens begäran att uppgiften inte skulle röjas. Denna reglering kommer att vara tillämplig när Sverige är verkställande stat av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder, både när det gäller straffrättsliga förfaranden och i verkställighetssyfte. Med hänsyn till den begränsade information som svenska myndigheter i normalfallet har om utredningen i den andra staten är skaderekvisitet utformat på ett annat sätt än vad som gäller vid förundersökningssekretess. Den svenska myndigheten ska pröva om det kan antas att uppgiften lämnats under förutsättning att uppgiften inte röjs. *Tidningsutgivarna* framhåller att sekretessbestämmelsen i 18 kap. 17 § offentlighets- och sekretesslagen innehåller ett s.k. rakt skaderekvisit, dvs. att bestämmelsen presumerar offentlighet, och att den presumptionen inte får bli en chimär. Regeringen delar den synpunkten.

De grundläggande förutsättningarna för att en svensk myndighet ska kunna lämna ut sekretessbelagda uppgifter till en utländsk myndighet regleras i 8 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen. En utgångspunkt i lagen är att en uppgift som omfattas av sekretess inte får röjas för en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation. I 8 kap. 3 § finns dock bestämmelser som innebär att en uppgift som omfattas av sekretess får röjas för en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation i två situationer. Den ena är när utlämnandet sker enligt en särskild föreskrift i lag eller förordning (punkt 1). En föreskrift i en EU-förordning är att jämställa med en föreskrift i lag eller förordning. Den andra situationen är när uppgiften i motsvarande fall skulle få lämnas till en svensk myndighet och det enligt den utlämnande myndigheten står klart att det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas (punkt 2).

I de brottbekämpande myndigheternas registerlagstiftningar finns uttryckliga bestämmelser som medger utlämnande av personuppgifter till en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation, om utlämnandet följer av en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt efter riksdagens godkännande, se t.ex. 2 kap. 5 § tredje stycket lagen (2018:1697) om åklagarväsendets behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område (Åklagarväsendets brottsdatalog). I vissa brottbekämpande myndigheters registerlagstiftningar anges vidare vissa mera preciserade fall där personuppgifter får lämnas ut till en utländsk mottagare, se t.ex. 2 kap. 5 § första och andra stycket i Åklagarväsendets brottsdatalog.

När Sverige är utfärdande stat av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder i straffrättsliga förfaranden kommer 18 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen att vara tillämplig. Andra bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen som kan bli tillämpliga är t.ex. utrikessekretess enligt 15 kap. 1 § eller sekretess till skydd för enskild enligt 35 kap 1 §.

När Sverige är utfärdande stat av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder för straffverkställighet är 18 kap. 1 § och 35 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen inte tillämpliga (jfr prop. 2023/24:108 s. 63). Regeringen konstaterar att det kan finnas behov av att kunna besluta om sekretess i sådana ärenden, precis som det gör när en sådan order utfärdas i ett straffrättsligt förfarande. Risken är annars att det framkommer information som förfelar syftet med en sådan order eller att den information som framkommer utnyttjas av kriminella aktörer. Denna risk måste dock ställas mot intresset av offentlighet. Eftersom utredningen inte har

något förslag på en sekretessbestämmelse lämnar inte heller regeringen något sådant förslag i detta lagstiftningsärende.

9.2 Fler tjänsteleverantörer ska inte omfattas av krav på lagring och anpassning

Regeringens bedömning

Reglerna om lagrings- och anpassningsskyldighet i lagen om elektronisk kommunikation bör inte ändras.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller invänder inte mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning

Utredningen överväger om fler av de svenska tjänsteleverantörer som omfattas EU-förordningen ska omfattas av en lagrings- och anpassningsskyldighet i svensk rätt. Regler om lagring och anpassning finns i lagen om elektronisk kommunikation. Som utredningen konstaterar är den skyldigheten begränsad till endast vissa tillhandahållare, t.ex. tillhandahållare av allmänna elektroniska kommunikationsnät som vanligen tillhandahålls mot ersättning med undantag för nummeroberoende interpersonella kommunikationstjänster. Eftersom EU-förordningen inte ställer något krav på att tjänsteleverantörer som omfattas av dess tillämpningsområde också ska omfattas av krav på anpassning eller lagring enligt nationell rätt, konstaterar regeringen att det saknas skäl att titta vidare på den frågan i det här lagstiftningsärendet.

Regeringen noterar vidare att vissa svenska tillhandahållare som omfattas av tystnadsplikt enligt 9 kap. 31 § lagen om elektronisk kommunikation också omfattas av EU-förordningens skyldigheter att lämna ut uppgifter till en behörig myndighet i en annan EU-medlemsstat. Eftersom ett sådant utlämnande därmed inte är att anse som obehörigt, förhindrar tystnadsplikten inte sådana tillhandahållare från att lämna ut uppgifter.

10 EU-direktivet

10.1 Lagens tillämpningsområde

Regeringens förslag

Lagen som genomför EU-direktivet (genomförandelagen) ska gälla för en tjänsteleverantör som är etablerad i Sverige. Genomförandelagen ska också gälla för en tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i Sverige om

- tjänsteleverantören inte är etablerad i någon annan medlemsstat inom unionen, eller
- enbart är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i de EU-rättsliga instrument som anges i artikel 1.2 i EU-direktivet.

En tjänsteleverantör som erbjuder finansiella tjänster ska vara undantagen från genomförandelagens tillämpningsområde. Detsamma ska gälla för en tjänsteleverantör som endast är etablerad i Sverige och enbart erbjuder sina tjänster här.

Vissa uttryck som används i genomförandelagen ska definieras.

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen stämmer i huvudsak överens med regeringens. Utredningen föreslår att samtliga begrepp som definieras i artikel 3 i EU-förordningen ska gälla även i förhållande till EU-direktivet. Utredningen föreslår också en annan lagteknisk lösning.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslagen.

Skälen för regeringens förslag

Som anges i avsnitt 5 anser regeringen, till skillnad från utredningen, att bestämmelserna som genomför EU-direktivet ska införas i en ny lag som bör heta lag om utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för inhämtning av elektroniska bevis (genomförandelagen). I den lag som utredningen föreslår, vilken alltså innehåller både de bestämmelser som kompletterar EU-förordningen och de som genomför EU-direktivet, föreslås en bestämmelse med innebörden att de ord och begrepp som används i EU-förordningen ska ha motsvarande betydelse vid tillämpningen av den lagen, vilket därmed också gäller de bestämmelser som genomför EU-direktivet. Både i EU-förordningen och EU-direktivet finns en artikel med uttryck som definieras (se artikel 3 i EU-förordningen och artikel 2 i EU-direktivet). Listan med uttryck i EU-förordningen är längre än den som finns i EU-direktivet. Det saknas anledning att i genomförandelagen införa en paragraf med uttryck som enbart finns i EU-förordningen. Därtill kommer att det finns begrepp i artikel 3 i EU-förordningen som i och för sig används i EU-direktivet men som inte definieras i det, t.ex. elektroniska

bevis. Enligt EU-domstolens praxis ska begrepp som inte uttryckligen hänvisar till nationell rätt ges en självständig unionsrättslig tolkning och även om sådana begrepp förekommer i andra EU-rättsakter ska den närmare innebörden av begreppet avgöras i förhållande till den rättsakt där begreppet förekommer. En sådan hänvisning till begrepp i EU-förordningen som utredningen föreslår kan såldes göra att genomförandelagen kommer att tillämpas felaktigt. I stället bör en bestämmelse införas i genomförandelagen med de uttryck som finns i artikel 2 i EU-direktivet. I den bör alltså bl.a. framgå vad som avses med en tjänsteleverantör, ett utsett verksamhetsställe och ett rättsligt ombud. I den bestämmelsen bör det också anges vilka beslut och förelägganden som omfattas av lagen (jfr artiklarna 1.1 och 3.1 i EU-direktivet).

En bestämmelse bör också tas in i genomförandelagen som anger vilka tjänsteleverantörer som träffas av genomförandelagens tillämpningsområde. De tjänsteleverantörer som bör omfattas är i första hand en tjänsteleverantör som är etablerad i Sverige. En tjänsteleverantör som inte är etablerad i Sverige men som erbjuder sina tjänster här bör också i vissa fall omfattas av lagens tillämpningsområde, detta för att leva upp till EU-direktivets bestämmelser. Så bör vara fallet om en tjänsteleverantör erbjuder sina tjänster i Sverige och den varken är etablerad i Sverige eller i någon annan medlemsstat. Även en tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i Sverige och som endast är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i de EU-rättsliga instrument som anges i artikel 1.2 i EU-direktivet bör omfattas av lagen. De EU-rättsliga instrument som anges i den artikeln är EU-förordningen, direktivet om en europeisk utredningsorder och EU-konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. I praktiken innebär det att en tjänsteleverantör som enbart är etablerad i Danmark eller Irland, vilka är de enda medlemsstater som inte deltar i alla tre av dessa EU-rättsliga instrument, bör omfattas av genomförandelagen om de erbjuder sina tjänster i Sverige.

Av EU-direktivet följer att en tjänsteleverantör som enbart är etablerad i Sverige och som endast erbjuder sina tjänster här är undantagen från dess tillämpningsområde (artikel 1.5). Detsamma gäller en tjänsteleverantör som erbjuder finansiella tjänster (artikel 2.1). Det bör därför framgå av genomförandelagen att sådana tjänsteleverantörer är undantagna från lagens tillämpningsområde.

10.2 Utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud

10.2.1 Skyldigheten att utse utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud

Regeringens förslag

En tjänsteleverantör som är etablerad i Sverige ska skriftligen utse minst ett av sina verksamhetsställen till utsett verksamhetsställe. Ett utsett verksamhetsställe ska vara etablerat i en medlemsstat som deltar i

ett av de EU-rättsliga instrument som anges i artikel 1.2 i EU-direktivet och i vilken tjänsteleverantören erbjuder sina tjänster.

En tjänsteleverantör som inte är etablerad i någon av unionens medlemsstater, men som erbjuder tjänster i Sverige, ska skriftligen utse ett rättsligt ombud. Detsamma gäller en tjänsteleverantör som enbart är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i de EU-rättsliga instrument som anges i artikel 1.2 i EU-direktivet. Ett rättsligt ombud ska utses i en medlemsstat som deltar i ett av de EU-rättsliga instrument som anges i artikel 1.2 i EU-direktivet och i vilken det rättsliga ombudet har sin hemvist. Tjänsteleverantören ska även erbjuda sina tjänster i den medlemsstaten.

En tjänsteleverantör ska utse ett utsett verksamhetsställe eller ett rättsligt ombud inom sex månader från den dag då tjänsteleverantören började erbjuda sina tjänster i unionen.

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen stämmer delvis överens med regeringens. Utredningen lämnar inget förslag på hur artikel 3.1 c i EU-direktivet ska genomföras i svensk rätt. Utredningen föreslår inte heller någon lagbestämmelse för vad som gäller för en tjänsteleverantör som inte erbjöd sina tjänster i unionen när direktivet träder i kraft. Utredningen har även valt en annan lagteknisk lösning.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* för fram att det finns en risk för att tjänsteleverantörer som erbjuder tjänster i flera medlemsstater placerar utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud i medlemsstater som inte deltar i samarbetet i ett av de EU-rättsliga instrument som anges i artikel 1.2 i EU-direktivet. *Hi3G Access AB* framhåller vikten av att redan etablerade kontaktvägar mellan de nationella brottsbekämpande myndigheterna och tjänsteleverantörerna utnyttjas till fullo även vid förfrågningar från brottsbekämpande myndigheter i andra länder. *Sveriges advokatsamfund* ifrågasätter lämpligheten i att utländska myndigheter ska kunna vända sig direkt till subjekt i Sverige och gör gällande att det ur legalitets- och rättssäkerhetssynpunkt är bättre om utländska myndigheter vänder sig till svenska myndigheter.

Skälen för regeringens förslag

En tjänsteleverantör ska utse minst en mottagare i unionen som kan ta emot, följa och verkställa beslut och förelägganden som avses i artikel 1.2 i EU-direktivet (artikel 3.1 i EU-direktivet). En mottagare ska vara ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. De beslut och förelägganden som avses i artikel 1.2 i EU-direktivet är en europeisk utlämnande- och bevarandeorder, samt en europeisk utredningsorder och en ansökan om rättslig hjälp beslutad med stöd av EU-konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål, som avser inhämtning av elektroniska bevis. När behöriga myndigheter ska hämta in elektroniska bevis med stöd av nämnda rätts-

akter och från sådana tjänsteleverantörer som omfattas av EU-direktivet är det alltså ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud som är mottagare. Ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud får även användas av de nationella brottsbekämpande myndigheterna för att hämta in elektroniska bevis genom nationella bevisinhämtningsåtgärder.

En tjänsteleverantör som är etablerad i unionen ska utse ett eller flera utsedda verksamhetsställen (artikel 3.1 a). Ett utsett verksamhetsställe är ett av tjänsteleverantörens verksamhetsställen som skriftligen har utsetts av tjänsteleverantören för att ta emot sådana beslut och förelägganden som avses i artikel 1.2 i EU-direktivet. Ett utsett verksamhetsställe ska vara en juridisk person (artikel 2.5) och vara etablerad i en medlemsstat i vilken tjänsteleverantören också erbjuder sina tjänster (artikel 3.2). Ett verksamhetsställe definieras som en enhet som de facto utövar ekonomisk verksamhet under en obegränsad tid genom en stabil infrastruktur varifrån tillhandahållandet av tjänster genomförs eller verksamheten förvaltas (artikel 2.4).

Om en av tjänsteleverantörens enheter i en medlemsstat uppfyller kriterierna för att vara etablerad där bör det verksamhetsstället kunna utses till ett utsett verksamhetsställe, under förutsättning att även övriga krav är uppfyllda. Kravet på att tjänsteleverantören också måste erbjuda sina tjänster i den medlemsstat där ett utsett verksamhetsställe utses, är uppfyllt om tjänsteleverantören gör det möjligt för fysiska eller juridiska personer i den medlemsstaten att använda dennes tjänster (artikel 2.2). Därutöver måste ett utsett verksamhetsställe utses i en medlemsstat som deltar i de EU-rättsliga instrument som anges i artikel 1.2. De rättsliga instrument som räknas upp i artikel 1.2 i EU-direktivet är EU-förordningen, direktivet om en europeisk utredningsorder och EU-konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. För att kravet på att medlemsstaten deltar i de EU-rättsliga instrumenten instrument som anges i artikel 1.2 ska vara uppfyllt krävs att ett utsett verksamhetsställe utses antingen i en medlemsstat som deltar i alla tre rättsliga instrument eller att t.ex. ett utsett verksamhetsställe utses i en medlemsstat för en av rättsakterna och i en annan medlemsstat för de andra två. Det senare kan exemplifieras enligt följande. En tjänsteleverantör som är etablerad i Sverige och Irland kan utse sitt utsedda verksamhetsställe i Sverige, som deltar i alla tre rättsliga instrument, och ge det behörighet att hantera alla tre rättsakter. Om det däremot utses i Irland, som endast deltar i EU-förordningen och EU-konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål, krävs att ett utsett verksamhetsställe utses även i Sverige för att hantera europeiska utredningsorder för inhämtning av elektroniska bevis. För en tjänsteleverantör som endast har ett verksamhetsställe kommer det vara det som ska utses till ett utsett verksamhetsställe, medan en tjänsteleverantör som har flera verksamhetsställen behöver välja ett eller flera av dem så länge de uppfyller övriga krav på att vara ett utsett verksamhetsställe.

En tjänsteleverantör som inte är etablerad i unionen men som erbjuder sina tjänster i den ska i stället utse minst ett rättsligt ombud, vilket kan vara en fysisk eller juridisk person (artikel 3.1 b). Detsamma gäller för en tjänsteleverantör som enbart är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i de EU-rättsliga instrument som anges i artikel 1.2 i EU-direktivet (artikel 3.1 c). Ett rättsligt ombud ska utses i en medlemsstat i vilken tjänsteleverantören erbjuder sina tjänster och som deltar i de EU-rättsliga instru-

ment som anges i artikel 1.2 (artikel 3.1 b och c). Med att erbjuda sina tjänster i en medlemsstat avses att tjänsteleverantören gör det möjligt för fysiska eller juridiska personer i den medlemsstaten att använda dennes tjänster. Det krävs dessutom att det finns ett betydande antal användare i den medlemsstaten eller att verksamheten är inriktad på den medlemsstaten (artikel 2.2).

Det rättsliga ombudet ska ha sin hemvist i den medlemsstat i vilken den utses (artikel 3.2). Hemsvist är inte definierat i EU-direktivet. Begreppet hemsvist bör ges en självständig unionsrättslig tolkning och får, vid behov, tolkas i förhållande till EU-direktivet. Begreppet hemsvist bör dock innefatta att det rättsliga ombudet har en nära anknytning till den medlemsstat där det utses. Vidare krävs, precis som ett utsett verksamhetsställe, att ett rättsligt ombud utses i en medlemsstat som deltar i de EU-rättsliga instrument som anges i artikel 1.2 i EU-direktivet. Därmed ser regeringen inte den risk *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* för fram att tjänsteleverantörer som erbjuder tjänster i flera medlemsstater kommer att placera utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud i medlemsstater som inte deltar i samarbetet i ett av de instrument som anges i artikel 1.2. Medlemsstaterna i vilken en tjänsteleverantör är etablerad eller, om den inte är etablerad i någon medlemsstat, de medlemsstater i vilken den erbjuder sina tjänster, ska säkerställa att tjänsteleverantören utser sin mottagare i en medlemsstat som uppfyller de kriterier som anges i EU-direktivet. Om så inte sker, ska tjänsteleverantören åläggas sanktioner (se vidare avsnitt 10.3).

För att genomföra artikel 3.1 och 3.2 i EU-direktivet i svensk rätt bör det alltså tas in bestämmelser i genomförandelagen om när en tjänsteleverantör som är etablerad eller erbjuder sina tjänster i Sverige ska utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Regeringens förslag till hur dessa bestämmelser i genomförandelagen ska utformas skiljer sig något åt från utredningens. De huvudsakliga ändringarna beror på att regeringen inte anser att bestämmelserna ska utformas som att utgångspunkten är att ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud ska utses i Sverige utan att det räcker att det framgår när en skyldighet att utse en mottagare finns och i vilken eller vilka medlemsstater en sådan får utses.

Till skillnad från utredningen anser regeringen vidare att artikel 3.1 c i EU-direktivet riktar sig till samtliga medlemsstater och inte bara en sådan som inte deltar i de EU-rättsliga instrument som räknas upp i artikel 1.2. Det innebär alltså att det kommer att åligga Sverige att säkerställa att en tjänsteleverantör som enbart är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i någon av de EU-rättsliga instrument som anges i artikel 1.2 i EU-direktivet utser ett rättsligt ombud i någon av de medlemsstater i vilken den erbjuder sina tjänster. Som redovisas i avsnitt 10.1 rör detta sig om tjänsteleverantörer som enbart är etablerade i Irland eller Danmark.

Om en tjänsteleverantör börjar erbjuda sina tjänster i unionen efter EU-direktivs ikraftträdande har den sex månader på sig att utse ett verksamhetsställe eller rättsligt ombud räknat från den dag då tjänsten började erbjudas (artikel 3.6 i EU-direktivet). Utredningen föreslår inga bestämmelser där det framgår vad som gäller för tjänsteleverantörer som börjar erbjuda sina tjänster efter att EU-direktivet träder i kraft, utan anser att det räcker att centralmyndigheten beaktar detta i sin tillsyn. Regeringen delar inte den bedömningen utan anser att det bör framgå av genomförandelagen

vilka tidsramar en tjänsteleverantör har att förhålla sig till. Vad som gäller för en tjänsteleverantör som erbjöd sina tjänster i unionen när EU-direktivet trädde i kraft, se avsnitt 12.

Hi3G Access AB och *Sveriges advokatsamfund* anser att utländska myndigheter bör använda redan befintliga kontaktvägar med svenska brottsbekämpande myndigheter. Enligt *Hi3G Access AB* bör det i vart fall vara så fram till dess att det decentraliserade it-systemet som enligt EU-förordningen ska inrättas, finns på plats. Regeringen konstaterar att var en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder, liksom en europeisk utredningsorder eller ansökan om rättslig hjälp som har beslutats med stöd av EU-konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål för inhämtning av elektroniska bevis ska skickas, följer av EU-rätten. Det skulle alltså stå i strid med EU-rätten att införa andra regler i svensk rätt.

10.2.2 Uppgifter för utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud

Regeringens förslag

Utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud i Sverige ska ha en skyldighet att samarbeta med behöriga myndigheter genom att ta emot sådana beslut och förelägganden som omfattas av artikel 1.2 i EU-direktivet och följa dem.

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen stämmer delvis överens med regeringens. Utredningens förslag innehåller ingen uttrycklig skyldighet att samarbeta med myndigheterna.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller invänder inte mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombuds uppgift är att vara mottagare av sådana beslut och förelägganden som utfärdas i enlighet med de rättsliga instrument som anges i artikel 1.2 i EU-direktivet. De ska också samarbeta med behöriga myndigheter och följa sådana beslut och förelägganden. För att genomföra EU-direktivets bestämmelser behöver det alltså tas in bestämmelser i genomförandelagen om att ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige bör ha en skyldighet att samarbeta med behöriga myndigheter genom att ta emot sådana beslut och förelägganden som anges i artikel 1.2 och följa dem. Till skillnad från utredningen anser regeringen således att det inte räcker att bara ange att ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud ska ta emot beslut och förelägganden, utan det behöver även framgå att det finns en skyldighet att samarbeta med behöriga myndigheter och följa beslut och förelägganden, dvs. att ta fram

de elektroniska bevis som begärs och lämna ut dem till en behörig myndighet. För att det ska uppkomma en skyldighet att ta fram och lämna ut elektroniska bevis krävs att förutsättningarna i respektive EU-rättsakt eller enligt nationell rätt är uppfyllda.

Som angetts ovan är de EU-rättsliga instrument som anges i artikel 1.2 i EU-direktivet är EU-förordningen, direktivet om en europeisk utredningsorder och EU-konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. Syftet ska vara att hämta in elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden. Även nationella beslut och förelägganden som avser inhämtning av elektroniska bevis omfattas av artikel 1.2. Syftet med EU-förordningen är dock att de flesta gränsöverskridande beslut om att hämta in elektroniska bevis från en tjänsteleverantör ska ske genom att en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder utfärdas. Det är därför troligt att det framför allt är sådana order som ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud kommer att hantera.

Det följer redan av EU-förordningen att en europeisk utlämnande- och bevarandeorder ska skickas av den utfärdande myndigheten direkt till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i en annan medlemsstat (artikel 7). EU-förordningen innehåller därtill ett flertal skyldigheter för utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud vid mottagandet av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder (se t.ex. artiklarna 10 och 11). Till skillnad från EU-förordningen kommer det i fall som utgår från direktivet om en europeisk utredningsorder eller EU-konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål, att vara svenska myndigheter som tar kontakt med ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige efter begäran av en behörig myndighet i en annan medlemsstat. EU-direktivet ändrar inte den ordningen (se skäl 6).

Ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige är också skyldigt att ta emot och följa beslut om att hämta in elektroniska bevis som fattas av svenska brottsbekämpande myndigheter. Som följer av avsnitt 10.2.5 finns ingen skyldighet för svenska brottsbekämpande myndigheter att vända sig till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige för att hämta in elektroniska bevis enligt nationell rätt. Skyldigheten finns dock för det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet att samarbeta även med svenska behöriga myndigheter i sådana situationer och följa även nationella beslut om svenska myndigheter väljer att vända sig till ett sådant.

Hur elektroniska bevis ska tas fram, t.ex. inom vilken tid och på vilket sätt kommer att vara beroende av vilket EU-rättsligt instrument eller vilka nationella bestämmelser som beslutet eller föreläggandet om att lämna ut elektroniska bevis grundar sig på.

10.2.3 Skyldigheten att tillhandahålla resurser och befogenheter

Regeringens förslag

En tjänsteleverantör som omfattas av den lag som genomför EU-direktivet (genomförandelagen) ska ge ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud de befogenheter och resurser som krävs för att samarbeta

med behöriga myndigheter och ta emot och följa sådana beslut och förelägganden som omfattas av artikel 1.2 i EU-direktivet. Detta ska gälla oavsett i vilken medlemsstat ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud har utsetts.

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen stämmer delvis överens med regeringens. Utredningen föreslår att det endast är tjänsteleverantörer som är etablerade i Sverige och tjänsteleverantörer som har ett utsett verksamhetsställe eller rättsliga ombud här, som ska ge ett sådant utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud de befogenheter och resurser som avses i artikel 3 i EU-direktivet. Utredningen föreslår inte att det uttryckligen ska krävas att beslutet följs.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller invänder inte mot förslaget. *Sveriges advokatsamfund* lyfter vikten av att förslagen inte får äventyra Sveriges nationella säkerhet och att utredningen bättre borde ha beaktat cybersäkerhetslagen (2025:1506), som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2555 av den 14 december 2022 om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen, om ändring av förordning (EU) nr 910/2014 och direktiv (EU) 2018/1972 och om upphävande av direktiv (EU) 2016/1148, det s.k. NIS2-direktivet.

Skälen för regeringens förslag

Medlemsstaterna ska säkerställa att tjänsteleverantörer som är etablerade eller erbjuder tjänster på deras territorium ger sina utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud de befogenheter och resurser som krävs för att samarbeta med behöriga myndigheter och följa sådana beslut och förelägganden som avses i artikel 1.2 i EU-direktivet (artikel 3.4). En bestämmelse med innebörden att sådana tjänsteleverantörer som omfattas av lagens tillämpningsområde har en sådan skyldighet bör därför tas in i genomförandelagen. Utredningen föreslår att ett utsett verksamhetsställe och rättsligt ombud ska ges de resurser och befogenheter som krävs för att ta emot ett beslut. Enligt regeringen är det dock avgörande enligt EU-direktivet att ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud ges befogenheter och resurser att även följa beslutet eller föreläggandet, vilket enligt regeringen är en vidare skyldighet än att endast ta emot sådana. Detta bör därför framgå av bestämmelsen i genomförandelagen, liksom att utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud har en skyldighet att samarbeta med behöriga myndigheter. Samarbetet tar sikte just på skyldigheterna att ta emot och följa beslut och förelägganden och åsyftar t.ex. att det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet är tillgängligt för kommunikation.

Utredningen föreslår endast att en tjänsteleverantör som är etablerad i Sverige och en tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i Sverige och som dessutom har ett utsett verksamhetsställe eller ett rättsligt ombud här ska omfattas av skyldigheten. Regeringen anser dock att det enligt EU-

direktivet krävs att alla tjänsteleverantörer som erbjuder sina tjänster i Sverige omfattas av skyldigheten, under förutsättning att tjänsteleverantören inte är etablerad i någon annan medlemsstat eller om det rör sig om en tjänsteleverantör som enbart är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i de rättsakter som anges i artikel 1.2 i EU-direktivet. Skyldigheten ska alltså gälla oavsett i vilken medlemsstat tjänsteleverantören har valt att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud.

Vilka resurser och befogenheter som krävs kommer att variera, men ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud måste åtminstone ges de förutsättningar som krävs för att, inom de tidsfrister som anges i respektive rättsakt, få fram de elektroniska uppgifter som behöriga myndigheter begär utlämnade.

Sveriges advokatsamfund pekar på vikten av att förslagen inte äventyrar Sveriges nationella säkerhet och pekar på att ett utsett verksamhetsställe och rättsligt ombud som utses kan omfattas av särskilda krav på säkerhet enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) och av cybersäkerhetslagen som träder i kraft den 15 januari 2026. Regeringen instämmer i vikten av att den nya ordningen inte får hota nationell säkerhet och vill framhålla att en tjänsteleverantör som omfattas av EU-direktivet behöver försäkra sig om att denne inte bryter mot några av de skyldigheter som åligger denne enligt annan lagstiftning när den utser en mottagare inom unionen. Om tjänsteleverantörer bedömer att så krävs för att det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet ska kunna utföra sina uppgifter kan tjänsteleverantören t.ex. behöva ingå ett säkerhetsskyddsavtal med dessa. Någon komplementär lagstiftning krävs inte för detta.

10.2.4 Skyldighet att underrätta centralmyndigheten

Regeringens förslag

En tjänsteleverantör som har utsett ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige ska underrätta den svenska centralmyndigheten om uppgifter för att underlätta centralmyndighetens tillsyn, samt hålla dessa uppgifter uppdaterade. En sådan underrättelse ska innehålla uppgifter om

- vilket eller vem det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet är,
- skälen till att tjänsteleverantören ansett sig skyldig att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud och varför en sådan mottagare utsetts i Sverige,
- det territoriella tillämpningsområdet för varje utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud om tjänsteleverantören utsett flera sådana,
- vilket eller vilka av unionens officiella språk som godtas för kommunikation med ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud,
- övriga uppgifter som är relevanta för att centralmyndigheten ska kunna avgöra om tjänsteleverantören uppfyller sina skyldigheter enligt den lag som genomför EU-direktivet (genomförandelagen).

En tjänsteleverantör som omfattas av genomförandelagen och som utsett ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i en annan medlemsstat ska underrätta centralmyndigheten i den medlemsstaten om

- kontaktuppgifterna till det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet,
- det territoriella tillämpningsområdet för varje utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud om tjänsteleverantören utsett flera sådana, och
- vilket eller vilka av unionens officiella språk, som också är ett officiellt språk i den medlemsstat i vilken det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet utsetts, som godtas för kommunikation med det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet.

Tjänsteleverantören ska så snart som möjligt informera den svenska eller utländska centralmyndigheten om någon av dessa uppgifter ändras.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela närmare föreskrifter om den underrättelse som ska göras till den svenska centralmyndigheten.

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen stämmer delvis överens med regeringens. Utredningen föreslår endast att den som utsett ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige ska underrätta den svenska centralmyndigheten om de uppgifter som framgår av artikel 4 i EU-direktivet samt att den regleringen kan tas in i förordning.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller invänder inte mot förslagen.

Skälen för regeringens förslag

Enligt artikel 4 i EU-direktivet ska varje tjänsteleverantör skriftligen underrätta centralmyndigheten i den medlemsstat där dess utsedda verksamhetsställe är etablerat eller där dess rättsliga ombud har sin hemvist om ett antal uppgifter. De uppgifter som ska lämnas in är kontaktuppgifterna till det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet. Om en tjänsteleverantör utser flera utsedda verksamhetsställen eller flera rättsliga ombud ska tjänsteleverantören i sin underrättelse ange kontaktuppgifterna och det exakta territoriella tillämpningsområdet för sina utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud. Tjänsteleverantören ska även i sin underrättelse ange på vilket eller vilka av unionens officiella språk som kontakter med det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet kan ske. Det är medlemsstaterna i vilka tjänsteleverantören är etablerad eller erbjuder sina tjänster som ska se till att dessa skyldigheter följs.

Utredningen föreslår en bestämmelse i förordning med innebörden att en tjänsteleverantör som har utsett ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige ska anmäla de uppgifter som följer av artikel 4 till den svenska centralmyndigheten. Regeringen anser att utredningens för-

slag inte tillräckligt nära följer EU-direktivet. Enligt EU-direktivet åligger det Sverige att se till att alla tjänsteleverantörer som omfattas av genomförandelagen underrättar centralmyndigheten i den medlemsstat där ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud utsetts, dvs. oavsett om detta skett i Sverige eller i en annan medlemsstat där tjänsteleverantören i stället kan utse en sådan mottagare. Av genomförandelagen bör alltså följa att en tjänsteleverantör som omfattas av den ska underrätta centralmyndigheten i den medlemsstat där ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud utsetts om de uppgifter som följer av artikel 4 i EU-direktivet. Till skillnad från utredningen anser regeringen alltså att dessa bestämmelser bör tas in i genomförandelagen och inte i förordning. Vidare bör tjänsteleverantören så snart som möjligt informera den aktuella centralmyndigheten om någon av dessa uppgifter ändras.

Regeringen ser därutöver ett behov av att ytterligare information lämnas till den svenska centralmyndigheten samtidigt som de uppgifter som följer av artikel 4 lämnas. Detta i syfte att underlätta centralmyndighetens tillsyn och därmed tillförsäkra att EU-direktivets bestämmelser ges fullt genomslag. Utöver de uppgifter som följer av artikel 4 bör tjänsteleverantören även motivera varför den utsett ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige. I det ligger att det t.ex. bör framgå vilka tjänster tjänsteleverantören tillhandahåller och uppgifter om i vilka medlemsstater tjänsterna tillhandahålls. Det bör även framgå om det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet uppfyller kraven på att utses till ett sådant. Även övriga förutsättningar som visar att tjänsteleverantören anser sig ha uppfyllt sina skyldigheter enligt genomförandelagen bör anges. Det inkluderar bl.a. att ange på vilket sätt ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud har getts tillräckliga resurser och befogenheter för att utföra sin uppgift. Om någon av dessa uppgifter förändras bör tjänsteleverantören underrätta centralmyndigheten om det. Regeringen eller den myndighet regeringen beslutar kan behöva meddela ytterligare föreskrifter om underrättelsen till den svenska centralmyndigheten. Det kommer i huvudsak handla om att precisera vilka uppgifter som bör följa av underrättelsen och inom vilken tid en underrättelse eller uppdateringar av en underrättelse bör göras.

10.2.5 När svenska behöriga myndigheter ska vända sig till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud

Regeringens förslag

En europeisk utredningsorder eller en ansökan om rättslig hjälp beslutad med stöd av EU-konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål som avser inhämtning av elektroniska bevis ska riktas till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud.

Beslut eller förelägganden om inhämtning av elektroniska bevis enligt nationell rätt ska få riktas mot utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud i Sverige.

Utredningens förslag

Utredningen lämnar inte något förslag.

Skälen för regeringens förslag

Som redovisas i avsnitt 10.2.1 ska medlemsstaterna säkerställa att tjänsteleverantörer utser ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud för att ta emot beslut och förelägganden för att hämta in elektroniska bevis enligt de rättsakter som anges i artikel 1.2 och enligt nationell rätt (artikel 3.1 i EU-direktivet). Medlemsstaterna ska vidare säkerställa att sådana beslut och förelägganden riktas till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud (artikel 3.3 i EU-direktivet). Enligt regeringen innebär det inte att en europeisk utredningsorder eller ansökan om rättslig hjälp ska skickas direkt av behöriga myndigheter till ett sådant utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud (se skäl 6 i EU-direktivet). I stället ska det skickas till en medlemsstat där ett sådant utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud finns och i övrigt i enlighet med de förfaranderegler som följer av dessa rättsakter. Myndigheten i den mottagande staten ska sedan vända sig direkt till det utsedda verksamhetsstället eller det rättsliga ombudet, i stället för till tjänsteleverantören. Det innebär t.ex. att en svensk behörig myndighet som tar emot en europeisk utredningsorder som avser inhämtning av elektroniska bevis ska vända sig direkt till ett utsett verksamhetsställe i Sverige. På samma sätt ska en svensk behörig myndighet vid utfärdande av en sådan europeisk utredningsorder eller ansökan om rättslig hjälp vända sig till den medlemsstat där tjänsteleverantören utsett ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Till skillnad från utredningen anser regeringen att detta behöver följa av genomförandelagen. Någon motsvarande bestämmelse krävs dock inte såvitt gäller en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder eftersom det följer direkt av EU-förordningen (se artikel 7).

Det bör även följa av genomförandelagen att ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud får användas även vid nationell inhämtning av elektroniska bevis.

10.3 Centralmyndigheten och sanktioner

10.3.1 Centralmyndigheten och dess uppgifter

Regeringens förslag

Den myndighet som regeringen bestämmer ska vara centralmyndighet.

Centralmyndigheten ska utöva tillsyn över att bestämmelserna i den lag som genomför EU-direktivet (genomförandelagen) följs.

Centralmyndigheten ska ha till uppgift att besluta om sanktioner för överträdelse av genomförandelagen och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den.

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen föreslår att centralmyndigheten endast ska utöva tillsyn över tjänsteleverantörer som är etablerad i Sverige. Utredningen föreslår inte heller att de nationella bestämmelser som genomför artikel 4 ska omfattas av centralmyndighetens tillsynsansvar.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller invänder inte mot förslagen.

Skälen för regeringens förslag

Medlemsstaterna ska enligt artikel 6 utse en eller flera centralmyndigheter för EU-direktivet med uppgift att säkerställa att EU-direktivet tillämpas på ett enhetligt och proportionerligt sätt (artikel 6). Av EU-direktivet följer även att centralmyndigheten ska ta emot underrättelser från tjänsteleverantörer om bl.a. kontaktuppgifter till utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud i den medlemsstat där ett sådant utsetts (artikel 4).

En centralmyndighet bör utses

Precis som utredningen ser regeringen flera fördelar med att enbart utse en myndighet till att vara centralmyndighet. Som utredningen för fram kan en centralmyndighet med ensamt ansvar antas leda till att myndigheten får en mer heltäckande bild av de tjänsteleverantörer som omfattas av EU-direktivet. Det blir även tydligare i förhållande till tjänsteleverantörerna om endast en myndighet är utsedd. Det bör också underlätta det samarbete och den samordning som behövs med centralmyndigheter i andra medlemsstater och med kommissionen att enbart ha en myndighet (se artikel 6.3 i EU-direktivet). Det bör vara regeringen som bestämmer vilken myndighet som bör utses till centralmyndighet för EU-direktivet.

Centralmyndighetens uppdrag

Det kan konstateras att centralmyndighetens uppgift att säkerställa att EU-direktivet tillämpas på ett enhetligt och proportionerligt sätt har nära koppling till de skyldigheter som åligger medlemsstaterna enligt EU-direktivet att säkerställa att de nationella bestämmelser som genomför artiklarna 3 och 4 i EU-direktivet följs och att vid behov besluta om sanktioner om så inte är fallet (artikel 5). Det bör således vara centralmyndigheten som får till uppgift att säkerställa efterlevnaden av EU-direktivet och vid behov besluta om sanktioner. För att kunna göra detta bör centralmyndigheten åläggas ett tillsynsansvar.

Av artiklarna 3 och 4 följer att det är de medlemsstater i vilka en tjänsteleverantör är etablerad respektive erbjuder sina tjänster som ska säkerställa att dessa artiklar följs. I syfte att kunna säkerställa detta bör centralmyndigheten åläggas ett tillsynsansvar över att sådana tjänsteleverantörer som omfattas av genomförandelagen utser ett utsett verksamhetsställe respektive rättsligt ombud samt att dessa utsedda mottagare ges tillräckliga befogenheter och resurser att ta emot sådana beslut och förelägganden som

avses i artikel 1.2 i EU-direktivet. Till skillnad från utredningen anser regeringen således att EU-direktivet kräver att även tjänsteleverantörer som endast erbjuder sina tjänster i Sverige omfattas av tillsynsansvaret, under förutsättning att tjänsteleverantören inte är etablerad i någon annan medlemsstat eller enbart är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i någon av de rättsakter som anges i artikel 1.2 i EU-direktivet.

Därtill ska centralmyndigheten utöva tillsyn över i Sverige utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud i syfte att säkerställa att de fått sådana befogenheter och resurser som behövs för att svara på ett föreläggande eller beslut (artikel 3.4 andra meningen).

Slutligen anser regeringen, till skillnad från utredningen, att centralmyndighetens tillsyn även bör omfatta de skyldigheter som åligger sådana tjänsteleverantörer som omfattas av genomförandelagen enligt artikel 4 i EU-direktivet om att komma in med bl.a. kontaktuppgifter och information om språk. Regeringen ser fördelar med att samtliga av tjänsteleverantörernas skyldigheter omfattas av centralmyndighetens tillsynsansvar i syfte att göra den så effektiv som möjligt. Vad som nu sagts om centralmyndighetens uppgifter bör framgå av genomförandelagen.

I de följande avsnitten redogörs närmare för förutsättningarna för centralmyndighetens tillsyn och valet av sanktioner.

10.3.2 Val av sanktioner

Regeringens förslag

Överträdelser av bestämmelserna i lagen som genomför EU-direktivet (genomförandelagen) ska kunna leda till administrativa sanktioner i form av vitesföreläggande eller sanktionsavgift.

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår ingen möjlighet att besluta om sanktionsavgift för överträdelser av de nationella bestämmelser som genomför artikel 4.

Remissinstanserna

Ingen remissinstans yttrar sig särskilt om förslagen.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Vitesförelägganden och sanktionsavgifter bör införas som sanktioner för överträdelser av EU-direktivet

Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelser av de nationella bestämmelser som genomför artiklarna 3 och 4 i EU-direktivet (artikel 5). Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Enligt EU-direktivet står det medlemsstaterna fritt att välja vilken form av sanktion som bör införas i nationell rätt. Sanktioner kan antingen vara straffrättsliga eller administrativa.

Precis som vid införandet av andra sanktionssystem i anledning av EU-rättsliga regler anser regeringen att det lämpligaste är att välja administrativa sanktioner. Detta inte minst eftersom det rör sig om sanktioner som ska riktas mot juridiska personer. Ett system med administrativa sanktioner möjliggör som regel ett snabbt och effektivt förfarande. Dessutom kan sanktionerna anpassas både efter vilken skyldighet som åsidosatts och vem det är som ska påföras sanktionen. Administrativa sanktioner är således ett effektivt och avskräckande styrmedel gentemot juridiska personer, oavsett verksamhetens storlek.

Det finns olika former av administrativa sanktioner att välja mellan i svensk rätt och vid valet av vilken eller vilka av dessa sanktioner som bör användas behöver det beaktas vad för typ av skyldigheter som åligger en tjänsteleverantör enligt EU-direktivet.

Både artikel 3 och 4 i EU-direktivet innehåller skyldigheter för tjänsteleverantörer att vidta åtgärder som syftar till att underlätta för brottsbekämpande myndigheter att få tillgång till elektroniska bevis. Detta genom att utse minst ett verksamhetsställe eller rättsligt ombud som kan ta emot beslut och förelägganden som avser inhämtning av elektroniska bevis, samt ge dessa tillräckliga resurser och befogenheter för att kunna utföra den uppgiften (artikel 3). Vidare ska tjänsteleverantören underrätta centralmyndigheten om ett flertal uppgifter som i huvudsak syftar till att underlätta kontakten mellan utsedda mottagare och de brottsbekämpande myndigheterna (artikel 4). Den eller de sanktioner som väljs behöver alltså vara handlingsdirigerande och skapa ett incitament för tjänsteleverantörer att efterleva de skyldigheter de är ålagda genom EU-direktivet.

Vitesförelägganden är en framtäyftande sanktion och ett vite döms ut först om den som ålagts vitet inte uppfyller den skyldighet som specificerats i föreläggandet. Enligt regeringen lämpar sig en sådan sanktion bra för att förmå tjänsteleverantörer att uppfylla skyldigheterna som åligger dem enligt artiklarna 3 och 4. En sådan sanktionsmöjlighet bör därför införas.

Eftersom ett vitesföreläggande framför allt är en framtäyftande sanktion kan det finnas skäl att komplettera denna möjlighet med en tillbakeverkande sanktion såsom en sanktionsavgift. Det kan t.ex. vara så att ett utdömt vite inte får avsedd effekt, och det bör då finnas en möjlighet att tillgripa en annan sanktion. Det kan också vara så att en överträdelse är så allvarlig att en sanktionsavgift är att föredra för att uppnå en tillräckligt avskräckande effekt.

Utredningen föreslår endast att en sanktionsavgift ska kunna åläggas en tjänsteleverantör som inte uppfyller sina skyldigheter enligt de nationella bestämmelser som genomför artikel 3 i EU-direktivet, dvs. i en sådan situation där en tjänsteleverantör inte har utsett ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud eller inte gett ett sådant tillräckliga befogenheter eller resurser. Att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud för mottagande av förelägganden och beslut är enligt regeringen tjänsteleverantörers huvudsakliga och viktigaste skyldigheter enligt EU-direktivet och om dessa skyldigheter inte följs riskerar det att underminera de brottsbekämpande myndigheternas möjligheter att hämta in elektroniska bevis. Samtidigt ska de skyldigheter som åligger tjänsteleverantörer enligt artikel 4 inte underskattas. Om tjänsteleverantören t.ex. inte anmält kontaktuppgifter till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud kan det medföra att åtkomsten till elektroniska bevis avsevärt försenas. Rege-

ringen anser därför att en sanktionsavgift bör kunna åläggas för en överträdelse av skyldigheterna enligt både artikel 3 och 4.

Om tjänsteleverantören inte har utsett ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i någon medlemsstat föreligger förutsättningar för flera medlemsstater att besluta om sanktioner mot tjänsteleverantören. I en sådan situation bör centralmyndigheten samråda med övriga berörda centralmyndigheter och föra en diskussion om vilken medlemsstat som är bäst lämpad att besluta om en sanktion. Vid en sådan bedömning bör hänsyn t.ex. tas till vilken medlemsstat som har störst möjligheter att verkställa sanktionen.

Vem en sanktion bör kunna riktas mot

Enligt artikel 3.5 i EU-direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att både det utsedda verksamhetsstället eller det rättsliga ombudet och tjänsteleverantören som utsett ett sådant kan hållas solidariskt ansvariga för bristande efterlevnad av de skyldigheter som följer av den tillämpliga rättsliga ramen vid mottagande av beslut och förelägganden som avses i artikel 1.2, så att var och en av dem kan bli föremål för sanktioner för att någon av dem brustit i efterlevnad. I synnerhet ska medlemsstaterna säkerställa att det inte är möjligt för tjänsteleverantören eller det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet att använda avsaknaden av lämpliga interna rutiner dem emellan för att rättfärdiga sin bristande efterlevnad av dessa skyldigheter.

Regeringen delar utredningens bedömning att artikel 3.5 inte innebär någon skyldighet att införa ett solidariskt betalningsansvar mellan en tjänsteleverantör och av en sådan utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud, för de skyldigheter som åligger en tjänsteleverantör enligt EU-direktivet. Som redovisas i avsnitt 8 anser regeringen däremot att artikel 3.5 i EU-direktivet innebär att det i den kompletterande lagen behöver tas in en bestämmelse som möjliggör för ett solidariskt betalningsansvar mellan tjänsteleverantören och det utsedda verksamhetsstället eller det rättsliga ombudet för en sanktionsavgift enligt EU-förordningen.

10.3.3 Förutsättningarna för centralmyndighetens tillsyn

Regeringens förslag

Centralmyndigheten ska genom förelägganden ha rätt att få ta del av handlingar och upplysningar från tjänsteleverantörer som omfattas av den lag som genomför EU-direktivet (genomförandelagen) och från utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud i Sverige för att kunna utöva sin tillsyn. Ett föreläggande att lämna ut handlingar och upplysningar ska kunna förenas med vite.

Centralmyndigheten ska ha tillträdesrätt till områden, lokaler och andra utrymmen där sådana aktörer bedriver sin verksamhet, med undantag för bostäder.

I sin tillsyn ska centralmyndigheten kunna begära biträde från Kronofogdemyndigheten.

Regeringens bedömning

Förvaltningslagen och lagen om viten gäller vid handläggningen hos centralmyndigheten i ett ärende om tillsyn och vitesförelägganden. Förvaltningsprocesslagen kommer därför gälla i domstol.

Utredningens förslag och bedömning

Förslagen från utredningen och utredningens bedömning överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen föreslår att ett föreläggande ska kunna riktas mot den som bedriver verksamhet enligt denna lag samt att det är hos den som bedriver verksamhet enligt denna lag som centralmyndigheten ska ha rätt till tillträde.

Remissinstanserna

Ingen remissinstans yttrar sig särskilt om förslagen eller bedömningen.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Regeringen föreslår i avsnitt 10.3.1 att centralmyndighetens tillsyn bör omfatta de nationella bestämmelser som genomför artiklarna 3 och 4 i EU-direktivet. Inom ramen för sin tillsyn kan centralmyndigheten behöva få del av upplysningar och handlingar i syfte att kunna bedöma om tjänsteleverantören uppfyller sina skyldigheter. Centralmyndigheten bör därför kunna förelägga tillsynsobjekten, dvs. de tjänsteleverantörer som omfattas av genomförandelagen samt utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud i Sverige, att lämna sådana upplysningar och handlingar. Detta bör följa av genomförandelagen. Till skillnad från utredningen anser regeringen att det uttryckligen bör framgå att det är de aktörer som står under tillsyn som ett sådant föreläggande kan riktas mot. Ett föreläggande om att lämna upplysningar eller handlingar bör kunna förenas med vite. Centralmyndigheten bör även få rätt till tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen, dock inte bostäder, som tillhör ett tillsynsobjekt och för dessa ändamål kunna begära biträde från Kronofogdemyndigheten. Även detta bör följa av genomförandelagen. Tillträdesrätten bör i lagtexten begränsas till de aktörer som står under tillsyn.

Därigenom bedömer regeringen att centralmyndigheten ges förutsättningar att kunna utöva sin tillsyn på ett effektivt sätt, något *Polismyndigheten* och *Säkerhetspolisen* framhåller som viktigt i sina remissvar.

Regeringen noterar att det många gånger kommer att vara svårt att i praktiken utöva effektiv tillsyn över en tjänsteleverantör som inte är etablerad i Sverige och med stor sannolikhet kommer en sådan tillsyn, i praktiken, att innebära något annat än vad centralmyndighetens tillsyn över en tjänsteleverantör som är etablerad i Sverige kommer att göra. Som konstaterats ovan är dock regeringens bedömning att EU-direktivets bestämmelser om att medlemsstaterna ska säkerställa att de skyldigheter som föreskrivs i det också följs inte medger att tjänsteleverantörer som inte är etablerade i Sverige undantas från tillsynen. De utmaningar som det kommer att innebära att utöva tillsyn över tjänsteleverantörer utanför EU kommer att delas av övriga centralmyndigheter inom EU.

För centralmyndighetens handläggning blir förvaltningslagen tillämplig. Vid ett överklagande blir förvaltningsprocesslagen tillämplig för förvaltningsdomstol. Regeringen ser inget behov av att införa några särskilda bestämmelser om centralmyndighetens handläggning igenomförandelagen. När centralmyndigheten handlägger ärenden om vitesförelägganden blir lagen (1985:206) om viten (viteslagen) tillämplig.

10.3.4 Vitesförelägganden

Regeringens förslag

Vitesförelägganden ska kunna användas för att förmå en tjänsteleverantör att uppfylla de skyldigheter som följer av lagen som genomför EU-direktivet (genomförandelagen).

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Ingen remissinstans yttrar sig särskilt om förslaget.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Som redogörs för i avsnitt 10.3.2 bör centralmyndigheten kunna förelägga en tjänsteleverantör att vid vite efterkomma de skyldigheter som åligger denne enligt de nationella bestämmelser som genomför artiklarna 3 och 4 i EU-direktivet. Ett sådant föreläggande kan beslutas så snart det kommer till centralmyndighetens kännedom att en tjänsteleverantör inte uppfyller sina skyldigheter enligt EU-direktivet. Många gånger kommer detta stå klart för centralmyndigheten först efter att den försökt få eller har fått upplysningar eller handlingar från tjänsteleverantören inom ramen för myndighetens tillsyn.

När centralmyndigheten handlägger ärenden om vitesförelägganden blir viteslagen tillämplig. Viteslagen gäller viten som enligt lag eller annan författning får föreläggas av myndigheter, om något annat inte är föreskrivet. I 3 § viteslagen regleras hur ett vitesbelopp ska bestämmas. Enligt den ska vite fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vite. I skäl 19 i EU-direktivet anges att alla relevanta omständigheter bör beaktas vid bestämmandet av sanktioner, såsom tjänsteleverantörens ekonomiska kapacitet, överträdelsens art, allvarlighetsgrad och varaktighet, huruvida den begåtts uppsåtligt eller av oaktsamhet samt huruvida tjänsteleverantören har hållits ansvarig för liknande tidigare överträdelser. I detta sammanhang bör, enligt skälet, särskild uppmärksamhet ägnas åt mikro-företag. Vid bestämmandet av vitesbeloppets storlek bör alltså de omständigheter som anges i skäl 19 i EU-direktivet beaktas särskilt. Det följer av viteslagen att frågor om utdömande av viten prövas av förvaltningsdomstol på ansökan av den myndighet som har utfärdat vitesföreläggandet.

10.3.5 Sanktionsavgifter

Regeringens förslag

Centralmyndigheten ska få besluta att ta ut en sanktionsavgift av en tjänsteleverantör som åsidosätter någon av de skyldigheter som följer av lagen som genomför EU-direktivet (genomförandelagen).

Sanktionsavgiften ska bestämmas till lägst 10 000 kronor och högst till två procent av tjänsteleverantörens totala globala årsomsättning under det föregående räkenskapsåret. Vid bestämmandet av storleken på avgiften ska särskild hänsyn tas till

- om överträdelsen varit uppsåtlig eller berott på oaktsamhet,
- överträdelsens karaktär, svårhetsgrad och varaktighet,
- om en liknande överträdelse har begåtts tidigare, och
- den berörda tjänsteleverantörens finansiella ställning.

Sanktionsavgiften får sättas ned helt eller delvis om överträdelsen är ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut en avgift.

Centralmyndigheten ska inte få besluta om en sanktionsavgift om överträdelsen omfattas av ett föreläggande om vite och överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet.

En sanktionsavgift ska få beslutas endast om den som avgiften ska tas ut av har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen ägde rum. Ett beslut om sanktionsavgift ska delges. Sanktionsavgiften ska betalas till centralmyndigheten inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet. Om sanktionsavgiften inte betalas i tid, ska centralmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Sanktionsavgiften ska tillfalla staten. En sanktionsavgift ska falla bort till den del beslutet om avgiften inte har verkställts inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Beslut om sanktionsavgift ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Utredningens förslag

Förslagen från utredningen överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen föreslår ett sanktionsavgiftssystem som är obligatoriskt.

Remissinstanserna

Ingen remissinstans yttrar sig särskilt över förslagen.

Skälen för regeringens förslag

Sanktionsavgiftssystemet

Som framgår av avsnitt 10.3.2 bör en sanktionsavgift vid överträdelser av de nationella bestämmelser som genomför artiklarna 3 och 4 i EU-direktivet införas. Som redovisas i avsnitt 8 avseende sanktionsavgifter till följd av överträdelser av EU-förordningen, bygger de flesta sanktionsavgifts-

system i svensk rätt på strikt ansvar. Fördelen med ett sådant system är att överträdelser kan leda till en snabb och effektiv reaktion utan någon närmare utredning från den ansvariga myndigheten. Myndigheten behöver bara kontrollera att en överträdelse har ägt rum och bestämma avgiften. Ett sådant system passar särskilt väl när det är juridiska personer som ska påföras en sanktionsavgift, vilket är fallet vid överträdelser av genomförandelagen. För att ett sanktionsavgiftssystem med strikt ansvar ska vara försvarbar utifrån rättssäkerhets- och rimlighetsskäl måste det dock finnas ett starkt stöd för en presumtion som innebär att överträdelser på området inte kan ske på något annat sätt än som en följd av uppsåt eller oaktsamhet. Enligt regeringens bedömning bör detta vara fallet när det gäller överträdelser av de nationella bestämmelser som genomför artikel 3 i EU-direktivet, dvs. det bör endast vara av oaktsamhet eller uppsåt som en tjänsteleverantör inte utser ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Detsamma gäller den situationen att en sådan mottagare inte ges de resurser och befogenheter som krävs för att utföra sitt uppdrag i enlighet med EU-direktivets krav, liksom om tjänsteleverantören underlåter att informera centralmyndigheten om t.ex. kontaktuppgifter. Regeringen bedömer därför att ett sanktionsavgiftssystem som är utformat utifrån principen om strikt ansvar bör införas för sådana överträdelser.

Till skillnad från utredningen anser dock inte regeringen att det ska vara obligatoriskt att ta ut en sanktionsavgift. Eftersom det även införs en möjlighet till vitesföreläggande anser regeringen att en lämpligare ordning är att göra sanktionsavgiftssystemet fakultativt för att göra det möjligt för centralmyndigheten att välja vilken av sanktionerna som i det enskilda fallet är den mest lämpliga. Att sanktionsavgiftssystemet inte görs obligatoriskt innebär alltså inte att centralmyndigheten får underlåta att besluta om en sanktion mot överträdelser. Tvärtom har centralmyndigheten ett ansvar för att alla överträdelser leder till en sanktion på ett sätt som är effektivt, proportionellt och avskräckande.

En möjlighet att helt eller delvis sätta ned en sanktionsavgift

Oskuldspresumtionen i artikel 6.2 i Europakonventionen innebär att en sanktionsavgift inte får utkrävas automatiskt när de objektiva rekvisiten är uppfyllda, utan den som avgiften riktar sig mot ska ha en möjlighet till någon form av försvar som grundas på subjektiva förhållanden. Ett sanktionssystem som bygger på strikt ansvar måste därför, för att inte stå i strid med oskuldspresumtionen, innehålla en möjlighet till att helt eller delvis sätta ned avgiften. Det bör därför införas en bestämmelse som ger utrymme att sätta ned eller helt efterge avgiften om överträdelsen är ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut avgiften. Ett exempel är om tjänsteleverantören ålagts en sanktion för samma överträdelse i en annan medlemsstat. I ett sådant fall bör sanktionsavgiften sättas ned för att undvika dubbelbestraffning. Ett annat exempel skulle kunna vara om tjänsteleverantören ålagts en sanktionsavgift enligt den kompletterande lagen för att dess utsedda verksamhetsställe eller rättsliga ombud inte har fullföljt en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder enligt artiklarna 10 eller 11 i EU-förordningen. Om denna brist på efterlevnad beror på att det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet inte har getts de resurser och befogenheter som krävs för att

fullfölja en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder och centralmyndigheten därför vill besluta om en sanktionsavgift skulle den omständigheten att en sanktionsavgift har ålagts tjänsteleverantören enligt den kompletterande lagen kunna utgöra grund för att delvis sätta ned sanktionsavgiften. Om det rör sig om en tjänsteleverantör från vilken behöriga myndigheter ofta behöver elektroniska bevis utlämnade är dock underlåtenheten att inte ge det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet tillräckliga resurser och befogenheter så mycket allvarligare än en enskild underlåtelse att fullfölja skyldigheterna enligt EU-förordningen, att den senare underlåtenheten inte bör ha någon betydelse för bedömningen om en sanktionsavgift kan åläggas även enligt genomförandelagen. Möjligheten att efterge en sanktionsavgift bör tillämpas restriktivt och ses som en säkerhetsventil för att undvika ett oskäligt resultat.

Sanktionsavgiftens storlek

Sanktionerna ska enligt EU-direktivet vara effektiva, proportionella och avskräckande (artikel 5). I skäl 18 till EU-direktivet anges att alla relevanta omständigheter bör beaktas vid bestämmandet av sanktioner, såsom tjänsteleverantörens ekonomiska kapacitet, överträdelsens art, allvarlighetsgrad och varaktighet, huruvida den begåtts uppsåtligen eller av oaksamhet samt huruvida tjänsteleverantören har hållits ansvarig för liknande tidigare överträdelser. I detta sammanhang bör enligt skälet särskild uppmärksamhet ägnas åt mikroföretag.

Som konstaterats ovan kan det skilja stort mellan tjänsteleverantörer i fråga om storlek och ekonomiska förutsättningar, varför det är av vikt att en sanktionsavgift är kännbar för samtliga typer av tjänsteleverantörer, dvs. både mindre företag med små resurser, som t.ex. mikroföretag, och större företag med stora resurser. För att uppfylla kravet på effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner bör intervallet för sanktionsavgiften därför vara förhållandevis stort för att möjliggöra en nyanserad bedömning.

För att samarbetet inom EU såvitt avser gränsöverskridande inhämtning av elektroniska bevis ska fungera är det av största vikt att tjänsteleverantörerna efterlever de skyldigheter som följer av EU-direktivet. En kännbar avgift bör därför vara möjlig att döma ut för underlåtenhet att följa skyldigheterna enligt de nationella bestämmelser som genomför artiklarna 3 och 4 i EU-direktivet. Med hänsyn till att även tjänsteleverantörer av mindre storlek kan komma att omfattas av regelverket bör dock det lägsta belopp som ska kunna beslutas i sanktionsavgift vara 10 000 kronor. Regeringen anser att den övre gränsen bör motsvara den som gäller enligt EU-förordningen, nämligen två procent av tjänsteleverantörens totala globala årsomsättning under det föregående räkenskapsåret.

Vid bestämmandet av sanktionsavgiftens storlek i det enskilda fallet bör de omständigheter som anges i skäl 18 i EU-direktivet beaktas särskilt. En bestämmelse med den innebörden bör tas in i genomförandelagen. Det innebär alltså att vid bestämmandet av sanktionsavgiftens storlek bör särskild hänsyn tas till om överträdelsen varit uppsåtlig eller berott på oaksamhet. En avsiktlig överträdelse visar tydligt på nonchalans mot regleringen och enligt regeringen bör utrymmet att bestämma avgiften till ett lågt belopp i sådana fall vara litet. Om överträdelsen däremot beror på

missförstånd om hur regleringen ska tolkas och det t.ex. beror på att det rör sig om en ny reglering med nya krav, kan det, särskilt för en mindre tjänsteleverantör, kunna påverka avgiften i en sänkande riktning. Vidare bör framgå att särskild hänsyn ska tas till överträdelsens karaktär, svårhetsgrad och varaktighet. I det ligger t.ex. hur mycket överträdelsen försvårat för brottsbekämpande myndigheter att i tid få tillgång till elektronisk bevisning. Slutligen bör även framgå att särskild hänsyn ska tas till om en liknande överträdelse har begåtts tidigare och den berörda tjänsteleverantörens finansiella ställning. Uppräknningen är inte uttömmande, utan endast exemplifierande och såväl förmildrande som försvårande omständigheter bör kunna beaktas.

Förbudet mot dubbelbestraffning

I de fall både ett vitesföreläggande och en sanktionsavgift skulle kunna aktualiseras vid överträdelser av de nationella bestämmelser som genomför artiklarna 3 och 4 i EU-direktivet behöver rätten att inte bli lagförd eller straffad två gånger för samma gärning, det s.k. förbudet mot dubbelbestraffning, som följer av det sjunde tilläggsprotokollet till Europakonventionen och rättighetsstadgan, beaktas. Enligt Högsta domstolen är det inte enbart ett slutligt avgörande som utgör ett hinder mot ett andra förfarande, utan även en pågående prövning är ett sådant hinder (se NJA 2013 s. 502). En sanktionsavgift bör alltså inte kunna tas ut om överträdelsen har medfört att vite har dömts ut eller att en process om att döma ut vite har inletts. Att ett vitesföreläggande har överträtts ska alltså inte ha någon betydelse för frågan om en sanktionsavgift ska få beslutas. En sanktionsavgift bör kunna beslutas om ett föreläggande har överträtts men där åtgärder inte vidtagits för att vitet ska dömas ut. I stället kan det då bli aktuellt att besluta om en sanktionsavgift. I ett sådant fall kan det dock inte komma i fråga att döma ut vitet i vid ett senare tillfälle. Förbudet mot dubbelbestraffning hindrar således både ett andra straff och en andra prövning av samma gärning. Ett förbud mot att både vite och sanktionsavgift tas ut för samma överträdelse bör därför följa av lag.

Förfarandebestämmelser för sanktionsavgifter

Regeringen delar utredningens bedömning att vissa ytterligare förfarandebestämmelser krävs för handläggningen och dessa bör tas in i genomförandelagen.

På grund av sanktionsavgiftens ingripande natur bör det finnas en bortre tidsgräns för när en sanktionsavgift får beslutas. En sanktionsavgift bör endast få tas ut om den som anspråket riktas mot har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen ägde rum. Av samma skäl bör ett beslut om en sanktionsavgift delges den betalningsskyldige.

EU-direktivet innehåller inte några bestämmelser om att sanktionerna ska tillfalla EU eller i övrigt om hur verkställigheten ska gå till. En bestämmelse bör därför införas om att sanktionsavgiften tillfaller staten. Vidare bör det anges att en sanktionsavgift ska betalas till centralmyndigheten inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet. Om avgiften inte betalas i tid, bör centralmyndigheten vara skyldig att lämna den obetalda avgiften för indrivning. Det krävs inte någon särskild föreskrift för att

beslutet om sanktionsavgift ska få verkställas enligt utsökningsbalken. I likhet med vad som i allmänhet gäller för sanktionsavgifter ska avgiften preskriberas till den del verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Ett beslut om sanktionsavgift bör få överklagas. Då det rör sig om en administrativ sanktionsavgift bör beslutet kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd bör krävas vid överklagande till kammarrätten.

11 Dataskydd

Regeringens bedömning

EU:s lagstiftningspaket om elektroniska bevis medför inget behov av ändringar i dataskyddsregelverket.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på bedömningen. *Sveriges advokatsamfund* ifrågasätter om förslaget är förenligt med EU:s dataskyddsförordning och brottsdatalagen samt påminner om de krav på säkerhet som följer av EU:s dataskyddsförordning och efterfrågar en analys och bedömning av vilka risker, sårbarheter och tänkbara konsekvenser som kan uppstå på grund av att personuppgifter görs åtkomliga för utländska myndigheter.

Skälen för regeringens bedömning

Personuppgifter i ärenden om utfärdande respektive verkställighet av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder

EU-förordningen möjliggör för inhämtning av abonnentuppgifter, andra användaruppgifter, trafikuppgifter och innehållsdata. Svenska behöriga myndigheter kommer alltså att hantera personuppgifter vid utfärdande och verkställighet av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder enligt EU-förordningen. Den primära personuppgiftshanteringen kommer att röra misstänkta, tilltalades eller dömda personers kontaktuppgifter, som t.ex. telefonnummer, e-postadress samt IP-nummer. Men i fråga om innehållsdata kan även känsliga personuppgifter förekomma.

Medlemsstaterna ska säkerställa att personuppgifter skyddas och behandlas vid tillämpningen av EU-förordningen i enlighet med EU:s dataskyddsförordning, dataskyddsdirektivet och Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (skäl 14 i EU-förordningen). Personuppgifter som hämtas in enligt EU-förordningen bör behandlas endast om det är nödvändigt och på ett sätt

som är proportionerligt i förhållande till ändamålen förebyggande, utredning, upptäckt och lagföring av brott eller verkställighet av straffrättsliga påföljder och utövande av rätten till försvar (skäl 15 i EU-förordningen).

Den generella regleringen för behandling av fysiska personers personuppgifter inom EU är EU:s dataskyddsförordning som i svensk rätt kompletteras av dataskyddslagen. EU:s dataskyddsförordning är inte tillämplig på den behandling av personuppgifter som behöriga myndigheter utför i syfte att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder (artikel 2.2 d). För sådan personuppgiftsbehandling gäller i stället dataskyddsdirektivet. Det direktivet är i svensk rätt genomfört genom brottsdatalagen. Brottsdatalagen kompletteras av olika s.k. registerlagar som gäller för myndigheter i dess brottsbekämpande verksamhet såsom Åklagarväsendets brottsdatalog och lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område (Polisens brottsdatalog).

Regeringen konstaterar att utfärdande respektive verkställighet av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder sker i syfte att utreda eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, dvs. i brottsbekämpande syfte. Därmed är brottsdatalagen och myndigheternas respektive registerlagar tillämpliga för den personuppgiftsbehandling som förekommer i ett sådant ärende.

I 2 kap. 1 § brottsdatalagen anges de tillåtna rättsliga grunderna för myndigheternas personuppgiftsbehandling enligt lagen. Av bestämmelsen framgår att myndigheterna bl.a. får behandla personuppgifter om det är nödvändigt för att myndigheten ska kunna förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda brott. Känsliga personuppgifter, dvs. uppgifter som avslöjar ras, etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening eller som rör hälsa, sexualliv eller sexuell läggning får som huvudregel inte behandlas (2 kap. 11 § brottsdatalagen). Om uppgifter om en person behandlas får de dock kompletteras med sådana känsliga personuppgifter när det är absolut nödvändigt för ändamålet med behandlingen (2 kap. 11 § andra stycket brottsdatalagen). Känsliga personuppgifter får dock enligt 2 kap. 13 § alltid behandlas med stöd av 2 kap. 2 § brottsdatalagen, dvs. om det är nödvändigt för diarieföring eller, i fråga om uppgifter i en anmälan, ansökan eller liknande, om det är nödvändigt för myndighetens handläggning. I de enskilda registerförfattningarna finns också bestämmelser om behandling av personuppgifter.

Innan personuppgifter får behandlas för ett nytt ändamål inom brottsdatalagens tillämpningsområde ska det säkerställas att det finns en rättslig grund enligt 2 kap. 1 § brottsdatalagen för den nya behandlingen och att det är nödvändigt och proportionerligt att personuppgifterna behandlas för det nya ändamålet (2 kap. 4 § första stycket brottsdatalagen). Sådan rättslig grund för behandling av personuppgifter finns om det är nödvändigt för att en behörig myndighet ska kunna utföra sin uppgift att t.ex. utreda eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder. I den utsträckning skyldighet att lämna ut uppgifter följer av lag eller förordning ska någon prövning enligt första stycket inte göras (2 kap. 4 § andra stycket brottsdatalagen).

Regeringen konstaterar att när åklagare respektive Polismyndigheten och övriga behöriga myndigheter agerar i sina respektive roller som utfär-

dande eller verkställande myndighet har de rättsligt stöd för den personuppgiftsbehandling som informationsutbytet enligt EU-förordningen ger upphov till. Det rättsliga stödet för behandlingen finns i 2 kap. 1 och 2 §§ i respektive registerförfattning tillsammans med 2 kap. 4 § brottsdatalagen. Bestämmelsen i 2 kap. 1 § 2 och 5 Åklagarväsendets brottsdatalag respektive 2 kap. 1 § 2 och 5 Polisens brottsdatalag innebär t.ex. att myndigheterna får behandla personuppgifter om det är nödvändigt för att myndigheterna ska kunna utreda och lagföra brott samt fullgöra förpliktelser som följer av internationella åtaganden. Av bestämmelsen i 2 kap. 2 § i respektive lag framgår att förutsättningarna för att behandla uppgifter som behandlas med stöd av 2 kap. 1 § respektive lag för nya ändamål regleras i bl.a. 2 kap. 4 § brottsdatalagen. Regeringens bedömning är att det är såväl nödvändigt som proportionerligt att personuppgifter behandlas vid utfärdande och verkställande av en europeisk utlämnande- respektive bevarandeorder. Förutsättningarna för att personuppgifter ska få behandlas för nya ändamål i enlighet med 2 kap. 4 § brottsdatalagen är därmed uppfyllda.

Sammanfattningsvis bedömer regeringen alltså att det befintliga dataskyddsregelverket ger svenska behöriga myndigheter grund för att behandla personuppgifter i sin handläggning av en order enligt EU-förordningen och att det därmed saknas behov av några kompletterande bestämmelser.

Personuppgifter i ärenden om sanktioner och centralmyndighetens tillsynsverksamhet

Handläggningen av ärenden om sanktionsavgifter kommer att vara av administrativ karaktär vilket innebär att det är EU:s dataskyddsförordning och dataskyddslagen som är tillämplig på all behandling av personuppgifter som Åklagarmyndigheten vidtar inom ramen för ett ärende om påförande av sanktionsavgifter enligt EU-förordningen. Detsamma gäller för centralmyndigheten för EU-direktivet när den handlägger ett ärende om vitesföreläggande eller sanktionsavgift eller i övrigt bedriver tillsyn.

EU:s dataskyddsförordning utgår från att varje behandling av personuppgifter måste vila på en rättslig grund (artikel 6). Den behandling av personuppgifter som myndigheter utför görs huvudsakligen med stöd av de rättsliga grunder som kommer till uttryck i artikel 6.1 c eller e, och som enligt artikel 6.3 ska fastställas i enlighet med unionsrätten eller nationell rätt. Den rättsliga grunden enligt artikel 6.1 c innebär att behandlingen är laglig om den är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Av 2 kap. 1 § dataskyddslagen följer att en rättslig förpliktelse kan utgöra rättslig grund för behandling av personuppgifter om förpliktelsen följer av lag eller annan författning, av kollektivavtal eller av beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning.

Den rättsliga grunden enligt artikel 6.1 e innebär att behandlingen är laglig om den är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. All verksamhet som en myndighet bedriver, inom ramen för sin befogenhet, anses vara av allmänt intresse. Av 2 kap. 2 § 1 dataskyddslagen följer att en uppgift av allmänt intresse som följer av lag eller annan författning, av

kollektivavtal eller av beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning kan utgöra rättslig grund för behandling av personuppgifter. Det finns således stöd för den personuppgiftsbehandling som förslagen medför hos Åklagarmyndigheten och centralmyndigheten.

Även personuppgifter som rör lagöverträdelse enligt artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning kan komma att behöva behandlas i ett ärende om sanktionsavgifter. Detta eftersom en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder kan utfärdas för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande påföljd. Eftersom sådana personuppgifter enligt 3 kap. 8 § första stycket dataskyddslagen får behandlas av myndigheter finns rättsligt stöd också för denna personuppgiftsbehandling.

Det kan inte uteslutas att känsliga personuppgifter kan förekomma i ett ärende om sanktionsavgift. Det skulle t.ex. kunna vara fråga om innehåll i ett meddelande som hämtas in i det ärende som föranlett frågan om sanktionsavgift ska beslutas. Känsliga personuppgifter får bl.a. behandlas under förutsättning att behandlingen är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse, på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, vilken ska stå i proportion till det eftersträvade syftet, vara förenligt med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen (artikel 9.2 g). I förarbetena till dataskyddslagen gör regeringen bedömningen att det är ett viktigt allmänt intresse att myndigheterna kan sköta sitt uppdrag på ett korrekt, rättssäkert och effektivt sätt (prop. 2017/18:105 s. 85). När Åklagarmyndigheten behandlar känsliga personuppgifter som är nödvändiga för att utföra uppdraget som verkställande myndighet rör det sig således om en sådan behandling som är tillåten enligt artikel 9.2 g.

Det som förs fram om Åklagarmyndighetens hantering av sanktionsärenden gäller även för centralmyndigheten för EU-direktivet när den behandlar personuppgifter i ett tillsynsärende om vitesföreläggande eller påförande av en sanktionsavgift.

Sammanfattningsvis anser regeringen alltså att det finns rättsligt stöd för den personuppgiftsbehandling som såväl Åklagarmyndigheten som den verkställande myndigheten för sanktionsavgifter och centralmyndigheten enligt EU-direktivet behöver vidta inom ramen för ett sanktionsärende och, för den senare myndigheten, i ett tillsynsärende om vitesförelägganden. Det finns därför enligt regeringen inget behov av några kompletterande dataskyddsbestämmelser.

12 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag

Den nya lagen med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen (den kompletterande lagen) ska träda i kraft den 18 augusti 2026.

Lagen som genomför EU-direktivet (genomförandelagen) ska träda i kraft den 19 augusti 2026 när det gäller 3 kap. och i övrigt den 1 juli 2026.

En tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i unionen när EU-direktivet träder i kraft ska utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud senast den 18 augusti 2026.

Regeringens bedömning

Det behövs inte några övergångsbestämmelser för den kompletterande lagen.

Utredningens förslag och bedömning

Förslagen från utredningen och utredningens bedömning stämmer delvis överens med regeringens. Utredningen föreslår en tillfällig lag som reglerar de skyldigheter som åligger tjänsteleverantörer före den 18 augusti 2026.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslagen eller bedömningen.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Enligt artikel 7.1 i EU-direktivet ska de nationella bestämmelser som är nödvändiga för att genomföra EU-direktivet träda i kraft senast den 18 februari 2026. Enligt artikel 3.6 ska en tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i unionen den 18 februari 2026 utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud senast den 18 augusti 2026. Precis som utredningen tolkar regeringen EU-direktivet på så sätt att före den 18 augusti 2026 kommer en tjänsteleverantör inte att kunna överträda några av sina skyldigheter enligt EU-direktivet. Någon tillsyn bör således inte utövas och några sanktioner inte kunna dömas ut före den 19 augusti 2026. I betänkandet föreslås en tillfällig lag som endast innehåller bestämmelser om tjänsteleverantörernas skyldigheter att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Den lagen föreslås träda i kraft den 18 februari 2026 och gälla till den 18 augusti 2026. Regeringen anser att en lämpligare lösning är att ge lagen som genomför EU-direktivet (genomförandelagen) olika ikraftträdandetidpunkter. Det innebär att tillsyns- och sanktionsbestämmelserna bör träda i kraft den 19 augusti 2026 medan övriga bestämmelser bör träda i kraft så snart som möjligt efter den 18 februari 2026, vilket bör vara den 1 juli 2026.

För de tjänsteleverantörer som erbjuder sina tjänster i unionen när EU-direktivet träder i kraft bör det framgå av en övergångsbestämmelse att dessa har till den 18 augusti 2026 på sig att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud.

EU-förordningen ska tillämpas i alla medlemsstater från och med den 18 augusti 2026. Den kompletterande lagen bör därför träda i kraft samma dag. Något behov av övergångsbestämmelser finns inte.

13 Konsekvenser av förslagen

13.1 Konsekvenser för brottsbekämpningen och de brottsbekämpande myndigheterna

Regeringens bedömning

Förslagen skapar bättre förutsättningar för berörda brottsbekämpande myndigheter att få gränsöverskridande tillgång till elektroniska uppgifter, vilket kommer att få positiva effekter för brottsbekämpningen.

De kostnadsökningar som förslagen anses medföra för de brottsbekämpande myndigheterna kommer att kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning stämmer delvis överens med regeringens. Utredningen uttalar sig inte om de ekonomiska konsekvenserna av att vissa tjänsteleverantörer som ska lämna ut elektroniska uppgifter till svenska myndigheter föreslås kunna få ersättning för sina kostnader.

Remissinstanserna

Många remissinstanser tillstyrker eller har inga synpunkter på bedömningen. *Sveriges advokatsamfund* ser behov av en djupare analys av om förslagen verkligen ökar effektiviteten i brottsbekämpningen och framför oro för att andra medlemsstaters behöriga myndigheter ska kunna utöva myndighet på svenskt territorium och anser att utredningen inte tillräckligt har belyst om EU-förordningen innebär att medlemsstater kan utnyttja olikheter i varandras lagstiftning och därmed få större möjligheter att samla in elektroniska uppgifter med stöd av EU-förordningen. *Sveriges advokatsamfund* lyfter även frågan hur Sverige ska agera om en annan medlemsstat behandlar utlämnade uppgifter på ett sätt som inte överensstämmer med svensk rätt eller uppfyller de krav eller principer som gäller i Sverige.

Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet betonar att EU-instrumenten utgör ett paradigmskifte inom det rättsliga samarbetet och menar att de gör det svårare att kontrollera att uppgifter lagrade för ett visst syfte inte används för andra.

ISOC-SE motsätter sig regleringen i dess helhet då den inte är anpassad till digitala tjänster och gör det mer eller mindre omöjligt att legalt och marknadsmässigt tillhandahålla krypterade tjänster över internet.

Polismyndigheten och Säkerhetspolisen för fram att det finns en risk för att det frivilliga samarbetet med vissa tjänsteleverantörer upphävs när EU-förordningen börjar tillämpas och att det medför att elektroniska uppgifter inte kan hämtas in lika skyndsamt som i dag.

Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet och Åklagarmyndigheten lyfter även att det finns en risk för att tjänsteleverantörer prioriterar en begäran enligt EU-förordningen framför en nationell begäran om elektronisk bevisning och

pekar bl.a. på att en vägran att inte följa ett beslut enligt svensk rätt inte leder till en sanktionsavgift.

Åklagarmyndigheten och *Polismyndigheten* lyfter fram det växande behovet av åtkomst till elektroniska bevis och att det är positivt att det föreslås regler för att effektivisera inhämtning av sådana uppgifter.

Åklagarmyndigheten pekar på att de kostnadsökningar förslagen kommer innebära, bl.a. förslagen om att Åklagarmyndigheten ska besluta om sanktionsavgift och att åklagare ska godkänna en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder som utfärdas av andra brottsbekämpande myndigheter för abonnentuppgifter eller andra användaruppgifter vilket inte kommer att rymmas inom befintliga ekonomiska ramar.

Tullverket och *Polismyndigheten* har påtalat att det decentraliserade systemet som enligt EU-förordningen ska inrättas kommer att generera merkostnader. Tullverket menar att detta riskerar att tränga undan annan verksamhetskritisk systemutveckling.

Skälen för regeringens bedömning

Effekter för brottsbekämpningen

Inledningsvis konstaterar regeringen att ett flertal av remissynpunkterna rör EU-förordningen eller vissa av bestämmelserna i den. EU-förordningen är direkt tillämplig och när remissynpunkterna rör bestämmelser i EU-förordningen och inte förslag som lämnas i detta lagstiftningsärende kommer regeringen inte att uttala sig om konsekvenserna. Regeringen vill där- emot hänvisa till att det inför att kommissionen presenterade sitt förslag gjordes en konsekvensbedömning av förslaget (SWD [2018] 118). I den redovisas bl.a. konsekvenserna för brottsbekämpningen. I EU-kommissionens arbete med att ta fram konsekvensbedömningen och sina lagförslag pågick även ett konsultationsförfarande där enskilda, företag, organisationer och myndigheter hade möjlighet att komma in med sina synpunkter.

Såvitt gäller *Sveriges advokatsamfunds* synpunkt att det kan ifrågasättas om förslagen verkligen påverkar brottsbekämpningen i positiv riktning är det dock giltigt inte bara avseende EU-förordningen utan även för de förslag som lämnas i den här lagrådsremissen. Regeringens bedömning är att utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud kommer att underlätta för behöriga myndigheter när de i gränsöverskridande situationer ska hämta in elektroniska bevis. Detta eftersom det inte kommer att finnas några oklarheter om vart en framställan ska riktas, vilket i viss mån bör påverka brottsbekämpningen i positiv riktning eftersom det bör förbättra åtkomsten till elektroniska uppgifter.

Åklagarmyndigheten, *Polismyndigheten*, *Säkerhetspolisen*, *Tullverket* och *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* pekar på att det finns en risk för att tjänsteleverantörer prioriterar en begäran enligt EU-förordningen framför en nationell begäran om elektroniska bevis. Remissinstansernas farhåga grundas på att EU-instrumenten innehåller strängare krav, t.ex. i fråga om sanktioner och tidsfrister för när ett utlämnande ska äga rum, än det nationella regelverket. Enligt regeringen är det i nuläget svårt att göra en sådan bedömning. Bl.a. är det svårt att veta hur många tjänsteleverantörer som också är skyldiga att följa svensk rätt som kommer att utse utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud i Sverige och hur många europeiska utlämnande- eller bevarandeorder som i så fall kommer

att riktas till dem, samt hur betungande hanteringen av dessa order kommer vara. Bl.a. *Polismyndigheten* och *Åklagarmyndigheten* framhåller särskilt diskrepansen i att en sanktionsavgift kan beslutas enligt EU-förordningen men inte för nationella beslut som inte efterlevs och *Polismyndigheten* påpekar att det nationella systemet behöver ses över. Regeringen konstaterar att den frågan inte övervägdes av utredningen varför den inte kan behandlas i detta lagstiftningsärende.

Konsekvenserna för de brottsbekämpande myndigheterna

I lagrådsremissen föreslås att åklagare ska vara behörig att utfärda en europeisk utlämnande- och bevarandeorder i Sverige. Det innebär att åklagare vid både *Åklagarmyndigheten* och *Ekobrottsmyndigheten* kommer att kunna utfärda en europeisk utlämnande- och bevarandeorder. En brottsbekämpande myndighet, t.ex. *Polismyndigheten* och *Säkerhetspolisen* föreslås också vara behörig att utfärda en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter och andra användaruppgifter och en europeisk bevarandeorder i ett straffrättsligt förfarande. *Polismyndigheten* föreslås även få göra detta i verkställighetssyfte. Åklagare ska godkänna en sådan order som utfärdas av någon av de brottsbekämpande myndigheterna. Åklagare ska även vara verkställande myndighet. *Åklagarmyndigheten* ska vara verkställande myndigheten för sanktionsavgifter. De brottsbekämpande myndigheterna ges alltså nya uppgifter.

Genom EU-förordningen fastslås ett gränsöverskridande samarbete om bevarande och utlämnande av elektroniska bevis. Om sådana uppgifter idag behöver hämtas in gränsöverskridande sker det som utgångspunkt genom en europeisk utredningsorder eller en ansökan om rättslig hjälp. För att komma åt sådana uppgifter som i EU-förordningen definieras som abonnentuppgifter och andra användaruppgifter har det även vuxit fram frivilliga samarbeten mellan brottsbekämpande myndigheter inom EU och flertalet större internationella tjänsteleverantörer. Ett sådant finns även mellan svenska *Polismyndigheten* och sådana tjänsteleverantörer. Under de senaste åren har en stadig ökning av antal ärendet setts varje år och under 2024 hanterades cirka 11 000 ärenden. *Polismyndigheten* och *Säkerhetspolisen* framför oro för att detta samarbete kommer att upphöra när EU-förordningen blir tillämplig och att en konsekvens av det är att det kommer att ta längre tid att få elektroniska uppgifter utlämnade.

Regeringen konstaterar att EU-förordningen inte i sig förbjuder några andra samarbeten med tjänsteleverantörer. Samtidigt förstår regeringen att det kan finnas tjänsteleverantörer som avser att lämna de frivilliga samarbetena med brottsbekämpande myndigheter när EU-förordningen börjar tillämpas. En konsekvens om dessa frivilliga samarbeten upphör är att åklagare kommer att involveras i högre utsträckning än i dag vid förfrågningar om att bevara och hämta in abonnentuppgifter eller andra användaruppgifter. Åklagaren kommer antingen att behöva utfärda en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder själv eller godkänna sådana order som utfärdas av *Polismyndigheten* eller någon annan brottsbekämpande myndighet. Denna nya ordning kommer enligt *Åklagarmyndigheten* att innebära ökade kostnader och en ökad arbetsbörda för myndigheten eftersom myndigheten behöver skapa en organisation för att hantera ärenden enligt EU-förordningen på ett effektivt sätt. Det krävs t.ex. inledande arbetsin-

satser med att ta fram administrativt stöd och utbildningar men även utveckling av ett it-stöd.

Regeringen har förståelse för att vissa initiala arbetsinsatser med anledning av EU-förordningen, t.ex. utveckling av internt IT-stöd och nödvändiga justeringar i de enskilda systemen, ta fram rutiner och annan myndighetssamverkan kring arbetsmetoder, kan vara betungande för myndigheterna. Till stöd för arbetet kommer det att finnas ett decentraliserat it-system som tas fram på EU-nivå, vilket bör underlätta myndigheternas hantering av ärenden enligt EU-förordningen. Tanken är att den utfärdande myndigheten, t.ex. Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller åklagare, i it-systemet kommer att fylla i relevant information för att sedan skicka ordern för granskning och godkännande till den godkännande myndigheten, dvs. åklagare eller domstol. It-systemet tas fram och bekostas av kommissionen som även tar fram en referensimplementation som nationella myndigheter kan använda för att koppla upp sig mot systemet. Regeringen har också gett Försäkringskassan i uppdrag att ta fram en gemensam åtkomstpunkt som svenska myndigheter ska kunna ansluta sig till. Installation av referensimplementationen eller annan intern lösning och därtill hörande utveckling av internt IT-stöd och nödvändiga justeringar i de enskilda systemen behöver dock genomföras och finansieras av respektive myndighet. De kostnader och den ökade arbetsbörda som förslagen medför för myndigheterna kommer därmed inte bli allt för omfattande, och i viss mån övergående.

Åklagarmyndigheten framför även att antalet framställningar om utlämnande av elektroniska bevis kommer att öka. Regeringen konstaterar att det alltid är svårt att med säkerhet uttala sig om hur omfattande användningen av nya utredningsåtgärder kommer att bli. Omfattningen av svenska myndigheters användning av de åtgärder som EU-förordningen föreskriver kommer t.ex. vara beroende av i vilken mån svenska kriminella använder sig av sådana tjänster som tjänsteleverantörer som omfattas av EU-förordningens tillämpningsområde och om det bedöms vara det enklaste sättet att få tillgång till uppgifterna eller om andra samarbetsinstrument fungerar bättre. Med stor sannolikhet kommer dock ett större antal europeiska utlämnande- eller bevarandeorder att utfärdas med tanke på att de tjänsteleverantörer som omfattas av EU-förordningens tillämpningsområde är sådana som svenska brottsbekämpande myndigheter i dag ofta behöver begära uppgifter ifrån. Samtidigt innebär det att det sätt på vilket sådana uppgifter idag begärs utlämnade, t.ex. genom en europeisk utredningsorder eller en ansökan om rättslig hjälp i stället kommer att minska. Även om det i början kan komma att framstå som krångligare att utfärda en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder jämfört med andra inarbetade samarbetsformer, är tanken att det förfarandet ska vara smidigare och framför allt gå snabbare, vilket i förlängningen skulle kunna vara arbetsbesparande för de brottsbekämpande myndigheterna.

I hur många ärenden åklagare och Åklagarmyndigheten kommer att bli inblandade i egenskap av verkställande myndighet kommer bl.a. vara beroende av vilka tjänsteleverantörer som väljer att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsliga ombud i Sverige och hur dessa väljer att agera när en order utfärdas. Vad gäller den uppgift åklagare har som verkställande myndighet i verkställighetssyfte, dvs. att bl.a. granska en europeisk utlämnandeorder som översänds efter en anmälan enligt artikel 8.1 i EU-förord-

ningen ifrågasätter *Åklagarmyndigheten* utredningens bedömning att EU-förordningen sannolikt kommer att leda till att antalet ärenden om att hämta in elektroniska bevis som översänds som en europeisk utredningsorder och ansökan om rättslig hjälp kommer att minska eftersom en sådan order eller ansökan ofta innehåller flera olika typer av utredningsåtgärder. Regeringen konstaterar att det är svårt att uttala sig med säkerhet om hur stor denna minskning av inkommande ansökningar om rättslig hjälp respektive europeisk utredningsorder kommer att bli, men att det är troligt att så kommer att bli fallet vilket innebär att åklagares roll som verkställande myndighet inte bör öka i anledning av EU-förordningen. Däremot har regeringen förståelse för en viss inledande, men övergående, ökad arbetsbörda kan uppstå i syfte att sätta sig in i EU-förordningens regler.

Uppgiften att döma ut sanktionsavgifter är, som *Åklagarmyndigheten* framhåller, en ny uppgift. I anledning av det ser *Åklagarmyndigheten* att det finns behov av att ta fram en organisation, rutiner, it- och administrativt stöd för att kunna hantera uppdraget som verkställande myndighet, särskilt vad gäller hanteringen av sanktionsavgifter. Regeringen instämmer i att det nya uppdraget att besluta om sanktioner kommer att kräva dels inledande arbetsinsatser med att ta fram handläggningsrutiner, utbildningsinsatser och framtagande av administrativt stöd, dels arbetsinsatser för utredning och beslut i varje enskilt ärende. Hur stor den årliga kostnaden sedan blir beror som nämns ovan på flera faktorer, inte minst hur många tjänsteleverantörer som kommer att utse utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud i Sverige, hur många förfrågningar som kommer riktas till dem och hur många av dessa förfrågningar som inte kommer att fullföljas. I nuläget anser regeringen att dessa uppgifter sammantaget inte borde bli allt för betungande för *Åklagarmyndigheten*.

Vad gäller de brottsbekämpande myndigheterna är även dessa redan idag i hög grad involverade när elektroniska bevis inhämtas gränsöverskridande, bl.a. genom det frivilliga samarbetet som nämns ovan eller genom att förbereda en europeisk utredningsorder till åklagaren. Den nya uppgiften att kunna vara utfärdande myndighet av en europeisk utlämnandeorder i vissa fall och en europeisk bevarandeorder kan förvisso leda till en viss ökad arbetsbörda, men denna bedöms inte bli större än att den kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Tullverket och *Polismyndigheten* pekar på att det decentraliserade it-systemet som enligt EU-förordningen ska inrättas kommer att generera merkostnader. *Tullverket* menar att om myndigheten inte får tillskott för att koppla upp sig till systemet skulle det riskera att tränga undan annan verksamhetskritisk systemutveckling. Regeringen konstaterar att ett regeringsuppdrag har lämnats till Försäkringskassan att inrätta en svensk åtkomstpunkt på vilken svenska myndigheter ska kunna koppla upp sig (se Ju2024/01093). Installation av referensimplementationen eller annan intern lösning och därtill hörande utveckling av internt it-stöd och nödvändiga justeringar i de enskilda systemen behöver dock genomföras och finansieras inom befintliga ekonomiska ramar av respektive myndighet.

I lagrådsremissen föreslås vidare att en tjänsteleverantör från vilken en svensk behörig myndighet begär uppgifter utlämnade genom en europeisk utlämnandeorder ska ha rätt till ersättning. Tanken är att en motsvarande ordning som den som gäller enligt lagen om elektronisk kommunikation ska gälla även vid tillämpningen av EU-förordningen. Regeringen kons-

taterar att det i nuläget är svårt att avgöra hur många order svenska behöriga myndigheter kommer att utfärda. Regeringen anser därför att denna kostnad ska hanteras inom myndigheternas befintliga ekonomiska ramar.

Sammanfattningsvis delar regeringen således utredningens bedömning att de ökade kostnader som förslagen kan komma att innebära för Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och övriga brottsbekämpande myndigheter ryms inom befintliga ekonomiska ramar.

13.2 Konsekvenser för centralmyndigheten enligt EU-direktivet

Regeringens bedömning

Förslagen medför ökade kostnader för den myndighet som utses till centralmyndighet enligt EU-direktivet. I enlighet med budgetpropositionen för 2026 har den myndigheten tillförts anslag för att finansiera dessa kostnader.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning

Den myndighet som utses till centralmyndighet enligt EU-direktivet kommer att få nya arbetsuppgifter med tillhörande administration. Det rör sig bl.a. om att myndigheten ska bedriva viss tillsyn över de tjänsteleverantörer som omfattas av genomförandelagen och utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud i Sverige samt att besluta om sanktioner vid överträdelser av de skyldigheter som följer av den lagen.

Som utredningen konstaterar bör dessa nya arbetsuppgifter innebära ett ökat resursbehov för myndigheten. Hur stor kostnadsökningen blir beror bl.a. på hur många av tjänsteleverantörer som kan anses omfattas av genomförandelagen och hur många av dessa som utser ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige. Det kommer också vara avgörande hur många av dessa tjänsteleverantörer som inte följer sina skyldigheter enligt EU-direktivet. I utredningen har Post- och Telestyrelsen uppskattat att det finns cirka 850 aktörer i Sverige som erbjuder sådana tjänster som gör att de skulle kunna omfattas av EU-direktivets tillämpningsområde. Det kommer dock inte vara aktuellt för alla dessa att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige. Vissa av dessa bör t.ex. vara etablerade även i flera medlemsstater och kan därför komma att utse ett utsett verksamhetsställe i en annan medlemsstat. Det är därför svårt att med säkerhet säga hur omfattande centralmyndighetens uppgift kommer att bli och inte minst hur många utsedda verksamhetsställen och rättsliga

ombud som kommer att utses här. En rimlig bedömning är dock, utifrån Post- och telestyrelsens uppgift om antalet aktörer som skulle kunna komma att omfattas, att det skulle kunna komma att finnas ett par hundra utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud i Sverige samt ytterligare ett par hundratal tjänsteleverantörer som kommer stå under centralmyndighetens tillsyn.

Som en följd av detta bedömer regeringen att den myndighet som utses till centralmyndighet bör få en ökning av anslaget som motsvarar cirka två årsarbetskrafter. I budgetpropositionen för 2026 har därför anslaget för Post- och telestyrelsen, som är den myndighet som utredningen föreslår skulle utses till centralmyndighet, ökats med tre miljoner kronor från och med 2026.

13.3 Konsekvenser för domstolarna och andra myndigheter

Regeringens bedömning

De kostnadsökningar som förslagen kan medföra för Sveriges Domstolar och andra berörda myndigheter kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. Förslagen medför inte några ökade kostnader för anslaget Rättsliga biträden m.m.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning stämmer delvis överens med regeringens. Utredningen har inte närmare redovisat förslagets påverkan på Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden och införandet av offentliga ombud.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning

För domstolarna innebär EU-förordningen och förslaget i lagrådsremissen ett flertal nya uppgifter. Domstol ska granska och godkänna en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata. Som redogjorts för ovan, bör utfärdandet av en europeisk utlämnandeorder i viss mån ersätta sådana möjligheter som idag används, t.ex. utfärdande av en europeisk utredningsorder eller en ansökan om rättslig hjälp. När trafikuppgifter och innehållsdata hämtas in genom en europeisk utredningsorder eller ansökan om rättslig hjälp har det som utgångspunkt föregåtts av en domstolsprocess. Därmed borde den nya uppgiften för domstolarna endast ha mindre påverkan på domstolarnas arbetsbörda och kostnaderna kan hanteras inom befintliga anslag.

I lagrådsremissen föreslås även ett sanktionsavgiftssystem för överträdelser av EU-förordningen enligt vilket Åklagarmyndigheten ska besluta om sanktionsavgifter. Det kommer även införas en möjlighet för central-

myndigheten enligt EU-direktivet att besluta om vitesförelägganden och sanktionsavgifter. Sanktionsavgifterna föreslås få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Utöver de beslut som får överklagas till domstol kommer måltillströmningen även att bestå av ansökan om utdömande av vite. Regeringen delar utredningens bedömning att det dock endast bör röra sig om en mindre mängd ärenden som kan hanteras inom befintliga ekonomiska anslag.

I lagrådsremissen föreslås att Stockholms tingsrätt ska vara behörig enligt artikel 17 i EU-förordningen att pröva konflikter enligt tredje lands lag. Detta kommer sannolikt medföra en ökad arbetsbörda och därmed något ökade kostnader. Regeringen delar utredningens bedömning att det är svårt att uttala sig med säkerhet om hur omfattande denna uppgift kommer att bli eftersom den är beroende av hur många tjänsteleverantörer som kommer att åberopa artikel 17 enligt EU-förordningen, men det kan antas att sådana ärenden inte kommer att vara särskilt vanligt förekommande.

Regeringens bedömning är därför att den eventuella kostnadsökning som förslagen kan medföra ryms inom befintligt ekonomiskt anslag för Sveriges Domstolar.

I lagrådsremissen föreslås att offentliga ombud ska utses när åklagaren kommer in med en ansökan om godkännande av en europeisk utlämnandeorder för innehållsdata till rätten. Även om regeringen räknar med en viss ökning av antalet ärenden där ett offentligt ombud behöver utses är det samtidigt sannolikt att antalet ärenden där en europeisk utredningsorder utfärdas eller ansökan om rättslig hjälp görs kommer att minska. Eftersom det även i sådana ärenden utses offentliga ombud när sådana uppgifter som i EU-förordningen definieras som innehållsdata bör en motsvarande nedgång av offentliga ombud kunna förväntas. Förslagen bedöms därmed inte medföra några ökade kostnader för anslaget Rättsliga biträden m.m.

Vidare föreslås att åklagares utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska omfattas av Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens tillsyn. Det är i nuläget svårt att överblicka hur stor ökning av tillsynsärenden som den nya uppgiften kommer att leda till. Men som nämns ovan bör möjligheten för åklagare att besluta om en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata innebära att svenska åklagare i mindre omfattning kommer att besluta om andra åtgärder för att hämta in elektroniska bevis. Det är därför troligt att en nedgång av andra ärenden som omfattas av nämndens tillsyn kommer att ske. Regeringen bedömer därför att den nya uppgiften kommer att kunna hanteras inom Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens befintliga ekonomiska anslag.

Regeringen delar även utredningens bedömning att förslagen inte heller i övrigt kan förväntas medföra kostnadsökningar för domstolarna och andra myndigheter och att förslagen kan hanteras inom ramen för befintliga ekonomiska anslag. Som *Kronofogdemyndigheten* påpekar i sitt remissvar, kan det t.ex. förväntas att myndigheten kommer att få något fler ärenden avseende viten, obetalda sanktionsavgifter och handräckningsärenden. Det är dock en marginell ökning av arbetsbelastningen som kan hanteras inom ramen för befintliga ekonomiska anslag.

13.4 Konsekvenser för enskilda

Regeringens bedömning

Förslagen innebär ingen ökad risk för intrång i den personliga integriteten och har ingen närmare påverkan på enskilda.

Förslagen kan innebära ökade kostnader och administrativa bördor för tjänsteleverantörer.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning stämmer delvis överens med regeringens. Utredningen uttalar sig inte om huruvida det nya förfarandet för att bevara och lämna ut elektroniska uppgifter är kostnadsdrivande eller inte för enskilda.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på bedömningen. *Hi3G Access AB* för fram att de nya regelverken kommer att innebära ökad administration och ökade kostnader. Även *Sveriges advokatsamfund* lyfter att förslagen medför ökade kostnader för tjänsteleverantörerna t.ex. för att upprätthålla tillräcklig informations-, cyber- och it-säkerhet i samband med hanteringen av uppgifterna och ifrågasätter rimligheten i att låta enskilda aktörer bära kostnader för brottsbekämpande åtgärder. Sveriges advokatsamfund ser också behov av en djupare analys av förslagens påverkan på den personliga integriteten och allmänhetens förtroende för samhället och rättssystemet i ett samhälle med mer övervakning. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* gör gällande att EU-förordningen medför att enskilda i Sverige kan bli föremål för olika åtgärder beroende på om ordern utfärdas av en myndighet i Sverige eller en myndighet i en annan EU-medlemsstat.

Skälen för regeringens bedömning

Regeringen konstaterar att ett flertal av remissynpunkterna, t.ex. farhågorna kring den personliga integriteten, rör EU-förordningen eller vissa av bestämmelserna i den. EU-förordningen är direkt tillämplig och som redan konstaterats ovan kommer regeringen inte uttala sig om konsekvenser när remissynpunkterna rör EU-förordningen och inte förslag som lämnas i denna lagrådsremiss. Som nämns ovan gjorde kommissionen inför att förslaget till EU-förordningen presenterades en konsekvensbedömning av förslaget (SWD [2018] 118). I det ingick även en analys av förslagets påverkan på bl.a. företagen och grundläggande rättigheter, vilket är sådana konsekvensbedömningar som delvis efterfrågas av ett flertal remissinstanser.

Konsekvenser för tjänsteleverantörerna

Post- och telestyrelsens bedömning är att det i Sverige finns cirka 850 tjänsteleverantörer som skulle kunna omfattas av förslagen. Både *Hi3G Access AB* och *Sveriges advokatsamfund* för fram att de nya regelverken

kommer att innebära ökad administration och ökade kostnader. Såvitt avser de förslag som lämnas i den här lagrådsremissen, dvs. att tjänsteleverantörer ska utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud och se till att dessa har tillräckliga resurser och befogenheter, kan regeringen konstatera att dessa är förknippade med vissa kostnader och en viss ökad administrativ börda för tjänsteleverantörerna. Det är dock svårt att närmare uppskatta kostnaden för tjänsteleverantörerna eftersom dessas verksamhet ser mycket olika ut. Vissa tjänsteleverantörer kommer att beröras i större omfattning än andra beroende på hur ofta behöriga myndigheter kommer att vända sig till dem i bevisinhämtningssyfte. Det är också värt att notera att tjänsteleverantörer kan komma att ha rätt att kräva ersättning för sina kostnader när ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud hanterar en order enligt EU-förordningen om en sådan rätt föreskrivs i den utfärdande statens rätt. På så sätt kan hela eller delar av tjänsteleverantörens kostnader komma att täckas.

Såvitt gäller förslagen i den här lagrådsremissen vill regeringen betona att även dessa skyldigheter följer av ett redan antaget EU-direktiv som Sverige därmed är skyldigt att implementera. EU-direktivet ger inte heller några valmöjligheter kring nivån på genomförandet och de krav som Sverige ställer upp på en tjänsteleverantör som är etablerad eller, i vissa fall, erbjuder sina tjänster i Sverige kommer därmed varken att vara mer eller mindre omfattande än de som andra medlemsstater kommer att ställa upp.

Konsekvenser för enskilda

Regeringen bedömer att förslagen i lagrådsremissen inte har någon närmare inverkan på enskilda, inklusive den personliga integriteten.

14 Författningskommentar

14.1 Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis

1 kap. Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 av den 12 juli 2023 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden, i denna lag kallad EU-förordningen.

I paragrafen anges att lagen innehåller kompletterande bestämmelser till EU-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Lagen ska läsas tillsammans med EU-förordningen som är direkt tillämplig i de medlemsstater som omfattas av den, dvs. samtliga medlemsstater förutom Danmark.

2 § Ord och uttryck i denna lag har samma betydelse som i EU-förordningen.

Paragrafen innehåller en upplysning om att de ord och uttryck som används i lagen ska förstås på samma sätt som i EU-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 5. Det betyder bl.a. att definitionerna i artikel 3 i EU-förordningen även gäller vid tillämpningen av lagen.

2 kap. Utfärdande i Sverige av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder

Utfärdande myndighet i straffrättsliga förfaranden

1 § Åklagare är behörig att i ett straffrättsligt förfarande utfärda

1. en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter, uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, trafikuppgifter och innehållsdata, och

2. en europeisk bevarandeorder för abonnentuppgifter, uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, trafikuppgifter och innehållsdata.

Av paragrafen följer att åklagare är behörig att utfärda en europeisk utlämnande- respektive bevarandeorder i straffrättsliga förfaranden. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.1.

Åklagare är behörig att i ett straffrättsligt förfarande utfärda en europeisk utlämnande- och bevarandeorder för samtliga uppgiftskategorier, dvs. för abonnentuppgifter eller uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren (andra användaruppgifter), trafikuppgifter och innehållsdata (se artikel 4.1, 4.2 och 4.3 i EU-förordningen).

Enligt 5 § första stycket ska åklagarens utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata godkännas av domstol innan den sänds över till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Detta för att leva upp till förutsättningarna i artikel 4.2 b i EU-förordningen.

2 § Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brott är behörig att i ett straffrättsligt förfarande utfärda

1. en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter och uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, och

2. en europeisk bevarandeorder för abonnentuppgifter, uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, trafikuppgifter och innehållsdata.

Av paragrafen följer att, utöver åklagare, även andra brottsbekämpande myndigheter kan vara behöriga att utfärda en europeisk utlämnande- respektive bevarandeorder i straffrättsliga förfaranden. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.1.

Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket och någon annan myndighet som ska ingripa mot brott är behörig att utfärda en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter och andra användaruppgifter. Samma myndigheter får utfärda en europeisk bevarandeorder för samtliga uppgiftskategorier. Med någon annan myndighet som ska ingripa mot brott avses t.ex. Skatteverket och Kustbevakningen när en sådan myndighet utför uppgifter inom ramen för sitt brottsbekämpande uppdrag.

Behörigheten att utfärda en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder gäller även i fråga om en sådan nödsituation som avses i artikel 4.5 i EU-förordningen. Vad som kan vara en nödsituation definieras i artikel 3.18 i EU-förordningen. En nödsituation föreligger bl.a. om det finns ett överhängande hot mot en persons liv, fysiska integritet eller säkerhet.

Enligt 5 § andra stycket ska en brottsbekämpande myndighets utfärdande av en europeisk utlämnandeorder som gäller abonnentuppgifter eller andra användaruppgifter och en europeisk bevarandeorder godkännas av åklagare innan den sänds över till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Detta för att leva upp till förutsättningarna i artikel 4.1 b och 4.3b i EU-förordningen. En order som utfärdats i en nödsituation ska godkännas av åklagare i efterhand och innan den i artikel 4.5 angivna tidsfristen om 48 timmar löper ut.

Utfärdande myndighet vid verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd

3 § Åklagare är behörig att för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd utfärda

1. en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter, uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren och trafikuppgifter, och

2. en europeisk bevarandeorder för abonnentuppgifter, uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren och trafikuppgifter.

Av paragrafen följer att åklagare är behörig att utfärda en europeisk utlämnande- respektive bevarandeorder för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.2.

Åklagare är behörig att utfärda en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter, andra användaruppgifter och trafikuppgifter samt en europeisk bevarandeorder avseende samma datakategorier (se artikel 4.1, 4.2 och 4.3 i EU-förordningen).

Enligt 5 § första stycket ska åklagarens utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter godkännas av domstol innan den sänds över till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Detta för att leva upp till förutsättningarna i artikel 4.2 b i EU-förordningen.

4 § Polismyndigheten är behörig att för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd utfärda

1. en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter eller uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, och

2. en europeisk bevarandeorder för abonnentuppgifter, uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren och trafikuppgifter.

Av paragrafen följer att Polismyndigheten kan vara behörig att utfärda en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande påföljd. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.2.

Polismyndigheten är behörig att utfärda en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter och andra användaruppgifter och en europeisk bevarandeorder för abonnentuppgifter, andra användaruppgifter och trafikuppgifter. Behörigheten att utfärda en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder gäller även i fråga om en sådan nödsituation som avses i artikel 4.5 i EU-förordningen, se närmare kommentaren till 2 §.

Enligt 5 § andra stycket ska Polismyndighetens utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter eller andra användaruppgifter och en europeisk bevarandeorder godkännas av åklagare innan den sänds över till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Detta för att leva upp till förutsättningarna i artikel 4.1 b och 4.3 b i EU-förordningen. En order som utfärdats i en nödsituation ska godkännas av åklagare i efterhand och innan den i artikel 4.5 angivna tidsfristen om 48 timmar löper ut.

Godkännande myndighet för en europeisk utlämnandeorder och en europeisk bevarandeorder

5 § En europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata enligt 1 eller 3 § ska godkännas av domstol.

En europeisk utlämnande- eller bevarandeorder enligt 2 eller 4 § ska godkännas av åklagare.

Paragrafen innehåller bestämmelser om domstols och åklagares godkännande av en europeisk utlämnandeorder i vissa fall. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.1 och 6.3.2.

Av *första stycket* följer att en åklagares utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska godkännas av domstol. Detta för att leva upp till förutsättningarna i artikel 4.2 b i EU-förordningen.

Enligt *andra stycket* ska en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder som utfärdas av en myndighet som ska ingripa mot brott godkännas av

åklagare. Detta för att leva upp till kravet i artikel 4.1 b och 4.3 b i EU-förordningen. En order som har utfärdats i en nödsituation ska godkännas av åklagare i efterhand och innan den i artikel 4.5 angivna tidsfristen om 48 timmar löper ut. Se närmare om nödsituation i kommentaren till 2 §.

Vid utfärdande av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder ska ett decentraliserat it-system användas (artikel 19 i EU-förordningen). I de fall en godkännande myndighet ska ge sitt godkännande innan en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder kan utfärdas behöver den godkännande myndigheten signera ordern i it-systemet. En ordning för detta behöver utarbetas mellan den utfärdande och den godkännanden myndigheten.

Domstolens handläggning av ett ärende om godkännande av en europeisk utlämnandeorder

6 § Ett ärende om godkännande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata tas upp av rätten på ansökan av åklagare.

Paragrafen reglerar ansökan om en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter och innehållsdata. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.1.

Av paragrafen följer att ett ärende vid domstolen inleds genom att åklagare lämnar in en ansökan till rätten. Av ansökan bör framgå åklagarens bedömning av varför den anser att förutsättningarna för att utfärda den europeiska utlämnandeordern är uppfyllda. Vidare bör framgå bl.a. vilken tjänsteleverantör uppgifter begärs utlämnade från och vilka uppgifter som begärs utlämnade, inklusive vilken datakategori uppgifterna tillhör. Det domstolen ska pröva är om förutsättningarna enligt EU-förordningen för att utfärda en europeisk utlämnandeorder är uppfyllda (artikel 4.3 b). Om så är fallet ska domstolen godkänna den europeiska utlämnandeordern vilket innebär att åklagaren får utfärda den.

7 § Om en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata utfärdas i ett straffrättsligt förfarande ska ärendet prövas av den domstol som anges i 19 kap. rättegångsbalken.

Om det straffrättsliga förfarandet avser ett brott som anges i 27 kap. 34 § rättegångsbalken, får ärendet även prövas av Stockholms tingsrätt.

Paragrafen innehåller forumregler för utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata i ett straffrättsligt förfarande. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.1.

Första stycket reglerar att den domstol som är behörig att godkänna en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata som utfärdas i ett straffrättsligt förfarande är den domstol som anges i 19 kap. rättegångsbalken.

Av andra stycket följer att om ärendet avser ett brott som anges i 27 kap. 34 § rättegångsbalken får ärendet prövas av Stockholms tingsrätt. Exempel på brott som nämns där är mordbrand och terroristbrott.

8 § Om en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata utfärdas för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd ska ärendet prövas av den tingsrätt som har meddelat den dom som ska verkställas.

Om domen har meddelats av högre rätt ska ärendet prövas av den tingsrätt som har dömt i målet.

Om det inte finns någon domstol som är behörig enligt första stycket, ska ärendet prövas av Stockholms tingsrätt.

Om en ansökan avser flera domar meddelade av skilda domstolar, får frågan om godkännande tas upp vid någon av de tingsrätter som har dömt i målen.

Paragrafen innehåller forumregler för utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.1.

Första stycket reglerar att en europeisk utlämnandeorder som utfärdas för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd ska prövas av den tingsrätt som har meddelat den dom som är föremål för verkställighet. Om domen har meddelats av en hovrätt eller av Högsta domstolen är den tingsrätt som har dömt i målet behörig domstol.

Av *andra stycket* följer att Stockholms tingsrätt är behörig domstol om det inte finns någon behörig domstol enligt första stycket. Så skulle kunna vara fallet om den dom som ska verkställas har meddelats av en utländsk domstol.

Tredje stycket reglerar situationen att den eftersökte har flera domar avseende frihetsberövande åtgärder att verkställa och dessa domar har meddelats av olika domstolar. Då är var och en av de tingsrätter som har meddelat en dom som omfattas av ansökan behöriga att pröva ärendet. Det är upp till åklagaren att i de situationerna välja vid vilken tingsrätt som ansökan lämnas in.

9 § Om ansökan gäller en europeisk utlämnandeorder för innehållsdata ska rätten så snart som möjligt utse ett offentligt ombud i ärendet och hålla ett sammanträde. Åklagaren och det offentliga ombudet ska närvara vid sammanträdet.

Gäller ansökan enbart en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter ska handläggningen vara skriftlig.

För offentliga ombud gäller det som föreskrivs i 27 kap. 26 och 27 §§, 28 § andra stycket samt 29 och 30 §§ rättegångsbalken.

Paragrafen innehåller bestämmelser om offentliga ombud. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.1.

Av *första stycket* följer att om ansökan rör en europeisk utlämnandeorder för innehållsdata ska rätten utse ett offentligt ombud så snart som möjligt och kalla till ett sammanträde. Vid sammanträdet ska det offentliga ombudet och åklagaren närvara.

Andra stycket reglerar att om ansökan endast avser en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter ska handläggningen vara skriftlig. Om ansökan däremot även avser en europeisk utlämnandeorder för innehållsdata ska förfarandet för en europeisk utlämnandeorder för innehållsdata tillämpas.

Av *tredje stycket* följer genom hänvisningarna till 27 kap. rättegångsbalken bl.a. att det offentliga ombudet ska bevaka enskildas integritetsintressen i ärendet, att det har rätt att ta del av det som förekommer i ärendet, yttra sig i ärendet och överklaga rättens beslut. Hänvisningarna innebär även att reglerna om ersättning till det offentliga ombudet och om tystnadsplikt ska tillämpas.

10 § Vid rättens handläggning ska bestämmelserna i rättegångsbalken om handläggning vid domstol av frågor om tvångsmedel i brottmål och om överklagande av beslut i sådana frågor tillämpas, om inte något annat anges i denna lag. Om ärendet avser verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd ska det som där sägs om den misstänkte i stället avse den eftersökte.

Handläggningen ska ske skyndsamt.

Paragrafen innehåller bestämmelser om rättens handläggning. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.1.

Av *första stycket* följer att reglerna i rättegångsbalken om handläggning vid domstol av frågor om tvångsmedel i brottmål och om överklagande av beslut i sådana frågor tillämpas på förfarandet, om inte något annat anges i lagen. Om ärendet gäller verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd gäller samma bestämmelser, men det som då sägs om den misstänkte ska i stället avse den eftersökte. Det innebär bl.a. att domstolens beslut är ett slutligt beslut som kan överklagas enligt 49 kap. 3 § första stycket rättegångsbalken. Även om rätten skulle komma fram till att endast delvis godkänna den europeiska utlämnandeordern, t.ex. endast avseende en datakategori, kan beslutet överklagas. Det är åklagare och i förekommande fall det offentliga ombudet som kan överklaga beslutet. Av 52 kap. 7 § tredje stycket rättegångsbalken framgår att hovrätten kan inhibera verkställigheten vid ett överklagande.

Av *andra stycket* följer att handläggningen av ärendet ska ske skyndsamt.

Underrättelse till den vars uppgifter begärs

11 § Den utfärdande myndigheten får vid utfärdande av en europeisk utlämnandeorder besluta att skjuta upp eller helt eller delvis avstå från att underrätta den person vars uppgifter begärs om det behövs för att

1. förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet,
2. inte hindra andra rättsliga utredningar eller undersökningar,
3. skydda nationell säkerhet, eller
4. skydda någon annans rättigheter och friheter.

Paragrafen möjliggör för den utfärdande myndigheten att avvika från skyldigheten enligt artikel 13.1 i EU-förordningen att informera den person vars uppgifter begärs enligt en europeisk utlämnandeorder. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.2.

Enligt artikel 13.1 i EU-förordningen ska den utfärdande myndigheten utan onödigt dröjsmål informera den person vars uppgifter begärs genom en europeisk utlämnandeorder om utlämnandet av uppgifter. Den utfärdande myndigheten får dock enligt förevarande paragraf besluta att skjuta upp eller helt eller delvis avstå från att informera den person vars uppgifter begärs om något av de skäl som redovisas i paragrafen är uppfyllda. De punkter som räknas upp är desamma som i 4 kap. 5 § brottsdatalagen (2011:1177), vilken genomför artikel 13.3 i dataskyddsdirektivet till vilken det finns en hänvisning i artikel 13.2 i EU-förordningen. Vilken åtgärd

som är mest lämplig att vidta, dvs. att skjuta upp eller avstå från att informera får avgöras av den utfärdande myndigheten i det enskilda fallet.

I *punkt 1* skyddas intresset av att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Det rör sig alltså om skydd för allmänna intressen. *Punkt 2* skyddar intresset av att andra rättsliga utredningar eller undersökningar inte hindras, t.ex. ett administrativt eller civilrättsligt förfarande. I *punkt 3* skyddas nationell säkerhet. Intresset av att skydda annans än den vars uppgifter begärs rättigheter och friheter regleras i *punkt 4*.

Av artikel 13.2 i EU-förordningen följer att ett beslut om att skjuta upp eller avstå från att informera ska tas in ärendet med angivande av skälen för beslutet. En kort motivering ska också läggas in i intyget om en europeisk utlämnandeorder (se avsnitt H i intyget om en europeisk utlämnandeorder).

Återkallelse av en europeisk utlämnandeorder

12 § Om det sedan en europeisk utlämnandeorder utfärdats framkommer att förutsättningarna för att utfärda en sådan order inte längre är uppfyllda, ska orden återkallas av den utfärdande eller den godkännande myndigheten.

Paragrafen reglerar återkallelse av en europeisk utlämnandeorder. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.3.

I vissa fall kan det sedan en europeisk utlämnandeorder har utfärdats framkomma nya omständigheter som gör att förutsättningarna inte längre föreligger för att få utfärda en sådan order. Orden ska då återkallas. Av EU-förordningen följer att en skyldighet att återkalla föreligger när den verkställande myndigheten åberopar en vägransgrund (artikel 12.2). Det kan även uppstå andra situationer där en order ska återkallas, t.ex. om uppgifterna strider mot avlyssningsförbudet (se vidare 14 §) eller om brottsrubriceringen ändras. Det är den utfärdande eller den godkännande myndigheten som ska återkalla en order.

Granskning och förstöring av uppgifter

13 § Uppgifter som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska granskas snarast möjligt. Granskningen får utföras av rätten, åklagare, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brott.

Av paragrafen följer en skyldighet att granska uppgifter som kommer in genom en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.3.

Bestämmelsen har sin förebild i 27 kap. 24 § första stycket rättegångsbalken och 11 § första stycket lagen (2024:326) om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder.

Uppgifterna som kommer in genom en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska granskas snarast möjligt. Det främsta syftet med granskningen är att pröva i vilken utsträckning som uppgifterna är av betydelse från brottsutredningssynpunkt eller för verkställighet av en frihetsberövande påföljd. Det är också av betydelse för att

snabbt upptäcka om uppgifterna omfattas av det s.k. avlyssningsförbudet (se 14 §). Det är rätten, åklagaren, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brott som får göra en sådan granskning av uppgifterna.

14 § Om uppgifter som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder för innehållsdata avser samtal eller andra meddelanden där någon som yttrar sig, på grund av 36 kap. 5 § andra–sjätte styckena rättegångsbalken, inte skulle ha kunnat höras som vittne om det som har sagts eller på annat sätt kommit fram, ska granskningen omedelbart avbrytas och uppgifterna förstöras.

Paragrafen reglerar en skyldighet att avbryta granskning och förstöra uppgifter som strider mot det s.k. avlyssningsförbudet. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.3.

Bestämmelsen har sin förebild i 27 kap. 22 § tredje stycket rättegångsbalken som innebär att den som granskar material från en hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation omedelbart ska avbryta den om det framkommer att ett samtal eller meddelande omfattas av det s.k. avlyssningsförbudet. Med avlyssningsförbudet avses kommunikation mellan den misstänkte och t.ex. dennes försvarare, läkare eller psykolog. Den förevarande bestämmelsen innebär att om den som granskar uppgifter som kommit in genom en europeisk utlämnandeorder för innehållsdata omedelbart ska avbryta granskningen och förstöra uppgifterna i de delar de omfattas av avlyssningsförbudet.

Användning av överskottsinformation

15 § Åklagare får besluta att uppgifter som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata får användas för ett annat ändamål än det som har legat till grund för ordern om det inte står i strid med begränsningar som en verkställande myndighet i en annan medlemsstat har satt upp för hur uppgifterna får användas.

Paragrafen reglerar hur överskottsinformation ska hanteras. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.3.

Bestämmelsen har sin förebild i 27 kap. 23 a § rättegångsbalken. Åklagare får besluta att uppgifter som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata även får användas för ett annat ändamål, t.ex. för att förebygga, förhindra eller upptäcka brott eller brottslig verksamhet. Användningen måste vara i överensstämmelse med tillämpliga regler i övrigt, såsom dataskydds- och sekretessregler. Åklagaren är även bunden av om en verkställande myndighet i en annan stat har beslutat att uppgifterna endast får användas på vissa villkor enligt artikel 12.4 i EU-förordningen.

Bevarande av uppgifter

16 § Uppgifter som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata i ett straffrättsligt förfarande ska bevaras till dess de förundersökningar där de använts har lagts ned eller avslutats eller, om åtal väckts, målet eller målen har avgjorts slutligt. I de delar uppgifterna är av betydelse för att förhindra förestående brott ska de bevaras så länge det behövs för att förhindra brott.

Uppgifter som har hämtats in genom en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd ska bevaras till dess att den eftersökte har frihetsberövats. I de delar det rör sig om sådana uppgifter som enligt 15 § får användas i en förundersökning ska de bevaras till dess de förundersökningar där de använts har lagts ned eller avslutats eller, om åtal väckts, målet eller målen har avgjorts slutligt. I de delar uppgifterna är av betydelse för att förhindra förestående brott ska de bevaras så länge det behövs för att förhindra brott.

När uppgifterna inte längre ska bevaras ska de förstöras. Om det är fråga om uppgifter som får användas i en förundersökning får uppgifterna förstöras tidigare om den misstänkte medger det.

Paragrafen reglerar hur länge uppgifter ska bevaras. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.3.

Bestämmelsen har sin förebild i 27 kap. 24 § rättegångsbalken och 11 § lagen om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder.

Av *första stycket* följer att uppgifter som har hämtats in i ett straffrättsligt förfarande ska bevaras till dess de förundersökningar där de använts har lagts ned eller avslutats eller, om åtal väckts, målet eller målen har avgjorts slutligt. Detta stycke är tillämpligt även i de fall åklagaren enligt 15 § har beslutat att uppgifterna får användas även i andra förundersökningar än den för vilken uppgifterna inhämtades. Uppgifterna får bevaras så länge det behövs om de är av betydelse för att förhindra förestående brott.

När det gäller europeiska utlämnandeorder för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande påföljd gäller enligt *andra stycket* att uppgifterna får bevaras till dess den eftersökte frihetsberövas. Av samma stycke följer att om åklagaren i enlighet med 15 § beslutat att uppgifterna får användas även i förundersökning så ska uppgifterna bevaras till dess de förundersökningar där de använts har lagts ned eller avslutats eller, om åtal väckts, målet eller målen har avgjorts slutligt. Uppgifterna får bevaras så länge det behövs om de är av betydelse för att förhindra förestående brott.

Av *tredje stycket* följer att när uppgifterna inte längre ska bevaras ska de förstöras. Om den misstänkte medger det får uppgifterna förstöras tidigare.

Dokumentation

17 § Beslut och åtgärder som rör en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata ska dokumenteras.

Av paragrafen följer en dokumentationsskyldighet av beslut och åtgärder som rör en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.3.

Bestämmelsen har sin förebild i 27 kap. 35 § rättegångsbalken, som gäller vid hemliga tvångsmedel. Uppgifterna ska dokumenteras på ett sådant sätt att det är möjligt att på ett överskådligt sätt följa beslut och andra åtgärder hänförliga till utfärdandet av en sådan europeisk utlämnandeorder. Dokumentationen ska inte bara avse själva beslutet om utfärdande utan även om verkställighet och andra frågor, såsom användning av över-skottsinformation.

Ersättning till tjänsteleverantörer

18 § Bestämmelserna om ersättning i 9 kap. 29 a § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation ska tillämpas när en svensk behörig myndighet utfärdar en europeisk utlämnandeorder, om inte annat sägs i denna lag. Rätten till ersättning gäller dock endast för en tjänsteleverantör som tillhandahåller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst.

Paragrafen reglerar frågan om ersättning för kostnader som uppstått för en tjänsteleverantör vid utlämnande av uppgifter enligt EU-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Bestämmelserna om ersättning i 9 kap. 29 a § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation ska tillämpas när en svensk behörig myndighet utfärdar en europeisk utlämnandeorder, så länge något annat inte följer av denna lag. Precis som vid ersättning enligt lagen om elektronisk kommunikation ska ersättning utgå först när uppgifterna har lämnats ut. Genom hänvisningen följer även att när det är särskilt föreskrivet ska ersättningen beräknas enligt schablon. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om ersättningen och schablonberäkningen. Hänvisningen innebär även att det är den myndighet som begärt uppgifterna som ska betala ersättningen. Eftersom det oftast är den brottsutredande myndigheten som begär in och tar emot bevisning kommer det även vara den som oftast får betala. Det är endast en tjänsteleverantörer som tillhandahåller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst, som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst som har rätt till ersättning.

Förfarandet enligt artikel 17 i EU-förordningen

19 § Stockholms tingsrätt är behörig domstol enligt artikel 17 i EU-förordningen.

Av paragrafen följer att Stockholms tingsrätt är behörig domstol att pröva ärenden enligt artikel 17 i EU-förordningen. Artikel 17 innehåller bestämmelser om lagkonflikter för mottagaren av en europeisk utlämnandeorder i förhållande till lagstiftningen i ett tredje land. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

20 § Vid rättens handläggning av ett ärende enligt artikel 17 i EU-förordningen ska bestämmelserna i rättegångsbalken om rättegång i brottmål tillämpas, om inte annat följer av andra och tredje stycket.

Handläggningen ska vara skriftlig. Ett sammanträde ska hållas endast om mottagaren av den europeiska utlämnandeordern begär det. Något sammanträde behöver inte hållas om det är uppenbart att den europeiska utlämnandeordern ska upphävas.

Handläggningen ska ske skyndsamt.

Paragrafen innehåller bestämmelser om rättens handläggning av ett ärende enligt artikel 17 i EU-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

Enligt *första stycket* ska rätten vid handläggningen av ett ärende enligt artikel 17 tillämpa reglerna om domstols handläggning i brottmål, om inte annat sägs andra och tredje stycket. Eftersom det inte ska hållas någon

huvudförhandling är tingsrätten enligt 1 kap. 3 § rättegångsbalken domför med en lagfaren domare. Övriga regler som kan bli tillämpliga är t.ex. reglerna om jäv, anteckningar vid sammanträde, bevisupptagning och offentlighet och ordning samt att ett beslut ska motiveras. Tingsrättens beslut får överklagas till hovrätten inom tre veckor från tingsrättens beslut och hovrättens beslut till Högsta domstolen inom fyra veckor från hovrättens beslut. Det krävs inget prövningstillstånd i hovrätten.

Handläggningen av ett ärende ska enligt *andra stycket* som huvudregel vara skriftlig. Om det begärs av mottagaren, dvs. tjänsteleverantörens utsedda verksamhetsställe eller rättsliga ombud ska ett sammanträde hållas. Sammanträde behöver dock inte hållas om det är uppenbart att den europeiska utlämnandeordern ska upphävas. Till sammanträdet ska mottagaren av ordern och den utfärdande myndigheten kallas.

Av *tredje stycket* följer att handläggningen ska ske skyndsamt.

3 kap. Verkställighet i Sverige av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder

Verkställande myndighet

1 § Åklagare är verkställande myndighet för en europeisk utlämnandeorder och en europeisk bevarandeorder. I fråga om sanktionsavgifter enligt artikel 16.10 i EU-förordningen är i stället Åklagarmyndigheten verkställande myndighet.

I paragrafen anges att åklagare och Åklagarmyndigheten är verkställande myndighet för en europeisk utlämnande- och bevarandeorder. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.

Åklagare är verkställande myndighet för en europeisk utlämnande- och bevarandeorder såvitt avser frågor om verkställighet av en sådan order, dvs. alla frågor som inte rör åläggande av en sanktionsavgift enligt artikel 16.10 i EU-förordningen och frågor kopplade till det. För sådana frågor är Åklagarmyndigheten i stället verkställande myndighet.

Uppgifterna för åklagare som verkställande myndighet följer av artiklarna 8–12, 16.1–16.9 och 17. Det innebär att åklagare bl.a. ska ta emot en anmälan enligt artikel 8 och ta ställning till om det finns skäl enligt artikel 12 att vägra verkställighet av en europeisk utlämnandeorder. Dessutom ska åklagare som verkställande myndighet enligt artikel 16 besluta om verkställighet av en order som omfattas av EU-förordningen, om ordern inte följs.

Åklagarmyndigheten ska vara verkställande myndighet för frågor om sanktioner. Uppgifterna följer av artikel 16.10 som hänvisar till artikel 15 i EU-förordningen. Det innebär att Åklagarmyndigheten ska besluta om sanktionsavgifter mot utsedda verksamhetsställen, rättsliga ombud och tjänsteleverantörer som inte fullgör sina skyldigheter (se vidare 4 kap.).

Skäl för åklagarens beslut

2 § Ett beslut av åklagare ska innehålla skälen för beslutet, om beslutet gäller att en europeisk utlämnandeorder ska vägras enligt artikel 12.1 i EU-förordningen, eller att en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder inte ska verkställas enligt artikel 16 i EU-förordningen.

Av paragrafen följer att åklagares beslut i fråga om återopande av vägransgrunder samt om att verkställighet vägras ska motiveras. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

Språk

3 § Ett intyg om en europeisk utlämnandeorder eller europeisk bevarandeorder som skickas till en svensk åklagare ska vara skrivet på eller översatt till svenska eller engelska.

I paragrafen anges vilka språk som ett intyg om en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder ska vara skrivet på eller översatt till i de fall ett sådant intyg även ska skickas till en svensk åklagare i egenskap av verkställande myndighet. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

Av artikel 9 i EU-förordningen framgår att en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder ska skickas via ett intyg. När ett sådant intyg skickas till en svensk åklagare i dess egenskap av verkställande myndighet enligt artikel 8 i EU-förordningen ska det vara skrivet eller översatt till svenska eller engelska.

4 kap. Sanktionsavgifter

1 § Åklagarmyndigheten ska ta ut en sanktionsavgift av ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige som åsidosätter någon av de skyldigheter som följer av artikel 10, 11 eller 13.4 i EU-förordningen, i den ursprungliga lydelsen.

Åklagarmyndigheten får besluta att den tjänsteleverantör som har utsett det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet ska ha ett solidariskt betalningsansvar för avgiften enligt första stycket.

I paragrafen regleras sanktionsavgifter för överträdelser av bestämmelser i EU-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

Av *första stycket* följer att Åklagarmyndigheten, i egenskap av verkställande myndighet för sanktionsavgifter, ska besluta om sanktionsavgift. De överträdelser av EU-förordningen som kan föranleda att en sanktionsavgift ska tas ut är enligt artikel 15.1 överträdelser av artiklarna 10, 11 och 13.4.

Artiklarna 10 och 11 reglerar hur en europeisk utlämnande- respektive bevarandeorder ska följas. Artikel 13.4 ställer krav på mottagaren av en sådan order att säkerställa konfidentialiteten, sekretessen och integriteten för intyget och för de uppgifter som lämnas ut eller bevaras. Hänvisningen till EU-förordningen är utformad så att den avser EU-förordningen i den ursprungliga lydelsen, s.k. statisk hänvisning.

Avgiftsskyldigheten bygger på strikt ansvar. Det innebär att det inte krävs att det föreligger någon form av uppsåt eller vårdslöshet hos den som gjort sig skyldig till överträdelsen utan det räcker att den har ägt rum. Det är obligatoriskt för Åklagarmyndigheten att besluta om sanktionsavgift vid en konstaterad överträdelse. En sanktionsavgift ska riktas mot tjänsteleverantörens utsedda verksamhetsställe eller rättsliga ombud i Sverige.

Av *andra stycket* följer att Åklagarmyndigheten får besluta att tjänsteleverantören ska vara solidariskt betalningsansvarig för sanktionsavgiften.

Åklagarmyndigheten kan i sådana fall vända sig mot både tjänsteleverantören och det utsedda verksamhetsstället eller det rättsliga ombudet, eller någon av dem, för verkställighet av sanktionsavgiften.

2 § En sanktionsavgift ska bestämmas till lägst 10 000 kronor och högst till två procent av tjänsteleverantörens totala globala årsomsättning föregående räkenskapsår.

Paragrafen reglerar vilket belopp som en sanktionsavgift kan bestämmas till. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I paragrafen fastställs det lägsta och det högsta beloppet för en sanktionsavgift. Det högsta beloppet får, i enlighet med vad som anges i artikel 15.1 i EU-förordningen, uppgå till två procent av tjänsteleverantörens totala globala årsomsättning föregående räkenskapsår. Det är Åklagarmyndigheten som beslutar om sanktionsavgiftens storlek. Vilka omständigheter som ska beaktas i det enskilda fallet vid bestämmande av avgiften regleras i 3 §.

3 § När sanktionsavgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till

1. om överträdelsen varit uppsåtlig eller berott på oaksamhet,
2. överträdelsens karaktär, svårhetsgrad och varaktighet,
3. om en liknande överträdelse har begåtts tidigare, och
4. den berörda tjänsteleverantörens finansiella ställning.

Paragrafen reglerar vilka omständigheter som särskilt ska beaktas när sanktionsavgiftens storlek bestäms. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Åklagarmyndigheten ska beakta de omständigheter som räknas upp i paragrafen när sanktionsavgiftens storlek bestäms. Uppräkningen är inte uttömmande, vilket innebär att hänsyn även kan tas till andra relevanta omständigheter.

I *punkt 1* föreskrivs att det ska beaktas om överträdelsen var uppsåtlig eller berodde på oaksamhet. En avsiktlig överträdelse visar tydligt på nonchalans mot regleringen och bör leda till att sanktionsavgiften bestäms till ett högre belopp än om det rör sig om en överträdelse som haft sin grund i oaksamhet, t.ex. missförstånd om hur regleringen ska tillämpas eller ursäktliga bedömningsfel. Det kan dock inte uteslutas att en sanktionsavgift i vissa fall bör tas ut med högre belopp även om överträdelsen skett med oaksamhet. Det kan vara fallet om överträdelsen fått eller riskerat att få allvarliga konsekvenser, t.ex. att en större mängd uppgifter som begärts ut har gått förlorade till följd av att en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder inte har följts.

Enligt *punkt 2* ska överträdelsens karaktär, svårhetsgrad och varaktighet beaktas. Här kan t.ex. vägas in om vägran avser hela eller dela av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder och vilka konsekvenser det fått. Ju allvarligare överträdelse, desto starkare skäl talar för att beloppet ska sättas högt. Det behöver dock inte konstateras att skada uppstått utan det räcker att det funnits risk för skada. Som regel blir det fråga om att göra en helhetsbedömning av de potentiella skadeverkningarna. En faktisk skada behöver inte heller vara allvarligare än risken för skada, särskilt om risken varit mycket hög och skadan – om den hade inträffat – skulle ha fått stora konsekvenser. Att underlåta att följa en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder som får till följd att bevis helt går förlorade bör leda till att

sanktionsavgiften bestäms till ett högt belopp. I motsatt riktning kan beaktas att bevisningen har bevarats men att de svarstider som anges i artikel 10 eller 11 inte har följts, dock utan att bevisning har gått förlorad eller blivit väsentligen försenad.

Av *punkt 3* följer att det också ska beaktas om den som har begått överträdelsen tidigare har begått en överträdelse. Det är t.ex. särskilt allvarligt om det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet vid upprepade tillfällen har underlåtit att följa en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder. Om det tidigare har beslutats om sanktionsavgift för liknande överträdelser bör det också ses som försvårande.

Enligt *punkt 4* ska även tjänsteleverantörens finansiella ställning beaktas vid bestämmandet av avgiftens storlek. Den finansiella ställningen indikeras genom t.ex. en juridisk persons totala omsättning. Hänsyn ska tas till om det är fråga om en mindre aktör i sammanhanget, som inte ska påföras en avgift som är mer betungande än för en större aktör i fråga om samma typ av överträdelse. Sanktionsavgifter för juridiska personer bör normalt sett bestämmas till högre belopp än för fysiska personer för samma typ av överträdelse.

4 § Sanktionsavgiften får sättas ned helt eller delvis om överträdelsen är ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut avgiften.

Paragrafen reglerar när en sanktionsavgift får sättas ned. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Sanktionsavgiften får, helt eller delvis, sättas ned om överträdelsen är ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut en sanktionsavgift. Det kan exempelvis vara oskäligt att ta ut en avgift om ett utsett verksamhetsställe, ett rättsligt ombud eller tjänsteleverantören redan har drabbats av en sanktionsavgift enligt något annat regelverk för i princip samma brist. Om tjänsteleverantören t.ex. har ålagts en sanktion enligt lagen om utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för inhämtning av elektroniska bevis, se avsnitt 2.2 och 14.2, för att inte ha gett ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud de resurser som krävs för att fullfölja en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder, och det finns en koppling mellan den underlåtenheten och att den europeiska utlämnande- eller bevarandeorder inte har efterföljts skulle det i vissa fall kunna vara aktuellt att åtminstone delvis sätta ned sanktionsavgiften enligt denna lag.

Det skulle även kunna vara aktuellt att helt eller delvis sätta ned sanktionsavgiften mot ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud som inte efterlevt en order om en sådan mottagare inte har getts de resurser och befogenheter som krävs för att fullfölja sina skyldigheter, förutsatt att detta påtalats för tjänsteleverantören. I ett sådant fall ska dock tjänsteleverantören åläggas en sanktionsavgift utan någon nedsättning av avgiften. Ett annat exempel är att avgiften skulle kunna sättas ned helt eller delvis om ett mindre företag inte har resurser att svara på en order i en nödsituation men ändå gör sitt bästa för att försöka följa ordern och visar på samarbetsvilja. Andra omständigheter att beakta i mildrande riktning kan vara att den avgiftsskyldige har samarbetat med åklagare i dess egenskap av verkställande myndighet för att komma till rätta med överträdelsen eller skynd-

samt har vidtagit rättelse för att minska skadan eller risken för skada. Det är däremot inte oskäligt att ta ut en avgift när överträdelsen t.ex. har berott på okunskap om regelverket eller på dålig ekonomi, tidsbrist, glömska eller undermåliga rutiner.

Vad som föreskrivs om sanktionsavgiftens storlek i 3 § hindrar inte ett beslut om jämkning som innebär att sanktionsavgift tas ut med ett belopp som är lägre än 10 000 kronor.

5 § En sanktionsavgift får beslutas endast om den som avgiften ska tas ut av har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen ägde rum.

Ett beslut om sanktionsavgift ska delges.

Paragrafen reglerar bl.a. preskriptionstiden för beslut om sanktionsavgift. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Första stycket innebär att om kommunikation med den som avgiften ska tas ut av inte har skett inom två år från överträdelsen, får en sanktionsavgift inte tas ut. Tidsfristen räknas från när överträdelsen ägde rum.

Andra stycket innebär att ett beslut om sanktionsavgift ska delges den avgiftsskyldige, ofta med hjälp av något av de förfaranden för delgivning som regleras i delgivningslagen (2010:1932).

6 § En sanktionsavgift ska betalas till Åklagarmyndigheten inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om sanktionsavgiften inte betalas i tid, ska Åklagarmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

Paragrafen reglerar betalning och indrivning av sanktionsavgifter. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Enligt *första stycket* ska avgiften betalas inom 30 dagar efter det att beslutet fått laga kraft. En möjlighet finns att förlänga tiden, t.ex. om det rör sig om en mindre aktör som behöver lite mer tid för att få fram medel att betala avgiften med.

Om avgiften inte betalas inom den angivna tiden ska enligt *andra stycket* Åklagarmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning enligt lagen om indrivning av statliga fordringar m.m. Beslutet om sanktionsavgift utgör en exekutionstitel (3 kap. 1 § första stycket 6 utsökningsbalken). Det innebär att verkställighet enligt utsökningsbalken kan ske utan att det krävs något domstolsavgörande.

Av *tredje stycket* följer att avgiften tillfaller staten.

7 § En sanktionsavgift faller bort till den del beslutet om avgiften inte har verkställts inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Paragrafen reglerar preskription av sanktionsavgifter. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Bestämmelsen innebär att en sanktionsavgift preskriberas om verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft. Det

som preskriberas är den del av avgiften som inte har drivits in när fem år har gått sedan beslutet fick laga kraft.

8 § Ett beslut om sanktionsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I paragrafen regleras överklagande av beslut om sanktionsavgift. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Första stycket anger att beslut om sanktionsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Enligt *andra stycket* krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten.

14.2 Förslaget till lag om utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för inhämtning av elektroniska bevis

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Denna lag genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1544 av den 12 juli 2023 om fastställande av harmoniserade regler för att utse utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för insamling av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden, i denna lag kallat EU-direktivet.

Paragrafen anger att lagen genomför EU-direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 5 och 10.

Uttryck i lagen

2 § I denna lag betyder

1. *tjänsteleverantör*: en juridisk person som tillhandahåller en eller flera av följande kategorier av tjänster:

a) elektroniska kommunikationstjänster enligt definitionen i artikel 2.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 av den 11 december 2018 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation,

b) tjänster för internetdomännamn och IP-numrering, eller

c) andra av informationssamhällets tjänster enligt artikel 1.1 b i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter om informationssamhällets tjänster, som gör det möjligt för användarna att kommunicera med varandra eller som gör det möjligt att lagra eller på annat sätt behandla uppgifter på uppdrag av de användare till vilka tjänsten tillhandahålls, förutsatt att datalagringen är en avgörande komponent i den tjänst som tillhandahålls användaren,

2. *erbjuda sina tjänster i en medlemsstat*: att en tjänsteleverantör

a) gör det möjligt för fysiska eller juridiska personer i en medlemsstat att använda någon av de tjänster som anges i 1, och

b) har en betydande anknytning till den medlemsstaten, antingen genom att tjänsteleverantören har ett verksamhetsställe där eller, om ett sådant inte finns, den

har ett betydande antal användare i den medlemsstaten eller att dess verksamhet är inriktad på den medlemsstaten,

3. *erbjuda sina tjänster i unionen*: att en tjänsteleverantör

a) gör det möjligt för fysiska eller juridiska personer i en medlemsstat att använda någon av de tjänster som anges i 1, och

b) har en betydande anknytning till den medlemsstaten, antingen genom att tjänsteleverantören har ett verksamhetsställe i en medlemsstat eller, om ett sådant inte finns, den har ett betydande antal användare i en eller flera medlemsstater eller att dess verksamhet är inriktad på en eller flera medlemsstater,

4. *verksamhetsställe*: en enhet från vilken tjänsteleverantören genom en stabil infrastruktur under en obegränsad tid utövar ekonomisk verksamhet och från vilken tjänsteleverantören tillhandahåller sina tjänster eller från vilken dess verksamhet förvaltas,

5. *utsett verksamhetsställe*: ett av tjänsteleverantörens verksamhetsställen som också är en juridisk person och som har utsetts av en tjänsteleverantör som är etablerad i någon av unionens medlemsstater för att ta emot och följa sådana beslut och förelägganden som omfattas av denna lag,

6. *rättsligt ombud*: en fysisk eller juridisk person som har utsetts av en tjänsteleverantör som inte är etablerad i någon av unionens medlemsstater eller som är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i de EU-rättsliga instrument som anges i 7, för att ta emot och följa sådana beslut och förelägganden som omfattas av denna lag,

7. *sådana beslut och förelägganden som omfattas av denna lag*, nämligen:

a) en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder beslutad enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 av den 12 juli 2023 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden,

b) en europeisk utredningsorder beslutad enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området, som avser inhämtning av elektroniska bevis,

c) en ansökan om rättslig hjälp beslutad med stöd av konventionen, upprättad av rådet på grundval av artikel 34 i Fördraget om Europeiska unionen, om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater, som avser inhämtning av elektroniska bevis, och

d) beslut och förelägganden som fattas enligt svensk rätt, som avser inhämtning av elektroniska bevis.

I paragrafen anges vad som avses med vissa uttryck som används i lagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.1.

I *punkt 1* definieras vad som är en tjänsteleverantör i lagens mening (jfr artikel 2.1 i EU-direktivet). Av *punkten a* följer att den som erbjuder elektroniska kommunikationstjänster enligt definitionen i artikel 2.4 i direktiv (EU) 2018/1972 omfattas av definitionen. Hit hör t.ex. en internetleverantör som tillhandahåller internetanslutningar och en leverantör som erbjuder en interpersonella kommunikationstjänster.

Enligt *punkt b* omfattas även den som erbjuder tjänster för internet-domännamn och IP-numrering av lagen. Hit hör t.ex. en leverantör som erbjuder tjänster för tilldelning av IP-adresser, tjänster för domännamnsregister, tjänster för domännamnsregistratorer och domännamnsrelaterade integritets- och proxytjänster.

Av *punkt c* följer att lagen även omfattar den som erbjuder andra av informationssamhällets tjänster enligt artikel 1.1 b i direktiv (EU) 2015/1535 som gör det möjligt för användarna att kommunicera med

varandra, eller att lagra eller på annat sätt behandla uppgifter på uppdrag av de användare till vilka tjänsten tillhandahålls, förutsatt att datalagringen är en avgörande komponent i den tjänst som tillhandahålls användaren. Hit hör t.ex. en tjänsteleverantör som tillhandahåller marknadsplatser eller spelsidor på internet.

Punkt 2 anger vad det innebär att erbjuda sina tjänster i en medlemsstat (jfr artikel 2.2 i EU-direktivet). Det räcker inte att tjänsteleverantören gör det möjligt för fysiska eller juridiska personer att använda dennes tjänster på så sätt som anges i *punkt a* utan det krävs även att det finns en sådan betydande anknytning till den medlemsstaten på så sätt som följer av *punkt b*.

I *punkt 3* definieras vad det innebär att erbjuda sina tjänster i unionen (jfr artikel 2.3 i EU-direktivet). Precis som att erbjuda sina tjänster i en medlemsstat krävs att både omständigheterna i *punkt a* och *b* är uppfyllda för att en tjänsteleverantör ska anses erbjuda sina tjänster i unionen. Det ska noteras att betydelsen av ”betydande anknytning till den medlemsstat som anger i a)” skiljer sig åt mellan denna punkt och punkt 2. För att betydande anknytning ska anses föreligga enligt denna punkt räcker det att tjänsteleverantören har ett verksamhetsställe i *en* medlemsstat (i stället för *den* medlemsstaten som gäller enligt punkt 2) eller att tjänsteleverantören har ett betydande antal användare i *en* eller *flera* medlemsstater eller att dess verksamhet är inriktad på *en* eller *flera* medlemsstater (i stället för *den* medlemsstaten som gäller enligt punkt 2).

Enligt *punkt 4* följer vad som avses med ett verksamhetsställe i lagens mening (jfr artikel 2.4 i EU-direktivet).

Av *punkt 5* framgår vad ett utsett verksamhetsställe är (jfr artikel 2.5 i EU-direktivet). Ett utsett verksamhetsställe ska utses av en tjänsteleverantör som är etablerad inom unionen (jfr 2 kap. 1 §). Ett utsett verksamhetsställe är ett av tjänsteleverantörens verksamhetsställen. Ett utsett verksamhetsställe ska också vara en juridisk person. Om tjänsteleverantören bara har ett verksamhetsställe kommer det alltså att vara detsamma som det utsedda verksamhetsstället. Ett utsett verksamhetsställe ska ta emot och följa sådana beslut och förelägganden som följer av denna lag. Vilka sådana beslut och förelägganden är följer av punkt 7.

Enligt *punkt 6* följer vad ett rättsligt ombud är (jfr artikel 2.6 i EU-direktivet). Ett rättsligt ombud ska utses av en tjänsteleverantör som inte är etablerad i unionen men som erbjuder sina tjänster här (jfr 2 kap. 2 §). Ett rättsligt ombud kan vara både en fysisk och en juridisk person. Ett rättsligt ombud ska ta emot och följa sådana beslut och förelägganden som följer av lagen. Vilka sådana beslut och förelägganden är följer av punkt 7.

Av *punkt 7* följer vilka beslut och förelägganden som omfattas av denna lag (jfr artiklarna 1.1 och 3.1 i EU-direktivet). Enligt *punkt a* omfattas en europeisk utlämnandeorder och en europeisk bevarandeorder. Sådana beslutas enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 av den 12 juli 2023 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden (EU-förordningen). Av *punkt b* följer att en europeisk utredningsorder omfattas om den avser inhämtning av elektroniska bevis. En sådan order beslutas enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder

på det straffrättsliga området (direktivet om en europeisk utredningsorder). Av *punkt c* följer att även en ansökan om rättslig hjälp som är beslutad enligt konventionen, upprättad av rådet på grundval av artikel 34 i Fördraget om Europeiska unionen, om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater (EU-konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål) omfattas. Det krävs att ansökan avser inhämtning av elektroniska bevis. Slutligen följer av *punkt d* att även beslut och förelägganden som fattas enligt svensk rätt med syfte att hämta in elektroniska bevis omfattas.

Lagens tillämpningsområde

3 § Lagen gäller för en tjänsteleverantör som

1. är etablerad i Sverige, eller
2. erbjuder sina tjänster i Sverige om tjänsteleverantören
 - a) inte är etablerad i en annan medlemsstat inom unionen, eller
 - b) enbart är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i de EU-rättsliga instrument som anges i 1 kap. 2 § 7 a–c.

Paragrafen reglerar vilka tjänsteleverantörer som omfattas av lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 10.1.

Enligt *punkt 1* är lagen tillämplig för en tjänsteleverantör som är etablerad i Sverige. Huruvida en tjänsteleverantör ska anses vara etablerad i Sverige definieras inte i EU-direktivet, men avgörande bör vara om det finns en betydande anknytning till Sverige, t.ex. genom att tjänsteleverantören har ett verksamhetsställe här.

Av *punkt 2* följer att även en tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i Sverige omfattas av lagen i vissa fall. Vad som avses med att erbjuda sina tjänster i Sverige följer av 2 § 2. Av *punkt a* följer att lagen däremot inte är tillämplig för en tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i Sverige om denne är etablerad i en annan medlemsstat inom unionen. Det innebär t.ex. att en tjänsteleverantör som inte är etablerad i Sverige men däremot i Finland och därifrån erbjuder sina tjänster i Sverige inte omfattas av den här lagen. Av *punkt b* följer att lagen däremot är tillämplig för en tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i Sverige om denne endast är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i de EU-rättsliga instrument som anges i 2 § 7. Danmark är ett exempel på en sådan medlemsstat eftersom Danmark inte deltar i samarbetet enligt EU-förordningen eller direktivet om en europeisk utredningsorder. En tjänsteleverantör som endast är etablerad i Danmark och därifrån erbjuder sina tjänster i Sverige omfattas alltså av lagens tillämpningsområde. Om en tjänsteleverantör är etablerad i Sverige och i Danmark omfattas den också av lagen men då följer det av *punkten 1*.

4 § Lagen gäller inte för en sådan tjänsteleverantör som avses i 3 § som

1. tillhandahåller sådana finansiella tjänster som avses i artikel 2.2 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden, eller
2. endast är etablerad i Sverige och enbart erbjuder sina tjänster i Sverige.

Av paragrafen följer att vissa tjänsteleverantörer faller utanför lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 10.1.

Av *punkt 1* följer att tjänsteleverantörer som erbjuder sådana finansiella tjänster som avses i artikel 2.2 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG undantas. Det kan t.ex. röra sig om banker och finansinstitut.

Enligt *punkt 2* undantas även tjänsteleverantörer som endast är etablerade i Sverige och enbart erbjuder sina tjänster här. Angående begreppet etablerad, se kommentaren till 3 §. Vad som avses med att erbjuda sina tjänster i Sverige följer av 2 § 2.

2 kap. Utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud

Skyldigheten att utse ett utsett verksamhetsställe

1 § En tjänsteleverantör som är etablerad i Sverige ska skriftligen utse minst ett av sina verksamhetsställen till utsett verksamhetsställe.

Det verksamhetsställe som utses till utsett verksamhetsställe ska vara etablerat i en medlemsstat som deltar i de EU-rättsliga instrument som anges 1 kap. 2 § 7 a–c och där tjänsteleverantören erbjuder sina tjänster.

Ett utsett verksamhetsställe ska utses inom sex månader från den dag då tjänsteleverantören började erbjuda sina tjänster i unionen.

Paragrafen reglerar att en tjänsteleverantör som är etablerad i Sverige ska utse minst ett utsett verksamhetsställe. Övervägandena finns i avsnitt 10.2.1.

Av *första stycket* följer att en tjänsteleverantör som är etablerad i Sverige ska utse minst ett av sina verksamhetsställen till ett utsett verksamhetsställe. Angående begreppet etablerad, se kommentaren till 1 kap. 3 §. Som följer av 1 kap. 2 § 4 är ett verksamhetsställe en enhet från vilken tjänsteleverantören genom en stabil infrastruktur under en obegränsad tid utövar ekonomisk verksamhet och från vilken tjänsteleverantören tillhandahåller sina tjänster eller från vilken dess verksamhet förvaltas.

Enligt *andra stycket* följer att det verksamhetsställe som utses till utsett verksamhetsställe ska utses i en medlemsstat där tjänsteleverantören erbjuder sina tjänster. Enligt 1 kap. 2 § 2 innebär att erbjuda sina tjänster i en medlemsstat att tjänsteleverantören gör det möjligt för fysiska eller juridiska personer i den medlemsstaten att använda dennes tjänster. Det ska även finnas en viss koppling till den medlemsstaten. Det är uppfyllt om tjänsteleverantören har ett verksamhetsställe i den medlemsstaten.

Vidare krävs att den medlemsstaten deltar i samarbetet enligt de EU-rättsliga instrument som räknas upp i 1 kap. 2 § 7 a–c. Det innebär t.ex. att en tjänsteleverantör som bara är etablerad i Sverige och Danmark och som erbjuder sina tjänster i båda staterna, inte kan utse ett utsett verksamhetsställe i Danmark för EU-förordningen och direktivet om en europeisk utredningsorder eftersom Danmark inte deltar i samarbetet enligt de rättsakterna. I sådana fall måste ett utsett verksamhetsställe utses i Sverige.

Tredje stycket reglerar när en tjänsteleverantör senast måste utse ett utsett verksamhetsställe. Detta ska ske inom sex månader från den dag som tjänsteleverantören började erbjuda sina tjänster i unionen. Om en tjänsteleverantör erbjöd sina tjänster i unionen redan när EU-direktivet trädde i kraft den 18 februari 2026 framgår av lagens övergångsbestämmelse att ett utsett verksamhetsställe ska utses senast den 18 augusti 2026.

Skyldigheten att utse ett rättsligt ombud

2 § En tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i Sverige ska skriftligen utse ett rättsligt ombud om tjänsteleverantören

1. inte är etablerad i unionen, eller

2. endast är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i de rättsliga EU-instrument som anges i 1 kap. 2 § 7 a–c.

Ett rättsligt ombud ska ha hemvist i en medlemsstat som deltar i de EU-rättsliga instrument som anges 1 kap. 2 § 7 a–c och där tjänsteleverantören erbjuder sina tjänster.

Ett rättsligt ombud ska utses inom sex månader från den dag då tjänsteleverantören började erbjuda sina tjänster i unionen.

Paragrafen reglerar i vilka fall en tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i Sverige ska utse ett rättsligt ombud. Övervägandena finns i avsnitt 10.2.1.

Av *första stycket punkt 1* följer att en tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i Sverige ska utse ett rättsligt ombud om denne inte är etablerad i någon av unionens medlemsstater. Vad som avses mer att erbjuda sina tjänster i Sverige följer av 1 kap. 2 § 2. Angående begreppet etablerad, se kommentaren till 1 kap. 3 §. Av *punkt 2* följer att även en tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i Sverige och som enbart är etablerad i en medlemsstat som inte deltar i de EU-rättsliga instrument som anges i 1 kap. 2 § 7 a–c ska utse ett rättsligt ombud. Se vidare i kommentaren till 1 kap. 3 § 2 b.

Enligt *andra stycket* ska ett rättsligt ombud ha sin hemvist i den medlemsstat i vilken det utses. Hemvist definieras inte i EU-direktivet, men det bör innebära att det rättsliga ombudet måste ha nära anknytning till medlemsstaten. En fysisk person som stadigvarande bor i Sverige bör som utgångspunkt anses ha sin hemvist här. Detsamma gäller för en juridisk person om den har sitt säte i Sverige.

Tjänsteleverantören måste även erbjuda sina tjänster i den medlemsstat där det rättsliga ombudet utses. Vad som avses med att erbjuda sina tjänster i en medlemsstat följer av 1 kap. 2 § 2. Det rättsliga ombudet måste vidare utses i en medlemsstat som deltar i de EU-rättsliga instrument som räknas upp i 1 kap. 2 § 7 a–c. Det innebär t.ex. att en tjänsteleverantör som inte är etablerad i unionen men som erbjuder sina tjänster i Sverige och Danmark, inte kan utse ett rättsligt ombud såvitt avser EU-förordningen och direktivet om en europeisk utredningsorder i Danmark eftersom Danmark inte deltar i de rättsakterna. I sådana fall måste ett rättsligt ombud utses i Sverige.

Tredje stycket reglerar när en tjänsteleverantör senast måste utse ett rättsligt ombud. Om tjänsteleverantören inte erbjöd sina tjänster i unionen den 18 februari 2026, dvs. den dag då EU-direktivet trädde i kraft, har tjänsteleverantören sex månader på sig att utse ett sådant, räknat från den dagen tjänsteleverantören började erbjuda sina tjänster i unionen. Om tjänsteleverantören däremot erbjöd sina tjänster i unionen redan när EU-direktivet träder i kraft framgår av lagens övergångsbestämmelse att ett rättsligt ombud ska utses senast den 18 augusti 2026.

Utsedda verksamhetsställens och rättsliga ombuds befogenheter och resurser

3 § Den tjänsteleverantör som är skyldig att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud enligt 1 eller 2 § ska ge ett sådant de befogenheter och resurser som krävs för att kunna samarbeta med behöriga myndigheter och följa sådana beslut och förelägganden som omfattas av denna lag.

Paragrafen anger krav på befogenheter och resurser som ska ges till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Övervägandena finns i avsnitt 10.2.3.

En tjänsteleverantör måste se till att ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud får de befogenheter och resurser som krävs för att kunna följa sådana beslut och förelägganden som omfattas av denna lag, dvs. sådana beslut och förelägganden som räknas upp i 1 kap. 2 § 7. Det innebär att ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud måste ha de resurser och befogenheter som behövs för att kunna ta fram och lämna ut elektroniska bevis inom den tid som anges i respektive rättsakt eller i nationell rätt. Vilka befogenheter och resurser som krävs kan variera mellan olika tjänsteleverantörer och karaktären på dess verksamhet. En större tjänsteleverantör kommer t.ex. att behöva ge ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud mer resurser för att klara av uppgiften. Det kommer att få avgöras i det enskilda fallet – ytterst av centralmyndigheten – vilka befogenheter och resurser som är tillräckliga.

Bestämmelsen riktar sig till samtliga tjänsteleverantörer som omfattas av lagen, oavsett om ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud utsetts i Sverige eller i någon annan medlemsstat. Det är centralmyndigheten i den medlemsstat där tjänsteleverantören har ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud som ska kontrollera att dessa mottagare har fått de befogenheter och resurser som krävs för att följa beslut och förelägganden. Centralmyndigheterna i de medlemsstater där en tjänsteleverantör är etablerad eller erbjuder sina tjänster kommer därför att kunna behöva samarbeta om det finns misstanke om att tjänsteleverantören inte gett ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud tillräckliga resurser.

Utsedda verksamhetsställens och rättsliga ombuds uppgifter

4 § Ett utsett verksamhetsställe och ett rättsligt ombud som har utsetts i Sverige ska samarbeta med behöriga myndigheter genom att ta emot och följa sådana beslut och förelägganden som omfattas av denna lag.

Paragrafen reglerar vilka uppgifter utsedda verksamhetsställena och rättsliga ombud som har utsetts i Sverige har. Övervägandena finns i avsnitt 10.2.2.

Ett utsett verksamhetsställe och ett rättsligt ombuds uppgift är att ta emot sådana beslut och förelägganden som omfattas av denna lag (jfr 1 kap. 2 § 7).

En europeisk utlämnande- eller bevarandeorder beslutas med stöd av EU-förordningen. I EU-förordningen finns vissa närmare bestämmelser om hur det går till när en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder skickas till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud och vad det innebär för ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud att följa en

sådan order, se bl.a. artiklarna 7 och 10. Det följer även att en sådan order ska skickas direkt till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. På så sätt skiljer sig EU-förordningens bestämmelser från direktivet om en europeisk utredningsorder och EU-konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål som reglerar samarbete mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter. EU-direktivet ändrar inte den ordningen. Det innebär alltså att det kommer att vara svenska behöriga myndigheter som tar kontakt med ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige när myndigheten tagit emot en europeisk utredningsorder eller en ansökan om rättslig hjälp som beslutats med stöd av EU-konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål som avser elektroniska bevis.

Ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige är även skyldig att ta emot och följa beslut om att hämta in elektroniska bevis som fattas av svenska brottsbekämpande myndigheter enligt nationell rätt. Som följer av 7 § finns ingen skyldighet för svenska brottsbekämpande myndigheter att vända sig till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud för att hämta in elektroniska bevis enligt nationell rätt. Men om en svensk myndighet väljer att vända sig till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige har ett sådant däremot en skyldighet att följa ett sådant beslut.

Hur elektroniska bevis ska tas fram, t.ex. inom vilken tid och på vilket sätt kommer att vara beroende av vilket EU-rättsligt instrument eller vilka nationella bestämmelser som beslutet eller föreläggandet om att lämna ut elektroniska bevis grundar sig på. Bestämmelser om detta finns t.ex. i artiklarna 10 och 11 i EU-förordningen.

Underrättelse till den svenska centralmyndigheten

5 § En tjänsteleverantör som har utsett ett eller flera utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud i Sverige ska i en skriftlig underrättelse lämna följande uppgifter till den svenska centralmyndigheten:

1. kontaktuppgifterna till det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet,
2. skälen till att tjänsteleverantören ansett sig skyldig att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud och varför en sådan mottagare utsetts i Sverige,
3. det territoriella tillämpningsområdet för varje utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud om tjänsteleverantören utsett flera sådana,
4. vilket eller vilka av unionens officiella språk som godtas för kommunikation med ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud, och
5. övriga uppgifter som är relevanta för att centralmyndigheten ska kunna avgöra om tjänsteleverantören uppfyller sina skyldigheter enligt denna lag.

Om omständigheter som anges i första stycket ändras ska tjänsteleverantören så snart som möjligt lämna uppdaterad information till centralmyndigheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i underrättelsen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om underrättelse till den svenska centralmyndigheten. Övervägandena finns i avsnitt 10.2.4.

För att underlätta centralmyndighetens uppgift att utöva tillsyn ska en tjänsteleverantör som har utsett ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige komma in med vissa uppgifter till centralmyndigheten genom en skriftlig underrättelse. En tjänsteleverantör som är etablerad eller erbjuder sina tjänster i Sverige, men som enbart utsett ett utsett verk-

samhetsställe eller rättsligt ombud i en annan medlemsstat omfattas inte av denna paragraf men däremot av 6 §.

Första stycket reglerar att tjänsteleverantören ska underrätta centralmyndigheten och ange de uppgifter som följer av punkterna 1–5.

Av *punkt 1* följer att det av underrättelsen ska framgå kontaktuppgifterna till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Det inkluderar även att informera om vilket det utsedda verksamhetsstället eller vem eller vilket det rättsliga ombudet är.

Enligt *punkt 2* ska det även framgå varför tjänsteleverantören utsett ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige. I det ligger tjänsteleverantörens bedömning av varför den anser sig ha en skyldighet att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud, dvs. bedömningen av varför den anser sig omfattas av lagens tillämpningsområde. Det bör t.ex. anges vilken eller vilka tjänster som tillhandahålls och information om tjänsteleverantören är etablerad i Sverige. Det ska även anges om det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet uppfyller kraven på att utses till ett sådant.

Punkt 3 reglerar att om tjänsteleverantören har utsett flera utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud ska även det territoriella tillämpningsområdet för varje utsett verksamhetsställe eller rättsliga ombud anmälas.

Av *punkt 4* följer att tjänsteleverantören även ska ange vilket språk som kan användas vid kommunikationen med det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet.

Punkt 5 reglerar att tjänsteleverantören även ska ange ytterligare uppgifter som gör att centralmyndigheten kan bedöma om denne lever upp till sina skyldigheter enligt lagen. Det skulle t.ex. kunna röra sig om på vilket sätt tillräckliga resurser och befogenheter har tillförsäkrats ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud.

Av *andra stycket* följer att tjänsteleverantören ska uppdatera informationen i sin underrättelse om någon av de omständigheter som anges i första stycket ändras. Det kan t.ex. vara att kontaktuppgifter till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud ändras.

Tredje stycket reglerar att regeringen eller den myndighet regeringen beslutar kommer att ha möjlighet att lämna närmare föreskrifter om underrättelsen.

Underrättelse till en centralmyndighet i en annan medlemsstat

6 § En tjänsteleverantör som är skyldig att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud enligt 1 eller 2 § och som utser ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i en annan medlemsstat, ska skriftligen underrätta centralmyndigheten i den medlemsstaten om följande:

1. kontaktuppgifterna till det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet,
2. det territoriella tillämpningsområdet för varje utsett verksamhetsställe eller rättsliga ombud om tjänsteleverantören utsett flera sådana, och
3. vilket eller vilka av unionens officiella språk, som också är ett officiellt språk i den medlemsstat i vilken det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet utsetts, som godtas för kommunikation med det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet.

Om omständigheter som anges i första stycket ändras ska tjänsteleverantören så snart som möjligt lämna uppdaterad information till centralmyndigheten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om underrättelse till en centralmyndighet i en annan medlemsstat. Övervägandena finns i avsnitt 10.2.4.

Om en tjänsteleverantör som omfattas av lagen utser ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i en annan medlemsstat ska tjänsteleverantören göra en underrättelse med det innehåll som följer av den här paragrafen till centralmyndigheten i den medlemsstaten. Om en tjänsteleverantör har utsett flera utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud i olika medlemsstater ska underrättelse skickas till centralmyndigheterna i samtliga de medlemsstaterna. Om tjänsteleverantören har utsett ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige ska alltså även en underrättelse till den svenska centralmyndigheten göras enligt 5 §.

Av *andra stycket* följer att tjänsteleverantören ska uppdatera informationen i sin underrättelse om någon av de omständigheter som anges i första stycket ändras. Det kan t.ex. vara att kontaktuppgifter till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud ändras.

När svenska myndigheter ska vända sig till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud

7 § En europeisk utredningsorder eller en ansökan om rättslig hjälp beslutad med stöd av konventionen, upprättad av rådet på grundval av artikel 34 i Fördraget om Europeiska unionen, om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater som avser inhämtning av elektroniska bevis, ska riktas till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud.

Vid inhämtning av elektroniska bevis enligt nationell rätt, får en behörig myndighet rikta sig till utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud i Sverige.

Bestämmelsen reglerar när svenska myndigheter ska rikta beslut om inhämtning av elektronisk bevisning till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Övervägandena finns i 10.2.5.

Enligt *första stycket* ska en europeisk utredningsorder och en ansökan om rättslig hjälp som beslutats med stöd av EU-konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål riktas till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud om syftet är att hämta in elektroniska bevis från en tjänsteleverantör. Det innebär att svenska myndigheter vid mottagandet av en sådan europeisk utredningsorder eller ansökan om rättslig hjälp ska vända sig direkt till ett i Sverige utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Motsvarande gäller när svenska myndigheter utfärdar en europeisk utredningsorder eller ansöker om rättslig hjälp. Att en europeisk utredningsorder eller ansökan om rättslig hjälp ska riktas till ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud ska i de fallen inte tolkas som att direktkontakt ska tas med dessa mottagare. I stället ska svenska myndigheter vända sig till en medlemsstat där tjänsteleverantören har ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud. Eftersom en tjänsteleverantör kan ha flera utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud kan myndigheten behöva kontrollera det territoriella tillämpningsområdet för dessa för att kunna vända sig till rätt medlemsstat.

Av *andra stycket* följer att ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige får användas för inhämtning av elektroniska bevis enligt nationell rätt. Till skillnad från första stycket framgår av andra stycket att det dock endast är en möjlighet att använda sig av dessa mottagare i ett

sådant fall. Om en annan kontaktväg är möjlig och bedöms lämpligare får även den användas.

3 kap. Tillsyn och sanktioner

Centralmyndighet

1 § Den myndighet som regeringen bestämmer är centralmyndighet enligt EU-direktivet.

Paragrafen anger att regeringen bestämmer vilken myndighet i Sverige som ska utses till centralmyndighet enligt EU-direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.1.

Tillsyn

2 § Centralmyndigheten ska ha tillsyn över att denna lag och de föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen följs.

Paragrafen anger centralmyndighetens tillsynsområde. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.1 och 10.3.3.

Tillsynsområdet omfattar de skyldigheter som åläggs tjänsteleverantörer enligt denna lag eller enligt föreskrifter meddelade i anslutning till lagen. Tillsynsobjekten är de tjänsteleverantörer som omfattas av den här lagen, se 1 kap. 2 § 1. Detta oavsett om sådana tjänsteleverantörer utsett sina utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud i Sverige eller i någon annan medlemsstat. Dessutom är samtliga utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud som har utsetts i Sverige tillsynsobjekt. I sin tillsyn kan kontakter behöva ske med centralmyndigheter i andra medlemsstater.

Centralmyndigheten har alltså i uppgift att utöva tillsyn över att tjänsteleverantörer har utsett ett utsett verksamhetsställe enligt 2 kap. 1 § samt att en tjänsteleverantör har utsett ett rättsligt ombud enligt 2 kap. 2 §.

Centralmyndigheten ska även utöva tillsyn över att ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige har förutsättningar att ta emot och följa sådana beslut och förelägganden som omfattas av den här lagen. I det ligger inte att ta ställning i det enskilda fallet om ett visst beslut eller förelägganden har följts utan tillsynen handlar i stället om det exempelvis finns några avtalsrättsliga hinder för ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud att fullfölja ett sådant föreläggande eller beslut som räknas upp.

Centralmyndigheten ska även utöva tillsyn över att tjänsteleverantörer som omfattas av den här lagen har gett utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud tillräckliga befogenheter och resurser för att kunna samarbeta med behöriga myndigheter och följa sådana beslut och förelägganden som omfattas av den här lagen. Denna del av tillsynen omfattar även utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud i andra medlemsstater.

Tillsynen omfattar även att tjänsteleverantörer gjort en sådan underrättelse som följer av antingen 2 kap. 5 eller 6 §.

För centralmyndighetens handläggning av ärenden enligt denna lag gäller förvaltningslagen (2017:900).

Tillträde till utrymmen

3 § Centralmyndigheten har rätt att för sin tillsyn få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen, dock inte bostäder, där en sådan aktör som omfattas av tillsynen bedriver sin verksamhet.

Paragrafen ger centralmyndigheten rätt att få tillträde till vissa utrymmen för att kunna bedriva en effektiv tillsyn. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.3.

Bestämmelsen avser områden, lokaler och andra utrymmen, med undantag för bostäder, där tjänsteleverantörer som omfattas av den här lagen eller en sådan tjänsteleverantörs utsedda verksamhetsställe eller rättsliga ombud i Sverige bedriver sin verksamhet. Centralmyndighetens befogenheter enligt bestämmelsen kan endast utövas i Sverige. Skulle centralmyndigheten behöva ta reda på t.ex. om ett utsett verksamhetsställe utsetts i en annan medlemsstat får myndigheten vända sig till centralmyndigheten i den staten för bistånd och samråd.

Uppgifter som behövs för tillsynen

4 § Centralmyndigheten får förelägga den som står under tillsyn att tillhandahålla myndigheten de upplysningar eller handlingar som behövs för tillsynen.

Ett föreläggande enligt första stycket får förenas med vite.

Paragrafen innehåller en rätt för centralmyndigheten att besluta om förelägganden. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.3.

Enligt *första stycket* får centralmyndigheten kräva in de upplysningar eller handlingar som behövs för tillsynen. Centralmyndigheten kan t.ex. behöva få tillgång till handlingar eller upplysningar från en tjänsteleverantör för att avgöra om den är etablerad inom unionen för att kunna göra bedömningen av om den är skyldig att utse ett utsett verksamhetsställe. Centralmyndigheten kan också behöva upplysningar eller handlingar för att avgöra om ett i Sverige utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud har getts tillräckliga befogenheter och resurser.

Av *andra stycket* följer att ett föreläggande enligt första stycket får förenas med vite. Lagen (1985:206) om viten (viteslagen) innehåller bestämmelser om handläggningen av ärenden om vitesförelägganden.

Verkställighet

5 § Centralmyndighetens beslut som avser åtgärder som krävs för tillsynen får verkställas av Kronofogdemyndigheten. Då gäller bestämmelserna i utsökning-balken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande.

Paragrafen behandlar möjligheten till verkställighet av centralmyndighetens beslut om åtgärder. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.3.

Centralmyndigheten kan enligt bestämmelsen begära handräckning av Kronofogdemyndigheten. Det skulle t.ex. kunna bli aktuellt om myndigheten behöver avlägsna fysiska hinder för att kunna genomföra sin tillsyn. I fråga om förfarandet hos Kronofogdemyndigheten gäller utsökning-balken i tillämpliga delar. Sådant bistånd som anges i paragrafen kan

endast begäras inom Sverige. För behov av motsvarande åtgärder i ett annat land, får centralmyndigheten samråda med centralmyndigheten i det landet.

Vitesförelägganden

6 § Centralmyndigheten får förelägga en tjänsteleverantör som åsidosätter en skyldighet som följer av denna lag att vidta de åtgärder som krävs för att tjänsteleverantören ska uppfylla skyldigheten.

Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förelägganden för att komma till rätta med överträdelser av de skyldigheter som följer av denna lag. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.2 och 10.3.4.

Enligt *första stycket* får centralmyndigheten meddela de förelägganden som behövs för att en tjänsteleverantör ska uppfylla de skyldigheter som åligger denne enligt den här lagen. Det rör sig om tjänsteleverantörers skyldighet att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud (se 2 kap. 1 och 2 §§). Vidare rör det sig om tjänsteleverantörens skyldighet att förse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud med tillräckliga resurser och befogenheter att besvara de förelägganden och beslut (se 2 kap. 3 §). Vidare rör det sig om en tjänsteleverantörs skyldighet att underrätta den svenska centralmyndigheten eller en utländsk sådan om bl.a. kontaktuppgifter till och språk för ett utsett verksamhetsställe och rättsligt ombud (se 2 kap. 5 och 6 §§). Ett sådant föreläggande kan t.ex. bli aktuellt när centralmyndigheten i sin tillsyn kan konstatera att en tjänsteleverantör inte lever upp till de åtaganden som följer av den här lagen.

Av *andra stycket* följer att ett föreläggande enligt första stycket får förenas med vite. Viteslagen innehåller bestämmelser om handläggningen av ärenden om vitesförelägganden. Bland annat följer av 3 § vitelagen hur ett vitesbelopp ska bestämmas.

Sanktionsavgift

7 § Centralmyndigheten får ta ut en sanktionsavgift av den tjänsteleverantör som åsidosätter en skyldighet som följer av denna lag.

I paragrafen regleras sanktionsavgifter för överträdelser av denna lag. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.2 och 10.3.5.

Av bestämmelsen följer att överträdelser av de skyldigheter som följer av denna lag kan medföra att en sanktionsavgift får tas ut av tjänsteleverantören. Det rör sig om tjänsteleverantörers skyldighet att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud (se 2 kap. 1 och 2 §§). Vidare rör det sig om tjänsteleverantörens skyldighet att förse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud med tillräckliga resurser och befogenheter att besvara de förelägganden och beslut (se 2 kap. 3 §). Vidare rör det sig om en tjänsteleverantörs skyldighet att underrätta den svenska centralmyndigheten eller en utländsk sådan om bl.a. kontaktuppgifter till och språk för ett utsett verksamhetsställe och rättsligt ombud (se 2 kap. 5 och 6 §§). Det är centralmyndigheten som beslutar om sanktionsavgift enligt paragrafen.

Avgiftsskyldigheten bygger på strikt ansvar. Det innebär att det inte krävs att det föreligger någon form av uppsåt eller vårdslöshet hos den som gjort sig skyldig till överträdelsen. Det räcker att en överträdelse har ägt rum. Det är inte obligatoriskt för centralmyndigheten att besluta om en sanktionsavgift vid en konstaterad överträdelse utan om myndigheten bedömer att ett viteföreslaggande enligt 6 § är en lämpligare sanktion kan en sådan väljas i stället.

8 § En sanktionsavgift ska bestämmas till lägst 10 000 kronor och till högst två procent av tjänsteleverantörens totala globala årsomsättning föregående räkenskapsår.

Paragrafen reglerar vilket belopp som sanktionsavgiften kan bestämmas till. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.5.

I paragrafen fastställs det lägsta och det högsta beloppet för en sanktionsavgift. Det högsta beloppet får uppgå till två procent av tjänsteleverantörens totala globala årsomsättning föregående räkenskapsår.

Det är centralmyndigheten som beslutar om sanktionsavgiftens storlek. Vilka omständigheter som särskilt ska beaktas när avgiften ska bestämmas i det enskilda fallet följer av 9 §.

9 § När sanktionsavgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till

1. om överträdelsen varit uppsåtlig eller berott på oaksamhet,
2. överträdelsens karaktär, svårhetsgrad och varaktighet,
3. om en liknande överträdelse har begåtts tidigare, och
4. den berörda tjänsteleverantörens finansiella ställning.

Paragrafen reglerar vilka omständigheter som särskilt ska beaktas när sanktionsavgiftens storlek bestäms. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.5.

Centralmyndigheten ska beakta de omständigheter som räknas upp i paragrafen när sanktionsavgiftens storlek bestäms. Uppräkningen är inte uttömmande, vilket innebär att hänsyn även kan tas till andra relevanta omständigheter.

I *punkt 1* föreskrivs att det ska beaktas om överträdelsen var uppsåtlig eller berodde på oaksamhet. En avsiktlig överträdelse visar tydligt på nonchalans mot regleringen och bör leda till att sanktionsavgiften bestäms till ett högre belopp än om det rört sig om en överträdelse som haft sin grund i oaksamhet, t.ex. missförstånd om hur regleringen ska tillämpas eller ursäktliga bedömningsfel. Missförstånd om tillämpningen eller ursäktliga bedömningsfel kan särskilt förekomma under den inledande perioden när den här lagen börjar tillämpas. Det kan dock inte uteslutas att en sanktionsavgift i vissa fall bör tas ut med högre belopp även om överträdelsen skett med oaksamhet. Så kan vara fallet om överträdelsen fått eller riskerat att få allvarliga konsekvenser, t.ex. för en större tjänsteleverantör som borde ha god insikt i svensk rätt och som sitter på stora mängder med elektroniska uppgifter som brottsbekämpande myndigheter behöver komma åt.

Enligt *punkt 2* ska överträdelsens karaktär, svårhetsgrad och varaktighet beaktas. Ju allvarligare överträdelse, desto starkare skäl talar för att beloppet ska sättas högt. Här är det t.ex. av betydelse om vägran att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud fått till följd att en stor mängd upp-

gifter som skulle ha kunnat användas som bevis gått förlorade på grund av att brottsbekämpande myndigheter inte haft någon att vända sig till med sitt beslut eller föreläggande. Ett annat exempel är om tjänsteleverantören inte gett sitt utsedda verksamhetsställe eller rättsliga ombud de befogenheter och resurser som krävs för att besvara förelägganden och beslut och denna underlåtenhet varit bestående under en längre tid. Det behöver dock inte konstateras att skada uppstått utan det räcker att det funnits risk för skada. Som regel blir det fråga om att göra en helhetsbedömning av de potentiella skadeverkningarna. En faktisk skada behöver inte heller vara allvarligare än risken för skada, särskilt om risken varit mycket hög och skadan – om den hade inträffat – skulle ha fått stora konsekvenser.

Av *punkt 3* följer att det också ska beaktas om den som har begått överträdelsen tidigare har begått en överträdelse. Så skulle kunna vara fallet om en tjänsteleverantör byter utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud och inte anmäler kontaktuppgifter till den nya mottagaren och om en liknande överträdelse skedde även när en mottagare utsågs vid ett tidigare tillfälle.

Enligt *punkt 4* ska även tjänsteleverantörens finansiella ställning beaktas vid bestämmandet av avgiftens storlek. Den finansiella ställningen indikeras genom t.ex. en juridisk persons totala omsättning. Hänsyn ska tas till om det är fråga om en mindre aktör i sammanhanget, som inte ska påföras en avgift som är mer betungande än för en större aktör i fråga om samma typ av överträdelse.

10 § Sanktionsavgiften får sättas ned helt eller delvis om överträdelsen är ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut avgiften.

Paragrafen reglerar när en sanktionsavgift får sättas ned. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.5.

Sanktionsavgiften kan, helt eller delvis, sättas ned om överträdelsen är ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut sanktionsavgift. Det kan exempelvis vara oskäligt att ta ut en avgift om den tjänsteleverantören redan har påförts en sanktionsavgift enligt något annat regelverk för i princip samma brist. Det kan även förekomma att en tjänsteleverantör är etablerad i eller erbjuder sina tjänster i flera olika medlemsstater vilket innebär att flera medlemsstater kan komma att besluta om sanktioner mot samma tjänsteleverantör. Har en annan medlemsstat i en sådan situation redan påfört en sanktionsavgift för samma överträdelse ska den svenska centralmyndigheten kunna sätta ned sanktionsavgiften eftersom det annars skulle strida mot förbudet mot dubbelbesträffning. Andra omständigheter att beakta i mildrande riktning kan vara att den avgiftsskyldige har samarbetat med centralmyndigheten för att komma till rätta med överträdelsen eller skyndsamt har vidtagit rättelse för att minska skadan eller risken för skada. Det är däremot inte oskäligt att ta ut en avgift när överträdelsen exempelvis har berott på okunskap om regelverket eller på dålig ekonomi, tidsbrist, glömska eller undermåliga rutiner.

11 § En sanktionsavgift får inte beslutas om överträdelsen omfattas av ett föreläggande om vite enligt 6 § och överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet.

Paragrafen reglerar förhållandet mellan sanktionsavgifter och vitesförelägganden. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.5.

Paragrafen syftar till att förhindra att samma överträdelse prövas två gånger. Om ett vitesföreläggande har meddelats enligt 6 § och föreläggandet inte följs, kan centralmyndigheten välja att ansöka om utdömandet av vitet eller att besluta om sanktionsavgift om förutsättningarna för det är uppfyllda. Om ett beslut om vitesföreläggande har meddelats och en domstolsprocess inletts om utdömande av vitet är dock centralmyndigheten förhindrad att besluta om sanktionsavgift för samma överträdelse.

12 § En sanktionsavgift får beslutas endast om den som avgiften ska tas ut av har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen ägde rum.

Ett beslut om sanktionsavgift ska delges.

Paragrafen reglerar bl.a. preskriptionstiden för beslut om sanktionsavgift. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.5.

Första stycket innebär att om kommunikation med den som avgiften ska tas ut av inte har skett inom två år från överträdelsen, får en sanktionsavgift inte tas ut. Tidsfristen räknas från när överträdelsen ägde rum.

Andra stycket innebär att ett beslut om sanktionsavgift ska delges den avgiftsskyldige, ofta med hjälp av något av de förfaranden för delgivning som regleras i delgivningslagen.

13 § En sanktionsavgift ska betalas till centralmyndigheten inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om sanktionsavgiften inte betalas i tid, ska centralmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

Paragrafen reglerar betalning och indrivning av sanktionsavgifter. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.5.

Enligt *första stycket* ska avgiften betalas inom 30 dagar efter det att beslutet fått laga kraft. En möjlighet finns att förlänga tiden, t.ex. om det rör sig om en mindre aktör som behöver lite mer tid för att få fram medel att betala avgiften med.

Av *andra stycket* följer att om avgiften inte betalas inom den angivna tiden ska centralmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning enligt lagen om indrivning av statliga fordringar m.m. Beslutet om sanktionsavgift utgör en exekutionstitel (3 kap. 1 § första stycket 6 utsökningsbalken). Det innebär att verkställighet enligt utsökningsbalken kan ske utan att det krävs något domstolsavgörande.

Av *tredje stycket* följer att avgiften tillfaller staten.

14 § En sanktionsavgift faller bort till den del beslutet om avgiften inte har verkställts inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Paragrafen reglerar preskription av sanktionsavgifter. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.5.

Bestämmelsen innebär att en sanktionsavgift preskriberas om verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft. Det som preskriberas är den del av avgiften som inte har drivits in när fem år har gått sedan beslutet fick laga kraft.

15 § Ett beslut om sanktionsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I paragrafen regleras överklagande av beslut om sanktionsavgift. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.5.

Första stycket anger att beslut om sanktionsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Enligt *andra stycket* krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 19 augusti 2026 i fråga om 3 kap. och i övrigt den 1 juli 2026.

2. En tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i unionen vid EU-direktivets ikraftträdande ska utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud senast den 18 augusti 2026.

Enligt *punkt 1* träder lagen i kraft den 1 juli 2026 förutom i fråga om 3 kap., som träder i kraft den 19 augusti 2026. De olika tidpunkterna beror på att det först är efter den 18 augusti 2026 som tillsyn och sanktioner är aktuella. Det beror på att de tjänsteleverantörer som erbjöd sina tjänster i unionen när EU-direktivet trädde i kraft har till den 18 augusti 2026 på sig att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud, se vidare andra punkten.

Av *punkt 2* följer att en tjänsteleverantör som erbjuder sina tjänster i unionen när EU-direktivet trädde i kraft har sex månader på sig att utse ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud.

14.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:980) om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet

1 § Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden vid Myndigheten för säkerhet och integritetsskydd (nämnden) ska utöva tillsyn över

1. brottsbekämpande myndigheters användning av hemliga tvångsmedel och kvalificerade skyddsidentiteter,

2. brottsbekämpande myndigheters användning av andra tvångsmedel enligt lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott än de som avses i 1, om inte den som åtgärden utförts hos eller annars riktats mot har närvarat vid åtgärden,

3. åklagares utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 av den 12 juli 2023 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden,

4. Säkerhetspolisens användning av hemliga tvångsmedel vid särskild kontroll av vissa utlännningar, och

5. därmed sammanhängande verksamhet.

Nämnden ska även utöva tillsyn över den behandling av personuppgifter som utförs av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Ekobrottsmyndigheten enligt brottsdatalagen (2018:1177) och lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område för de syften som anges i 1 kap. 1 § i den sistnämnda lagen, och lagen (2019:1182) om Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter. Tillsynen ska särskilt avse behandling enligt 2 kap. 11 § brottsdatalagen och 2 kap. 9 § lagen om Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter.

Nämnden ska också utöva tillsyn över Polismyndighetens och Säkerhetspolisens tillämpning av lagen (2019:547) om förbud mot användning av vissa uppgifter för att utreda brott.

Tillsynen ska särskilt syfta till att säkerställa att verksamhet enligt första–tredje styckena bedrivs i enlighet med lag eller annan författning.

I paragrafen anges Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens tillsyn. Överväganden finns i avsnitt 6.7.1.

Genom *punkten 3*, som är ny, utökas tillsynsområdet till att omfatta även åklagare utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata som beslutas enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 av den 12 juli 2023 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden. Nämndens tillsyn omfattar åklagares utfärdande av en europeisk utlämnandeorder för trafikuppgifter eller innehållsdata vilket innefattar åklagares användning av en sådan europeisk utlämnandeorder, men också annan sammanhängande verksamhet, t.ex. åklagare hantering av eventuell överskottsinformation och hur åklagare hanterar frågan om underrättelse till den vars uppgifter begärs.

Punkten 4 motsvarar hittillsvarande punkten 3.

Punkten 5 motsvarar hittillsvarande punkten 4.

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2023/1543**av den 12 juli 2023****om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 82.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Unionen har satt som mål att bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. I syfte att gradvis upprätta ett sådant område ska unionen besluta om åtgärder rörande straffrättsligt samarbete på grundval av principen om ömsesidigt erkännande av domar och rättsliga avgöranden, vilken sedan Europeiska rådets möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 allmänt anses vara en hörnsten i det straffrättsliga samarbetet inom unionen.
- (2) Åtgärder för att inhämta och bevara elektroniska bevis är allt viktigare för brottsutredningar och åtal i hela unionen. Effektiva förfaranden för att inhämta elektroniska bevis är av yttersta vikt för att bekämpa brottslighet, och sådana förfaranden bör omfattas av villkor och skyddsåtgärder som säkerställer full efterlevnad av de grundläggande rättigheter och principer som erkänns i artikel 6 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*), i synnerhet principerna om nödvändighet och proportionalitet, rättssäkerhet, integritetsskydd och skydd av personuppgifter samt konfidentialitet vid kommunikation.
- (3) I det gemensamma uttalandet av den 24 mars 2016 från EU:s ministrar med ansvar för rättsliga och inrikes frågor och företrädare för unionsinstitutionerna om terrorattackerna i Bryssel poängterades behovet av att, som en prioritering, snabbare och effektivare säkra och inhämta digitala bevis samt fastställa konkreta åtgärder för att göra detta.
- (4) I rådets slutsatser av den 9 juni 2016 betonades den allt större betydelsen av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden samt vikten av att skydda cyberrymden från oegentligheter och brottslig verksamhet, för våra ekonomiers och samhällens skull, och därmed behovet inom brottsbekämpande myndigheter och rättsliga myndigheter av effektiva verktyg för att utreda och lagföra it-relaterade brott.
- (5) I det gemensamma meddelandet från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik till Europaparlamentet och rådet av den 13 september 2017 om resiliens, avskräckning och försvar: ett starkt cyberförsvar för EU betonade kommissionen att en effektiv utredning och lagföring av cyberbrott är en viktig faktor för att avskräcka från cyberbrott, och att dagens förfaranden måste anpassas bättre till internetåldern. Cyberangreppen kan ibland överväldiga dagens förfaranden och därmed skapa särskilda behov av snabbt samarbete över gränserna.
- (6) I Europaparlamentets resolution av den 3 oktober 2017 om kampen mot it-brottslighet ⁽³⁾ underströks behovet av att finna sätt att snabbare säkra och inhämta elektroniska bevis samt betydelsen av ett nära samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter, tredjeländer och tjänsteleverantörer som är verksamma på europeiskt territorium, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 ⁽⁴⁾ och Europaparlamentets och rådets

⁽¹⁾ EUT C 367, 10.10.2018, s. 88.⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 13 juni 2023 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 27 juni 2023.⁽³⁾ EUT C 346, 27.9.2018, s. 29.⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

direktiv (EU) 2016/680 ⁽⁵⁾, och befintliga avtal om ömsesidig rättslig hjälp. I Europaparlamentets resolution betonas också att det befintliga fragmenterade regelverket kan skapa problem för tjänsteleverantörer som försöker svara på framställningar på brottsbekämpningsområdet, och kommissionen uppmanades att lägga fram ett förslag till en europeisk rättslig ram för elektroniska bevis, med lämpliga skyddsåtgärder för alla berörda parter rättigheter och friheter, samtidigt som kommissionens pågående arbete välkomnades för att skapa en samarbetsplattform med en säker kommunikationskanal för digitalt utbyte av europeiska utredningsorder för elektroniska bevis och svar mellan rättsliga myndigheter i unionen.

- (7) Nätverksbaserade tjänster kan tillhandahållas från vilken plats som helst och kräver inte fysisk infrastruktur, lokaler eller personal i det land där den relevanta tjänsten erbjuds. Därför lagras relevanta elektroniska bevis ofta utanför den utredande staten eller av en tjänsteleverantör som har ett verksamhetsställe utanför den staten, vilket skapar utmaningar när det gäller insamling av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden.
- (8) På grund av det sätt på vilket nätverksbaserade tjänster tillhandahålls riktas framställningar om rättsligt samarbete ofta till stater där många tjänsteleverantörer är etablerade. Dessutom har antalet framställningar ökat mångfaldigt på grund av att användningen av nätverksbaserade tjänster ökar. Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU ⁽⁶⁾ gör det möjligt att utfärda en europeisk utredningsorder för insamling av bevis i en annan medlemsstat. I den konvention som upprättats av rådet i enlighet med artikel 34 i fördraget om Europeiska unionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater ⁽⁷⁾ (*konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål*) föreskrivs också en möjlighet att begära bevis från en annan medlemsstat. De förfaranden och tidsfrister som föreskrivs i direktiv 2014/41/EU om en europeisk utredningsorder och i konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål är inte alltid lämpliga för elektroniska bevis, som är mer flyktiga till sin natur och lättare och snabbare kan komma att raderas. Det tar ofta lång tid att inhämta elektroniska bevis genom kanaler för rättsligt samarbete, vilket leder till situationer där de ledtrådar bevisen kan ge kanske inte längre är tillgängliga. Dessutom finns ingen harmoniserad ram för samarbete med tjänsteleverantörer, samtidigt som vissa leverantörer i tredjeländer tar emot direkta framställningar om andra uppgifter än innehållsdata i enlighet med vad som tillåts enligt deras tillämpliga nationella rätt. Följaktligen förlitar sig medlemsstater i allt högre grad på kanaler för frivilligt direkt samarbete med tjänsteleverantörer när sådana finns, och de tillämpar olika nationella verktyg, villkor och förfaranden. Vissa medlemsstater har vidtagit ensidiga åtgärder för innehållsdata, medan andra fortfarande förlitar sig på rättsligt samarbete.
- (9) Det fragmenterade regelverket skapar problem för brottsbekämpande myndigheter och rättsliga myndigheter samt för tjänsteleverantörer som försöker svara på rättsliga framställningar om elektroniska bevis, eftersom de i allt större utsträckning ställs inför osäkerhet om rättsläget och, potentiellt, lagkonflikter. Därför finns det ett behov av att fastställa särskilda regler för gränsöverskridande rättsligt samarbete för bevarande och utlämnande av elektroniska bevis, som tar hänsyn till den särskilda karaktären hos elektroniska bevis. Sådana regler bör inbegripa en skyldighet för tjänsteleverantörer som omfattas av denna förordnings tillämpningsområde att svara direkt på framställningar från myndigheter i en annan medlemsstat. Denna förordning kommer därför att komplettera befintlig unionsrätt och klargöra de regler som är tillämpliga på brottsbekämpande myndigheter och rättsliga myndigheter samt på tjänsteleverantörer på området för elektroniska bevis, samtidigt som full efterlevnad av de grundläggande rättigheterna säkerställs.
- (10) Denna förordning är förenlig med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i artikel 6 i EU-fördraget och i stadgan, i internationell rätt och i internationella avtal i vilka unionen eller samtliga medlemsstater är part, inbegripet Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, samt i medlemsstaternas konstitutioner inom deras respektive tillämpningsområde. Sådana rättigheter och principer omfattar särskilt rätten till frihet och säkerhet, respekten för privatlivet och familjelivet, skyddet av personuppgifter, näringsfriheten, rätten till egendom, rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol, presumtionen för oskuld och rätten till försvar, principerna om laglighet och proportionalitet samt rätten att i straffrättsliga förfaranden inte bli dömd eller straffad två gånger för samma brott.

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EUT L 119, 4.5.2016, s. 89).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området (EUT L 130, 1.5.2014, s. 1).

⁽⁷⁾ Konvention, upprättad av rådet på grundval av artikel 34 i fördraget om Europeiska unionen, om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater (EGT C 197, 12.7.2000, s. 3).

- (11) Ingenting i denna förordning bör tolkas som ett förbud för en verkställande myndighet att vägra en europeisk utlämnandeorder om det på grundval av objektiva faktorer finns skäl att tro att den europeiska utlämnandeordern har utfärdats för att lagföra eller straffa en person på grund av dennes kön, ras eller etniska ursprung, religion, sexuella läggning eller könsidentitet, nationalitet, språk eller politiska uppfattning eller att den berörda personens ställning skulle kunna skadas av något av dessa skäl.
- (12) Förfarandet med en europeisk utlämnandeorder och en europeisk bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden bygger på principen om ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna och en presumtion om att medlemsstaterna respekterar unionsrätten, rättsstatens principer och i synnerhet de grundläggande rättigheterna, som utgör avgörande delar av unionens område med frihet, säkerhet och rättvisa. Ett sådant förfarande gör det möjligt för nationella behöriga myndigheter att översända sådana order direkt till tjänsteleverantörer.
- (13) Respekten för privatlivet och familjelivet samt skyddet av fysiska personer när det gäller behandling av personuppgifter utgör grundläggande rättigheter. I enlighet med artiklarna 7 och 8.1 i stadgan har var och en rätt till respekt för sitt privatliv och familjeliv, sin bostad och sina kommunikationer samt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne.
- (14) Vid genomförandet av denna förordning bör medlemsstaterna säkerställa att personuppgifter skyddas och behandlas i enlighet med förordning (EU) 2016/679 och direktiv (EU) 2016/680 samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG⁽⁸⁾, inbegripet vid ytterligare användning, överföring och vidarebefordran av de uppgifter som inhämtats.
- (15) Personuppgifter som inhämtas enligt denna förordning bör behandlas endast om det är nödvändigt och på ett sätt som är proportionellt i förhållande till ändamålen förebyggande, utredning, upptäckt och lagföring av brott eller verkställighet av straffrättsliga påföljder och utövande av rätten till försvar. Medlemsstaterna bör i synnerhet säkerställa att lämpliga strategier och åtgärder för dataskydd tillämpas på översändandet av personuppgifter från behöriga myndigheter till tjänsteleverantörer vid tillämpningen av denna förordning, inbegripet åtgärder för att säkerställa uppgifternas säkerhet. Tjänsteleverantörerna bör säkerställa att samma skyddsåtgärder tillämpas vid översändandet av personuppgifter till behöriga myndigheter. Endast behöriga personer bör ha tillgång till information som innehåller personuppgifter, vilket kan uppnås genom förfaranden för autentisering.
- (16) De processuella rättigheter i straffrättsliga förfaranden som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/64/EU⁽⁹⁾, 2012/13/EU⁽¹⁰⁾, 2013/48/EU⁽¹¹⁾, (EU) 2016/343⁽¹²⁾, (EU) 2016/800⁽¹³⁾ och (EU) 2016/1919⁽¹⁴⁾ bör, inom dessa direktivs tillämpningsområden, tillämpas på straffrättsliga förfaranden som omfattas av denna förordning med avseende på de medlemsstater som är bundna av dessa direktiv. Rättssäkerhetsgarantierna enligt stadgan bör också tillämpas.
- (17) För att garantera full respekt för de grundläggande rättigheterna bör värdet av bevis som har samlats in vid tillämpningen av denna förordning bedömas av den behöriga rättsliga myndigheten vid en rättegång, i enlighet med nationell rätt och i framförallt i överensstämmelse med rätten till en opartisk domstol och rätten till försvar.

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) (EGT L 201, 31.7.2002, s. 37).

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/64/EU av den 20 oktober 2010 om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden (EUT L 280, 26.10.2010, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU av den 22 maj 2012 om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden (EUT L 142, 1.6.2012, s. 1).

⁽¹¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/48/EU av den 22 oktober 2013 om rätt till tillgång till försvarare i straffrättsliga förfaranden och förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder samt om rätt att få en tredje part underrättad vid frihetsberövande och rätt att kontakta tredje parter och konsuler myndigheter under frihetsberövandet (EUT L 294, 6.11.2013, s. 1).

⁽¹²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/343 av den 9 mars 2016 om förstärkning av vissa aspekter av oskuldspresumtionen och av rätten att närvara vid rättegången i straffrättsliga förfaranden (EUT L 65, 11.3.2016, s. 1).

⁽¹³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/800 av den 11 maj 2016 om rättssäkerhetsgarantier för barn som är misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden (EUT L 132, 21.5.2016, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1919 av den 26 oktober 2016 om rättshjälp för misstänkta och tilltalade i straffrättsliga förfaranden och för eftersökta personer i förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder (EUT L 297, 4.11.2016, s. 1).

- (18) I denna förordning fastställs regler enligt vilka en behörig rättslig myndighet i unionen, i straffrättsliga förfaranden eller för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden, inbegripet brottsutredningar, i enlighet med denna förordning, kan beordra en tjänsteleverantör som erbjuder tjänster i unionen att lämna ut eller bevara elektroniska bevis genom en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder. Denna förordning bör tillämpas i samtliga gränsöverskridande fall när en tjänsteleverantör har sitt utsedda verksamhetsställe eller rättsliga ombud i en annan medlemsstat. Denna förordning påverkar inte de nationella myndigheternas befogenheter att rikta framställningar till tjänsteleverantörer som har ett verksamhetsställe eller är representerade på deras territorium i syfte att säkerställa att dessa följer liknande nationella bestämmelser.
- (19) Denna förordning bör endast reglera insamling av uppgifter som lagras av en tjänsteleverantör vid den tidpunkt då en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder tas emot. Den bör inte föreskriva någon allmän datalagringskyldighet för tjänsteleverantörer och bör inte leda till någon allmän och odifferentierad lagring av data. Denna förordning bör inte heller ge rätt till dataavlyssning eller inhämtande av uppgifter som har lagrats efter mottagandet av en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder.
- (20) Tillämpningen av denna förordning bör inte påverka tjänsteleverantörernas eller deras användares användning av kryptering. Uppgifter som begärs genom en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder bör tillhandahållas eller bevaras oavsett om de är krypterade eller inte. Denna förordning bör dock inte föreskriva någon skyldighet för tjänsteleverantörer att dekryptera uppgifter.
- (21) I många fall lagras uppgifter, eller behandlas på annat sätt, inte längre i användarens utrustning, utan via en molnbaserad infrastruktur som är tillgänglig var som helst. För att driva sådana tjänster måste tjänsteleverantörer inte ha ett verksamhetsställe eller servrar i en viss jurisdiktion. Därför bör tillämpningen av denna förordning inte vara beroende av den faktiska platsen för tjänsteleverantörens verksamhet eller den lokal där uppgifterna behandlas eller lagras.
- (22) Denna förordning påverkar inte myndigheternas utredningsbefogenheter i civilrättsliga eller administrativa förfaranden, inte heller då sådana förfaranden kan leda till sanktioner.
- (23) Eftersom förfaranden för ömsesidig rättslig hjälp kan betraktas som straffrättsliga förfaranden i enlighet med tillämplig nationell rätt i medlemsstaterna bör det tydliggöras att en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder inte bör utfärdas för tillhandahållande av ömsesidig rättslig hjälp till en annan medlemsstat eller ett tredjeland. I sådana fall bör framställningar om ömsesidig rättslig hjälp ställas till den medlemsstat eller det tredjeland som kan tillhandahålla ömsesidig rättslig hjälp enligt nationell rätt.
- (24) Inom ramen för straffrättsliga förfaranden bör en europeisk utlämnandeorder och en europeisk bevarandeorder endast utfärdas för specifika straffrättsliga förfaranden rörande ett specifikt brott som redan har ägt rum, efter en individuell bedömning av nödvändigheten och proportionaliteten av en sådan order i varje enskilt fall, med beaktande av den misstänkta eller tilltalade personens rättigheter.
- (25) Denna förordning bör också tillämpas på förfaranden som inleds av en utfärdande myndighet för att lokalisera en dömd person som har undandragit sig lagföring, i syfte att verkställa fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden. Om fängelsestraffet eller den andra frihetsberövande åtgärden beslutats genom en dom där personen inte var personligen närvarande vid förhandlingen bör det emellertid inte vara möjligt att utfärda en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder eftersom medlemsstaternas nationella rätt avseende sådana domar varierar avsevärt inom unionen.
- (26) Denna förordning bör tillämpas på tjänsteleverantörer som erbjuder tjänster i unionen, och det bör vara möjligt att utfärda de order som föreskrivs i denna förordning endast för uppgifter som hänför sig till tjänster som erbjuds i unionen. Tjänster som erbjuds uteslutande utanför unionen bör inte omfattas av denna förordnings tillämpningsområde, även om tjänsteleverantören har ett verksamhetsställe i unionen. Därför bör denna förordning inte tillåta åtkomst till andra uppgifter än uppgifter som rör de tjänster som erbjuds användaren i unionen av dessa tjänsteleverantörer.
- (27) De tjänsteleverantörer som är mest relevanta när det gäller insamling av bevis i straffrättsliga förfaranden är leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster och specifika leverantörer av sådana informationssamhällets tjänster som underlättar interaktion mellan användare. Båda grupperna bör därför omfattas av denna förordning. Elektroniska kommunikationstjänster definieras i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972⁽¹⁵⁾, och omfattar interpersonella kommunikationstjänster såsom VoIP, meddelandetjänster och e-posttjänster. Denna

⁽¹⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 av den 11 december 2018 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation (EUT L 321, 17.12.2018, s. 36).

förordning bör också vara tillämplig på leverantörer av informationssamhällets tjänster i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 ⁽¹⁶⁾ som inte kan klassas som leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster, men som erbjuder sina användare möjligheten att kommunicera med varandra eller erbjuder sina användare tjänster som kan användas för att lagra eller på annat sätt behandla uppgifter för deras räkning. Detta skulle vara i linje med de termer som används i Europarådets konvention om it-brottslighet (ETS nr 185) (*Budapestkonventionen*), upprättad i Budapest den 23 november 2001. Uppgiftsbehandling bör förstås i teknisk mening, alltså som skapande eller manipulation av uppgifter, dvs. teknisk bearbetning för att framställa eller ändra uppgifter med hjälp av datorernas bearbetningskapacitet. De kategorier av tjänsteleverantörer som omfattas av denna förordning bör exempelvis inkludera marknadsplatser online som ger konsumenter och företag möjlighet att kommunicera med varandra och andra värdtjänster, även när tjänsten tillhandahålls via molntjänster, liksom plattformar för onlinespel. Om en leverantör av informationssamhällets tjänster inte ger sina användare möjlighet att kommunicera med varandra utan endast med tjänsteleverantören, eller inte ger en möjlighet att lagra eller på annat sätt behandla uppgifter, eller om lagringen av uppgifter inte är en avgörande komponent, det vill säga en väsentlig del, av den tjänst som tillhandahålls användarna, såsom rättsliga tjänster, dataarkitekturtjänster och bokföringstjänster som tillhandahålls online på distans, bör den inte omfattas av definitionen av *tjänsteleverantör* i denna förordning, även om de tjänster som tillhandahålls av den tjänsteleverantören är informationssamhällets tjänster i den mening som avses i direktiv (EU) 2015/1535.

- (28) Leverantörer av infrastrukturtjänster som rör tilldelning av namn och nummer, såsom domännamnsregister och domännamnsregistratorer samt leverantörer av integritetstjänster och proxytjänster eller regionala internetregister för IP-adresser, är särskilt relevanta när det gäller att identifiera aktörer bakom skadliga eller komprometterade webbplatser. De innehar uppgifter som skulle kunna göra det möjligt att identifiera en person eller enhet som ligger bakom en webbplats som används för brottslig verksamhet, eller offret för en brottslig verksamhet.
- (29) För att fastställa om en tjänsteleverantör erbjuder tjänster i unionen krävs en bedömning av huruvida tjänsteleverantören gör det möjligt för fysiska eller juridiska personer i en eller flera medlemsstater att använda dess tjänster. Enbart det faktum att ett onlinegränssnitt är tillgängligt i unionen, till exempel genom en tjänsteleverantörs eller en mellanhands webbplats eller en e-postadress eller andra kontaktuppgifter, bör dock inte i sig anses vara tillräckligt för att fastställa att en tjänsteleverantör erbjuder tjänster i unionen i den mening som avses i denna förordning.
- (30) En betydande anknytning till unionen bör också vara relevant för att fastställa huruvida en tjänsteleverantör erbjuder tjänster i unionen. En sådan betydande anknytning till unionen bör anses föreligga om tjänsteleverantören har ett verksamhetsställe i unionen. I avsaknad av ett sådant verksamhetsställe bör kriteriet avseende en betydande anknytning baseras på specifika faktiska kriterier som att det finns ett betydande antal användare i en eller flera medlemsstater, eller att verksamheten är inriktad på en eller flera medlemsstater. Huruvida verksamheten är inriktad på en eller flera medlemsstater bör fastställas på grundval av alla relevanta omständigheter, inbegripet faktorer som användningen av ett språk eller en valuta som allmänt används i den medlemsstaten, eller möjligheten att beställa varor eller tjänster. Att verksamheten är inriktad på en medlemsstat skulle också kunna härledas från det faktum att det finns en app i den berörda nationella appbutiken, att lokal marknadsföring eller reklam görs på det språk som allmänt används i den medlemsstaten eller att kundkontakter, till exempel kundtjänst, sköts på det språk som allmänt används i den medlemsstaten. En betydande anknytning bör också anses föreligga när en tjänsteleverantör riktar sin verksamhet mot en eller flera medlemsstater enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 ⁽¹⁷⁾. Däremot bör tillhandahållande av en tjänst enbart i syfte att efterleva det förbud mot diskriminering som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/302 ⁽¹⁸⁾ inte utan ytterligare skäl anses innebära att verksamheten är inriktad på ett visst territorium inom unionen. Samma överväganden bör tillämpas för att fastställa huruvida en tjänsteleverantör erbjuder tjänster i en medlemsstat.

⁽¹⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 17.9.2015, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 20.12.2012, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/302 av den 28 februari 2018 om åtgärder mot omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordningarna (EG) nr 2006/2004 och (EU) 2017/2394 samt direktiv 2009/22/EG (EUT L 60 I, 2.3.2018, s. 1).

- (31) Denna förordning bör omfatta uppgiftskategorierna abonnentuppgifter, trafikuppgifter och innehållsdata. Sådana kategoriseringar är i linje med många medlemsstaters rätt och unionsrätten, såsom direktiv 2002/58/EG och domstolens rättspraxis samt internationell rätt, särskilt Budapestkonventionen.
- (32) IP-adresser samt åtkomstnummer och relaterad information kan utgöra en avgörande utgångspunkt för brottsutredningar där en misstänkt persons identitet inte är känd. De registreras vanligen som en del av registreringerna av en händelse, också kallat en serverlogg, som anger när en användares åtkomst till en tjänst inleds och avslutas. De utgörs ofta av en enskild IP-adress, antingen statisk eller dynamisk, eller annan identifierare som utpekar det nätverksgränssnitt som använts under åtkomstsessionen. Relaterad information om när användares åtkomst till en tjänst såsom källportar och tidsstämpel inleds och avslutas behövs eftersom IP-adresser ofta delas mellan användarna, till exempel när det finns Carrier Grade Network Address Translation (CGN) eller tekniska motsvarigheter. I enlighet med unionens regelverk ska IP-adresser dock betraktas som personuppgifter och åtnjuta fullständigt skydd enligt unionens dataskyddsregelverk. Dessutom kan IP-adresser under vissa omständigheter betraktas som trafikuppgifter. Åtkomstnummer och relaterad information betraktas också som trafikuppgifter i vissa medlemsstater. I samband med en viss brottsutredning kan dock brottsbekämpande myndigheter tvingas begära en IP-adress samt åtkomstnummer och relaterad information med det enda syftet att identifiera användaren innan abonnentuppgifter avseende den identifieraren kan begäras från tjänsteleverantören. I sådana fall är det lämpligt att tillämpa samma ordning som för abonnentuppgifter enligt definitionen i denna förordning.
- (33) När IP-adresser, åtkomstnummer och relaterad information inte begärs med det enda syftet att identifiera användaren i en specifik brottsutredning, begärs de i allmänhet för inhämtande av information som i högre grad inkräktar på den personliga integriteten, såsom användarens kontakter och vistelseort. De skulle därmed kunna användas för att fastställa en omfattande profil för en berörd person, men kan samtidigt behandlas och analyseras lättare än innehållsdata eftersom de presenteras i ett strukturerat och standardiserat format. I sådana situationer är det därför viktigt att IP-adresser, åtkomstnummer och relaterad information som inte begärs med det enda syftet att identifiera användaren i en specifik brottsutredning behandlas som trafikuppgifter och begärs enligt samma ordning som för innehållsdata, enligt definitionen i denna förordning.
- (34) Alla uppgiftskategorier innehåller personuppgifter och omfattas därmed av skyddsåtgärder enligt unionens dataskyddsregelverk. Graden av inverkan på de grundläggande rättigheterna varierar dock mellan kategorierna, i synnerhet mellan abonnentuppgifter och uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, enligt definitionen i denna förordning, å ena sidan, och trafikuppgifter, med undantag för uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, enligt definitionen i denna förordning, och innehållsdata, å andra sidan. Abonnentuppgifter och IP-adresser, åtkomstnummer och relaterad information, om de begärs med det enda syftet att identifiera användaren, kan vara användbara för att vid en utredning få de första ledtrådarna om en misstänkt persons identitet, men trafikuppgifter, med undantag för uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, enligt definitionen i denna förordning, och innehållsdata är i många fall mer relevanta som bevismaterial. Det är därför viktigt att alla dessa uppgiftskategorier omfattas av denna förordning. På grund av den varierande graden av ingrepp i de grundläggande rättigheterna bör det införas lämpliga skyddsåtgärder och villkor för inhämtande av sådana uppgifter.
- (35) Situationer där det föreligger ett överhängande hot mot en persons liv, fysiska integritet eller säkerhet bör behandlas som nödsituationer och medge kortare tidsfrister för tjänsteleverantören och den verkställande myndigheten. Om en driftsstörning vid eller en förstörelse av kritisk infrastruktur enligt definitionen i rådets direktiv 2008/114/EG⁽¹⁹⁾ skulle innebära ett sådant hot, inbegripet genom allvarlig skada på tillhandahållandet av basförnödenheter till befolkningen eller på utövandet av statens kärnfunktioner, bör en sådan situation också behandlas som en nödsituation, i enlighet med unionsrätten.
- (36) När en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder utfärdas bör en rättslig myndighet alltid delta i antingen utfärdandet eller godkännandet av ordern. Med tanke på den mer känsliga karaktären hos trafikuppgifter, med undantag för uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, enligt definitionen i denna förordning, och hos innehållsdata, kräver utfärdande eller godkännande av en europeisk utlämnandeorder för att inhämta dessa uppgiftskategorier prövning av en domare. Eftersom abonnentuppgifter och uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren, enligt definitionen i denna förordning, är mindre känsliga, kan en europeisk utlämnandeorder för att inhämta sådana uppgifter dessutom utfärdas eller

⁽¹⁹⁾ Rådets direktiv 2008/114/EG av den 8 december 2008 om identifiering av, och klassificering som, europeisk kritisk infrastruktur och bedömning av behovet att stärka skyddet av denna (EUT L 345, 23.12.2008, s. 75).

godkännas av en behörig allmän åklagare. I enlighet med rätten till en opartisk domstol, som skyddas av stadgan och Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, ska allmänna åklagare utöva sitt ansvar på ett objektivt sätt och fatta beslut om utfärdande eller godkännande av en europeiska utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder enbart på grundval av de faktiska omständigheterna i ärendet och med beaktande av all bevisning som talar till den berörda personens för- och nackdel.

- (37) För att säkerställa att de grundläggande rättigheterna fullt ut skyddas bör rättsliga myndigheters godkännanden av europeiska utlämnandeorder eller europeiska bevarandeorder i princip erhållas innan den berörda ordern utfärdas. Undantag från den principen bör göras endast i vederbörligen motiverade nödsituationer när det gäller utlämnande av abonnentuppgifter eller uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren, enligt definitionen i denna förordning, eller för bevarande av uppgifter, om det inte är möjligt att erhålla förhandsgodkännande från den rättsliga myndigheten i tid, särskilt om anledningen är att den godkännande myndigheten inte kan nås för att lämna ett godkännande och hotet är så överhängande att omedelbara åtgärder måste vidtas. Sådana undantag bör dock göras endast om den myndighet som utfärdar den berörda ordern skulle kunna utfärda en order i ett liknande inhemskt ärende enligt nationell rätt utan förhandsgodkännande.
- (38) En europeisk utlämnandeorder bör utfärdas endast om det är nödvändigt, proportionellt, lämpligt och relevant i det berörda fallet. Den utfärdande myndigheten bör beakta den misstänktes eller tilltalades rättigheter i förfaranden som rör ett brott och bör utfärda en europeisk utlämnandeorder endast om en sådan order skulle ha kunnat utfärdas på samma villkor i ett liknande inhemskt ärende. Vid bedömningen av huruvida en europeisk utlämnandeorder ska utfärdas bör hänsyn tas till om ordern är begränsad till vad som är strikt nödvändigt för att uppnå det legitima målet att inhämta de uppgifter som är relevanta och nödvändiga som bevis i det enskilda fallet.
- (39) Om en europeisk utlämnandeorder utfärdas för inhämtande av olika uppgiftskategorier bör den utfärdande myndigheten säkerställa att villkor och förfaranden, såsom anmälan till den verkställande myndigheten, iaktas för var och en av dessa uppgiftskategorier.
- (40) Med tanke på den mer känsliga karaktären hos trafikuppgifter, med undantag för uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren, enligt definitionen i denna förordning, och innehållsdata, bör en avgränsning göras avseende det materiella tillämpningsområdet för denna förordning. Det bör vara möjligt att utfärda en europeisk utlämnandeorder för att inhämta abonnentuppgifter eller uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren, enligt definitionen i denna förordning, för alla brott; en europeisk utlämnandeorder för att inhämta trafikuppgifter, med undantag för uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren, enligt definitionen i denna förordning, eller för att inhämta innehållsdata bör vara föremål för striktare krav med tanke på att dessa uppgifter är känsligare. Denna förordning bör föreskriva ett tröskelvärde med avseende på dess tillämpningsområde, för att möjliggöra en mer proportionell ansats, tillsammans med ett antal andra förhands- och efterhandsvillkor och skyddsåtgärder för att säkerställa respekt för proportionalitetsprincipen och de berörda personernas rättigheter. Samtidigt bör ett sådant tröskelvärde inte begränsa denna förordnings effektivitet och tillämparnas användning av den. Genom att tillåta utfärdande av europeiska utlämnandeorder i straffrättsliga förfaranden endast för brott med maximistraff på minst tre års fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd begränsas denna förordnings tillämpningsområde till allvarigare brott, utan att i alltför hög grad påverka aktörernas möjligheter att använda den. Den begränsningen skulle utesluta ett betydande antal brott som medlemsstaterna anser vara mindre allvarliga från tillämpningsområdet för denna förordning, vilket uttrycks genom kortare maximistraff. Den begränsningen har också fördelen att den är lätt att tillämpa i praktiken.
- (41) Vid vissa typer av brott finns bevisen vanligen tillgängliga endast i elektronisk form, vilket innebär att de till sin natur är flyktiga. Detta är fallet när det gäller it-relaterade brott – även sådana som inte kan betraktas som allvarliga i sig, men som skulle kunna orsaka omfattande eller betydande skador, särskilt brott med liten enskild inverkan men stor volym och total skadeverkan. I de flesta fall där brottet har begåtts med hjälp av ett informationssystem skulle en tillämpning av samma tröskelvärde som för andra typer av brott i stor utsträckning leda till strafffrihet. Detta motiverar att denna förordning tillämpas på sådana brott även om maximistraffet är fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd på mindre än tre års fängelse. Terrorismrelaterade brott i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541⁽²⁰⁾ och brott i fråga om sexuella övergrepp mot

⁽²⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541 av den 15 mars 2017 om bekämpande av terrorism, om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF och om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF (EUT L 88, 31.3.2017, s. 6).

och sexuell exploatering av barn i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/93/EU ⁽²¹⁾ bör inte kräva att det lägsta maximistraffet är fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i tre år.

- (42) Som utgångspunkt bör en europeisk utlämnandeorder ställas till tjänsteleverantörer som agerar som personuppgiftsansvariga. Under vissa omständigheter kan det dock vara särskilt svårt att avgöra om en tjänsteleverantör har rollen som personuppgiftsansvarig eller personuppgiftsbiträde, särskilt när flera tjänsteleverantörer är involverade i behandlingen av uppgifter eller när tjänsteleverantörer behandlar uppgifterna på en fysisk persons vägnar. För att skilja mellan den personuppgiftsansvariges och personuppgiftsbiträdets roller när det gäller en viss uppsättning uppgifter krävs inte bara specialkunskaper om det rättsliga sammanhanget, utan det kan också kräva en tolkning av i många fall mycket komplexa avtalsramar som i ett specifikt fall ger olika tjänsteleverantörer olika uppgifter och roller med avseende på en viss uppsättning uppgifter. När tjänsteleverantörer behandlar uppgifter på en fysisk persons vägnar kan det i vissa fall vara svårt att fastställa vem som är personuppgiftsansvarig, även om bara en tjänsteleverantör är involverad. Om de berörda uppgifterna lagras eller på annat sätt behandlas av en tjänsteleverantör och det trots rimliga ansträngningar från den utfärdande myndighetens sida inte råder klarhet om vem som är personuppgiftsansvarig, bör det därför vara möjligt att ställa en europeisk utlämnandeorder direkt till den tjänsteleverantören. I vissa fall skulle det dessutom kunna vara till skada för utredningen i det berörda fallet att rikta sig till den personuppgiftsansvarige, till exempel på grund av att den personuppgiftsansvarige är en misstänkt, tilltalad eller dömd person eller att det finns tecken på att den personuppgiftsansvarige skulle kunna agera i den persons intresse som är föremål för utredningen. Även i dessa fall bör det vara möjligt att ställa en europeisk utlämnandeorder direkt till den tjänsteleverantör som behandlar uppgifterna på den personuppgiftsansvariges vägnar. Detta bör inte påverka den utfärdande myndighetens rätt att beordra tjänsteleverantören att bevara uppgifterna.
- (43) I enlighet med förordning (EU) 2016/679 bör det personuppgiftsbiträde som lagrar eller på annat sätt behandlar uppgifterna på den personuppgiftsansvariges vägnar informera den personuppgiftsansvarige om utlämnandet av uppgifterna, såvida inte den utfärdande myndigheten har begärt att tjänsteleverantören ska avstå från att informera den personuppgiftsansvarige, under så lång tid som det är nödvändigt och proportionellt, för att inte hindra de relevanta straffrättsliga förfarandena. I det fallet bör den utfärdande myndigheten i ärendet ange skälen till fördröjningen med att informera den personuppgiftsansvarige, och en kort motivering bör också läggas till i det åtföljande intyg som översänds till mottagaren.
- (44) Om uppgifterna lagras eller på annat sätt behandlas som en del av en infrastruktur som en tjänsteleverantör tillhandahåller en offentlig myndighet bör det vara möjligt att utfärda en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder endast om den offentliga myndighet för vilken uppgifterna lagras eller på annat sätt behandlas är belägen i den utfärdande staten.
- (45) I fall där uppgifter som omfattas av sekretess eller tystnadsplikt enligt den utfärdande statens rätt lagras eller på annat sätt behandlas av en tjänsteleverantör som en del av en infrastruktur som tillhandahålls yrkesutövare som omfattas av sekretess eller tystnadsplikt inom ramen för deras verksamhet, bör det vara möjligt att utfärda en europeisk utlämnandeorder endast för att inhämta trafikuppgifter, med undantag för uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren, enligt definitionen i denna förordning, eller för att inhämta innehållsdata om den yrkesutövare som omfattas av sekretess eller tystnadsplikt är bosatt i den utfärdande staten, om det skulle kunna vara till skada för utredningen att rikta sig till den yrkesutövare som omfattas av sekretesskydd eller om undantag gjorts från sekretessen eller tystnadsplikten i enlighet med tillämplig rätt.
- (46) Principen *ne bis in idem* är en grundläggande rättsprincip i unionen som erkänns i stadgan och vidareutvecklas i Europeiska unionens domstols rättspraxis. Om den utfärdande myndigheten har skäl att anta att parallella straffrättsliga förfaranden kan pågå i en annan medlemsstat bör den samråda med myndigheterna i den medlemsstaten i enlighet med rådets rambeslut 2009/948/RIF ⁽²²⁾. Under alla omständigheter ska en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder inte utfärdas om den utfärdande myndigheten har skäl att anta att detta skulle strida mot principen *ne bis in idem*.
- (47) I andra instrument för ömsesidigt erkännande, såsom direktiv 2014/41/EU om en europeisk utredningsorder, hänvisas det till immunitet och privilegier, som kan avse kategorier av personer, till exempel diplomater, eller särskilt skyddade förhållanden, till exempel rätten till förtrolig kommunikation mellan advokat och klient eller journalisters rätt att inte röja sina källor. Omfattningen och effekterna av immunitet och privilegier varierar beroende på den tillämpliga nationella rätt som bör beaktas vid tidpunkten för utfärdandet av en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder, eftersom den utfärdande myndigheten bör kunna utfärda orden endast om den skulle ha kunnat utfärdas på samma villkor i ett liknande inhemskt fall. Det finns ingen

⁽²¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/93/EU av den 13 december 2011 om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi samt om ersättande av rådets rambeslut 2004/68/RIF (EUT L 335, 17.12.2011, s. 1).

⁽²²⁾ Rådets rambeslut 2009/948/RIF av den 30 november 2009 om förebyggande och lösning av tvister om utövande av jurisdiktion i straffrättsliga förfaranden (EUT L 328, 15.12.2009, s. 42).

gemensam definition av vad som utgör immunitet eller privilegier i unionsrätten. Den exakta definitionen av dessa begrepp överläts därför till nationell rätt, och definitionen kan omfatta skydd som är tillämpligt på exempelvis medicinska och juridiska yrken, även när specialiserade plattformar används inom dessa yrken. Den exakta definitionen av immunitet och privilegier kan också omfatta regler om fastställande och begränsning av straffrättsligt ansvar som hänför sig till tryckfrihet och yttrandefrihet i andra medier.

- (48) Om den utfärdande myndigheten försöker inhämta trafikuppgifter, med undantag för uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren, enligt definitionen i denna förordning, eller för att inhämta innehållsdata, genom att utfärda en europeisk utlämnandeorder och har rimliga skäl att anta att de begärda uppgifterna skyddas av immunitet eller privilegier som beviljas enligt den verkställande statens rätt, eller att dessa uppgifter i den staten omfattas av regler om fastställande och begränsning av straffrättsligt ansvar som hänför sig till tryckfrihet och yttrandefrihet i andra medier, bör den utfärdande myndigheten kunna begära klargöranden innan den europeiska utlämnandeordern utfärdas, inbegripet genom samråd med de behöriga myndigheterna i den verkställande staten, antingen direkt eller via Eurojust eller det europeiska rättsliga nätverket.
- (49) Det bör vara möjligt att utfärda en europeisk bevarandeorder för alla brott. Den utfärdande myndigheten bör beakta den misstänktes eller tilltalades rättigheter i förfaranden som rör ett brott och bör utfärda en europeisk bevarandeorder endast om en sådan order skulle ha kunnat utfärdas på samma villkor i ett liknande inhemskt fall och om det är nödvändigt, proportionellt, lämpligt och relevant i det berörda fallet. Vid bedömningen av huruvida en europeisk bevarandeorder ska utfärdas bör hänsyn tas till om ordern är begränsad till vad som är strikt nödvändigt för att uppnå det legitima syftet att förhindra avlägsnande, radering eller ändring av uppgifter som är relevanta och nödvändiga som bevis i ett enskilt fall i situationer där utlämnandet av dessa uppgifter skulle kunna ta längre tid.
- (50) Europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder bör ställas direkt till det utsedda verksamhetsstället eller till det rättsliga ombud som utsetts av tjänsteleverantören enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1544 ⁽²³⁾. I nödsituationer enligt definitionen i denna förordning, där en tjänsteleverantörs utsedda verksamhetsställe eller rättsliga ombud inte reagerar på det åtföljande intyget om en europeisk utlämnandeorder eller intyget om en europeisk bevarandeorder inom tidsfristerna eller inte har utsetts inom de tidsfrister som anges i direktiv (EU) 2023/1544, bör det undantagsvis vara möjligt att ställa intyget om en europeisk utlämnandeorder eller intyget om en europeisk bevarandeorder till något annat av tjänsteleverantörens verksamhetsställen eller rättsliga ombud i unionen samtidigt som eller i stället för att begära fullföljande av den ursprungliga ordern i enlighet med denna förordning. Med hänsyn till dessa olika möjliga scenarier används den allmänna termen *mottagare* i bestämmelserna i denna förordning.
- (51) Med tanke på den mer känsliga karaktären hos en europeisk utlämnandeorder för att inhämta trafikuppgifter, med undantag för uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren, enligt definitionen i denna förordning, eller för att inhämta innehållsdata, är det lämpligt att införa ett anmälningsförfarande för europeiska utlämnandeorder för att inhämta dessa uppgiftskategorier. Det anmälningsförfarandet bör involvera en verkställande myndighet och utgöras av översändandet av intyget om en europeisk utlämnandeorder till den myndigheten samtidigt som intyget om en europeisk utlämnandeorder översänds till mottagaren. Om en europeisk utlämnandeorder utfärdas för att inhämta elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden med betydande och starka kopplingar till den utfärdande staten bör det dock inte krävas någon anmälan till den verkställande myndigheten. Sådana kopplingar bör antas föreligga om den utfärdande myndigheten vid tidpunkten för utfärdandet av den europeiska utlämnandeordern har rimliga skäl att anta att brottet har begåtts, är på väg att begås eller sannolikt kommer att begås i den utfärdande staten, och om den person vars uppgifter begärs är bosatt i den utfärdande staten.
- (52) Vid tillämpningen av denna förordning bör ett brott anses ha begåtts, vara på väg att begås eller sannolikt komma att begås i den utfärdande staten om detta anses vara fallet i enlighet med den utfärdande statens nationella rätt. I vissa fall, särskilt när det gäller it-brottslighet, är vissa faktiska omständigheter, såsom brottsoffrets bosättningsort, vanligtvis viktiga indikationer att beakta vid fastställandet av var brottet har begåtts. Till exempel kan brott som begås med utpressningsprogram (ransomware) ofta anses ha begåtts där offret för ett sådant brott är bosatt, även om det är osäkert exakt var brottet som begås med utpressningsprogrammet har inletts. Fastställandet av den plats där brottet begicks bör inte påverka tillämpningen av bestämmelserna om behörighet för de relevanta brotten enligt tillämplig nationell rätt.

⁽²³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1544 av den 12 juli 2023 om fastställande av harmoniserade regler för att utse utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för insamling av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden (se sidan 181 i detta nummer av EUT).

- (53) Det är den utfärdande myndigheten som, vid tidpunkten för utfärdandet av den europeiska utlämnandeordern för att inhämta trafikuppgifter, med undantag för uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren, enligt definitionen i denna förordning, eller för att inhämta innehållsdata, och på grundval av det material som den har tillgång till, ska bedöma om det finns rimliga skäl att anta att den person vars uppgifter begärs är bosatt i den utfärdande staten. I detta avseende kan olika objektiva omständigheter som kan tyda på att den berörda personen har etablerat eller har för avsikt att etablera sina huvudsakliga intressen i en viss medlemsstat vara relevanta. Det följer av behovet av en enhetlig tillämpning av unionsrätten och av principen om likabehandling att begreppet *bosättning* i detta särskilda sammanhang bör ges en enhetlig tolkning i hela unionen. Det kan finnas rimliga skäl att anta att en person är bosatt i en utfärdande stat, särskilt om en person är registrerad som bosatt i en utfärdande stat, vilket framgår genom innehav av ett identitetskort eller ett uppehållstillstånd eller av en registrering i ett officiellt bosättningsregister. I avsaknad av registrering i den utfärdande staten skulle bosättningsorten kunna indikeras av att en person har uttryckt sin avsikt att bosätta sig i den medlemsstaten eller, efter en stadig vistelse under en viss tid i den medlemsstaten, har fått en sådan anknytning till denna medlemsstat som kan jämföras med sådan anknytning som följer av att personen är formellt bosatt i den medlemsstaten. För att avgöra huruvida det i en specifik situation föreligger tillräcklig anknytning mellan den berörda personen och den utfärdande staten som ger upphov till rimliga skäl att anta att den berörda personen är bosatt i den staten, kan olika objektiva omständigheter som kännetecknar denna persons situation beaktas, särskilt inbegripet varaktigheten för, arten av och villkoren för personens vistelse i den utfärdande staten eller de familjeband eller ekonomiska band som personen har till denna medlemsstat. Ett registrerat fordon, ett bankkonto, det faktum att personens vistelse i den utfärdande staten har varit oavbruten eller andra objektiva faktorer kan vara av betydelse för att fastställa att det finns rimliga skäl att anta att den berörda personen är bosatt i den utfärdande staten. Ett kort besök, en semestervistelse, även i en semesterbostad, eller en liknande vistelse i den utfärdande staten utan ytterligare betydande anknytning är inte tillräckligt för ett antagande om bosättning i den medlemsstaten. I fall där den utfärdande myndigheten vid tidpunkten för utfärdandet av den europeiska utlämnandeordern för att inhämta trafikuppgifter, med undantag för uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren, enligt definitionen i denna förordning, eller för att inhämta innehållsdata, inte har rimliga skäl att anta att den person vars uppgifter begärs är bosatt i den utfärdande staten, bör den utfärdande myndigheten anmäla detta till den verkställande myndigheten.
- (54) För att påskynda förfarandet bör bedömningen av huruvida det finns ett behov av anmälan till den verkställande myndigheten ske vid tidpunkten för utfärdandet av den europeiska utlämnandeordern. Eventuella senare ändringar av bosättning bör inte påverka förfarandet. Den berörda personen bör kunna åberopa sina rättigheter samt reglerna om fastställande och begränsning av straffrättsligt ansvar som hänför sig till tryckfrihet och yttrandefrihet i andra medier under hela det straffrättsliga förfarandet, och den verkställande myndigheten bör kunna åberopa en vägransgrund om det i undantagsfall, på grundval av specifika och objektiva uppgifter, finns goda skäl att anta att ett fullföljande av ordern, mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i ärendet, skulle innebära ett uppenbart åsidosättande av en relevant grundläggande rättighet enligt artikel 6 i EU-fördraget och stadgan. Dessutom bör det vara möjligt att åberopa dessa grunder under verkställighetsförfarandet.
- (55) En europeisk utlämnandeorder bör översändas genom ett intyg om en europeisk utlämnandeorder, och en europeisk bevarandeorder bör översändas genom ett intyg om en europeisk bevarandeorder. Om det behövs bör intyget om en europeisk utlämnandeorder eller intyget om en europeisk bevarandeorder översättas till ett av unionens officiella språk som godtas av mottagaren. Om tjänsteleverantören inte har angett något språk bör intyget om en europeisk utlämnandeorder eller intyget om en europeisk bevarandeorder översättas till ett officiellt språk i den medlemsstat där det utsedda verksamhetsstället eller tjänsteleverantörens rättsliga ombud befinner sig, eller till ett annat officiellt språk som det utsedda verksamhetsstället eller tjänsteleverantörens rättsliga ombud har uppgett att det godtar. Om en anmälan till den verkställande myndigheten krävs enligt denna förordning bör det intyg om en europeisk utlämnandeorder som ska översändas till den myndigheten översättas till ett officiellt språk i den verkställande staten eller till ett annat av unionens officiella språk som godtas av den staten. I detta avseende bör varje medlemsstat uppmuntras att när som helst i en skriftlig förklaring till kommissionen ange om och på vilket eller vilka av unionens officiella språk utöver det eller de officiella språken i den egna medlemsstaten som de godtar översättningar av intyg om en europeisk utlämnandeorder och intyg om en europeisk bevarandeorder. Kommissionen bör göra sådana förklaringar tillgängliga för samtliga medlemsstater och för det europeiska rättsliga nätverket.
- (56) Om ett intyg om en europeisk utlämnandeorder har utfärdats och en anmälan till den verkställande myndigheten inte krävs enligt denna förordning bör mottagaren vid mottagandet av intyget säkerställa att de begärda uppgifterna översänds direkt till den utfärdande myndigheten eller de i intyget angivna brottsbekämpande myndigheterna senast tio dagar efter mottagandet av intyget. Om det enligt denna förordning krävs en anmälan till den verkställande myndigheten vid mottagandet av intyget om en europeisk utlämnandeorder bör tjänsteleverantören agera skyndsamt för att bevara uppgifterna. Om den verkställande myndigheten inte har åberopat några vägransgrunder enligt denna förordning inom tio dagar efter mottagandet av intyget om en europeisk utlämnandeorder bör mottagaren säkerställa att de begärda uppgifterna direkt översänds till den utfärdande myndigheten eller de i intyget angivna brottsbekämpande myndigheterna vid utgången av den tiodagarsperioden. Om den verkställande myndigheten, redan före utgången av tiodagarsperioden, bekräftar för den utfärdande myndigheten och

mottagaren att den inte kommer att återropa någon vägransgrund bör mottagaren agera så snart som möjligt efter en sådan bekräftelse och senast vid utgången av denna tiodagarsperiod. De kortare tidsfrister som är tillämpliga i nödsituationer enligt definitionen i denna förordning bör respekteras av mottagaren och, i tillämpliga fall, av den verkställande myndigheten. Mottagaren och, i tillämpliga fall, den verkställande myndigheten bör fullfölja intyget om en europeisk utlämnandeorder så snart som möjligt, inom de tidsfrister som fastställs i denna förordning, med största möjliga beaktande av de processuella tidsfrister och andra tidsfrister som anges av den utfärdande staten.

- (57) Om mottagaren, enbart på grundval av informationen i intyget om en europeisk utlämnandeorder eller i intyget om en europeisk bevarandeorder, anser att fullföljandet av intyget om en europeisk utlämnandeorder eller intyget om en europeisk bevarandeorder skulle kunna inkräkta på immunitet eller privilegier, eller på regler om fastställande eller begränsning av straffrättsligt ansvar som hänför sig till tryckfrihet eller yttrandefrihet i andra medier, enligt rätten i den verkställande staten, bör mottagaren informera den utfärdande myndigheten och den verkställande myndigheten. När det gäller intyg om en europeisk utlämnandeorder bör den utfärdande myndigheten, om ingen anmälan till den verkställande myndigheten har skett enligt denna förordning, beakta den information som mottagits från mottagaren och, på eget initiativ eller på begäran av den verkställande myndigheten, besluta huruvida den europeiska utlämnandeordern ska återkallas, anpassas eller upprätthållas. Om en anmälan till den verkställande myndigheten har skett enligt denna förordning bör den utfärdande myndigheten beakta den information som mottagits från mottagaren och besluta huruvida den europeiska utlämnandeordern ska återkallas, anpassas eller upprätthållas. Det bör också vara möjligt för den verkställande myndigheten att återropa de vägransgrunder som anges i denna förordning.
- (58) För att göra det möjligt för mottagaren att hantera formella problem med ett intyg om en europeisk utlämnandeorder eller ett intyg om en europeisk bevarandeorder är det nödvändigt att upprätta ett kommunikationsförfarande mellan mottagaren och den utfärdande myndigheten samt, om en anmälan till den verkställande myndigheten har gjorts enligt denna förordning, mellan mottagaren och den verkställande myndigheten, i de fall där intyget om en europeisk utlämnandeorder eller intyget om en europeisk bevarandeorder är ofullständigt, innehåller uppenbara fel eller inte innehåller tillräcklig information för att fullfölja den berörda ordern. Om mottagaren av andra skäl inte tillhandahåller informationen på ett uttömmande sätt eller inom angiven tid, till exempel eftersom den anser att det strider mot en skyldighet enligt rätten i ett tredjeland eller eftersom den anser att den europeiska utlämnandeordern eller den europeiska bevarandeordern inte har utfärdats i enlighet med de villkor som fastställs i denna förordning, bör den informera den utfärdande myndigheten samt, om en anmälan till den verkställande myndigheten gjorts, den verkställande myndigheten och tillhandahålla motiveringar till att intyget om den europeiska utlämnandeordern eller intyget om den europeiska bevarandeordern inte fullföljts inom angiven tid. Kommunikationsförfarandet bör alltså göra det möjligt för den utfärdande myndigheten att korrigera eller ompröva den europeiska utlämnandeordern eller den europeiska bevarandeordern i ett tidigt skede. För att garantera att de begärda uppgifterna finns tillgängliga bör mottagaren bevara dessa uppgifter om den mottagaren kan identifiera dessa uppgifter.
- (59) Mottagaren bör inte vara skyldig att efterleva den europeiska utlämnandeordern eller den europeiska bevarandeordern om det föreligger en faktisk omöjlighet till följd av omständigheter som inte beror på mottagaren eller, om den inte är densamme, tjänsteleverantören vid den tidpunkt då den europeiska utlämnandeordern eller den europeiska bevarandeordern mottogs. En faktisk omöjlighet ska anses föreligga om den person vars uppgifter begärs inte är kund hos tjänsteleverantören eller inte kan identifieras som kund ens efter en framställan om ytterligare information till den utfärdande myndigheten, eller om uppgifterna lagenligt raderades innan ordern mottogs.
- (60) Vid mottagande av ett intyg om en europeisk bevarandeorder bör mottagaren bevara de begärda uppgifterna i högst 60 dagar, såvida inte den utfärdande myndigheten bekräftar att en efterföljande framställan om utlämnande har utfärdats, varvid bevarandet bör fortsätta. Den utfärdande myndigheten bör kunna förlänga bevarandeperioden med ytterligare 30 dagar om det är nödvändigt för att göra det möjligt att utfärda en efterföljande framställan om utlämnande, med hjälp av det formulär som anges i denna förordning. Om den utfärdande myndigheten under tidsperioden för bevarande bekräftar att en efterföljande framställan om utlämnande har utfärdats bör mottagaren bevara uppgifterna så länge som det krävs för att lämna ut uppgifterna när den efterföljande framställan om utlämnande har mottagits. En sådan bekräftelse bör sändas till mottagaren inom den relevanta tidsfristen, på ett av den verkställande statens officiella språk eller på något annat språk som godtas av mottagaren, med hjälp av det formulär som anges i denna förordning. För att förhindra att bevarandet upphör bör det vara tillräckligt att den efterföljande framställan om utlämnande har utfärdats och att bekräftelsen har skickats av den utfärdande myndigheten. Det bör inte vara nödvändigt att fullgöra ytterligare formaliteter som krävs för översändandet, såsom översättning av handlingar, vid den tidpunkten. Om det inte längre är nödvändigt att bevara uppgifterna bör den utfärdande myndigheten informera mottagaren utan onödigt dröjsmål, varvid bevarandeskyldigheten på grundval av den europeiska bevarandeorderns bör upphöra.

- (61) Utan hinder av principen om ömsesidigt förtroende bör det vara möjligt för den verkställande myndigheten att återopa skäl för att vägra en europeisk utlämnandeorder, om en anmälan till den verkställande myndigheten har skett enligt denna förordning, på grundval av den förteckning över vägransgrunder som föreskrivs i denna förordning. Om en anmälan till den verkställande myndigheten, eller verkställigheten, sker i enlighet med denna förordning, kan den verkställande staten föreskriva i nationell rätt att verkställigheten av en europeisk utlämnandeorder skulle kunna kräva att en domstol involveras i förfarandet i den verkställande staten.
- (62) Om den verkställande myndigheten mottar en anmälan om en europeisk utlämnandeorder för att inhämta trafikuppgifter, med undantag för uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren, enligt definitionen i denna förordning, eller för att inhämta innehållsdata, bör den ha rätt att bedöma den information som anges i ordern och, i förekommande fall, vägra ordern om den, på grundval av en obligatorisk och vederbörlig analys av informationen i den ordern och i enlighet med tillämpliga regler i unionens primärrätt, särskilt stadgan, bedömer att en eller flera av de vägransgrunder som föreskrivs i denna förordning kan återopas. Nödvändigheten av att respektera de rättsliga myndigheternas oberoende kräver att dessa myndigheter ges ett visst utrymme för skönsmässig bedömning när de fattar beslut om vägransgrunderna.
- (63) Det bör vara möjligt för den verkställande myndigheten, om den mottar en anmälan enligt denna förordning, att vägra en europeisk utlämnandeorder om de uppgifter som begärs skyddas av immunitet eller privilegier som beviljas enligt den verkställande statens rätt och som förhindrar att den europeiska utlämnandeordern fullföljs eller verkställs, eller de begärda uppgifterna omfattas av reglerna för fastställande eller begränsning av straffrättsligt ansvar som hänför sig till tryckfrihet eller yttrandefrihet i andra medier och som förhindrar att den europeiska utlämnandeordern fullföljs eller verkställs.
- (64) Det bör i undantagsfall vara möjligt för den verkställande myndigheten att vägra en order, om det finns goda skäl att anta, på grundval av precisa och objektiva uppgifter, att fullföljandet av den europeiska utlämnandeordern, mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i ärendet, skulle innebära ett uppenbart åsidosättande av en relevant grundläggande rättighet enligt artikel 6 i EU-fördraget och stadgan. Vid bedömningen av denna vägransgrund, om den verkställande myndigheten förfogar över bevis eller uppgifter, till exempel uppgifter som återfinns i ett motiverat förslag från en tredjedel av medlemsstaterna, Europaparlamentet eller kommissionen som antagits enligt artikel 7.1 i EU-fördraget, som visar att det finns en verklig risk, om ordern fullföljs, för ett allvarligt åsidosättande av den grundläggande rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol enligt artikel 47 i stadgan, på grund av systematiska eller allmänna brister i fråga om domstolsväsendets oavhängighet i den utfärdande staten, bör den verkställande myndigheten i synnerhet göra en konkret, precis prövning av om det med hänsyn till den berörda personens personliga situation samt arten av det brott för vilket det straffrättsliga förfarandet genomförs och de faktiska förhållanden som ligger till grund för ordern, och mot bakgrund av de uppgifter som lämnats av den utfärdande myndigheten, finns välgrundade skäl att anta att det föreligger en verklig risk att en persons rätt till en opartisk domstol åsidosätts.
- (65) Det bör vara möjligt för den verkställande myndigheten att vägra en order ifall fullföljandet av en sådan order skulle strida mot principen *ne bis in idem*.
- (66) Det bör vara möjligt för den verkställande myndigheten, om den mottar en anmälan enligt denna förordning, att vägra en europeisk utlämnandeorder om den gärning för vilken ordern har utfärdats inte utgör ett brott enligt den verkställande statens rätt, såvida det inte gäller ett brott som förtecknas i de brottskategorier som anges i en bilaga till denna förordning, enligt uppgift från den utfärdande myndigheten i intyget om en europeisk utlämnandeorder, om maximistrafteffekten för gärningen i fråga i den utfärdande staten är fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i minst tre år.
- (67) Eftersom information till den person vars uppgifter begärs är en nödvändig förutsättning när det gäller att upprätthålla rätten till skydd av personuppgifter och rätten till försvar, för att få till stånd effektiv granskning och rättslig prövning, i enlighet med artikel 6 i EU-fördraget och stadgan, bör den utfärdande myndigheten utan onödigt dröjsmål informera den person vars uppgifter begärs om utlämnandet av uppgifter på grundval av en europeisk utlämnandeorder. Den utfärdande myndigheten bör dock, i enlighet med nationell rätt, kunna skjuta upp eller begränsa informationen eller underlåta att informera den person vars uppgifter begärs, i den mån och så länge som villkoren i direktiv (EU) 2016/680 är uppfyllda, i vilket fall den utfärdande myndigheten i ärendet bör ange skälen till uppskjutandet, begränsningen eller underlåtelserna och lägga till en kort motivering i intyget om en europeisk utlämnandeorder. Mottagarna och, om de inte är desamma, tjänsteleverantörerna bör vidta de senaste operativa och tekniska åtgärder som krävs för att säkerställa konfidentialiteten, sekretessen och integriteten för intyget om en europeisk utlämnandeorder eller intyget om en europeisk bevarandeorder och för de uppgifter som lämnas ut eller bevaras.

- (68) Det bör vara möjligt för en tjänsteleverantör att begära ersättning för sina kostnader för att svara på en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder från den utfärdande staten, om denna möjlighet föreskrivs i den utfärdande statens nationella rätt för inhemska förelägganden i liknande situationer, i enlighet med den statens nationella rätt. Medlemsstaterna bör informera kommissionen om sina nationella regler för ersättning, och kommissionen bör offentliggöra dem. I denna förordning föreskrivs särskilda regler för ersättning av kostnader i samband med det decentraliserade it-systemet.
- (69) Utan att det påverkar tillämpningen av nationell rätt som föreskriver straffrättsliga påföljder bör medlemsstaterna fastställa regler om sanktionsavgifter som är tillämpliga på överträdelse av denna förordning och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de genomförs. Medlemsstaterna bör säkerställa att sanktionsavgifter enligt deras nationella rätt är effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna bör utan dröjsmål meddela kommissionen dessa regler och åtgärder och utan dröjsmål informera den om eventuella ändringar som berör dem.
- (70) Vid bedömningen av lämpliga sanktionsavgifter i ett enskilt fall bör den behöriga myndigheten beakta alla relevanta omständigheter, såsom överträdelsens art, allvarlighetsgrad och varaktighet, huruvida den begicks uppsåtligt eller genom försummelse, huruvida tjänsteleverantören har hållits ansvarig för liknande tidigare överträdelse och den finansiella styrkan hos den tjänsteleverantör som hålls ansvarig. I undantagsfall kan den bedömningen leda till att den verkställande myndigheten beslutar att avstå från att ålägga sanktionsavgifter. I detta avseende ska särskild hänsyn tas till mikroföretag som underlåter att efterleva en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder i en nödsituation på grund av bristande personalresurser utanför kontorstid, om uppgifterna överförs utan onödigt dröjsmål.
- (71) Utan att det påverkar deras dataskyddsskyldigheter bör tjänsteleverantörer inte hållas ansvariga i medlemsstaterna för olägenheter som orsakas av deras användare eller tredje parter uteslutande till följd av att de i god tro efterlever ett intyg om en europeisk utlämnandeorder eller ett intyg om en europeisk bevarandeorder. Ansvar för att säkerställa att den berörda ordern är laglig, särskilt att den är nödvändig och proportionell, bör ligga hos den utfärdande myndigheten.
- (72) Om mottagaren inte efterlever intyget om en europeisk utlämnandeorder inom tidsfristen eller intyget om en europeisk bevarandeorder utan att ange orsaker som godtas av den utfärdande myndigheten, och, i tillämpliga fall, om den verkställande myndigheten inte har återopat någon av vägransgrunderna enligt denna förordning, bör det vara möjligt för den utfärdande myndigheten att begära att den verkställande myndigheten verkställer den europeiska utlämnandeordern eller den europeiska bevarandeordern. I detta syfte bör den utfärdande myndigheten översända den berörda ordern, den relevanta formulär som föreskrivs i denna förordning ifyllt av mottagaren och alla relevanta handlingar till den verkställande myndigheten. Den utfärdande myndigheten bör översätta den berörda ordern och alla handlingar som ska översändas till ett av de språk som godtas av den verkställande staten och bör informera mottagaren om översändandet. Den staten bör verkställa den berörda ordern i enlighet med sin nationella rätt.
- (73) Verkställighetsförfarandet bör göra det möjligt för mottagaren att återopa skäl mot verkställigheten på grundval av en förteckning över särskilda grunder som anges i denna förordning, inbegripet att den berörda ordern inte har utfärdats eller godkänts av en behörig myndighet enligt denna förordning, eller om ordern inte avser uppgifter som lagrats av tjänsteleverantören eller på dennes vägnar vid tidpunkten för mottagandet av det relevanta intyget. Den verkställande myndigheten bör kunna vägra att erkänna och verkställa en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder på samma grunder och även, i undantagsfall, på grund av ett uppenbart åsidosättande av en relevant grundläggande rättighet enligt artikel 6 i EU-fördraget och stadgan. Den verkställande myndigheten bör samråda med den utfärdande myndigheten innan den beslutar att inte erkänna eller inte verkställa ordern på dessa grunder. Om mottagaren inte fullgör sina skyldigheter enligt en erkänd europeisk utlämnandeorder eller europeisk bevarandeorder vars verkställbarhet har bekräftats av den verkställande myndigheten, bör den myndigheten ålägga en sanktionsavgift. Sanktionsavgiften bör vara proportionella, i synnerhet med tanke på särskilda omständigheter såsom upprepad eller systematisk bristande efterlevnad.
- (74) Efterlevnad av en europeisk utlämnandeorder skulle kunna strida mot en skyldighet enligt ett tredjelands tillämpliga rätt. För att säkerställa samförstånd i fråga om tredjeländers suveräna intressen, skydda den berörda personen och hantera tjänsteleverantörers motstridiga skyldigheter, föreskriver denna förordning en särskild mekanism för rättslig prövning om efterlevnad av en europeisk utlämnandeorder skulle hindra en tjänsteleverantör från att fullgöra rättsliga skyldigheter enligt rätten i ett tredjeland.

- (75) Om en mottagare som anser att en europeisk utlämnandeorder i ett visst fall skulle medföra en överträdelse av en rättslig skyldighet enligt rätten i ett tredjeland bör den informera den utfärdande myndigheten och den verkställande myndigheten om grunderna till att inte fullfölja ordern genom en motiverad invändning med hjälp av det formulär som tillhandahålls i denna förordning. Den utfärdande myndigheten bör ompröva den europeiska utlämnandeordern mot bakgrund av den motiverade invändningen och eventuella synpunkter från den verkställande staten, med beaktande av samma kriterier som behörig domstol i den utfärdande staten skulle tvingas följa. Om den utfärdande myndigheten har för avsikt att upprätthålla ordern bör den begära granskning av behörig domstol i den utfärdande staten, enligt den berörda medlemsstatens anmälan, som bör granska ordern.
- (76) När den behöriga domstolen avgör om det föreligger en motstridig skyldighet i de särskilda omständigheterna i det aktuella ärendet kan den förlita sig på lämplig extern sakkunskap när så behövs, till exempel om tolkningen av rätten i det berörda tredjelandet. I detta syfte skulle den behöriga domstolen till exempel kunna samråda med centralmyndigheten i tredjelandet, med beaktande av direktiv (EU) 2016/680. Den utfärdande staten bör särskilt begära information från den behöriga myndigheten i tredjelandet om konflikten rör grundläggande rättigheter eller andra grundläggande intressen i tredjelandet som rör nationell säkerhet och försvar.
- (77) Sakkunskap om tolkning skulle också kunna tillhandahållas genom expertutlåtanden, om sådana finns tillgängliga. Information och rättspraxis avseende tolkningen av ett tredjlands rätt och om förfaranden för lagvalskonflikter i medlemsstaterna bör göras tillgänglig på en central plattform såsom Sirius-projektet eller det europeiska rättsliga nätverket, för att göra det möjligt att dra nytta av erfarenheter och sakkunskap som samlats in om samma eller liknande frågor. Tillgången till sådan information på en central plattform bör inte förhindra ett förnyat samråd med tredjelandet i tillämpliga fall.
- (78) Vid bedömningen av huruvida motstridiga skyldigheter föreligger bör den behöriga domstolen avgöra om tredjelandets rätt är tillämplig och, om så är fallet, om tredjelandets rätt förhindrar röjande av de berörda uppgifterna. Om den behöriga domstolen anser att tredjelandets rätt förhindrar röjande av de berörda uppgifterna bör den domstolen bedöma huruvida den europeiska utlämnandeordern ska upprätthållas eller upphävas, genom att väga ett antal element som är avsedda att avgöra hur stark anknytningen till endera av de två berörda jurisdiktionerna, intressena av att inhämta respektive förhindra röjandet av uppgifterna samt möjliga konsekvenser för mottagaren eller för tjänsteleverantören om den rättar sig efter ordern. Det bör läggas särskild betydelse och vikt vid skyddet av de grundläggande rättigheterna enligt tredjelandets relevanta rätt och andra grundläggande intressen, såsom tredjelandets nationella säkerhetsintressen och graden av anknytning mellan brottmålet och endera av de två jurisdiktionerna när bedömningen genomförs. Om domstolen beslutar att upphäva ordern bör den informera den utfärdande myndigheten och mottagaren. Om den behöriga myndigheten beslutar att ordern ska upprätthållas bör den informera den utfärdande myndigheten och mottagaren, och den mottagaren bör fullfölja ordern i fråga. Den utfärdande myndigheten bör informera den verkställande myndigheten om resultatet av prövningsförfarandet.
- (79) De villkor som anges i denna förordning för fullföljande av ett intyg om en europeisk utlämnandeorder bör även tillämpas i händelse av motstridiga skyldigheter som följer av ett tredjlands rätt. Under den rättsliga prövningen, i fall där efterlevnaden av en europeisk utlämnandeorder skulle hindra tjänsteleverantörer från att fullgöra en rättslig skyldighet som följer av ett tredjlands rätt, bör därför de uppgifter som begärs i den ordern bevaras. Om den behöriga domstolen efter en rättslig prövning beslutar att upphäva en europeisk utlämnandeorder bör det vara möjligt att utfärda en europeisk bevarandeorder för att göra det möjligt för den utfärdande myndigheten att begära utlämnande av uppgifterna via andra kanaler, såsom ömsesidig rättslig hjälp.
- (80) Det är viktigt att alla personer vars uppgifter begärs inom ramen för brottsutredningar eller straffrättsliga förfaranden har tillgång till ett effektivt rättsmedel i enlighet med artikel 47 i stadgan. I linje med det kravet och utan att det påverkar andra rättsmedel som finns att tillgå enligt nationell rätt bör varje person vars uppgifter har begärts genom en europeisk utlämnandeorder ha rätt till effektiva rättsmedel mot den ordern. Om personen i fråga är en misstänkt eller tilltalad bör vederbörande ha rätt till effektiva rättsmedel under det straffrättsliga förfarande i vilket uppgifterna används som bevis. Rätten till effektiva rättsmedel bör utövas vid en domstol i den utfärdande staten i enlighet med dess nationella rätt och bör inbegripa möjligheten att ifrågasätta åtgärdens lagenlighet, inklusive dess nödvändighet och proportionalitet, utan att det påverkar garantierna för de grundläggande rättigheterna i den verkställande staten, eller andra rättsmedel i enlighet med nationell rätt. Denna förordning bör inte begränsa de möjliga skälen att ifrågasätta lagenligheten av en order. Den rätt till effektiva rättsmedel som föreskrivs i denna förordning bör inte påverka rätten att söka rättsmedel enligt förordning (EU) 2016/679 och direktiv (EU) 2016/680. Information bör ges i god tid om möjligheterna enligt nationell rätt att söka rättsmedel, och det bör säkerställas att de kan utövas på ett effektivt sätt.

- (81) Lämpliga kanaler bör utvecklas för att säkerställa att alla parter på ett effektivt sätt kan samarbeta digitalt genom ett decentraliserat it-system som möjliggör ett snabbt, direkt, interoperabelt, hållbart, tillförlitligt och säkert gränsöverskridande elektroniskt utbyte av ärenderelaterade formulär, uppgifter och tillhörande information.
- (82) För att möjliggöra effektiv och säker skriftlig kommunikation mellan behöriga myndigheter och utsedda verksamhetsställen eller tjänsteleverantörers rättsliga ombud enligt denna förordning bör dessa utsedda verksamhetsställen respektive rättsliga ombud förses med elektroniska medel för åtkomst till de nationella it-system som ingår i det decentraliserade it-systemet och som drivs av medlemsstaterna.
- (83) Det decentraliserade it-systemet bör omfatta medlemsstaternas samt unionsbyråernas och unionsorganens it-system, och interoperabla åtkomstpunkter som dessa it-system är sammankopplade genom. Åtkomstpunkterna i det decentraliserade it-systemet bör baseras på e-Codex-systemet, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/850 ⁽²⁴⁾.
- (84) Tjänsteleverantörer som använder skraddarsydda it-lösningar för utbyte av information och uppgifter som rör framställningar om elektroniska bevis bör förses med automatiserade medel för åtkomst till de decentraliserade it-systemen med hjälp av en gemensam standard för utbyte av uppgifter.
- (85) Som regel bör all skriftlig kommunikation mellan behöriga myndigheter eller mellan behöriga myndigheter och utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud ske via det decentraliserade it-systemet. Det bör vara möjligt att använda alternativa medel endast om det inte är möjligt att använda det decentraliserade it-systemet, till exempel på grund av särskilda kriminaltekniska krav, på grund av att den mängd uppgifter som ska överföras hämmas av begränsningar av den tekniska kapaciteten eller på grund av att ett annat verksamhetsställe, som inte är anslutet till det decentraliserade it-systemet, måste ingå bland mottagarna i en nödsituation. I sådana fall bör överföringen ske på lämpligast möjliga alternativa sätt, med beaktande av behovet att säkerställa ett snabbt, säkert och tillförlitligt informationsutbyte.
- (86) För att säkerställa att det decentraliserade it-systemet innehåller en fullständig förteckning över skriftlig kommunikation enligt denna förordning bör all överföring som sker på alternativa sätt registreras i det decentraliserade it-systemet utan onödigt dröjsmål.
- (87) Användning av mekanismer för att säkerställa äkthet – som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 ⁽²⁵⁾ – bör övervägas.
- (88) Tjänsteleverantörer, särskilt små och medelstora företag, bör inte belastas med oproportionerliga kostnader i förhållande till inrättandet och driften av det decentraliserade it-systemet. Som en del av skapandet, underhållet och utvecklingen av referensprogramvaran bör kommissionen därför också tillhandahålla ett webbaserat gränssnitt som gör det möjligt för tjänsteleverantörer att kommunicera säkert med myndigheterna utan att behöva inrätta en egen särskild infrastruktur för att få åtkomst till det decentraliserade it-systemet.
- (89) Det bör vara möjligt för medlemsstaterna att använda den programvara som utvecklats av kommissionen, närmare bestämt referensprogramvaran, i stället för ett nationellt it-system. Den referensprogramvaran bör baseras på en modulstruktur, vilket innebär att programvaran paketeras och levereras separat från de e-Codex-komponenter som behövs för att ansluta den till det decentraliserade it-systemet. Denna struktur bör göra det möjligt för medlemsstaterna att återanvända eller förbättra respektive befintliga nationella infrastruktur för rättslig kommunikation för gränsöverskridande användning.
- (90) Kommissionen bör ansvara för att skapa, underhålla och utveckla referensprogramvaran. Kommissionen bör utforma, utveckla och underhålla referensprogramvaran i enlighet med de krav och principer för dataskydd som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 ⁽²⁶⁾, förordning (EU) 2016/679 och direktiv (EU) 2016/680, särskilt principerna om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard samt en hög cybersäkerhetsnivå. Det är viktigt att referensprogramvaran även innehåller lämpliga tekniska åtgärder för – och gör det möjligt – att vidta de organisatoriska åtgärder som krävs för att säkerställa en adekvat nivå av säkerhet och interoperabilitet.

⁽²⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/850 av den 30 maj 2022 om ett datoriserat system för gränsöverskridande elektroniskt utbyte av uppgifter på området civil- och straffrättsligt samarbete (e-Codex-systemet) och om ändring av förordning (EU) 2018/1726 (EUT L 150, 1.6.2022, s. 1).

⁽²⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (EUT L 257, 28.8.2014, s. 73).

⁽²⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

- (91) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ⁽²⁷⁾.
- (92) För utbyte av uppgifter som utförs via det decentraliserade it-systemet eller registreras i det decentraliserade it-systemet bör medlemsstaterna kunna samla in statistik för att fullgöra sina övervaknings- och rapporterings-skyldigheter enligt denna förordning via sina nationella portaler.
- (93) För att övervaka denna förordnings utfall, resultat och effekter bör kommissionen offentliggöra en årsrapport om det föregående kalenderåret på grundval av uppgifter som erhållits från medlemsstaterna. För detta ändamål bör medlemsstaterna samla in och förse kommissionen med omfattande statistik om olika aspekter av denna förordning, per typ av uppgifter som begärs, mottagare och huruvida det var en nödsituation eller inte.
- (94) Användningen av redan översatta och standardiserade formulär skulle underlätta samarbetet och informationsutbytet enligt denna förordning och därigenom möjliggöra snabbare och effektivare kommunikation på ett användarvänligt sätt. Sådana formulär skulle minska översättningskostnaderna och bidra till en hög kvalitetsstandard för kommunikation. Svarsformulär skulle likaledes möjliggöra ett standardiserat informationsutbyte, i synnerhet i de fall där tjänsteleverantörerna inte kan tillmötesgå framställan eftersom användarkontot inte existerar eller det inte finns några tillgängliga uppgifter. De formulär som föreskrivs i denna förordning skulle också underlätta insamlingen av statistik.
- (95) I syfte att effektivt hantera eventuella behov av förbättringar när det gäller innehållet i intyg om en europeisk utlämnandeorder och intyg om en europeisk bevarandeorder och de formulär som ska användas för att meddela att det inte är möjligt att fullfölja ett intyg om en europeisk utlämnandeorder eller ett intyg om en europeisk bevarandeorder, i syfte att bekräfta utfärdandet av en framställan om utlämnande till följd av en europeisk bevarandeorder och i syfte att förlänga bevarandet av elektroniska bevis, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) delegeras till kommissionen med avseende på ändringar av de formulär som föreskrivs i denna förordning. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ⁽²⁸⁾. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (96) Denna förordning bör inte påverka unionens eller andra internationella instrument, avtal och överenskommelser avseende bevisinhämtning som omfattas av denna förordnings tillämpningsområde. Medlemsstaternas myndigheter bör välja det verktyg som är bäst lämpat för det aktuella ärendet. I vissa fall kan de föredra att använda unionens och andra internationella instrument, avtal och överenskommelser när de begär flera olika typer av utredningsåtgärder som inte är begränsade till utlämnande av elektroniska bevis från en annan medlemsstat. Medlemsstaterna bör meddela kommissionen senast tre år efter denna förordnings ikraftträdande om de befintliga instrument, avtal och överenskommelser som avses i denna förordning och som de fortsatt kommer att tillämpa. Medlemsstaterna bör också inom tre månader efter att de har undertecknat nya avtal eller överenskommelser som avses i denna förordning meddela kommissionen om detta.
- (97) Med tanke på den tekniska utvecklingen skulle nya former av kommunikationsverktyg kunna användas om några år, eller så skulle det kunna uppstå luckor i tillämpningen av denna förordning. Det är därför viktigt att föreskriva en utvärdering av dess tillämpning.
- (98) Kommissionen bör göra en utvärdering av denna förordning som bör grunda sig på de fem kriterierna effektivitet, ändamålsenlighet, relevans, enhetlighet och mervärde för EU, och den utvärderingen bör ligga till grund för konsekvensbedömningar av eventuella ytterligare åtgärder. Utvärderingsrapporten bör innehålla en bedömning av tillämpningen av denna förordning och av de resultat som har uppnåtts med avseende på dess mål samt en bedömning av denna förordnings inverkan på de grundläggande rättigheterna. Kommissionen bör regelbundet samla in information för utvärderingen av denna förordning.

⁽²⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽²⁸⁾ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (99) Eftersom målet för denna förordning, nämligen att förbättra säkrande och inhämtande av elektroniska bevis över gränserna, på grund av dess gränsöverskridande karaktär inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, utan snarare kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (100) I enlighet med artikel 3 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, har Irland meddelat att det önskar delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning.
- (101) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Danmark.
- (102) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 42.1 i förordning (EU) 2018/1725 och avgav ett yttrande den 6 november 2019 ⁽²⁹⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

INNEHÅLL, TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Innehåll

1. I denna förordning fastställs regler enligt vilka en myndighet i en medlemsstat i straffrättsliga förfaranden får utfärda en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder och därigenom beordra en tjänsteleverantör som erbjuder tjänster i unionen och som har ett verksamhetsställe i en annan medlemsstat, eller, om den inte har något verksamhetsställe, är representerad av ett rättsligt ombud i en annan medlemsstat, att lämna ut eller att bevara elektroniska bevis, oavsett var uppgifterna finns.

Denna förordning påverkar inte de nationella myndigheternas befogenheter att rikta sig till tjänsteleverantörer som har ett verksamhetsställe eller är representerade på deras territorium i syfte att säkerställa att dessa följer nationella åtgärder liknande dem som avses i första stycket.

2. Utfärdande av en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder får också begäras av en misstänkt eller en tilltalad, eller av en försvarare för denna persons räkning, inom ramen för de rättigheter som är tillämpliga på försvaret och i överensstämmelse med nationell straffprocessrätt.

3. Denna förordning får inte medföra någon ändring av skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheter och rättsprinciper som återges i stadgan och i artikel 6 i EU-fördraget, och alla skyldigheter som är tillämpliga på brottsbekämpande myndigheter eller rättsliga myndigheter i detta avseende ska kvarstå opåverkade. Denna förordning ska tillämpas utan att det påverkar tillämpningen av grundläggande principer, särskilt yttrande- och informationsfriheten, inbegripet mediernas frihet och mångfald, respekten för privatlivet och familjelivet, skyddet av personuppgifter och rätten till ett effektivt rättsligt skydd.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Denna förordning är tillämplig på tjänsteleverantörer som erbjuder tjänster i unionen.

2. Europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder får utfärdas endast inom ramen för, och för tillämpning i, straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd i minst fyra månader – till följd av straffrättsliga förfaranden – som inte beslutats genom en dom där personen inte var personligen närvarande vid förhandlingen, i fall där den dömda personen undandragit sig lagföring. Sådana order får också utfärdas i förfaranden som rör brott för vilka en juridisk person skulle kunna ställas till ansvar eller bestraffas i den utfärdande staten.

3. Europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder får utfärdas endast för uppgifter som hänför sig till de tjänster som avses i artikel 3.3 och som erbjuds i unionen.

4. Denna förordning är inte tillämplig på förfaranden som inletts i syfte att ge en annan medlemsstat eller ett tredjeland ömsesidig rättslig hjälp.

⁽²⁹⁾ EUT C 32, 31.1.2020, s. 11.

Artikel 3

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *europaisk utlämnandeorder*: ett beslut som förelägger utlämnande av elektroniska bevis vilket utfärdats eller godkänts av en rättslig myndighet i en medlemsstat i enlighet med artikel 4.1, 4.2, 4.4 och 4.5 och riktas till ett utsett verksamhetsställe eller ett rättsligt ombud för en tjänsteleverantör som erbjuder tjänster i unionen, om det utsedda verksamhetsstället eller det rättsliga ombudet befinner sig i en annan medlemsstat som är bunden av denna förordning.
2. *europaisk bevarandeorder*: ett beslut som förelägger bevarande av elektroniska bevis i avvaktan på en efterföljande framställan om utlämnande, som utfärdas eller godkänns av en rättslig myndighet i en medlemsstat i enlighet med artikel 4.3, 4.4 och 4.5 och riktas till ett utsett verksamhetsställe eller ett rättsligt ombud för en tjänsteleverantör som erbjuder tjänster i unionen, om det utsedda verksamhetsstället eller det rättsliga ombudet befinner sig i en annan medlemsstat som är bunden av denna förordning.
3. *tjänsteleverantör*: en fysisk eller juridisk person som tillhandahåller en eller flera av följande kategorier av tjänster, med undantag för finansiella tjänster som avses i artikel 2.2 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG ⁽³⁰⁾:
 - a) Elektroniska kommunikationstjänster enligt definitionen i artikel 2.4 i direktiv (EU) 2018/1972.
 - b) Tjänster för internetdomännamn och IP-numrering, såsom tjänster för tilldelning av IP-adresser, tjänster för domännamnregister, tjänster för domännamsregistratorer och domännamsrelaterade integritets- och proxytjänster.
 - c) Andra av informationssamhällets tjänster enligt artikel 1.1 b i direktiv (EU) 2015/1535 som
 - i) gör det möjligt för användarna att kommunicera med varandra, eller
 - ii) gör det möjligt att lagra eller på annat sätt behandla uppgifter på uppdrag av de användare till vilka tjänsten tillhandahålls, förutsatt att datalagringen är en väsentlig del av den tjänst som tillhandahålls användaren.
4. *erbjuda tjänster i unionen*:
 - a) att göra det möjligt för fysiska eller juridiska personer i en medlemsstat att använda de tjänster som i punkt 3, och
 - b) att ha en betydande anknytning baserad på specifika faktiska kriterier till den medlemsstat som avses i led a; en sådan betydande anknytning ska anses föreligga om tjänsteleverantören har ett verksamhetsställe i en medlemsstat eller, i avsaknad av ett sådant verksamhetsställe, om det finns ett betydande antal användare i en eller flera medlemsstater eller om verksamheten är inriktad på en eller flera medlemsstater.
5. *verksamhetsställe*: en enhet som de facto utövar en ekonomisk verksamhet under en obegränsad tid genom en stabil infrastruktur varifrån tillhandahållandet av tjänster genomförs eller verksamheten förvaltas.
6. *utsett verksamhetsställe*: ett verksamhetsställe med ställning som juridisk person vilket skriftligen utsetts av en tjänsteleverantör som är etablerad i en medlemsstat, och vilket deltar i ett rättsligt instrument som avses i artikel 1.2 i direktiv (EU) 2023/1544, för de ändamål som avses i artiklarna 1.1 och 3.1 i det direktivet.
7. *rättsligt ombud*: en fysisk eller juridisk person som skriftligen utsetts av en tjänsteleverantör som inte är etablerad i en medlemsstat, och som deltar i ett rättsligt instrument som avses i artikel 1.2 i direktiv (EU) 2023/1544, för de ändamål som avses i artiklarna 1.1 och 3.1 i det direktivet.
8. *elektroniska bevis*: abonnentuppgifter, trafikuppgifter eller innehållsdata som lagras i elektronisk form av en tjänsteleverantör eller på en tjänsteleverantörs vägnar vid tidpunkten för mottagandet av ett intyg om en europeisk utlämnandeorder eller av ett intyg om en europeisk bevarandeorder.

⁽³⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (EUT L 376, 27.12.2006, s. 36).

9. *abbonnentuppgifter*: alla uppgifter som innehas av en tjänsteleverantör och som rör abonnemang på dennes tjänster, och som avser
- a) en abonnents eller kunds identitet, såsom angivet namn, födelsedatum, postadress eller geografisk adress, fakturerings- och betalningsuppgifter, telefonnummer eller e-postadress,
 - b) typen av tjänst och dess varaktighet, inbegripet tekniska data och uppgifter om relaterade tekniska åtgärder eller gränssnitt som använts av eller tillhandahållits abonnenten eller kunden vid tidpunkten för den ursprungliga registreringen eller aktiveringen, samt uppgifter som rör valideringen av tjänsteanvändningen, förutom lösenord eller andra autentiseringsmetoder som används i stället för ett lösenord och som tillhandahålls av användaren eller skapas på dennas begäran.
10. *uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren*: IP-adresser och, vid behov, relevanta källportar och tidsstämpel, dvs. datum och tid, eller tekniska motsvarigheter till dessa identifierare och relaterad information, när brottsbekämpande myndigheter eller rättsliga myndigheter begärt detta med det enda syftet att identifiera användaren i en specifik brottsutredning.
11. *trafikuppgifter*: uppgifter som rör tillhandahållandet av en tjänst som erbjuds av en tjänsteleverantör och vilka tjänar till att ge kontext eller ytterligare information om tjänsten samt som genereras eller behandlas av tjänsteleverantörens informationssystem, till exempel källan till eller destinationen för ett meddelande eller en annan typ av interaktion, var utrustningen är belägen, datum, tid, varaktighet, storlek, rutt, format, vilket protokoll som använts och typen av komprimering samt andra metadata från elektronisk kommunikation och uppgifter, med undantag för abonnentuppgifter, som rör inledande och avslutande av en användares åtkomst till en tjänst, såsom datum och tid för användningen, eller inloggning i och utloggning från tjänsten.
12. *innehållsdata*: alla uppgifter i digital form, till exempel text, röst, video, bilder och ljud, med undantag för abonnentuppgifter och trafikuppgifter.
13. *informationssystem*: informationssystem enligt definitionen i artikel 2 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/40/EU ⁽³¹⁾.
14. *utfärdande stat*: den medlemsstat i vilken den europeiska utlämnandeordern eller den europeiska bevarandeordern utfärdas.
15. *utfärdande myndighet*: den behöriga myndighet i den utfärdande staten som i enlighet med artikel 4 kan utfärda en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder.
16. *verkställande stat*: den medlemsstat i vilken det utsedda verksamhetsstället är etablerat eller det rättsliga ombudet har sin hemvist och till vilken en europeisk utlämnandeorder och ett intyg om en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder och ett intyg om en europeisk bevarandeorder översänds av den utfärdande myndigheten för anmälan eller för verkställighet i enlighet med denna förordning.
17. *verkställande myndighet*: den myndighet i den verkställande staten som i enlighet med den statens nationella rätt är behörig att ta emot en europeisk utlämnandeorder och ett intyg om en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder och ett intyg om en europeisk bevarandeorder som översänds av den utfärdande myndigheten för anmälan eller för verkställighet i enlighet med denna förordning.
18. *nödsituation*: en situation där det råder ett överhängande hot mot en persons liv, fysiska integritet eller säkerhet eller mot en kritisk infrastruktur enligt definitionen i artikel 2 a i direktiv 2008/114/EG, om en driftsstörning vid eller en förstörelse av sådan kritisk infrastruktur skulle leda till en omedelbar fara för en persons liv, fysiska integritet eller säkerhet, inbegripet genom allvarlig skada på tillhandahållandet av basförnödenheter till befolkningen eller på utövandet av statens kärnfunktioner.
19. *personuppgiftsansvarig*: personuppgiftsansvarig enligt definitionen i artikel 4.7 i förordning (EU) 2016/679.
20. *personuppgiftsbiträde*: personuppgiftsbiträde enligt definitionen i artikel 4.8 i förordning (EU) 2016/679.

⁽³¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/40/EU av den 12 augusti 2013 om angrepp mot informationssystem och om ersättande av rådets rambeslut 2005/222/RIF (EUT L 218, 14.8.2013, s. 8).

21. *decentraliserat it-system*: ett nätverk av it-system och interoperabla åtkomstpunkter som drivs under varje medlemsstats, unionsbyrås eller unionsorgans individuella ansvar och förvaltning och möjliggör ett gränsöverskridande utbyte av uppgifter under säkra och tillförlitliga former.

KAPITEL II

EUROPEISK UTLÄMNANDEORDER, EUROPEISK BEVARANDEORDER OCH INTYG

Artikel 4

Utfärdande myndighet

1. En europeisk utlämnandeorder för att inhämta abonnentuppgifter eller inhämta uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren, enligt definitionen i artikel 3.10, får endast utfärdas av
 - a) en domare, en domstol, en undersökningsdomare eller en allmän åklagare som är behörig i det berörda ärendet, eller
 - b) en annan behörig myndighet, enligt den utfärdande statens definition, som i det berörda ärendet agerar i egenskap av utredande myndighet i straffrättsliga förfaranden, med behörighet att besluta om bevisinhämtning i enlighet med nationell rätt; i ett sådant ärende ska den europeiska utlämnandeordern, efter granskning av dess överensstämmelse med villkoren för utfärdande av en europeisk utlämnandeorder enligt denna förordning, godkännas av en domare, domstol, undersökningsdomare eller allmän åklagare i den utfärdande staten.
2. En europeisk utlämnandeorder för att inhämta trafikuppgifter, med undantag för uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren enligt definitionen i artikel 3.10, eller inhämta innehållsdata får endast utfärdas av
 - a) en domare, en domstol eller en undersökningsdomare som är behörig i det berörda ärendet, eller
 - b) en annan behörig myndighet, enligt den utfärdande statens definition, som i det berörda ärendet agerar i egenskap av utredande myndighet i straffrättsliga förfaranden, med behörighet att besluta om bevisinhämtning i enlighet med nationell rätt; i ett sådant ärende ska den europeiska bevarandeordern, efter granskning av dess överensstämmelse med villkoren för utfärdande av en europeisk bevarandeorder enligt denna förordning, godkännas av en domare, en domstol eller en undersökningsdomare i den utfärdande staten.
3. En europeisk bevarandeorder avseende alla slags uppgiftskategorier får endast utfärdas av
 - a) en domare, en domstol, en undersökningsdomare eller en allmän åklagare som är behörig i det berörda ärendet, eller
 - b) en annan behörig myndighet, enligt den utfärdande statens definition, som i det berörda ärendet agerar i egenskap av utredande myndighet i straffrättsliga förfaranden, med behörighet att besluta om bevisinhämtning i enlighet med nationell rätt; i ett sådant ärende ska den europeiska bevarandeordern, efter granskning av dess överensstämmelse med villkoren för utfärdande av en europeisk bevarandeorder enligt denna förordning, godkännas av en domare, domstol, undersökningsdomare eller allmän åklagare i den utfärdande staten.
4. Om en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder har godkänts av en rättslig myndighet enligt punkt 1 b, 2 b eller 3 b får den myndigheten också betraktas som en utfärdande myndighet för översändandet av intyget om en europeisk utlämnandeorder och intyget om en europeisk bevarandeorder.
5. I en vederbörligen fastställd nödsituation enligt definitionen i artikel 3.18 får de behöriga myndigheter som avses i punkterna 1 b och 3 b i den här artikeln undantagsvis utfärda en europeisk utlämnandeorder för abonnentuppgifter eller för uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren enligt definitionen i artikel 3.10, eller en europeisk bevarandeorder, utan förhandsgodkännande av den berörda ordern, om godkännandet inte kan erhållas i tid och om dessa myndigheter skulle kunna utfärda en order i ett liknande inhemskt ärende utan förhandsgodkännande. Den utfärdande myndigheten ska utan onödigt dröjsmål, inom 48 timmar, begära efterhandsgodkännande av ordern i fråga. Om ett sådant efterhandsgodkännande av den berörda ordern inte ges ska den utfärdande myndigheten omedelbart återkalla ordern och radera eller på annat sätt begränsa användningen av alla uppgifter som inhämtats.
6. Varje medlemsstat får utse en eller flera centralmyndigheter som ska ansvara för det administrativa översändandet av intyg om europeiska utlämnandeorder och intyg om europeiska bevarandeorder, europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder, för mottagande av uppgifter och anmälningar samt för översändande av annan officiell kommunikation avseende sådana intyg eller order.

Artikel 5

Villkor för utfärdande av en europeisk utlämnandeorder

1. En utfärdande myndighet får utfärda en europeisk utlämnandeorder endast om de villkor som anges i denna artikel är uppfyllda.
2. En europeisk utlämnandeorder ska vara nödvändig och proportionell med avseende på de förfaranden som avses i artikel 2.3, med beaktande av den misstänktes eller tilltalades rättigheter, och får utfärdas endast om en liknande order skulle ha kunnat utfärdas på samma villkor i ett liknande inhemskt ärende.
3. En europeisk utlämnandeorder för att inhämta abonnentuppgifter eller för att inhämta uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren enligt definitionen i artikel 3.10 får utfärdas för alla brott och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd i minst fyra månader – till följd av straffrättsliga förfaranden – som inte beslutats genom en dom där personen inte var personligen närvarande vid förhandlingen, i fall där den dömda personen undandragit sig lagföring.
4. En europeisk utlämnandeorder för att inhämta trafikuppgifter, med undantag för uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren enligt definitionen i artikel 3.10 i denna förordning, eller inhämta innehållsdata får utfärdas endast
 - a) för brott för vilka maximistraffet i den utfärdande staten är fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i minst tre år, eller
 - b) för följande brott, om de helt eller delvis begås med hjälp av ett informationssystem:
 - i) brott enligt definitionerna i artiklarna 3–8 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/713 ⁽³²⁾,
 - ii) brott enligt definitionerna i artiklarna 3–7 i direktiv 2011/93/EU,
 - iii) brott enligt definitionerna i artiklarna 3–8 i direktiv 2013/40/EU,
 - c) för brott enligt definitionerna i artiklarna 3–12 och 14 i direktiv (EU) 2017/541,
 - d) för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd i minst fyra månader – till följd av straffrättsliga förfaranden – som inte beslutats genom en dom där personen inte var personligen närvarande vid förhandlingen, i fall där den dömda personen undandragit sig lagföring, för brott som avses i leden a, b och c i denna punkt.
5. En europeisk utlämnandeorder ska innehålla följande information:
 - a) Den utfärdande myndigheten och i förekommande fall den godkännande myndigheten.
 - b) Den europeiska utlämnandeorderns mottagare i den mening som avses i artikel 7.
 - c) Användaren, förutom när det enda syftet med ordern är att identifiera användaren, eller någon annan unik identifierare såsom användarnamn, inloggnings-ID eller kontobeteckning för att fastställa de uppgifter som begärs.
 - d) Kategorin för de uppgifter som begärs enligt definitionerna i artikel 3.9–3.12.
 - e) Om tillämpligt, tidsintervallet för de uppgifter för vilka utlämnande begärs.
 - f) De tillämpliga bestämmelserna i den utfärdande statens straffrätt.
 - g) I nödsituationer enligt definitionen i artikel 3.18, vederbörligen motiverade orsaker till respektive nödfall.
 - h) I ärenden där den europeiska utlämnandeordern är direkt riktad till den tjänsteleverantör som lagrar eller på annat sätt behandlar uppgifterna på den personuppgiftsansvariges vägnar, en bekräftelse på att villkoren i punkt 6 i denna artikel är uppfyllda.
 - i) Skälen till att fastställa att den europeiska utlämnandeordern uppfyller villkoren för att vara nödvändig och proportionell enligt punkt 2 i denna artikel.
 - j) En kortfattad beskrivning av ärendet.

⁽³²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/713 av den 17 april 2019 om bekämpande av bedrägeri och förfalskning som rör andra betalningsmedel än kontanter och om ersättande av rådets rambeslut 2001/413/RIF (EUT L 123, 10.5.2019, s. 18).

6. En europeisk utlämnandeorder ska riktas till den tjänsteleverantör som agerar som personuppgiftsansvarig i enlighet med förordning (EU) 2016/679.

Undantagsvis får den europeiska utlämnandeordern riktas direkt till den tjänsteleverantör som lagrar eller på annat sätt behandlar uppgifterna på den personuppgiftsansvariges vägnar, om

- a) den personuppgiftsansvarige inte kan identifieras trots att rimliga ansträngningar gjorts från den utfärdande myndighetens sida, eller
- b) det kan vara till skada för utredningen att rikta sig till den personuppgiftsansvarige.

7. I enlighet med förordning (EU) 2016/679 ska det personuppgiftsbiträde som lagrar eller på annat sätt behandlar uppgifterna på den personuppgiftsansvariges vägnar informera den personuppgiftsansvarige om utlämnandet av uppgifterna, såvida inte den utfärdande myndigheten har begärt att tjänsteleverantören ska avstå från att informera den personuppgiftsansvarige, under så lång tid som det är nödvändigt och proportionellt, för att inte hindra de straffrättsliga förfarandena i fråga. I sådant fall ska den utfärdande myndigheten i ärendet ange skälen till fördröjningen med att informera den personuppgiftsansvarige. En kort motivering ska också läggas till i intyget om en europeisk utlämnandeorder.

8. Om uppgifterna lagras eller på annat sätt behandlas som en del av en infrastruktur som en tjänsteleverantör tillhandahåller en offentlig myndighet får en europeisk utlämnandeorder utfärdas endast om den offentliga myndighet för vilken uppgifterna lagras eller på annat sätt behandlas är belägen i den utfärdande staten.

9. I fall där uppgifter som omfattas av sekretess eller tystnadsplikt enligt den utfärdande statens rätt lagras eller på annat sätt behandlas av en tjänsteleverantör som en del av en infrastruktur som tillhandahålls yrkesutövare som omfattas av sekretess eller tystnadsplikt inom ramen för deras verksamhet, får en europeisk utlämnandeorder för att inhämta trafikuppgifter, med undantag för uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren enligt definitionen i artikel 3.10, eller för att inhämta innehållsdata utfärdas endast

- a) om den yrkesutövare som omfattas av sekretess eller tystnadsplikt är bosatt i den utfärdande staten,
- b) om det kan vara till skada för utredningen att rikta sig till den yrkesutövare som omfattas av sekretess eller tystnadsplikt, eller
- c) om undantag gjorts från sekretessen eller tystnadsplikten i enlighet med tillämplig rätt.

10. Om den utfärdande myndigheten har skäl att anta att de trafikuppgifter, med undantag för uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren enligt definitionen i artikel 3.10, eller de innehållsdata som begärts genom den europeiska utlämnandeordern skyddas av immunitet eller privilegier som beviljas enligt den verkställande statens rätt, eller att dessa uppgifter omfattas av den statens regler om fastställande och begränsning av straffrättsligt ansvar som hänför sig till tryckfrihet eller yttrandefrihet i andra medier, får den utfärdande myndigheten söka klargöranden före utfärdandet av den europeiska utlämnandeordern, inbegripet genom att samråda med de behöriga myndigheterna i den verkställande staten, antingen direkt eller via Eurojust eller det europeiska rättsliga nätverket.

Den utfärdande myndigheten får inte utfärda en europeisk utlämnandeorder om den anser att de begärda trafikuppgifterna, med undantag för uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren enligt definitionen i artikel 3.10, eller innehållsdata skyddas av immunitet eller privilegier som beviljas enligt den verkställande statens rätt, eller att dessa uppgifter omfattas av den statens regler om fastställande och begränsning av straffrättsligt ansvar som hänför sig till tryckfrihet eller yttrandefrihet i andra medier.

Artikel 6

Villkor för utfärdande av en europeisk bevarandeorder

1. En utfärdande myndighet får utfärda en europeisk bevarandeorder endast om de villkor som anges i denna artikel är uppfyllda. Artikel 5.8 ska gälla i tillämpliga delar.

2. En europeisk bevarandeorder ska vara nödvändig och proportionell för ändamålet att förhindra avlägsnande, radering eller ändring av uppgifter i avvaktan på en efterföljande framställan om utlämnande av dessa uppgifter via ömsesidig rättslig hjälp, en europeisk utredningsorder eller en europeisk utlämnandeorder, med beaktande av den misstänkta eller tilltalade personens rättigheter.

3. En europeisk bevarandeorder får utfärdas för alla brott, om den skulle kunna ha utfärdats på samma villkor i ett liknande inhemskt ärende, och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd i minst fyra månader – till följd av straffrättsliga förfaranden – som inte beslutats genom en dom där personen inte var personligen närvarande vid förhandlingen, i fall där den dömda personen undandragit sig lagföring.

4. En europeisk bevarandeorder ska innehålla följande information:
 - a) Den utfärdande myndigheten och i förekommande fall den godkännande myndigheten.
 - b) Den europeiska bevarandeorderns mottagare i den mening som avses i artikel 7.
 - c) Användaren, förutom när det enda syftet med ordern är att identifiera användaren, eller någon annan unik identifierare såsom användarnamn, inloggnings-ID eller kontobeteckning för att fastställa de uppgifter för vilka bevarande begärs.
 - d) Kategorin för de uppgifter som begärs enligt definitionerna i artikel 3.9–3.12.
 - e) Om tillämpligt, tidsintervallet för de uppgifter för vilka bevarande begärs.
 - f) De tillämpliga bestämmelserna i den utfärdande statens straffrätt.
 - g) Skälen till att fastställa att den europeiska bevarandeordern uppfyller villkoren för att vara nödvändig och proportionell enligt punkt 2 i denna artikel.

Artikel 7

Mottagare av europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder

1. Europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder ska ställas direkt till ett utsett verksamhetsställe eller till ett rättsligt ombud för den berörda tjänsteleverantören.
2. I nödsituationer enligt definitionen i artikel 3.18, där det utsedda verksamhetsstället eller det rättsliga ombudet för en tjänsteleverantör inte reagerar på ett intyg om en europeisk utlämnandeorder eller ett intyg om en europeisk bevarandeorder inom tidsfristerna, får intyget om en europeisk utlämnandeorder respektive intyget om en europeisk bevarandeorder undantagsvis ställas till något annat av tjänsteleverantörens verksamhetsställen eller rättsliga ombud i unionen.

Artikel 8

Anmälan till den verkställande myndigheten

1. Om en europeisk utlämnandeorder utfärdas i syfte att inhämta trafikuppgifter, med undantag för uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren enligt definitionen i artikel 3.10, eller i syfte att inhämta innehållsdata, ska den utfärdande myndigheten anmäla detta till den verkställande myndigheten genom att översända intyget om en europeisk utlämnandeorder till den myndigheten samtidigt som den översänder intyget om en europeisk utlämnandeorder till mottagaren i enlighet med artikel 9.1 och 9.2.
2. Punkt 1 ska inte tillämpas om den utfärdande myndigheten vid tidpunkten för utfärdandet av ordern har rimliga skäl att anta att
 - a) brottet har begåtts, är på väg att begås eller sannolikt kommer att begås i den utfärdande staten, och
 - b) den person vars uppgifter begärs är bosatt i den utfärdande staten.
3. När den utfärdande myndigheten översänder intyget om en europeisk utlämnandeorder enligt punkt 1 i denna artikel till den verkställande myndigheten ska den, när så är lämpligt, inkludera all ytterligare information som kan behövas för att bedöma möjligheten att åberopa en vägransgrund i enlighet med artikel 12.
4. Den anmälan till den verkställande myndigheten som avses i punkt 1 i denna artikel ska ha suspensiv verkan på mottagarens skyldigheter enligt artikel 10.2, utom i nödsituationer enligt definitionen i artikel 3.18.

Artikel 9

Intyg om en europeisk utlämnandeorder och intyg om en europeisk bevarandeorder

1. En europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder ska översändas till mottagaren i enlighet med artikel 7, genom ett intyg om en europeisk utlämnandeorder eller genom ett intyg om en europeisk bevarandeorder.

Den utfärdande myndigheten eller i tillämpliga fall, den godkännande myndigheten ska fylla i intyget i bilaga I eller intyget i bilaga II, underteckna det och intyga att dess innehåll är riktigt och korrekt.

2. Ett intyg om en europeisk utlämnandeorder ska innehålla den information som anges i artikel 5.5 a–h, inklusive tillräcklig information för att göra det möjligt för mottagaren att identifiera och vid behov kontakta den utfärdande myndigheten och den verkställande myndigheten.

Om en anmälan till den verkställande myndigheten krävs enligt artikel 8 ska det intyg om en europeisk utlämnandeorder som översänts till den myndigheten innehålla den information som anges i artikel 5.5 a–j.

3. Ett intyg om en europeisk bevarandeorder ska innehålla den information som anges i artikel 6.4 a–f, inklusive tillräcklig information för att göra det möjligt för mottagaren att identifiera och kontakta den utfärdande myndigheten.

4. Om det behövs ska intyget om en europeisk utlämnandeorder eller intyget om en europeisk bevarandeorder översättas till ett av unionens officiella språk som godtas av mottagaren enligt vad som föreskrivs i artikel 4 i direktiv (EU) 2023/1544. Om inget språk har angetts av tjänsteleverantören ska intyget om en europeisk utlämnandeorder eller intyget om en europeisk bevarandeorder översättas till ett officiellt språk i den medlemsstat där det utsedda verkställande stället eller det rättsliga ombudet för tjänsteleverantören befinner sig.

Om en anmälan till den verkställande myndigheten krävs enligt artikel 8 ska det intyg om en europeisk utlämnandeorder som ska översändas till den myndigheten översättas till ett officiellt språk i den verkställande staten eller till ett annat av unionens officiella språk som godtas av den staten.

Artikel 10

Fullföljande av ett intyg om en europeisk utlämnandeorder

1. Vid mottagande av ett intyg om en europeisk utlämnandeorder ska mottagaren agera skyndsamt för att bevara de uppgifter som begärs i intyget om en europeisk utlämnandeorder.

2. Om en anmälan till den verkställande myndigheten krävs enligt artikel 8 och den myndigheten inte har åberopat någon vägransgrund i enlighet med artikel 12 inom tio dagar efter mottagandet av intyget om en europeisk utlämnandeorder, ska mottagaren säkerställa att de begärda uppgifterna översänds direkt till den utfärdande myndigheten eller de i intyget angivna brottsbekämpande myndigheterna vid utgången av den tiodagarsperioden. Om den verkställande myndigheten redan före utgången av tiodagarsperioden bekräftar för den utfärdande myndigheten och mottagaren att den inte kommer att åberopa någon vägransgrund, ska mottagaren agera så snart som möjligt efter att ha mottagit en sådan bekräftelse och senast vid utgången av tiodagarsperioden.

3. Om en anmälan till den verkställande myndigheten inte krävs enligt artikel 8 ska mottagaren vid mottagandet av intyget om en europeisk utlämnandeorder säkerställa att de begärda uppgifterna översänds direkt till den utfärdande myndigheten eller de i intyget angivna brottsbekämpande myndigheterna om en europeisk utlämnandeorder senast tio dagar efter mottagandet av intyget.

4. I nödsituationer ska mottagaren översända de begärda uppgifterna utan onödigt dröjsmål, inom åtta timmar efter mottagandet av intyget om en europeisk utlämnandeorder. Om en anmälan till den verkställande myndigheten krävs enligt artikel 8 får den verkställande myndigheten, om den beslutar att åberopa en vägransgrund i enlighet med artikel 12.1, utan dröjsmål och inom 96 timmar efter mottagandet av anmälan, meddela den utfärdande myndigheten och mottagaren om att den invänder mot användningen av uppgifterna eller att uppgifterna får användas endast på villkor som den ska ange. Om en vägransgrund åberopas av den verkställande myndigheten, och om uppgifterna redan har översänts av mottagaren till den utfärdande myndigheten, ska den utfärdande myndigheten radera eller på annat sätt begränsa användningen av uppgifterna, eller – om den verkställande myndigheten har angett villkor – ska den utfärdande myndigheten uppfylla villkoren i fråga vid användningen av uppgifterna.

5. Om mottagaren, enbart på grundval av informationen i intyget om en europeisk utlämnandeorder, anser att fullföljandet av intyget om en europeisk utlämnandeorder skulle kunna inkräkta på immunitet eller privilegier, eller på regler om fastställande eller begränsning av straffrättsligt ansvar som hänför sig till tryckfrihet eller yttrandefrihet i andra medier enligt den verkställande statens rätt, ska mottagaren informera den utfärdande myndigheten och den verkställande myndigheten med hjälp av formuläret i bilaga III.

Om ingen anmälan till den verkställande myndigheten har skett enligt artikel 8 ska den utfärdande myndigheten beakta den information som avses i första stycket i denna punkt och ska, på eget initiativ eller på begäran av den verkställande myndigheten, besluta huruvida den europeiska utlämnandeordern ska återkallas, anpassas eller upprätthållas.

Om en anmälan till den verkställande myndigheten har skett enligt artikel 8 ska den utfärdande myndigheten beakta den information som avses i första stycket i denna punkt och besluta huruvida den europeiska utlämnandeordern ska återkallas, anpassas eller upprätthållas. Den verkställande myndigheten får besluta att åberopa de vägransgrunder som anges i artikel 12.

6. Om mottagaren inte kan fullgöra sin skyldighet att lämna ut de begärda uppgifterna eftersom intyget om en europeisk utlämnandeorder är ofullständigt, innehåller uppenbara fel eller saknar information som krävs för att verkställa intyget, ska mottagaren utan onödigt dröjsmål informera den utfärdande myndigheten och, om en anmälan till den verkställande myndigheten har skett enligt artikel 8, den verkställande myndighet som anges i intyget och be om förtydligande, med hjälp av formuläret i bilaga III. Samtidigt ska mottagaren informera den utfärdande myndigheten om huruvida det var möjligt att identifiera de begärda uppgifterna och bevara dessa uppgifter enligt punkt 9 i den här artikeln.

Den utfärdande myndigheten ska reagera skyndsamt och senast fem dagar efter mottagandet av formuläret. Mottagaren ska säkerställa att den kan få de förtydliganden eller rättelser från den utfärdande myndigheten som behövs för att mottagaren ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt punkterna 1–4. De skyldigheter som anges i punkterna 1–4 ska inte tillämpas förrän den utfärdande myndigheten eller den verkställande myndigheten tillhandahåller ett sådant förtydligande eller en sådan rättelse.

7. Om mottagaren inte kan fullgöra sin skyldighet att lämna ut de begärda uppgifterna på grund av en faktisk omöjlighet till följd av omständigheter som inte beror på mottagaren, ska mottagaren utan onödigt dröjsmål informera den utfärdande myndigheten och, om en anmälan till den verkställande myndigheten har skett enligt artikel 8, den verkställande myndighet som anges i intyget, med en förklaring av orsakerna till den faktiska omöjligheten, med hjälp av formuläret i bilaga III. Om den utfärdande myndigheten bedömer att en sådan faktisk omöjlighet föreligger ska den informera mottagaren och, om en anmälan till den verkställande myndigheten har skett enligt artikel 8, den verkställande myndigheten om att intyget inte längre behöver fullföljas.

8. I samtliga fall där mottagaren inte tillhandahåller de begärda uppgifterna, inte tillhandahåller de begärda uppgifterna i deras helhet eller inte tillhandahåller de begärda uppgifterna inom den angivna tidsfristen, av andra orsaker än de som avses i punkterna 5, 6 och 7 i denna artikel, ska mottagaren, utan onödigt dröjsmål och inom de tidsfrister som anges i punkterna 2, 3 och 4 i denna artikel, informera den utfärdande myndigheten och, om en anmälan till den verkställande myndigheten har skett enligt artikel 8, den verkställande myndighet som anges i intyget om dessa orsaker, med hjälp av formuläret i bilaga III. Den utfärdande myndigheten ska ompröva den europeiska utlämnandeordern mot bakgrund av den information som mottagaren har tillhandahållit och, vid behov, ange en ny tidsfrist inom vilken mottagaren ska lämna ut uppgifterna.

9. Uppgifterna ska i möjligaste mån bevaras tills de lämnas ut, oavsett om utlämnandet i slutändan begärs på grundval av en förtydligad europeisk utlämnandeorder och dess intyg eller via andra kanaler, såsom ömsesidig rättslig hjälp, eller tills den europeiska utlämnandeordern återkallas.

Om utlämnandet av uppgifter och deras bevarande inte längre är nödvändigt ska den utfärdande myndigheten och, i tillämpliga fall enligt artikel 16.8, den verkställande myndigheten informera mottagaren utan onödigt dröjsmål.

Artikel 11

Fullföljande av ett intyg om en europeisk bevarandeorder

1. Vid mottagande av ett intyg om en europeisk bevarandeorder ska mottagaren utan onödigt dröjsmål bevara de begärda uppgifterna. Skyldigheten att bevara uppgifterna ska upphöra efter 60 dagar, såvida inte den utfärdande myndigheten, med hjälp av formuläret i bilaga V, bekräftar att en efterföljande framställan om utlämnande har utfärdats. Under denna 60-dagarsperiod får den utfärdande myndigheten, med hjälp av formuläret i bilaga VI, förlänga varaktigheten för skyldigheten att bevara uppgifterna med ytterligare 30 dagar, om det är nödvändigt för att en efterföljande framställan om utlämnande ska kunna utfärdas.

2. Om den utfärdande myndigheten under den tidsperiod för bevarande som fastställs i punkt 1 bekräftar att en efterföljande framställan om utlämnande har utfärdats ska mottagaren bevara uppgifterna så länge som krävs för att lämna ut uppgifterna när framställan om utlämnande mottas.

3. Om det inte längre är nödvändigt att bevara uppgifterna ska den utfärdande myndigheten informera mottagaren utan onödigt dröjsmål, varvid bevarandeskyldigheten på grundval av den europeiska bevarandeordern i fråga ska upphöra.

4. Om mottagaren, enbart på grundval av informationen i intyget om en europeisk bevarandeorder, anser att fullföljandet av intyget om en europeisk bevarandeorder skulle kunna inkräkta på immunitet eller privilegier, eller på regler om fastställande eller begränsning av straffrättsligt ansvar som hänför sig till tryckfrihet eller yttrandefrihet i andra medier enligt den verkställande statens rätt, ska mottagaren informera den utfärdande myndigheten och den verkställande myndigheten med hjälp av formuläret i bilaga III.

Den utfärdande myndigheten ska beakta den information som avses i första stycket och ska, på eget initiativ eller på begäran av den verkställande myndigheten, besluta huruvida den europeiska bevarandeordern ska återkallas, anpassas eller upprätthållas.

5. Om mottagaren inte kan fullgöra sin skyldighet att bevara de begärda uppgifterna eftersom intyget om en europeisk bevarandeorder är ofullständigt, innehåller uppenbara fel eller saknar information som krävs för att fullfölja intyget, ska mottagaren utan onödigt dröjsmål informera den utfärdande myndighet som anges i intyget och be om förtydligande, med hjälp av formuläret i bilaga III.

Den utfärdande myndigheten ska reagera skyndsamt och senast fem dagar efter mottagandet av formuläret. Mottagaren ska säkerställa att den kan få de förtydliganden eller rättelser från den utfärdande myndigheten som behövs för att mottagaren ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt punkterna 1, 2, och 3. Om den utfärdande myndigheten inte reagerar inom femdagsperioden ska tjänsteleverantören undantas från skyldigheterna enligt punkterna 1 och 2.

6. Om mottagaren inte kan fullgöra sin skyldighet att bevara de begärda uppgifterna på grund av en faktisk omöjlighet till följd av omständigheter som inte beror på mottagaren, ska mottagaren utan onödigt dröjsmål informera den utfärdande myndighet som anges i intyget, med en förklaring av orsakerna till den faktiska omöjligheten, med hjälp av formuläret i bilaga III. Om den utfärdande myndigheten bedömer att en sådan omöjlighet föreligger ska den informera mottagaren om att intyget inte längre behöver fullföljas.

7. I samtliga fall där mottagaren inte bevarar de begärda uppgifterna av andra orsaker än de som avses i punkterna 4, 5 och 6 ska mottagaren utan onödigt dröjsmål informera den utfärdande myndigheten om dessa orsaker, med hjälp av formuläret i bilaga III. Den utfärdande myndigheten ska ompröva den europeiska bevarandeordern mot bakgrund av de motiveringar som mottagaren har tillhandahållit.

Artikel 12

Vägransgrunder för europeiska utlämnandeorder

1. Om den utfärdande myndigheten har gjort en anmälan till den verkställande myndigheten enligt artikel 8, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 1.3, ska den verkställande myndigheten så snart som möjligt och senast tio dagar efter mottagandet av anmälan eller, i nödsituationer, senast 96 timmar efter mottagandet, bedöma den information som anges i ordern och vid behov återropa en eller flera av följande vägransgrunder:

- a) De begärda uppgifterna skyddas av immunitet eller privilegier som beviljas enligt den verkställande statens rätt och som hindrar ordern från att fullföljas eller verkställas, eller de begärda uppgifterna omfattas av regler om fastställande eller begränsning av straffrättsligt ansvar som hänför sig till tryckfrihet eller yttrandefrihet i andra medier och som hindrar ordern från att fullföljas eller verkställas.
- b) Det finns, i undantagsfall och på grundval av precisa och objektiva uppgifter, grundad anledning att anta att fullföljandet av ordern, mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i ärendet, skulle innebära ett uppenbart åsidosättande av en relevant grundläggande rättighet enligt artikel 6 i EU-fördraget och stadgan.
- c) Fullföljandet av ordern skulle strida mot principen *ne bis in idem*.
- d) Det handlande för vilken ordern har utfärdats utgör inte ett brott enligt den verkställande statens rätt, såvida det inte gäller ett brott som förtecknas i de brottskategorier som anges i bilaga IV, enligt uppgift från den utfärdande myndigheten i intyget om en europeisk utlämnandeorder, om maximistraffet för brottet i fråga i den utfärdande staten är fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd i minst tre år.

2. Om den verkställande myndigheten återoppar en vägransgrund enligt punkt 1 ska den informera mottagaren och den utfärdande myndigheten. Mottagaren ska stoppa fullföljandet av den europeiska utlämnandeordern och inte överföra uppgifterna, och den utfärdande myndigheten ska återkalla ordern.

3. Innan beslut fattas om att återropa en vägransgrund ska den verkställande myndighet som mottagit anmälan enligt artikel 8 på lämpligt sätt kontakta den utfärdande myndigheten för att diskutera lämpliga åtgärder. På grundval av detta får den utfärdande myndigheten besluta att anpassa eller återkalla den europeiska utlämnandeordern. Om ingen lösning nås efter sådana diskussioner får den verkställande myndighet som mottagit anmälan enligt artikel 8 besluta att återropa vägransgrunder av den europeiska utlämnandeordern och informera den utfärdande myndigheten och mottagaren om detta.

4. Om den verkställande myndigheten beslutar att återropa vägransgrunder enligt punkt 1 får den ange om den motsätter sig överföring av samtliga uppgifter som begärs i den europeiska utlämnandeordern eller om uppgifterna bara delvis får överföras eller användas på villkor som anges av den verkställande myndigheten.

5. Om en myndighet i den verkställande staten har behörighet att upphäva immunitet eller privilegier enligt punkt 1 a i denna artikel får den utfärdande myndigheten begära att den verkställande myndighet som mottagit anmälan enligt artikel 8 kontaktar den myndigheten i den verkställande staten och begär att den utan dröjsmål utövar den behörigheten. Om en myndighet i en annan medlemsstat eller ett tredjeland eller en internationell organisation har behörighet att upphäva immuniteten eller privilegierna i fråga får den utfärdande myndigheten begära att den berörda myndigheten utövar den behörigheten.

Artikel 13

Användarinformation och sekretess

1. Den utfärdande myndigheten ska utan onödigt dröjsmål informera den person vars uppgifter begärs genom en europeisk utlämnandeorder om utlämnandet av uppgifter.
2. Den utfärdande myndigheten får i enlighet med den utfärdande statens nationella rätt skjuta upp, eller begränsa informationen till, eller underlåta att informera, den person vars uppgifter begärs, i den mån och så länge som villkoren i artikel 13.3 i direktiv (EU) 2016/680 är uppfyllda, i vilket fall den utfärdande myndigheten i ärendet ska ange skälen till uppskjutandet, begränsningen eller underlåtelsen. En kort motivering ska också läggas till i intyget om en europeisk utlämnandeorder.
3. När den utfärdande myndigheten informerar den person vars uppgifter begärs enligt punkt 1 i denna artikel ska den inkludera information om tillgängliga rättsmedel enligt artikel 18.
4. Mottagarna och, om de inte är desamma, tjänsteleverantörerna ska vidta de senaste operativa och tekniska åtgärder som krävs för att säkerställa konfidentialiteten, sekretessen och integriteten för intyget om en europeisk utlämnandeorder eller intyget om en europeisk bevarandeorder och för de uppgifter som lämnas ut eller bevaras.

Artikel 14

Ersättning för kostnader

1. Tjänsteleverantören får kräva ersättning för sina kostnader från den utfärdande staten, om denna möjlighet föreskrivs i den utfärdande statens nationella rätt för inhemska förelägganden i liknande situationer, i enlighet med den statens nationella rätt. Medlemsstaterna ska informera kommissionen om sina nationella regler för ersättning, och kommissionen ska offentliggöra dessa.
2. Denna artikel är inte tillämplig på ersättning av kostnader för det decentraliserade it-system som avses i artikel 25.

KAPITEL III

SANKTIONER OCH VERKSTÄLLIGHET

Artikel 15

Sanktioner

1. Utan att det påverkar tillämpningen av nationell rätt som föreskriver straffrättsliga påföljder ska medlemsstaterna fastställa regler om sanktionsavgifter som är tillämpliga på överträdelse av artiklarna 10, 11 och 13.4, i enlighet med artikel 16.10, och ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de genomförs. Sanktionsavgifterna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska säkerställa att sanktionsavgifter på upp till 2 % av tjänsteleverantörens totala globala årsomsättning föregående räkenskapsår kan åläggas. Medlemsstaterna ska till kommissionen anmäla dessa regler och åtgärder utan dröjsmål samt utan dröjsmål eventuella ändringar som berör dem.
2. Utan att det påverkar deras dataskyddsskyldigheter ska tjänsteleverantörer inte hållas ansvariga i medlemsstaterna för olägenheter som orsakas deras användare eller tredje parter uteslutande till följd av att de i god tro rättar sig efter ett intyg om en europeisk utlämnandeorder eller ett intyg om en europeisk bevarandeorder.

Artikel 16

Verkställighetsförfarande

1. Om mottagaren inte efterlever intyget om en europeisk utlämnandeorder inom tidsfristen eller intyget om en europeisk bevarandeorder, utan att ange orsaker som godtas av den utfärdande myndigheten, och, i tillämpliga fall, om den verkställande myndigheten inte har åberopat någon av vägransgrunderna enligt artikel 12, får den utfärdande myndigheten begära att den verkställande myndigheten verkställer den europeiska utlämnandeordern eller den europeiska bevarandeordern.

För verkställighet enligt första stycket ska den utfärdande myndigheten översända den berörda ordern, det formulär som återges i bilaga III, ifyllt av mottagaren, och alla relevanta handlingar i enlighet med artikel 19. Den utfärdande myndigheten ska översätta den berörda ordern och alla handlingar som ska översändas till ett av de språk som godtas av den verkställande staten och ska informera mottagaren om översändandet.

2. Vid mottagandet ska den verkställande myndigheten utan vidare formaliteter erkänna och vidta de åtgärder som krävs för att verkställa:

- a) en europeisk utlämnandeorder, såvida inte den verkställande myndigheten anser att ett av de skäl som anges i punkt 4 är tillämpligt, eller
- b) en europeisk bevarandeorder, såvida inte den verkställande myndigheten anser att ett av de skäl som anges i punkt 5 är tillämpligt.

Den verkställande myndigheten ska fatta beslut om ett erkännande av den berörda ordern utan onödigt dröjsmål och senast fem arbetsdagar efter mottagandet av den ordern.

3. Den verkställande myndigheten ska formellt kräva att mottagaren fullgör sina motsvarande skyldigheter och ska informera mottagaren om följande:

- a) möjligheten att invända mot fullföljandet av den berörda ordern genom att hänvisa till ett eller flera av de skäl som anges i punkt 4 a–f eller i punkt 5 a–e,
- b) de tillämpliga sanktionerna vid bristande efterlevnad, samt
- c) tidsfristen för efterlevnad eller invändningar.

4. Verkställighet av den europeiska utlämnandeordern får nekas endast av ett eller flera av följande skäl:

- a) Den europeiska utlämnandeordern har inte utfärdats eller godkänts av en utfärdande myndighet som anges i artikel 4.
- b) Den europeiska utlämnandeordern har inte utfärdats för ett brott som anges i artikel 5.4.
- c) Mottagaren kunde inte efterleva intyget om en europeisk utlämnandeorder på grund av en faktisk omöjlighet till följd av omständigheter som inte beror på mottagaren, eller på grund av att intyget innehåller uppenbara fel.
- d) Den europeiska utlämnandeordern gäller inte uppgifter som lagras av eller på uppdrag av tjänsteleverantören vid den tidpunkt då intyget om den europeiska utlämnandeordern mottas.
- e) Tjänsten omfattas inte av denna förordning.
- f) De begärda uppgifterna skyddas av immunitet eller privilegier som beviljas enligt den verkställande statens rätt, eller de begärda uppgifterna omfattas av reglerna för fastställande eller begränsning av straffrättsligt ansvar som hänför sig till tryckfrihet eller yttrandefrihet i andra medier och som hindrar den europeiska utlämnandeordern från att fullföljas eller verkställas.
- g) Det är i undantagsfall, enbart baserat på den information som ingår i intyget om en europeisk utlämnandeorder, uppenbart att det finns grundad anledning att anta, på grundval av precisa och objektiva uppgifter, att verkställigheten av den europeiska utlämnandeordern, mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i ärendet, skulle innebära ett uppenbart åsidosättande av en relevant grundläggande rättighet enligt artikel 6 i EU-fördraget och stadgan.

5. Verkställighet av den europeiska bevarandeordern får nekas endast av ett eller flera av följande skäl:

- a) Den europeiska bevarandeordern har inte utfärdats eller godkänts av en utfärdande myndighet som anges i artikel 4.
- b) Mottagaren kunde inte efterleva intyget om en europeisk bevarandeorder på grund av en faktisk omöjlighet till följd av omständigheter som inte beror på mottagaren, eller på grund av att intyget innehåller uppenbara fel.
- c) Den europeiska bevarandeordern gäller inte uppgifter som lagras av eller på uppdrag av tjänsteleverantören vid den tidpunkt då intyget om den europeiska bevarandeordern mottas.
- d) Tjänsten omfattas inte av denna förordnings tillämpningsområde.

- e) De begärda uppgifterna skyddas av immunitet eller privilegier som beviljas enligt den verkställande statens rätt, eller de begärda uppgifterna omfattas av reglerna för fastställande eller begränsning av straffrättsligt ansvar som hänför sig till tryckfrihet eller yttrandefrihet i andra medier och som hindrar den europeiska bevarandeordern från att fullföljas eller verkställas.
- f) I undantagsfall, enbart baserat på den information som ingår i intyget om en europeisk bevarandeorder, är det uppenbart att det finns goda skäl att anta, på grundval av precisa och objektiva uppgifter, att fullföljandet av den europeiska bevarandeordern, mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i ärendet, skulle innebära ett uppenbart åsidosättande av en relevant grundläggande rättighet enligt artikel 6 i EU-fördraget och stadgan.
6. Om mottagaren invänder enligt punkt 3 a ska den verkställande myndigheten besluta huruvida den europeiska utlämnandeordern eller den europeiska bevarandeordern ska verkställas eller inte på grundval av information som lämnats av mottagaren och, vid behov, kompletterande information från den utfärdande myndigheten i enlighet med punkt 7.
7. Innan den verkställande myndigheten beslutar att inte erkänna eller att inte verkställa den europeiska utlämnandeordern eller den europeiska bevarandeordern i enlighet med punkt 2 respektive punkt 6 ska den samråda med den utfärdande myndigheten på lämpligt sätt. Om det är lämpligt ska den begära ytterligare information från den utfärdande myndigheten. Den utfärdande myndigheten ska svara på en sådan begäran inom fem arbetsdagar.
8. Den verkställande myndigheten ska omedelbart meddela den utfärdande myndigheten och mottagaren om alla sina beslut.
9. Om den verkställande myndigheten inhämtar de uppgifter som begärs genom en europeisk utlämnandeorder från mottagaren ska den översända dessa uppgifter till den utfärdande myndigheten utan onödigt dröjsmål.
10. Om mottagaren inte fullgör sina skyldigheter enligt en erkänd europeisk utlämnandeorder eller europeisk bevarandeorder vars verkställbarhet har bekräftats av den verkställande myndigheten, ska den myndigheten ålägga en sanktionsavgift i enlighet med artikel 15. Ett effektivt rättsmedel ska finnas tillgängligt mot ett beslut att ålägga en sanktionsavgift.

KAPITEL IV

LAGKONFLIKTER OCH RÄTTSMEDEL

Artikel 17

Prövning i händelse av motstridiga skyldigheter

1. Om en mottagare anser att efterlevnaden av en europeisk utlämnandeorder skulle stå i strid med en skyldighet enligt ett tredjelandets tillämpliga rätt, ska den informera den utfärdande myndigheten och den verkställande myndigheten om sina skäl till att inte fullfölja den europeiska utlämnandeordern, i enlighet med det förfarande som fastställs i artikel 10.8 och 10.9, med hjälp av formuläret i bilaga III (*en motiverad invändning*).
2. En motiverad invändning ska innehålla alla relevanta uppgifter om tredjelandets rätt, dess tillämpning i det aktuella fallet och arten av den motstridiga skyldigheten. En motiverad invändning får inte grundas på
- a) att liknande bestämmelser om villkor, formaliteter och förfaranden för utfärdande av en order om utlämnade inte existerar i tredjelandets tillämpliga rätt, eller
- b) endast det faktum att uppgifterna lagras i ett tredjeland.

En motiverad invändning ska inges senast tio dagar efter det datum då mottagaren mottog intyget om en europeisk utlämnandeorder.

3. Den utfärdande myndigheten ska ompröva den europeiska utlämnandeordern på grundval av den motiverade invändningen och eventuella synpunkter från den verkställande staten. Om den utfärdande myndigheten har för avsikt att upprätthålla den europeiska utlämnandeordern ska den begära en prövning av den behöriga domstolen i den utfärdande staten. Fullföljandet av den europeiska utlämnandeordern ska avbrytas i avvaktan på att prövningsförfarandet avslutas.
4. Den behöriga domstolen ska först bedöma om en motstridig skyldighet föreligger, på grundval av en granskning av om
- a) tredjelandets rätt är tillämplig utifrån de särskilda omständigheterna i ärendet i fråga, och
- b) tredjelandets rätt, om den är tillämplig enligt led a, förbjuder röjande av de berörda uppgifterna när den tillämpas på de särskilda omständigheterna i ärendet i fråga.

5. Om den behöriga domstolen anser att det inte föreligger några motstridiga skyldigheter i den mening som avses i punkterna 1 och 4, ska den upprätthålla den europeiska utlämnandeordern.

6. Om den behöriga domstolen, på grundval av granskningen enligt punkt 4 b, fastställer att tredjelandets rätt förbjuder röjande av de berörda uppgifterna, ska den behöriga domstolen avgöra huruvida den europeiska utlämnandeordern ska upprätthållas eller upphävas. Denna bedömning ska i synnerhet baseras på följande faktorer, samtidigt som särskild vikt ges till de faktorer som avses i leden a och b:

- a) Det intresse som skyddas genom tredjelandets relevanta rätt, inklusive grundläggande rättigheter samt andra grundläggande intressen som förhindrar röjande av uppgifterna, framför allt tredjelandets nationella säkerhetsintressen.
- b) Graden av anknytning mellan det brottmål för vilket den europeiska utlämnandeordern utfärdades och endera av de två jurisdiktionerna, vilken bland annat kan framgå av
 - i) plats, medborgarskap och bosättningsort för den person vars uppgifter begärs eller för offret eller offren för brottet i fråga,
 - ii) platsen där brottet i fråga begicks,
- c) graden av anknytning mellan tjänsteleverantören och tredjelandet i fråga; i detta sammanhang ska inte enbart platsen för lagring av uppgifterna räcka för att fastställa en betydande grad av anknytning,
- d) den utredande statens intresse av att inhämta de aktuella bevisen, utifrån en bedömning av brottets svårhetsgrad och vikten av att inhämta bevis på ett snabbt sätt,
- e) möjliga konsekvenser för mottagaren eller för tjänsteleverantören av att efterleva den europeiska utlämnandeordern, inklusive eventuella sanktioner.

7. Den behöriga domstolen får begära information från tredjelandets behöriga myndighet med beaktande av direktiv (EU) 2016/680, särskilt kapitel V, och i den mån en sådan begäran inte hindrar det berörda straffrättsliga förfarandet. Den utfärdande staten ska framför allt begära information från den behöriga myndigheten i tredjelandet om den motstridiga skyldigheten rör grundläggande rättigheter eller andra grundläggande intressen i tredjelandet avseende nationell säkerhet och försvar.

8. Om den behöriga domstolen beslutar att upphäva den europeiska utlämnandeordern ska den informera den utfärdande myndigheten och mottagaren. Om den behöriga myndigheten beslutar att den europeiska utlämnandeordern ska upprätthållas ska den informera den utfärdande myndigheten och mottagaren, och den mottagaren ska fullfölja den europeiska utlämnandeordern.

9. Vid tillämpning av förfarandena enligt denna artikel ska tidsfristerna beräknas i enlighet med den utfärdande myndighetens nationella rätt.

10. Den utfärdande myndigheten ska informera den verkställande myndigheten om resultatet av prövningsförfarandet.

Artikel 18

Effektiva rättsmedel

1. Utan att det påverkar andra rättsmedel som finns att tillgå enligt nationell rätt ska varje person vars uppgifter har begärts genom en europeisk utlämnandeorder ha rätt till effektiva rättsmedel mot den ordern. Om den personen är en misstänkt eller en tilltalad, ska personen ha rätt till effektiva rättsmedel under det straffrättsliga förfarande där uppgifterna användes. Den rätt till effektiva rättsmedel som avses i denna punkt ska inte påverka rätten att söka rättsmedel enligt förordning (EU) 2016/679 och direktiv (EU) 2016/680.

2. Rätten till effektiva rättsmedel ska utövas vid en domstol i den utfärdande staten i enlighet med dess nationella rätt och ska inbegripa möjligheten att bestrida åtgärdens lagenlighet, inklusive dess nödvändighet och proportionalitet, utan att det påverkar garantierna för de grundläggande rättigheterna i den verkställande staten.

3. Vid tillämpningen av artikel 13.1 ska information ges i god tid om möjligheterna enligt nationell rätt att utnyttja rättsmedel, och det ska säkerställas att de kan utövas på ett effektivt sätt.

4. Samma tidsfrister eller andra villkor för att utnyttja rättsmedel ska gälla vid tillämpning av denna förordning som i liknande inhemska ärenden och på ett sätt som garanterar att de berörda personerna kan utöva sin rätt till dessa rättsmedel på ett effektivt sätt.
5. Utan att det påverkar nationella förfaranderegler ska den utfärdande staten och varje annan medlemsstat till vilken elektroniska bevis har överförts enligt denna förordning säkerställa att rätten till försvar och ett rättvist förfarande vid bedömningen av de bevis som inhämtats genom den europeiska utlämnandeordern respekteras.

KAPITEL V

DECENTRALISERAT IT-SYSTEM

Artikel 19

Säker digital kommunikation och säkert utbyte av uppgifter mellan behöriga myndigheter och tjänsteleverantörer samt mellan behöriga myndigheter

1. Skriftlig kommunikation mellan behöriga myndigheter och utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud enligt denna förordning, inbegripet utbyte av de formulär som föreskrivs i denna förordning och de uppgifter som begärs genom en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder, ska ske genom ett säkert och tillförlitligt decentraliserat it-system (*det decentraliserade it-systemet*).
2. Varje medlemsstat ska säkerställa att de utsedda verksamhetsställena eller tjänsteleverantörernas rättsliga ombud i den medlemsstaten ges åtkomst till det decentraliserade it-systemet via sina respektive nationella it-system.
3. Tjänsteleverantörer ska säkerställa att deras utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud kan använda det decentraliserade it-systemet via respektive nationella it-system för att ta emot intyg om en europeisk utlämnandeorder och intyg om en europeisk bevarandeorder, skicka de begärda uppgifterna till den utfärdande myndigheten och på annat sätt kommunicera med den utfärdande myndigheten och den verkställande myndigheten, enligt denna förordning.
4. Skriftlig kommunikation mellan behöriga myndigheter enligt denna förordning, inbegripet utbyte av de formulär som föreskrivs i denna förordning, och av begärda uppgifter inom ramen för verkställighetsförfarandet enligt artikel 16, samt skriftlig kommunikation med behöriga unionsbyråer eller unionsorgan, ska ske via det decentraliserade it-systemet.
5. Om kommunikation via det decentraliserade it-systemet i enlighet med punkt 1 eller 4 inte är möjlig på grund av exempelvis störningar i det decentraliserade it-systemet, det överförda materialets art, tekniska begränsningar, såsom uppgifternas storlek, rättsliga begränsningar som rör de begärda uppgifternas godtagbarhet som bevis eller de kriminaltekniska krav som är tillämpliga på de begärda uppgifterna, eller exceptionella omständigheter, ska överföringen ske på lämpligaste alternativa sätt, med beaktande av behovet av att säkerställa ett informationsutbyte som är snabbt, säkert och tillförlitligt och som gör det möjligt för mottagaren att fastställa äktheten.
6. Om en överföring sker på ett alternativt sätt enligt vad som föreskrivs i punkt 5 ska den som utför överföringen utan onödigt dröjsmål registrera överföringen, inbegripet, i förekommande fall, dag och tidpunkt för överföringen, avsändare och mottagare samt filens namn och storlek, i det decentraliserade it-systemet.

Artikel 20

Rättslig verkan av elektroniska dokument

Dokument som överförs som ett led i elektronisk kommunikation får inte nekas rättslig verkan eller betraktas som icke godtagbara i gränsöverskridande rättsliga förfaranden enligt denna förordning enbart för att de är i elektronisk form.

Artikel 21

Elektroniska underskrifter och stämplat

1. Den allmänna rättsliga ramen för användningen av betrodda tjänster som anges i förordning (EU) nr 910/2014 ska tillämpas på elektronisk kommunikation enligt den här förordningen.

2. Om ett dokument som överförs som ett led i elektronisk kommunikation enligt artikel 19.1 eller 19.4 i denna förordning kräver en stämpel eller underskrift i enlighet med denna förordning, ska dokumentet innehålla en kvalificerad elektronisk stämpel eller en kvalificerad elektronisk underskrift enligt definitionerna i förordning (EU) nr 910/2014.

Artikel 22

Referensprogramvara

1. Kommissionen ska ansvara för skapandet, underhållet och utvecklingen av en referensprogramvara som medlemsstaterna får välja att använda som sitt backend-system i stället för ett nationellt it-system. Skapandet, underhållet och utvecklingen av referensprogramvaran ska finansieras genom unionens allmänna budget.
2. Kommissionen ska tillhandahålla, underhålla och stödja referensprogramvaran kostnadsfritt.

Artikel 23

Kostnaderna för det decentraliserade it-systemet

1. Varje medlemsstat ska bära kostnaderna för installation, drift och underhåll av de åtkomstpunkter i det decentraliserade it-systemet som den medlemsstaten har ansvar för.
2. Varje medlemsstat ska bära kostnaderna för att upprätta och anpassa sina relevanta nationella it-system i syfte att göra dem interoperabla med åtkomstpunkterna, och ska stå för kostnaderna för att administrera, driva och underhålla dessa system.
3. Unionens byråer och organ ska bära kostnaderna för installation, drift och underhåll av de komponenter i det decentraliserade it-system som de har ansvar för.
4. Unionens byråer och organ ska bära kostnaderna för att upprätta och anpassa sina ärendehanteringssystem i syfte att göra dem interoperabla med åtkomstpunkterna och ska bära kostnaderna för att administrera, driva och underhålla dessa system.
5. Tjänsteleverantörerna ska bära alla kostnader som är nödvändiga för att de framgångsrikt ska kunna integrera eller på annat sätt interagera med det decentraliserade it-systemet.

Artikel 24

Övergångsperiod

Innan den skyldighet att använda skriftlig kommunikation genom det decentraliserade it-system som avses i artikel 19 blir tillämplig (*övergångsperiod*) ska den skriftliga kommunikationen mellan behöriga myndigheter och utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud enligt denna förordning ske på lämpligaste alternativa sätt, med beaktande av behovet av att säkerställa ett snabbt, säkert och tillförlitligt informationsutbyte. Om tjänsteleverantörer, medlemsstater eller unionsbyråer eller unionsorgan har inrättat särskilda plattformar eller andra säkra kanaler för hantering av framställningar om uppgifter från brottsbekämpande myndigheter och rättsliga myndigheter, får utfärdande myndigheter också välja att översända ett intyg om en europeisk utlämnandeorder eller ett intyg om en europeisk bevarandeorder under övergångsperioden.

Artikel 25

Genomförandeakter

1. Kommissionen ska anta genomförandeakter som är nödvändiga för inrättandet och användningen av det decentraliserade it-systemet vid tillämpning av denna förordning och fastställa följande:
 - a) De tekniska specifikationer som fastställer de elektroniska kommunikationsmetoderna för det decentraliserade it-systemet.
 - b) De tekniska specifikationerna för kommunikationsprotokoll.
 - c) Målen för informationssäkerhet och relevanta tekniska åtgärder som säkerställer minimistandarder för informationssäkerhet och en hög cybersäkerhetsnivå för behandlingen och överföringen av information inom det decentraliserade it-systemet.
 - d) Minimimålen för tillgänglighet och eventuella därtill relaterade tekniska krav för de tjänster som tillhandahålls genom det decentraliserade it-systemet.

2. De genomförandeakter som avses i punkt 1 i denna artikel ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 26.
3. De genomförandeakter som avses i punkt 1 ska antas senast den 18 August 2025.

Artikel 26

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

KAPITEL VI

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 27

Språk

Varje medlemsstat får när som helst besluta att den kommer att godta översättningar av intyg om en europeisk utlämnandeorder och av intyg om en europeisk bevarandeorder till ett eller flera av unionens officiella språk utöver deras officiella språk, och ska ange ett sådant beslut i en skriftlig förklaring som lämnas till kommissionen. Kommissionen ska göra förklaringarna tillgängliga för samtliga medlemsstater och för det europeiska rättsliga nätverket.

Artikel 28

Övervakning och rapportering

1. Senast den 18 August 2026 ska kommissionen upprätta ett detaljerat program för övervakning av resultaten och effekterna av denna förordning. Övervakningsprogrammet ska ange vilka metoder som kommer att användas för att samla in uppgifter och med vilka intervaller detta kommer att ske. Det ska närmare ange vilka åtgärder som kommissionen respektive medlemsstaterna ska vidta när det gäller att samla in och analysera uppgifterna.
2. I alla händelser ska medlemsstaterna från och med den 18 August 2026 samla in heltäckande statistik från de relevanta myndigheterna och föra denna statistik. De insamlade uppgifterna för det föregående kalenderåret ska sändas till kommissionen senast den 31 mars varje år, och ska omfatta följande:
 - a) Antalet intyg om en europeisk utlämnandeorder och intyg om en europeisk bevarandeorder som utfärdats, indelat efter typen av uppgifter som begärts, mottagarna och situationen (nödsituation eller inte).
 - b) Antalet intyg om en europeisk utlämnandeorder som utfärdats enligt det undantagsförfarande som gäller i en nödsituation.
 - c) Antalet fullföljda respektive icke fullföljda intyg om en europeisk utlämnandeorder och intyg om en europeisk bevarandeorder, indelat efter typen av uppgifter som begärts, mottagarna och situationen (nödsituation eller inte).
 - d) Antalet anmälningar till verkställande myndigheter enligt artikel 8, och antalet intyg om en europeisk utlämnandeorder som vägrats, indelat efter typen av uppgifter som begärts, mottagarna och situationen (nödsituation eller inte) samt de åberopade vägransgrunderna.
 - e) För fullföljda intyg om en europeisk utlämnandeorder, den genomsnittliga perioden mellan den tidpunkt då intyget utfärdades och den tidpunkt då de begärda uppgifterna erhöles, indelat efter typen av uppgifter som begärts, mottagarna och situationen (nödsituation eller inte).
 - f) För fullföljda intyg om en europeisk bevarandeorder, den genomsnittliga perioden mellan den tidpunkt då intyget om en europeisk bevarandeorder utfärdades och den tidpunkt då den efterföljande framställan om utlämnande utfärdades, indelat efter typen av uppgifter som begärts och mottagarna.
 - g) Antalet europeiska utlämnandeorder eller europeiska bevarandeorder som översänts till och mottagits av en verkställande stat för verkställighet, indelat efter typen av uppgifter som begärts, mottagarna och situationen (nödsituation eller inte) samt antalet sådana order som verkställdes.
 - h) Antalet rättsmedel som använts mot europeiska utlämnandeorder i den utfärdande staten och i den verkställande staten, indelat efter typen av uppgifter som begärts.

- i) Antalet fall där efterhandsgodkännande, i enlighet med artikel 4.5, inte beviljades.
 - j) En översikt över de kostnader som tjänsteleverantörer har begärt ersättning för fullföljande av intyg om en europeisk utlämnandeorder eller intyg om en europeisk bevarandeorder samt de kostnader som de utfärdande myndigheterna gett ersättning för.
3. Från och med den 18 August 2026 får den statistik som avses i punkt 2 i denna artikel samlas in automatiskt av nationella portaler när det gäller de utbyten av uppgifter som skett via det decentraliserade it-systemet enligt artikel 19.1. Den referensprogramvara som avses i artikel 22 ska vara tekniskt utrustad för att tillhandahålla sådana funktioner.
4. Tjänsteleverantörer får samla in, föra och offentliggöra statistik i enlighet med befintliga dataskyddsprinciper. Om sådan statistik samlas in för det föregående kalenderåret får den sändas till kommissionen senast den 31 mars och får i möjligaste mån omfatta följande:
- a) Antalet intyg om en europeisk utlämnandeorder och intyg om en europeisk bevarandeorder som mottagits, indelat efter typen av uppgifter som begärts, utfärdande stat och situation (nödsituation eller inte).
 - b) Antalet fullföljda respektive icke fullföljda intyg om en europeisk utlämnandeorder och intyg om en europeisk bevarandeorder, indelat efter typen av uppgifter som begärts, utfärdande stat och situation (nödsituation eller inte).
 - c) För fullföljda intyg om en europeisk utlämnandeorder, den genomsnittliga period som krävdes för att tillhandahålla de begärda uppgifterna från den tidpunkt då intyget om en europeisk utlämnandeorder mottogs till den tidpunkt då uppgifterna tillhandahölls, indelat efter typen av uppgifter som begärts, utfärdande stat och situation (nödsituation eller inte).
 - d) För fullföljda intyg om en europeisk bevarandeorder, den genomsnittliga perioden mellan den tidpunkt då intyget om en europeisk bevarandeorder utfärdades och den tidpunkt då den efterföljande framställan om utlämnande utfärdades, indelat efter typen av uppgifter som begärts och utfärdande stat.
5. Från och med den 18 August 2027 ska kommissionen senast den 30 juni varje år offentliggöra en rapport med de uppgifter som avses i punkterna 2 och 3, i sammanställd form, uppdelat per medlemsstat och typ av tjänsteleverantör.

Artikel 29

Ändringar av intyg och formulär

Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 30 för att ändra bilagorna I, II, III, V och VI i syfte att effektivt åtgärda eventuella behov av förbättringar av innehållet i formulären för intyg om en europeisk utlämnandeorder och intyg om en europeisk bevarandeorder och de formulär som ska användas för att meddela att det är omöjligt att fullfölja ett intyg om en europeisk utlämnandeorder eller ett intyg om en europeisk bevarandeorder, för att bekräfta utfärdandet av en framställan om utlämnande till följd av en europeisk bevarandeorder och för att förlänga bevarandet av elektroniska bevis.

Artikel 30

Utövande av delegeringen

- 1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
- 2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 29 ges till kommissionen tills vidare från och med den 18 August 2026.
- 3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 29 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
- 4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
- 5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

6. En delegerad akt som antas enligt artikel 29 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 31

Anmälningar till kommissionen

1. Senast den 18 August 2025 ska varje medlemsstat meddela kommissionen om följande:
 - a) Den eller de myndigheter som i enlighet med landets nationella rätt är behöriga i enlighet med artikel 4 att utfärda, godkänna eller översända europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder eller anmälningar därom.
 - b) Den eller de myndigheter som är behöriga att ta emot anmälningar enligt artikel 8 och att verkställa europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder på en annan medlemsstats vägnar, i enlighet med artikel 16.
 - c) Den eller de myndigheter som är behöriga att handlägga motiverade invändningar från mottagarna i enlighet med artikel 17.
 - d) De språk som godtas för anmälan och översändande av ett intyg om en europeisk utlämnandeorder, ett intyg om en europeisk bevarandeorder, en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder vid verkställighet i enlighet med artikel 27.
2. Kommissionen ska göra den information som tas emot enligt denna artikel tillgänglig för allmänheten, antingen på en särskild webbplats eller på webbplatsen för det europeiska straffrättsliga nätverk som avses i artikel 9 i rådets beslut 2008/976/RIF ⁽³³⁾.

Artikel 32

Förhållande till andra instrument, avtal och överenskommelser

1. Denna förordning påverkar inte unionens instrument eller andra internationella instrument, avtal och överenskommelser beträffande bevisinhämtning som omfattas av denna förordnings tillämpningsområde.
2. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen senast den 18 August 2026 om eventuella befintliga instrument, avtal och överenskommelser som avses i punkt 1 och som de kommer att fortsätta att tillämpa. Medlemsstaterna ska också inom tre månader efter det att de har undertecknat nya avtal eller överenskommelser enligt punkt 1 meddela kommissionen om detta.

Artikel 33

Utvärdering

Senast den 18 August 2029 ska kommissionen göra en utvärdering av denna förordning. Kommissionen ska överlämna en utvärderingsrapport till Europaparlamentet, rådet, Europeiska datatillsynsmannen och Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter. Utvärderingsrapporten ska innehålla en bedömning av tillämpningen av denna förordning och av de resultat som har uppnåtts med avseende på dess mål samt en bedömning av denna förordnings inverkan på de grundläggande rättigheterna. Utvärderingen ska genomföras i enlighet med kommissionens riktlinjer om bättre lagstiftning. Medlemsstaterna ska förse kommissionen med de uppgifter som är nödvändiga för att utarbeta utvärderingsrapporten.

Artikel 34

Ikraftträdande och tillämpning

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

⁽³³⁾ Rådets beslut 2008/976/RIF av den 16 december 2008 om det europeiska rättsliga nätverket (EUT L 348, 24.12.2008, s. 130).

2. Den ska tillämpas från och med den 18 August 2026.

Skyldigheten för behöriga myndigheter och tjänsteleverantörer att använda det decentraliserade it-system som fastställs i artikel 19 för skriftlig kommunikation enligt denna förordning ska dock tillämpas med början ett år efter antagandet av de genomförandeakter som avses i artikel 25.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdad i Strasbourg den 12 juli 2023.

På Europaparlamentets vägnar

R. METSOLA

Ordförande

På rådets vägnar

P. NAVARRO RÍOS

Ordförande

BILAGA I

INTYG OM EN EUROPEISK UTLÄMNANDEORDER FÖR UTLÄMNANDE AV ELEKTRONISKA BEVIS

I enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 ⁽¹⁾ ska mottagaren av detta intyg om en europeisk utlämnandeorder fullfölja detta intyg om en europeisk utlämnandeorder och lämna de begärda uppgifterna i enlighet med den tidsfrist eller de tidsfrister som anges i avsnitt C i detta intyg om en europeisk utlämnandeorder till den behöriga myndighet som anges i avsnitt L a i detta intyg om en europeisk utlämnandeorder.

I samtliga fall ska mottagaren vid mottagandet av intyget om en europeisk utlämnandeorder agera skyndsamt för att bevara de begärda uppgifterna, såvida inte informationen i intyget om en europeisk utlämnandeorder inte gör det möjligt att identifiera dessa uppgifter. Uppgifterna ska fortsätta att bevaras till dess att uppgifterna lämnas ut, eller till dess att den utfärdande myndigheten eller, om tillämpligt, den verkställande myndigheten meddelar att det inte längre är nödvändigt att bevara och lämna ut uppgifterna.

Mottagaren ska vidta de nödvändiga åtgärderna för att säkerställa konfidentialiteten, sekretessen och integriteten för intyget om en europeisk utlämnandeorder och för de uppgifter som lämnas ut eller bevaras.

AVSNITT A: Utfärdande/godkännande myndighet

Utfärdande stat:

Utfärdande myndighet

Godkännande myndighet (om tillämpligt):

ANM.: uppgifter om utfärdande och godkännande myndighet ska lämnas i slutet (avsnitten I och J)

Den utfärdande myndighetens ärendenummer:

Den godkännande myndighetens ärendenummer:

AVSNITT B: Mottagare

Mottagare:

☐ Utsett verksamhetsställe

☐ Rättsligt ombud

☐ Detta intyg har utfärdats i en nödsituation till den angivna mottagaren eftersom det utsedda verksamhetsstället eller det rättsliga ombudet för en tjänsteleverantör inte reagerade på intyget om en europeisk utlämnandeorder inom de tidsfrister som anges i artikel 10 i förordning (EU) 2023/1543 eller inte har utsetts inom de tidsfrister som anges i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1544 ⁽²⁾

Adress:

Tfn/fax/e-post (om känt):

Kontaktperson (om känt):

Mottagarens ärendenummer (om känt):

Berörd tjänsteleverantör (om annan än mottagaren):

Alla övriga relevanta uppgifter:

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 av den 12 juli 2023 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden (EUT L 191, 28.7.2023, s. 118).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1544 av den 12 juli 2023 om fastställande av harmoniserade regler för att utse utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för insamling av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden (EUT L 191, 28.7.2023, s. 181).

AVSNITT C: Tidsfrister (kryssa i lämplig ruta och fyll i där så krävs)

Vid mottagandet av intyget om en europeisk utlämnandeorder ska de begärda uppgifterna lämnas ut:

- ☐ så snart som möjligt, inom tio dagar (ingen anmälan till den verkställande myndigheten)
- ☐ vid anmälan till den verkställande myndigheten: vid utgången av de tio dagarna, om den verkställande myndigheten inte har åberopat en vägransgrund inom denna tidsfrist, eller efter det att den verkställande myndigheten före utgången av de tio dagarna bekräftat att den inte kommer att åberopa någon vägransgrund, så snart som möjligt och senast vid utgången av de tio dagarna.
- ☐ utan onödigt dröjsmål och inom åtta timmar i en nödsituation som innebär
- ☐ en omedelbar fara för en persons liv, fysiska integritet eller säkerhet
- ☐ en omedelbar fara för kritisk infrastruktur enligt definitionen i artikel 2 a i rådets direktiv 2008/114/EG ⁽³⁾, om en driftsstörning vid eller en förstörelse av sådan kritisk infrastruktur skulle leda till en omedelbar fara för en persons liv, fysiska integritet eller säkerhet, inbegripet genom allvarlig skada på tillhandahållandet av basförnödenheter till befolkningen eller på utövandet av statens kärnfunktioner.

Ange om det finns några tidsfrister i förfarandet eller andra tidsfrister som bör beaktas vid fullföljandet av detta intyg om en europeisk utlämnandeorder:

Lämna i förekommande fall ytterligare information:

AVSNITT D: Förhållande till en tidigare framställan om utlämnande/bevarande (kryssa i och fyll i om tillämpligt och i förekommande fall)

- ☐ De begärda uppgifterna har helt/delvis bevarats i enlighet med en tidigare framställan om bevarande utfärdad av (ange myndighet och ärendenummer)
- den (ange datum för utfärdande av framställan)
- och översänd den (ange datum för översändande av framställan)
- till (ange den tjänsteleverantör/ det rättsliga ombud/ det utsedda verksamhetsställe/den behöriga myndighet som framställan översändes till och, om tillgängligt, det ärendenummer som mottagaren angett).
- ☐ De begärda uppgifterna avser en tidigare framställan om utlämnande
- utfärdad av (ange myndighet och ärendenummer)
- den (ange datum för utfärdande av framställan)
- och översänd den (ange datum för översändande av framställan)
- till (ange den tjänsteleverantör/ det rättsliga ombud/ det utsedda verksamhetsställe/den behöriga myndighet som den översändes till och, om tillgängligt, det ärendenummer som mottagaren angett).

Annan relevant information:

⁽³⁾ Rådets direktiv 2008/114/EG av den 8 december 2008 om identifiering av, och klassificering som, europeisk kritisk infrastruktur och bedömning av behovet att stärka skyddet (EUT L 345, 23.12.2008, s. 75).

AVSNITT E: Information som möjliggör identifiering av de begärda uppgifterna (fyll i, i den mån denna information är känd och där så krävs, för att identifiera uppgifterna)

IP-adress(er) och tidsstämplar (inkl. datum och tidszon):

Tfn:

E-postadress(er):

IMEI-nummer (ett eller flera):

MAC-adress(er):

Användare eller andra unika identifierare såsom användarnamn, inloggnings-ID eller kontobeteckning(ar):

Benämning(ar) på relevant(a) tjänst(er):

Övrigt:

Om tillämpligt, tidsintervallet för de uppgifter för vilka utlämnande begärs:

.....

☐ Ytterligare information vid behov:

AVSNITT F: Elektroniska bevis som ska lämnas ut

Detta intyg om en europeisk utlämnandeorder gäller (kryssa i relevant(a) ruta/rutor):

a) ☐ abonnentuppgifter:

☐ namn, födelsedatum, postadress eller geografisk adress, kontaktuppgifter (e-postadress, telefonnummer) och annan relevant information om användarens/abonnentens identitet

☐ dag och tidpunkt för den första registreringen, typ av registrering, kopia av kontrakt, kontroll av identitet vid tidpunkten för registrering, kopior av handlingar som abonnenten tillhandahållit

☐ typ av tjänst och dess varaktighet, inbegripet identifierare som används av eller tillhandahålls abonnenten vid tidpunkten för den första registreringen eller aktiveringen (t.ex. telefonnummer, SIM-kortnummer, MAC-adress) och tillhörande utrustning

☐ profilinformation (t.ex. användarnamn, skärmbild, profilbild)

☐ uppgifter om validering av användningen av tjänster, såsom en alternativ e-postadress som anges av användaren/abonnenten

☐ betal- eller kreditkortsuppgifter (som tillhandahålls av användaren för faktureringsändamål) inklusive andra betalningsmedel

☐ PUK-koder

☐ övrigt:

b) ☐ uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren enligt definitionen i artikel 3.10 i förordning (EU) 2023/1543:

☐ IP-förbindelseuppgifter såsom IP-adresser/loggar/åtkomstnummer tillsammans med andra tekniska identifierare, såsom källportar och tidsstämplar eller motsvarande, användar-ID och det gränssnitt som används i samband med användningen av tjänsten – ange, vid behov, följande:

☐ tidsintervallet för de uppgifter för vilka utlämnande begärs (om annat än avsnitt E):

☐ övrigt:

c) ☐ trafikuppgifter:

i) för (mobil) telefoni:

☐ utgående (A) och inkommande (B) identifierare (telefonnummer, IMSI, IMEI)

☐ tidpunkt och varaktighet för förbindelsen eller förbindelserna

☐ uppringningsförsök

☐ basstationens ID, inklusive geografisk information (X/Y-koordinater) vid tidpunkten för inledande och avslutande av förbindelsen

☐ leverantör/teletjänst som används (t.ex. UMTS, GPRS)

☐ övrigt:

ii) för internet:

☐ ruttuppgifter (avsändar- och mottagar-IP-adress(er), portnummer, webbläsare, e-postrubrikinformation, meddelandeidentifiering)

☐ basstationens ID, inklusive geografisk information (X/Y-koordinater) vid tidpunkten för inledande och avslutande av förbindelsen eller förbindelserna

☐ datavolymer

☐ dag och tidpunkt för förbindelsen eller förbindelserna

☐ varaktighet för förbindelsen eller åtkomstsessionen/åtkomstsessionerna

☐ övrigt:

iii) för värdtjänster:

☐ loggfiler

☐ ärenden

☐ övrigt:

iv) övrigt:

☐ inköphistoria

☐ faktureringshistoria för förbetalt saldo

☐ övrigt:

d) ☐ innehållsdata:

☐ (webb)brevlådedump

☐ minnesdump (användargenererade data)

☐ siddump

☐ meddelandelogg/backup

☐ röstbrevlådedump

☐ serverinnehåll

☐ anordningsbackup

☐ kontaktlista

☐ övrigt:

☐ Ytterligare information vid behov för att (närmare) precisera eller begränsa omfattningen av de begärda uppgifterna:

AVSNITT G: Information om bakomliggande förhållanden

a) Detta intyg om en europeisk utlämnandeorder gäller (kryssa i relevant(a) ruta/rutor):

☐ straffrättsliga förfaranden avseende ett eller flera brott,

☐ verkställighet av ett fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd i minst fyra månader till följd av straffrättsliga förfaranden som inte beslutats genom en dom där personen inte var personligen närvarande vid förhandlingen, i fall där den dömda personen undandragit sig lagföring.

b) Beskaffenhet och brottsrubricering för det eller de brott som intyget om en europeisk utlämnandeorder utfärdas för och tillämplig lagbestämmelse (*):

.....

c) Detta intyg om en europeisk utlämnandeorder utfärdas för trafikuppgifter som inte begärs med det enda syftet att identifiera användaren, eller för innehållsdata, eller båda, och avser (kryssa i relevant(a) ruta/rutor om tillämpligt):

☐ brott för vilka maximistraffet i den utfärdande staten är fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i minst tre år,

(*) För verkställighet av ett fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd för trafikuppgifter som inte begärs med det enda syftet att identifiera användaren, eller innehållsdata, ange i b) och c) det brott för vilket straffet utdömts.

☐ en eller flera av följande brott, om de helt eller delvis begås med hjälp av ett informationssystem:

☐ brott enligt definitionen i artiklarna 3–8 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/713 ⁽⁵⁾,

☐ brott enligt definitionen i artiklarna 3–7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/93/EU ⁽⁶⁾,

☐ brott enligt definitionen i artiklarna 3–8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/40/EU ⁽⁷⁾,

☐ brott enligt definitionen i artiklarna 3–12 och 14 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541 ⁽⁸⁾.

d) Personuppgiftsansvarig/personuppgiftsbiträde:

Europeiska utlämnandeorder ska ställas till tjänsteleverantörer som agerar som personuppgiftsansvariga. Undantagsvis får den europeiska utlämnandeordern ställas direkt till den tjänsteleverantör som behandlar uppgifterna på den personuppgiftsansvariges vägnar.

Kryssa i lämplig ruta:

☐ Detta intyg om en europeisk utlämnandeorder är ställt till den tjänsteleverantör som agerar som personuppgiftsansvarig.

☐ Detta intyg om en europeisk utlämnandeorder är ställt till den tjänsteleverantör som, i situationer där den personuppgiftsansvarige inte kan identifieras, eventuellt behandlar uppgifterna på den personuppgiftsansvariges vägnar, eftersom

☐ den personuppgiftsansvarige inte kan identifieras trots att rimlig ansträngning gjorts från den utfärdande myndighetens sida

☐ det kan vara till skada för utredningen att rikta sig till den personuppgiftsansvarige

Om detta intyg om en europeisk utlämnandeorder är ställt till den tjänsteleverantör som behandlar uppgifter på den personuppgiftsansvariges vägnar ska

☐ personuppgiftsbiträdet informera den personuppgiftsansvarige om utlämnandet av uppgifter

☐ personuppgiftsbiträdet tills vidare inte informera den personuppgiftsansvarige om utlämnandet av uppgifter, eftersom det skulle vara till skada för utredningen. Skriv en kort motivering ⁽⁹⁾:

e) Annan relevant information:

AVSNITT H: Information till användaren

Mottagaren ska under alla omständigheter avhålla sig från att informera den person vars uppgifter begärs. Det är den utfärdande myndighetens ansvar att utan onödigt dröjsmål informera personen om utlämnandet av uppgifter.

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/713 av den 17 april 2019 om bekämpande av bedrägeri och förfalskning som rör andra betalningsmedel än kontanter och om ersättande av rådets rambeslut 2001/413/RIF (EUT L 123, 10.5.2019, s. 18).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/93/EU av den 13 december 2011 om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi samt om ersättande av rådets rambeslut 2004/68/RIF (EUT L 335, 17.12.2011, s. 1).

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/40/EU av den 12 augusti 2013 om angrepp mot informationssystem och om ersättande av rådets rambeslut 2005/222/RIF (EUT L 218, 14.8.2013, s. 8).

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541 av den 15 mars 2017 om bekämpande av terrorism, om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF och om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF (EUT L 88, 31.3.2017 s. 6).

⁽⁹⁾ Den utfärdande myndigheten ska ange skälen till förseningen i ärendet; endast en kort motivering ska läggas till i intyget om en europeisk utlämnandeorder.

Observera att (kryssa i lämplig ruta):

- ☐ den utfärdande myndigheten kommer att vänta med att informera den person vars uppgifter begärs så länge ett eller flera av följande villkor är uppfyllda:
- ☐ det är nödvändigt för att undvika att hindra officiella eller rättsliga utredningar, undersökningar eller förfaranden
- ☐ det är nödvändigt för att undvika att inverka menligt på förebyggande, upptäckt, utredning eller lagföring av brott eller verkställighet av straffrättsliga påföljder
- ☐ det är nödvändigt för att skydda den allmänna säkerheten
- ☐ det är nödvändigt för att skydda den nationella säkerheten
- ☐ det är nödvändigt för att skydda andra människors fri- och rättigheter

AVSNITT I: Närmare uppgifter om den utfärdande myndigheten

Typ av utfärdande myndighet (kryssa i relevant(a) ruta/rutor):

- ☐ domare, domstol eller undersökningsdomare
- ☐ allmän åklagare
- ☐ annan behörig myndighet, enligt den utfärdande statens definition

Om godkännande krävs, fyll också i avsnitt J.

Observera att (kryssa i om tillämpligt):

- ☐ Detta intyg om en europeisk utlämnandeorder utfärdades för abonnentuppgifter eller för uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren i en vederbörligen motiverad nödsituation utan förhandsgodkännande, eftersom godkännandet inte skulle kunna ha erhållits i tid, eller båda. Den utfärdande myndigheten bekräftar att den skulle kunna utfärda en order i ett liknande inhemskt fall utan godkännande, och att efterhandsgodkännande kommer att begäras utan onödigt dröjsmål, inom 48 timmar (notera att mottagaren inte kommer att informeras).

Närmare uppgifter om den utfärdande myndigheten eller dess företrädare, eller båda, som intygar att innehållet i intyget om en europeisk utlämnandeorder är riktigt och korrekt:

Myndighetens namn:

Myndighetsföreträdarens namn:

Befattning (titel/grad):

Ärendenummer:

Adress:

Tfn: (landsnummer) (riktnummer)

Fax: (landsnummer) (riktnummer)

E-post:

Språkkunskaper:

Om annan än ovan, myndighet/kontaktpunkt (t.ex. centralmyndighet) som kan kontaktas för alla frågor som rör fullföljandet av intyget om en europeisk utlämnandeorder:

Myndighetens namn/Namn:

Adress:

Tfn: (landsnummer) (riktnummer)

Fax: (landsnummer) (riktnummer)

E-post:

Den utfärdande myndighetens eller dess företrädares underskrift, som intygar att innehållet i intyget om en europeisk utlämnandeorder är riktigt och korrekt:

Datum:

Underskrift ⁽¹⁰⁾:

AVSNITT J: Närmare uppgifter om den godkännande myndigheten (fyll i om tillämpligt)

Typ av godkännande myndighet

☐ domare, domstol eller undersökningsdomare

☐ allmän åklagare

Närmare uppgifter om den godkännande myndigheten eller dess företrädare, eller båda, som intygar att innehållet i intyget om en europeisk utlämnandeorder är riktigt och korrekt:

Myndighetens namn:

Myndighetsföreträdarens namn:

Befattning (titel/grad):

Ärendenummer:

Adress:

Tfn: (landsnummer) (riktnummer)

Fax: (landsnummer) (riktnummer)

E-post:

Språkkunskaper:

⁽¹⁰⁾ Om det decentraliserade it-systemet inte används, lägg också till en officiell stämpel, elektronisk stämpel eller likvärdig autentisering.

Datum:

Underskrift ⁽¹¹⁾:

AVSNITT K: Anmälan och närmare uppgifter om den verkställande myndighet som mottagit anmälan (om tillämpligt)

☐ Detta intyg om en europeisk utlämnandeorder anmäls till följande verkställande myndighet:

.....

Ange kontaktuppgifter till den verkställande myndighet som mottagit anmälan (om tillgängliga):

Den verkställande myndighetens namn

Adress:

Tfn: (landsnummer) (riktnummer)

Fax: (landsnummer) (riktnummer)

E-post:

AVSNITT L: Överföring av uppgifter

a) Myndighet till vilken uppgifterna ska överföras

☐ utfärdande myndighet

☐ godkännande myndighet

☐ annan behörig myndighet (t.ex. centralmyndighet)

Namn och kontaktuppgifter

b) Föredraget format eller tillvägagångssätt som ska tillämpas vid överföring av uppgifterna (om tillämpligt):

AVSNITT M: Ytterligare information som ska ingå (sänds inte till mottagaren – ska lämnas till den verkställande myndigheten om anmälan till den verkställande myndigheten krävs)

Skälen till att fastställa att den europeiska bevarandeordern uppfyller villkoren för att vara nödvändig och proportionell:

.....

En kortfattad beskrivning av ärendet:

.....

⁽¹¹⁾ Om det decentraliserade it-systemet inte används, lägg också till en officiell stämpel, elektronisk stämpel eller likvärdig autentisering.

Är straffet för det brott för vilket den europeiska utlämnandeordern utfärdas i den utfärdande staten fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i minst tre år, och ingår det i den förteckning över brott som anges nedan (kryssa i relevant(a) ruta/rutor)?

- ☐ Deltagande i en kriminell organisation.
- ☐ Terrorism.
- ☐ Människohandel.
- ☐ Sexuell exploatering av barn samt barnpornografi.
- ☐ Olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen.
- ☐ Olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen.
- ☐ Korruption.
- ☐ Bedrägeri, inbegripet bedrägeri och andra brott som riktar sig mot unionens finansiella intressen enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 ⁽¹²⁾.
- ☐ Penningtvätt.
- ☐ Penningförfalskning, inklusive förfalskning av euron.
- ☐ It-brottslighet.
- ☐ Miljöbrott, inklusive olaga handel med hotade djurarter och utrotningshotade växtarter och växtsorter.
- ☐ Hjälp till olovlig inresa och olovlig vistelse.
- ☐ Mord eller grov misshandel.
- ☐ Olaglig handel med mänskliga organ och vävnader.
- ☐ Människorov, olaga frihetsberövande eller tagande av gisslan.
- ☐ Rasism och främlingsfientlighet.
- ☐ Organiserad stöld eller väpnat rån.
- ☐ Olaglig handel med kulturföremål, inklusive antikviteter och konstverk.
- ☐ Svindleri.
- ☐ Beskyddarverksamhet och utpressning.
- ☐ Varumärkesförfalskning och piratkopiering.
- ☐ Förfalskning av administrativa dokument och handel med sådana förfalskningar.
- ☐ Förfalskning av betalningsmedel.
- ☐ Olaglig handel med hormonpreparat och andra tillväxsubstanter.

⁽¹²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29).

☐ Olaglig handel med nukleära och radioaktiva ämnen.

☐ Handel med stulna fordon.

☐ Våldtäkt.

☐ Mordbrand.

☐ Brott som omfattas av Internationella brottmålsdomstolens jurisdiktion.

☐ Kapning av flygplan eller fartyg.

☐ Sabotage.

Lägg i förekommande fall till ytterligare information som den verkställande myndigheten kan behöva för att bedöma möjligheten att åberopa vägransgrunder:

.....

BILAGA II

INTYG OM EN EUROPEISK BEVARANDEORDER FÖR BEVARANDE AV ELEKTRONISKA BEVIS

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 ⁽¹⁾ ska mottagaren av detta intyg om en europeisk bevarandeorder utan onödigt dröjsmål efter att ha mottagit intyget om en europeisk bevarandeorder bevara de uppgifter som begärs. Bevarandet ska upphöra efter 60 dagar, såvida inte den utfärdande myndigheten förlänger bevarandeperioden med ytterligare 30 dagar eller bekräftar att en efterföljande framställan om utlämnande har utfärdats. Om den utfärdande myndigheten inom dessa tidsperioder bekräftar att en efterföljande framställan om utlämnande har utfärdats ska mottagaren bevara uppgifterna under så lång tid som krävs för att lämna ut dessa när framställan om utlämnande mottas.

Mottagaren ska vidta de nödvändiga åtgärderna för att säkerställa konfidentialiteten, sekretessen och integriteten för intyget om en europeisk bevarandeorder och för de uppgifter som bevaras.

AVSNITT A: Utfärdande/godkännande myndighet

Utfärdande stat:

Utfärdande myndighet:

Godkännande myndighet (om tillämpligt):

ANM.: uppgifter om utfärdande och godkännande myndighet ska lämnas i slutet (avsnitten F och G)

Den utfärdande myndighetens ärendenummer:

Den godkännande myndighetens ärendenummer:

AVSNITT B: Mottagare:

Mottagare:

☐ Utsett verksamhetsställe

☐ Rättsligt ombud

☐ Detta intyg har utfärdats i en nödsituation till den angivna mottagaren eftersom det utsedda verksamhetsstället eller det rättsliga ombudet för en tjänsteleverantör inte reagerade på intyget om en europeisk bevarandeorder inom tidsfristerna eller inte har utsetts inom de tidsfrister som anges i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1544 ⁽²⁾

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 av den 12 juli 2023 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden (EUT L 191, 28.7.2023, s. 118).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1544 av den 12 juli 2023 om fastställande av harmoniserade regler för att utse utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för insamling av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden (EUT L 191, 28.7.2023, s. 181).

Adress:

Tfn/fax/e-post (om känd):

Kontaktperson (om känd):

Mottagarens ärendenummer (om känt):

Berörd tjänsteleverantör (om annan än mottagaren):

Eventuella andra relevanta uppgifter:

AVSNITT C: Information som möjliggör identifiering av de uppgifter som framställan om bevarande gäller (fyll i i den mån denna information är känd och där så krävs för att identifiera uppgifterna)

- ☐ IP-adress(er) och tidsstämplar (inkl. datum och tidszon):
- ☐ Tfn:
- ☐ E-postadress(er):
- ☐ IMEI-nummer (ett eller flera):
- ☐ MAC-adress(er):
- ☐ Användare av tjänsten eller andra unika identifierare såsom användarnamn, inloggnings-ID eller kontobeteckning(ar):
- ☐ Benämning(ar) på relevant(a) tjänst(er):
- ☐ Övrigt:
- Om tillämpligt, tidsintervallet för de uppgifter för vilka bevarande begärs:
- ☐ Ytterligare information vid behov:

AVSNITT D: Elektroniska bevis som ska bevaras

Detta intyg om en europeisk bevarandeorder gäller (kryssa i relevant(a) ruta/rutor):

a) ☐ abonnentuppgifter:

- ☐ namn, födelsedatum, postadress eller geografisk adress, kontaktuppgifter (e-postadress, telefonnummer) och annan relevant information om användarens/abbonnentens identitet
- ☐ dag och tidpunkt för den första registreringen, typ av registrering, kopia av kontrakt, kontroll av identitet vid tidpunkten för registrering, kopior av handlingar som abonnenten tillhandahållit

- ☐ typ av tjänst och dess varaktighet, inbegripet identifierare som används av eller tillhandahålls abonnenten vid tidpunkten för den första registreringen eller aktiveringen (t.ex. telefonnummer, SIM-kortnummer, MAC-adress) och tillhörande utrustning
 - ☐ profilinformation (t.ex. användarnamn, skärmmamn, profilbild)
 - ☐ uppgifter om validering av användningen av tjänster, såsom en alternativ e-postadress som anges av användaren/abbonnenten
 - ☐ betal- eller kreditkortsuppgifter (som tillhandahålls av användaren för faktureringsändamål) inklusive andra betalningsmedel
 - ☐ PUK-koder
 - ☐ övrigt:.....
- b) ☐ uppgifter som begärs med det enda syftet att identifiera användaren enligt definitionen i artikel 3.10 i förordning (EU) 2023/1543:
- ☐ IP-förbindelseuppgifter såsom IP-adresser/loggar/åtkomstnummer tillsammans med andra identifierare, såsom källportar och tidsstämplar eller motsvarande, användar-ID och det gränssnitt som används i samband med användningen av tjänsten och som är strängt nödvändiga för identifieringsändamål; precisera vid behov: ...
 - ☐ tidsintervallet för de uppgifter för vilka bevarande begärs (om annat än i avsnitt C):.....
 - ☐ övrigt:.....
- c) ☐ trafikuppgifter:
- i) för (mobil) telefoni:
 - ☐ utgående (A) och inkommande (B) identifierare (telefonnummer, IMSI, IMEI)
 - ☐ tidpunkt och varaktighet för förbindelsen eller förbindelserna
 - ☐ uppringsningsförsök
 - ☐ basstationens ID, inklusive geografisk information (X/Y-koordinater) vid tidpunkten för inledande och avslutande av förbindelsen
 - ☐ leverantör/teletjänst som används (t.ex. UMTS, GPRS)
 - ☐ övrigt:.....
 - ii) för internet:
 - ☐ ruttuppgifter (avsändar- och mottagar-IP-adress(er), portnummer, webbläsare, e-postrubrikinformation, meddelandeidentifiering)
 - ☐ basstationens ID, inklusive geografisk information (X/Y-koordinater) vid tidpunkten för inledande och avslutande av förbindelsen eller förbindelserna

☐ datavolymer☐ dag och tidpunkt för förbindelsen/förbindelserna☐ varaktighet för förbindelsen eller åtkomstsessionen/åtkomstsessionerna☐ övrigt:.....

iii) för värdtjänster:

☐ loggfiler☐ ärenden☐ övrigt:.....

iv) Övrigt

☐ inköphistoria☐ faktureringshistoria för förbetalt saldo☐ övrigt:.....d ☐ innehållsdata:☐ (webb)brevlådedump☐ minnesdump (användargenererade data)☐ siddump☐ meddelandelogg/backup☐ röstbrevlådedump☐ serverinnehåll☐ anordningsbackup☐ kontaktlista☐ övrigt:.....☐ Ytterligare information vid behov för att precisera eller begränsa omfattningen av de begärda uppgifterna:.....

AVSNITT E: Information om bakomliggande förhållanden

a) Detta intyg om en europeisk bevarandeorder gäller (kryssa i relevant(a) ruta/rutor):

- ☐ straffrättsliga förfaranden avseende ett eller flera brott,
- ☐ verkställighet av ett fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd i minst fyra månader till följd av straffrättsliga förfaranden som inte beslutats genom en dom där personen inte var personligen närvarande vid förhandlingen, i fall där den dömda personen undandragit sig lagföring.

b) Beskaffenhet och brottsrubricering för det eller de brott som intyget om en europeisk bevarandeorder utfärdas för samt tillämplig lagbestämmelse (?).....

AVSNITT F: Närmare uppgifter om den utfärdande myndigheten

Typ av utfärdande myndighet (kryssa i relevant(a) ruta/rutor):

- ☐ domare, domstol eller undersökningsdomare
- ☐ allmän åklagare
- ☐ annan behörig myndighet enligt den utfärdande statens rätt

Om godkännande krävs, fyll också i avsnitt G.

Observera att (kryssa i om tillämpligt):

- ☐ Detta intyg om en europeisk bevarandeorder utfärdades för abonnentuppgifter eller uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren i en vederbörligen motiverad nödsituation utan förhandsgodkännande, eftersom godkännandet inte skulle kunna ha erhållits i tid, eller båda. Den utfärdande myndigheten bekräftar att den skulle kunna utfärda en order i ett liknande inhemskt fall utan godkännande, och att efterhandsgodkännande kommer att begäras utan onödigt dröjsmål, inom 48 timmar (notera att mottagaren inte kommer att informeras).

Nödsituationen avser en situation där det råder ett överhängande hot mot en persons liv, fysiska integritet eller säkerhet eller ett överhängande hot mot en kritisk infrastruktur enligt definitionen i artikel 2 a i rådets direktiv 2008/114/EG ⁽⁴⁾, om en driftsstörning vid eller en förstörelse av sådan kritisk infrastruktur skulle leda till en omedelbar fara för en persons liv, fysiska integritet eller säkerhet, inbegripet genom allvarlig skada på tillhandahållandet av basförnödenheter till befolkningen eller på utövandet av statens kärnfunktioner.

Närmare uppgifter om den utfärdande myndigheten och/eller dess företrädare som intygar att innehållet i intyget om en europeisk bevarandeorder är riktigt och korrekt:

Myndighetens namn:

Myndighetsföreträdarens namn:

Befattning (titel/grad):

⁽³⁾ För verkställighet av ett fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd, ange det brott som straffet utdömts för.

⁽⁴⁾ Rådets direktiv 2008/114/EG av den 8 december 2008 om identifiering av, och klassificering som, europeisk kritisk infrastruktur (EUT L 345, 23.12.2008, s. 75).

Ärendenummer:

Adress:

Tfn: (landsnummer) (riktnummer)

Fax: (landsnummer) (riktnummer)

E-post:

Språkkunskaper:

Om annan än ovan, myndighet/kontaktpunkt (t.ex. centralmyndighet) som kan kontaktas för alla frågor som rör fullföljandet av intyget om en europeisk bevarandeorder:

Myndighetens namn/Namn:

Adress:

Tfn: (landsnummer) (riktnummer)

Fax: (landsnummer) (riktnummer)

E-post:

Den utfärdande myndighetens eller dess företrädarens underskrift, som intygar att innehållet i intyget om en europeisk bevarandeorder är riktigt och korrekt:

Datum:

Underskrift ⁽⁵⁾:

AVSNITT G: Uppgifter om den godkännande myndigheten (fyll i om tillämpligt)

Typ av godkännande myndighet:

☐ domare, domstol eller undersökningsdomare

☐ allmän åklagare

Närmare uppgifter om den godkännande myndigheten eller dess företrädare, eller både och, som intygar att innehållet i intyget om en europeisk bevarandeorder är riktigt och korrekt:

Myndighetens namn:

Myndighetsföreträdarens namn:

Befattning (titel/grad):

⁽⁵⁾ Om det decentraliserade it-systemet inte används, lägg också till en officiell stämpel, elektronisk stämpel eller likvärdig autentisering.

Ärendenummer:

Adress:

Tfn: (landsnummer) (riktnummer)

Fax: (landsnummer) (riktnummer)

E-post:

Språkkunskaper:

Datum:

Underskrift ⁽⁶⁾:

⁽⁶⁾ Om det decentraliserade it-systemet inte används, lägg också till en officiell stämpel, elektronisk stämpel eller likvärdig autentisering.

BILAGA III

INFORMATION OM OMÖJLIGHETEN ATT FULLFÖLJA ETT INTYG OM EN EUROPEISK UTLÄMNANDEORDER/ETT INTYG OM EN EUROPEISK UTLÄMNANDEORDER

Om mottagaren inte kan fullgöra sin skyldighet att bevara de uppgifter som begärs enligt ett intyg om en europeisk bevarandeorder eller lämna ut dem enligt ett intyg om en europeisk utlämnandeorder, inte kan iaktta den angivna tidsfristen eller inte tillhandahåller uppgifterna i deras helhet, ska detta formulär enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 ⁽¹⁾ fyllas i av mottagaren och utan onödigt dröjsmål skickas tillbaka till den utfärdande myndigheten samt, om en anmälan har skett till den verkställande myndigheten och i övriga tillämpliga fall, till den verkställande myndighet som avses i intyget om en europeisk utlämnandeorder.

Där så är möjligt ska mottagaren bevara de begärda uppgifterna även om ytterligare information behövs för att exakt identifiera dem, såvida inte informationen i intyget om en europeisk utlämnandeorder/intyget om en europeisk bevarandeorder är otillräcklig för detta syfte. Om det behövs klargöranden från den utfärdande myndigheten ska mottagaren utan onödigt dröjsmål begära sådana med hjälp av detta formulär.

AVSNITT A: Berörd order

Följande uppgifter gäller:

☐ ett intyg om en europeisk utlämnandeorder

☐ ett intyg om en europeisk bevarandeorder

AVSNITT B: Behörig(a) myndighet(er)

Utfärdande myndighet:

Den utfärdande myndighetens ärendenummer:

Om tillämpligt, den godkännande myndigheten:

Om tillämpligt, den godkännande myndighetens ärendenummer:

Datum för utfärdande av intyget om en europeisk utlämnandeorder/intyget om en europeisk bevarandeorder:

Datum för mottagande av intyget om en europeisk utlämnandeorder/intyget om en europeisk bevarandeorder:

Om tillämpligt, den verkställande myndigheten:

Om tillgängligt, den verkställande myndighetens ärendenummer:

AVSNITT C: Mottagare av intyget om en europeisk utlämnandeorder/intyget om en europeisk bevarandeorder:

Mottagare av intyget om en europeisk utlämnandeorder/intyget om en europeisk bevarandeorder:

Mottagarens ärendenummer:

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 av den 12 juli 2023 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden (EUT L 191, 28.7.2023, s. 118).

AVSNITT D: Skäl för uteblivet fullföljande

a) Intyget om en europeisk utlämnandeorder/intyget om en europeisk bevarandeorder kan inte fullföljas eller kan inte fullföljas inom den angivna tidsfristen av följande skäl:

- ☐ det är ofullständigt
- ☐ det innehåller uppenbara fel
- ☐ det innehåller inte tillräckliga uppgifter
- ☐ det gäller inte uppgifter som lagras av eller på uppdrag av tjänsteleverantören vid den tidpunkt då intyget om en europeisk utlämnandeorder/intyget om en europeisk bevarandeordermottas
- ☐ andra skäl som avser en faktisk omöjlighet till följd av omständigheter som inte beror på mottagaren eller tjänsteleverantören vid den tidpunkt då intyget om en europeisk utlämnandeorder/intyget om en europeisk bevarandeordermottas
- ☐ den europeiska utlämnandeordern/den europeiska bevarandeordern har inte utfärdats eller godkänts av en utfärdande myndighet enligt artikel 4 i förordning (EU) 2023/1543.
- ☐ den europeiska utlämnandeordern för att inhämta trafikuppgifter som inte begärs med det enda syftet att identifiera användaren enligt definitionen i artikel 3.10 i förordning (EU) 2023/1543, eller för att inhämta innehållsdata, har utfärdats för ett brott som inte omfattas av artikel 5.4 i förordning (EU) 2023/1543
- ☐ tjänsten omfattas inte av förordning (EU) 2023/1543
- ☐ de begärda uppgifterna skyddas av immunitet eller privilegier som beviljas enligt den verkställande statens rätt, eller de begärda uppgifterna omfattas av reglerna för fastställande eller begränsning av straffrättsligt ansvar som hänför sig till tryckfrihet eller yttrandefrihet i andra medier och som hindrar den europeiska utlämnandeordern/den europeiska bevarandeordern från att verkställas
- ☐ efterlevnad av den europeiska utlämnandeordern skulle strida mot ett tredjelandets tillämpliga lagstiftning. Fyll också i avsnitt E.

b) Redogör närmare för skälen till sådant uteblivet fullföljande som avses i led i, och ange och förklara vid behov eventuella andra skäl än de som anges i led i:

.....

SECTION E: Motstridiga skyldigheter som följer av ett tredjelandets rätt

I händelse av motstridiga skyldigheter som följer av ett tredjelandets rätt, vänligen lämna följande information:

— lagrubrik(er) i tredjelandet:

.....

— tillämplig(a) lagbestämmelse(r) och texten i relevanta bestämmelser:

.....

— vari den motstridiga skyldigheten består, inbegripet intressen som skyddas av tredjelandets rätt:

☐ enskildas grundläggande rättigheter (precisera):

.....

☐ grundläggande intressen för tredjelandet som rör nationell säkerhet och försvar (precisera):

.....

☐ övriga intressen (precisera):

-
- förklara varför lagen är tillämplig i detta fall:
-
- förklara varför en konflikt anses föreligga i detta fall:
-
- förklara kopplingen mellan tjänsteleverantören och tredjelandet i fråga:
-
- möjliga konsekvenser för mottagaren av att efterleva den europeiska utlämnandeordern, inklusive sanktioner som kan komma i fråga:
-
- Eventuell ytterligare relevant information:

AVSNITT F: Framställan om ytterligare information/förtydligande (fyll i, om tillämpligt)

Det behövs ytterligare information från den utfärdande myndigheten för att intyget om en europeisk utlämnandeorder/intyget om en europeisk bevarandeorder ska fullföljas:

.....

AVSNITT G: Bevarande av uppgifter

De begärda uppgifterna (kryssa i relevant ruta och fyll i):

- ☐ ska bevaras till dess att uppgifterna lämnas ut, eller till dess att den utfärdande myndigheten eller, om tillämpligt, den verkställande myndigheten meddelar att det inte längre är nödvändigt att bevara och lämna ut uppgifter eller till dess att den utfärdande myndigheten tillhandahåller nödvändig information som gör det möjligt att begränsa de uppgifter som ska bevaras/lämnas ut
- ☐ ska inte bevaras (detta bör ske endast i undantagsfall, t.ex. om tjänsteleverantören inte har uppgifterna vid den tidpunkt då framställan mottas eller inte kan identifiera de begärda uppgifterna i tillräcklig grad)

AVSNITT H: Kontaktuppgifter till tjänsteleverantörens utsedda verksamhetsställe/rättsliga ombud

Namn på tjänsteleverantörens utsedda verksamhetsställe/rättsliga ombud:

.....

Kontaktperson:

Befattning:

Adress:

Tfn: (landsnummer) (riktnummer)

Fax: (landsnummer) (riktnummer)

E-post:

Den bemyndigade personens namn:

Datum

Underskrift (?):

(?) Om det decentraliserade it-systemet inte används, lägg också till en officiell stämpel, elektronisk stämpel eller likvärdig autentisering.

BILAGA IV

KATEGORIER AV BROTT SOM AVSES I ARTIKEL 12.1 D

1. Deltagande i en kriminell organisation.
2. Terrorism.
3. Människohandel.
4. Sexuellt utnyttjande av barn samt barnpornografi.
5. Olaglig handel med narkotika och psykotropa ämnen.
6. Olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen.
7. Korruption.
8. Bedrägeri, inbegripet bedrägeri och andra brott som riktar sig mot unionens finansiella intressen enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 ⁽¹⁾.
9. Penningtvätt.
10. Penningförfalskning, inklusive förfalskning av euron.
11. It-brottslighet.
12. Miljöbrott, inklusive olaga handel med hotade djurarter och utrotningshotade växtarter och växtsorter.
13. Hjälp till olovlig inresa och olovlig vistelse.
14. Mord eller grov misshandel.
15. Olaglig handel med mänskliga organ och vävnader.
16. Människorov, olaga frihetsberövande eller tagande av gisslan.
17. Rasism och främlingsfientlighet.
18. Organiserad stöld eller väpnat rån.
19. Olaglig handel med kulturföremål, inklusive antikviteter och konstverk.
20. Svindleri.
21. Beskyddarverksamhet och utpressning.
22. Förfalskning och piratkopiering.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29).

23. Förfalskning av administrativa dokument och handel med sådana förfalskningar.
 24. Förfalskning av betalningsmedel.
 25. Olaglig handel med hormonsubstanser och andra tillväxsubstanser.
 26. Olaglig handel med nukleära och radioaktiva ämnen.
 27. Handel med stulna fordon.
 28. Våldtäkt.
 29. Mordbrand.
 30. Brott som omfattas av Internationella brottmålsdomstolens behörighet.
 31. Kapning av flygplan eller fartyg
 32. Sabotage.
-

BILAGA V

BEKRÄFTELSE PÅ UTFÄRDANDE AV EN FRAMSTÄLLAN OM UTLÄMNANDE TILL FÖLJD AV EN EUROPEISK BEVARANDEORDER

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 ⁽¹⁾ ska mottagaren av intyget om en europeisk bevarandeorder utan onödigt dröjsmål bevara de uppgifter som begärs. Bevarandet ska upphöra efter 60 dagar, såvida inte den utfärdande myndigheten förlänger bevarandeperioden med ytterligare 30 dagar eller bekräftar att en efterföljande framställan om utlämnande har utfärdats med hjälp av det formulär som anges i denna bilaga.

Efter en sådan bekräftelse ska mottagaren bevara uppgifterna under så lång tid som krävs för att lämna ut dessa när framställan om utlämnande mottas.

AVSNITT A: Utfärdande myndighet för intyget om en europeisk bevarandeorder

Utfärdande stat:

Utfärdande myndighet:

Om annan än den kontaktpunkt som anges i intyget om en europeisk bevarandeorder, den myndighet/kontaktpunkt (t.ex. centralmyndighet) som kan kontaktas för alla frågor som rör fullföljandet av intyget om en europeisk bevarandeorder:

Namn och kontaktuppgifter

AVSNITT B: Mottagare av intyget om en europeisk bevarandeorder:

Mottagare:

Adress:

Tfn/fax/e-post (om känd):

Kontaktperson (om känd):

Mottagarens ärendenummer (om känt)

Berörd tjänsteleverantör (om annan än mottagaren):

Eventuella andra relevanta uppgifter:

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 av den 12 juli 2023 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden (EUT L 191, 28.7.2023, s. 118).

AVSNITT C: Information om intyget om en europeisk bevarandeorder:

Uppgifterna bevaras i enlighet med intyget om en europeisk bevarandeorder som utfärdades den..... (ange datum för utfärdande av ordern) och som översändes den..... (ange datum för översändande av ordern) med ärendenummer (ange ärendenummer).

☐ Den förlängdes med 30 dagar av den utfärdande myndigheten..., ärendenummer.... den (kryssa i rutan och ange, om tillämpligt).

AVSNITT D: Bekräftelse

Detta bekräftar att följande utlämnandeorder har utfärdats (kryssa i lämplig ruta och fyll i vid behov):

☐ Intyg om en europeisk utlämnandeorder som utfärdats av (ange myndighet) den..... (ange datum för utfärdande av ordern) och som översändes den..... (ange datum för översändande av ordern) med ärendenummer (ange ärendenummer) till (ange den tjänsteleverantör/det utsedda verksamhetsställe/det rättsliga ombud/den behöriga myndighet som den översändes till och, om tillgängligt, det ärendenummer som mottagaren angett).

☐ En europeisk utredningsorder som utfärdats av (ange myndighet) den..... (ange datum för utfärdande av ordern) och som översändes den..... (ange datum för översändande av ordern) med ärendenummer (ange ärendenummer) till (ange den stat och behöriga myndighet som den översändes till och, om tillgängligt, det ärendenummer som de anmodade myndigheterna angett).

☐ Framställan om ömsesidig rättslig hjälp som utfärdats av (ange myndighet) den..... (ange datum för utfärdande av framställningen) och som översändes den..... (ange datum för översändande av framställningen) med ärendenummer (ange ärendenummer) till (den stat och behöriga myndighet som framställningen överlämnades till och, om tillgängligt, det ärendenummer som de anmodade myndigheterna uppgivit).

Underskrift av den utfärdande myndigheten och/eller dess företrädare:

Namn:

Datum:

Underskrift ⁽²⁾:

⁽²⁾ Om det decentraliserade it-systemet inte används, lägg också till en officiell stämpel, elektronisk stämpel eller likvärdig autentisering.

BILAGA VI

FÖRLÄNGNING AV BEVARANDET AV ELEKTRONISKA BEVIS

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 ⁽¹⁾ ska mottagaren av intyget om en europeisk bevarandeorder utan onödigt dröjsmål bevara de uppgifter som begärs. Bevarandet ska upphöra efter 60 dagar, såvida inte den utfärdande myndigheten bekräftar att en efterföljande utlämnandeorder har utfärdats. Inom 60 dagar får den utfärdande myndigheten förlänga bevarandeperioden med ytterligare 30 dagar om det är nödvändigt för att göra det möjligt att utfärda en efterföljande utlämnandeorder, med hjälp av det formulär som anges i denna bilaga.

AVSNITT A: Utfärdande myndighet för intyget om en europeisk bevarandeorder

Utfärdande stat:

Utfärdande myndighet:

Den utfärdande myndighetens ärendenummer:

Om annan än den kontaktpunkt som anges i intyget om en europeisk bevarandeorder, den myndighet/kontaktpunkt (t.ex. centralmyndighet) som kan kontaktas för alla frågor som rör fullföljandet av intyget om en europeisk bevarandeorder:

Namn och kontaktuppgifter:

AVSNITT B: Mottagare av intyget om en europeisk bevarandeorder:

Mottagare:

Adress:

Tfn/fax/e-post (om känd):

Kontaktperson (om känd):

Mottagarens ärendenummer (om känt)

Berörd tjänsteleverantör (om annan än mottagaren)

Eventuella andra relevanta uppgifter:

AVSNITT C: Information om tidigare intyg om en europeisk bevarandeorder:

Uppgifternas bevaras i enlighet med det intyg om en europeisk bevarandeorder som utfärdades den (ange datum för utfärdande av ordern) och som översändes den (ange datum för översändande av ordern) med ärendenummer (ange ärendenummer) till

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 av den 12 juli 2023 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden (EUT L 191, 28.7.2023, s. 118).

AVSNITT D: Förlängning av tidigare bevarandeorder

Skyldigheten att bevara uppgifter enligt det intyg om en europeisk bevarandeorder som anges i avsnitt C förlängs härmed med ytterligare 30 dagar.

Underskrift av den utfärdande myndigheten och/eller dess företrädare:

Namn:

Datum:

Underskrift (?):

(?) Om det decentraliserade it-systemet inte används, lägg också till en officiell stämpel, elektronisk stämpel eller likvärdig autentisering.

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2023/1544

av den 12 juli 2023

om fastställande av harmoniserade regler för att utse utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för insamling av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 53 och 62,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Nätverksbaserade tjänster kan tillhandahållas från vilken plats som helst och kräver inte fysisk infrastruktur, lokaler eller personal i det land där den aktuella tjänsten erbjuds, eller på den inre marknaden i sig. Detta innebär att det kan vara svårt att tillämpa och säkra efterlevnaden av skyldigheter som föreskrivs i nationell rätt och unionsrätt som är tillämplig på de berörda tjänsteleverantörerna, i synnerhet skyldigheten att efterleva ett föreläggande från eller ett beslut av en rättslig myndighet. Detta är fallet i synnerhet inom straffrätten, där det är svårt för medlemsstaternas myndigheter att delge, säkerställa efterlevnad av och verkställa sina beslut, särskilt när de aktuella tjänsterna tillhandahålls från en plats utanför deras territorium. Mot denna bakgrund har medlemsstaterna vidtagit en rad olikartade åtgärder för att kunna tillämpa och genomdriva sin lagstiftning på ett mer effektivt sätt. Detta omfattar åtgärder för att begära att tjänsteleverantörer inhämtar elektroniska bevis som är av betydelse för straffrättsliga förfaranden. I detta syfte har vissa medlemsstater antagit, eller överväger att anta, lagstiftning som föreskriver obligatorisk juridisk representation inom sitt eget territorium för ett antal tjänsteleverantörer som erbjuder tjänster på det territoriet. Sådana krav skapar hinder för det fria tillhandahållandet av tjänster på den inre marknaden.
- (2) Det finns en risk för att medlemsstaterna, i avsaknad av en enhetlig unionsansats, kommer att försöka åtgärda befintliga brister i samband med insamlingen av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden genom att införa olikartade nationella skyldigheter. Sådana olikartade nationella skyldigheter skulle skapa hinder för det fria tillhandahållandet av tjänster på den inre marknaden.
- (3) Avsaknaden av en enhetlig unionsansats leder till en osäkerhet om rättsläget som påverkar både tjänsteleverantörer och nationella myndigheter. Olikartade och eventuellt motstridiga skyldigheter är tillämpliga på tjänsteleverantörer som är etablerade eller erbjuder tjänster i olika medlemsstater, vilket leder till att sådana tjänsteleverantörer blir föremål för olika sanktioner vid överträdelser. Sådana skillnader i ramverket för straffrättsliga förfaranden kommer sannolikt att öka ytterligare på grund av den ökande betydelsen av kommunikationstjänster och informationssamhällestjänster i våra dagliga liv och i våra samhällen. Sådana skillnader utgör inte bara ett hinder för en väl fungerande inre marknad utan medför också problem för upprättandet av unionens område med frihet, säkerhet och rättvisa och för att det ska kunna fungera korrekt.
- (4) För att undvika skillnader i det rättsliga ramverket och för att säkerställa att företag som bedriver verksamhet på den inre marknaden har samma eller liknande skyldigheter har unionen antagit ett antal rättsakter inom närliggande områden såsom dataskydd, nämligen Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 ⁽³⁾ och

⁽¹⁾ EUT C 367, 10.10.2018, s. 88.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 13 juni 2023 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 27 juni 2023.

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG ⁽⁴⁾. För att höja skyddsnivån för de registrerade föreskrivs i förordning (EU) 2016/679 att personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden som inte är etablerade i unionen men som erbjuder varor eller tjänster till registrerade i unionen eller övervakar de registrerades beteende om detta utövas inom unionen, ska utse en rättslig företrädare i unionen, såvida inte behandlingen av uppgifterna är tillfällig, inte omfattar behandling i stor skala av särskilda kategorier av personuppgifter eller behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och överträdelse, och det är osannolikt att den leder till en risk för fysiska personers rättigheter och friheter, med beaktande av behandlingens art, sammanhang, omfattning och ändamål eller om den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet är en offentlig myndighet eller ett offentligt organ.

- (5) Genom att fastställa harmoniserade regler för att utse utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för vissa tjänsteleverantörer i unionen när det gäller mottagande, efterlevnad och verkställighet av beslut och förelägganden som utfärdats av behöriga myndigheter i medlemsstaterna, i syfte att samla in elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden, bör de befintliga hindren för det fria tillhandahållandet av tjänster undanröjas, och införandet av olikartade nationella ansatser i detta avseende i framtiden bör förhindras. Det bör därför skapas likvärdiga förutsättningar för tjänsteleverantörer. Beroende på om tjänsteleverantörerna är etablerade i unionen eller inte bör medlemsstaterna säkerställa att de utser ett utsett etableringsställe eller ett rättsligt ombud. Dessa harmoniserade regler för att utse utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud bör inte påverka tjänsteleverantörernas skyldigheter enligt annan unionslagstiftning. Dessutom bör en effektivare brottsbekämpning inom unionens område med frihet, säkerhet och rättvisa underlättas.
- (6) De utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud som föreskrivs i detta direktiv bör fungera som mottagare för beslut och förelägganden för insamling av elektroniska bevis på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 ⁽⁵⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU ⁽⁶⁾ och den konvention som upprättats av rådet i enlighet med artikel 34 i fördraget om Europeiska unionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater ⁽⁷⁾, även när dessa beslut och förelägganden översänds i form av ett intyg.

Användningen av det utsedda verksamhetsstället eller det rättsliga ombudet bör ske i enlighet med de förfaranden som anges i de instrument och lagar som är tillämpliga i det rättsliga förfarandet, även när instrumenten medger direkt överföring av förelägganden i gränsöverskridande situationer till tjänsteleverantörens utsedda verksamhetsställe eller rättsliga ombud eller grundas på samarbete mellan behöriga rättsliga myndigheter. De behöriga myndigheterna i den medlemsstat där det utsedda verksamhetsstället är etablerat eller där det rättsliga ombudet har sin hemvist bör agera i enlighet med den roll som fastställs för dem i respektive instrument där inblandning föreskrivs. Medlemsstaterna bör också kunna rikta beslut och förelägganden, i syfte att samla in elektroniska bevis på grundval av nationell rätt, till en fysisk eller juridisk person som agerar som rättsligt ombud eller som utsett verksamhetsställe åt en tjänsteleverantör på deras territorium.

- (7) Medlemsstaterna bör säkerställa att tjänsteleverantörer som erbjuder tjänster i unionen den 18 februari 2026 är skyldiga att utse minst ett utsett verksamhetsställe eller minst ett rättsligt ombud senast den 18 augusti 2026 och att tjänsteleverantörer som börjar erbjuda tjänster i unionen efter den dagen utser minst ett utsett verksamhetsställe eller minst ett rättsligt ombud inom sex månader efter den dag då de börjar erbjuda tjänster i unionen. Utan att det påverkar tillämpningen av dataskyddsgarantier kan ett sådant utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud delas mellan flera olika tjänsteleverantörer, i synnerhet tjänsteleverantörer som är små eller medelstora företag.
- (8) Skyldigheten att utse ett utsett verksamhetsställe eller ett rättsligt ombud bör gälla för tjänsteleverantörer som erbjuder tjänster i unionen, det vill säga i en eller flera medlemsstater. Situationer i vilka en tjänsteleverantör är etablerad på en medlemsstats territorium och erbjuder tjänster uteslutande på den medlemsstatens territorium bör inte omfattas av detta direktiv.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) (EGT L 201, 31.7.2002, s. 37).

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 av den 12 juli 2023 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff till följd av straffrättsliga förfaranden (se sidan 118 i detta nummer av EUT).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området (EUT L 130, 1.5.2014, s. 1).

⁽⁷⁾ Konvention, upprättad av rådet i enlighet med artikel 34 i Fördraget om Europeiska unionen, om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater (EGT C 197, 12.7.2000, s. 3) och dess protokoll (EGT C 326, 21.11.2001, s. 2).

- (9) I syfte att samla in elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden bör medlemsstaterna kunna fortsätta att rikta framställningar till tjänsteleverantörer som är etablerade på deras territorium för rent inhemska situationer i enlighet med unionsrätten och deras respektive nationella rätt. Även om det enligt den inhemska rätten finns möjligheter att rikta framställningar till tjänsteleverantörer på sitt eget territorium bör medlemsstaterna inte kringgå de principer som ligger till grund för detta direktiv eller förordning (EU) 2023/1543.
- (10) För att fastställa om en tjänsteleverantör erbjuder tjänster i unionen krävs en bedömning av huruvida tjänsteleverantören gör det möjligt för fysiska eller juridiska personer i en eller flera medlemsstater att använda dess tjänster. Enbart det faktum att ett onlinegränssnitt är tillgängligt i unionen, till exempel genom en tjänsteleverantörs eller en mellanhands webbplats eller en e-postadress eller andra kontaktuppgifter, bör dock inte i sig anses vara tillräckligt för att fastställa att en tjänsteleverantör erbjuder tjänster i unionen i den mening som avses i detta direktiv.
- (11) För att fastställa huruvida en tjänsteleverantör erbjuder tjänster i unionen krävs, utöver en bedömning av huruvida tjänsteleverantören gör det möjligt för fysiska eller juridiska personer i en eller flera medlemsstater att använda dess tjänster, att man fastställer huruvida det finns en betydande anknytning till unionen. En sådan betydande anknytning till unionen bör anses föreligga om tjänsteleverantören har ett verksamhetsställe i unionen. I avsaknad av ett sådant verksamhetsställe bör kriteriet för en betydande anknytning baseras på specifika faktiska kriterier, såsom att det finns ett betydande antal användare i en eller flera medlemsstater eller att verksamheten är inriktad på en eller flera medlemsstater. Huruvida verksamheten är inriktad på en eller flera medlemsstater bör fastställas på grundval av alla relevanta omständigheter, inbegripet faktorer som användningen av ett språk eller en valuta som allmänt används i den medlemsstaten, eller möjligheten att beställa varor eller tjänster.

Att verksamheten är inriktad på en medlemsstat skulle också kunna härledas från det faktum att det finns en app i den berörda nationella appbutiken, att lokal marknadsföring eller reklam görs på det språk som allmänt används i den medlemsstaten eller att kundkontakter, till exempel kundtjänst, sköts på det språk som allmänt används i den medlemsstaten. En betydande anknytning bör också anses föreligga när en tjänsteleverantör riktar sin verksamhet mot en eller flera medlemsstater enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012⁽⁸⁾. Däremot bör tillhandahållande av en tjänst enbart i syfte att efterleva det förbud mot diskriminering som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/302⁽⁹⁾ inte utan ytterligare skäl anses innebära att verksamheten är inriktad på ett visst territorium i unionen. Samma överväganden bör tillämpas för att fastställa huruvida en tjänsteleverantör erbjuder tjänster på en medlemsstats territorium.

- (12) Olika instrument som omfattas av avdelning V kapitel 4 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är tillämpliga på samarbetet mellan medlemsstaterna vid insamling av bevis i straffrättsliga förfaranden. Till följd av de variationer som föreligger inom unionens område med frihet, säkerhet och rättvisa finns det ett behov att säkerställa att detta direktiv inte underlättar uppkomsten av ytterligare skillnader eller hinder för tillhandahållandet av tjänster på den inre marknaden genom att se till att tjänsteleverantörer som erbjuder tjänster på medlemsstaternas territorium utser utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud i medlemsstater som inte deltar i de berörda rättsliga instrumenten. Därför bör minst ett utsett verksamhetsställe eller ett rättsligt ombud utses i en medlemsstat som deltar i unionens relevanta rättsliga instrument, för att undvika risken att det utseende som föreskrivs i detta direktiv blir mindre ändamålsenligt och för att utnyttja de synergier som det innebär att ha ett utsett verksamhetsställe eller ett rättsligt ombud för mottagande, efterlevnad och verkställighet av beslut och förelägganden som omfattas av detta direktiv, inbegripet enligt förordning (EU) 2023/1543, direktiv 2014/41/EU och den konvention som upprättats av rådet i enlighet med artikel 34 i fördraget om Europeiska unionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater. Att utse ett utsett verksamhetsställe eller ett rättsligt ombud, som också skulle kunna användas för att säkerställa efterlevnad av nationella rättsliga skyldigheter, skulle dessutom göra det möjligt att dra nytta av de synergier som uppkommer när man har en tydlig kontaktpunkt för att rikta framställningar till tjänsteleverantörer i syfte att samla in bevis i straffrättsliga förfaranden.

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 20.12.2012, s. 1).

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/302 av den 28 februari 2018 om åtgärder mot omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordningarna (EG) nr 2006/2004 och (EU) 2017/2394 samt direktiv 2009/22/EG (EUT L 60 I, 2.3.2018, s. 1).

- (13) Det bör stå tjänsteleverantörer fritt att välja i vilken medlemsstat de utser sitt utsedda verksamhetsställe eller, i förekommande fall, sitt rättsliga ombud, och medlemsstaterna bör inte kunna begränsa denna valfrihet, till exempel genom att införa en skyldighet att utse det utsedda verksamhetsstället eller det rättsliga ombudet på deras territorium. Detta direktiv bör dock också innehålla vissa begränsningar av tjänsteleverantörernas valfrihet, i synnerhet att det utsedda verksamhetsstället bör vara etablerat – eller, i förekommande fall, det rättsliga ombudet ha sin hemvist – i en medlemsstat där tjänsteleverantören tillhandahåller tjänster eller är etablerad, samt fastställa en skyldighet att utse ett utsett verksamhetsställe eller ett rättsligt ombud i en av de medlemsstater som deltar i ett rättsligt instrument som avses i detta direktiv. Enbart det faktum att ett rättsligt ombud har utsetts bör inte anses utgöra etablering av tjänsteleverantören.
- (14) De tjänsteleverantörer som är mest relevanta när det gäller insamling av bevis i straffrättsliga förfaranden är leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster och specifika leverantörer av informationssamhällets tjänster som underlättar interaktion mellan användare. Båda dessa grupper bör därför omfattas av detta direktiv. Elektroniska kommunikationstjänster definieras i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972⁽¹⁰⁾ och omfattar interpersonella kommunikationstjänster såsom VoIP, meddelandetjänster och e-posttjänster. Det här direktivet bör vara tillämpligt på andra leverantörer av informationssamhällets tjänster i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535⁽¹¹⁾ som inte kan betecknas som leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster men som erbjuder sina användare möjligheten att kommunicera med varandra eller erbjuder sina användare tjänster som kan användas för att lagra eller på annat sätt behandla uppgifter för deras räkning. Detta skulle vara i linje med de begrepp som används i Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet (ETS nr 185), utfärdad i Budapest den 23 november 2001, även kallad Budapestkonventionen. Uppgiftsbehandling bör förstås i teknisk mening, alltså som skapande eller manipulation av uppgifter, det vill säga teknisk bearbetning för att framställa eller ändra uppgifter med hjälp av datorernas bearbetningskapacitet.

De kategorier av tjänsteleverantörer som omfattas av det här direktivet bör till exempel inkludera marknadsplatser online som ger konsumenter och företag möjlighet att kommunicera med varandra och andra värdtjänster, även när tjänsten tillhandahålls via molntjänster, liksom plattformar för onlinespel. Om en leverantör av informationssamhällets tjänster inte ger sina användare möjlighet att kommunicera med varandra utan endast med tjänsteleverantören, eller inte ger en möjlighet att lagra eller på annat sätt behandla uppgifter, eller om lagringen av uppgifter inte är en avgörande komponent, det vill säga en väsentlig del, av den tjänst som tillhandahålls användarna, såsom juridiska tjänster, dataarkitekturtjänster och bokföringstjänster som tillhandahålls online på distans, bör den inte omfattas av definitionen av tjänsteleverantör i det här direktivet, även om de tjänster som tillhandahålls av den tjänsteleverantören är informationssamhällets tjänster i den mening som avses i direktiv (EU) 2015/1535.

- (15) Leverantörer av internetinfrastruktur tjänster som rör tilldelning av namn och nummer, såsom domännamnsregister och domännamnsregistratorer samt leverantörer av integritetstjänster och proxytjänster, eller regionala internetregister över IP-adresser, är särskilt relevanta när det gäller att identifiera aktörer bakom skadliga eller komprometterade webbplatser. De innehar uppgifter som skulle kunna göra det möjligt att identifiera en person eller enhet som ligger bakom en webbplats som används för brottslig verksamhet, eller offret för brottslig verksamhet.
- (16) Medlemsstaterna bör säkerställa att tjänsteleverantörer som är etablerade eller erbjuder tjänster på deras territorium ger sina utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud de befogenheter och resurser som krävs för att efterleva beslut och förelägganden som omfattas av detta direktiv och som mottas från en medlemsstat. Medlemsstaterna bör också kontrollera att de utsedda verksamhetsställena eller rättsliga ombuden med hemvist på deras territorium av tjänsteleverantörerna har fått de befogenheter och resurser som krävs för att efterleva beslut och förelägganden som omfattas av detta direktiv och som mottas från en medlemsstat och att de samarbetar med de behöriga myndigheterna vid mottagandet av dessa beslut och förelägganden, i enlighet med den tillämpliga rättsliga ramen. Avsaknad av sådana åtgärder eller brister i dem bör inte kunna anföras som skäl för att rättfärdiga bristande efterlevnad av beslut eller förelägganden som omfattas av detta direktiv.

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 av den 11 december 2018 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation (EUT L 321, 17.12.2018, s. 36).

⁽¹¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 17.9.2015, s. 1).

Dessutom bör tjänsteleverantörer inte kunna rättfärdiga sin bristande efterlevnad av skyldigheter som följer av den tillämpliga rättsliga ramen vid mottagande av beslut eller förelägganden som omfattas av detta direktiv med hänvisning till att interna rutiner saknas eller är ineffektiva, eftersom de är ansvariga för att tillhandahålla de befogenheter och resurser som krävs för att garantera efterlevnad av sådana beslut och förelägganden. Utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud bör inte heller kunna rättfärdiga sådan bristande efterlevnad genom att till exempel hävda att de inte har befogenhet att lämna uppgifter. I detta syfte bör medlemsstaterna säkerställa att både det utsedda verksamhetsstället eller det rättsliga ombudet och tjänsteleverantören kan hållas solidariskt ansvariga för bristande efterlevnad av de skyldigheter som följer av den tillämpliga rättsliga ramen vid mottagande av beslut och förelägganden som omfattas av detta direktiv, så att var och en av dem kan bli föremål för sanktioner för att någon av dem brutit i efterlevnad. I synnerhet bör det inte vara möjligt för tjänsteleverantören eller det utsedda verksamhetsstället, eller i förekommande fall det rättsliga ombudet, att använda avsaknaden av lämpliga interna rutiner mellan tjänsteleverantören och det utsedda verksamhetsstället eller det rättsliga ombudet som motivering för sin bristande efterlevnad av dessa skyldigheter. Solidariskt ansvar bör inte gälla för något som tjänsteleverantören eller det utsedda verksamhetsstället, eller i förekommande fall det rättsliga ombudet, har gjort eller försummat att göra som utgör ett brott i den medlemsstat som tillämpar sanktionerna.

- (17) Medlemsstaterna bör säkerställa att varje tjänsteleverantör som är etablerad eller erbjuder tjänster på deras territorium skriftligen underrättar centralmyndigheten, som utsetts i enlighet med detta direktiv, i den medlemsstat där dess utsedda verksamhetsställe är etablerat eller dess rättsliga ombud har sin hemvist om kontaktuppgifterna för det utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet och om eventuella ändringar av dessa. Under rättelsen bör också innehålla information om på vilka språk en framställan kan riktas till det utsedda verksamhetsstället eller det rättsliga ombudet, vilket bör innebära ett eller flera av de officiella språken som fastställs i nationell rätt i den medlemsstat där det utsedda verksamhetsstället är etablerat eller det rättsliga ombudet har sin hemvist, men kan också innebära andra officiella språk i unionen, såsom språket i den medlemsstat där de har sitt säte. Om en tjänsteleverantör utser flera utsedda verksamhetsställen eller flera rättsliga ombud i enlighet med detta direktiv bör medlemsstaterna säkerställa att en sådan tjänsteleverantör för varje utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud anger det exakta territoriella tillämpningsområdet för sitt utseende. Territoriet i samtliga medlemsstater som deltar i de instrument som omfattas av detta direktiv bör omfattas. Medlemsstaterna bör säkerställa att deras respektive behöriga myndigheter riktar alla sina beslut och förelägganden enligt detta direktiv till det utsedda verksamhetsställe eller det rättsliga ombud som tjänsteleverantören har angett. Medlemsstaterna bör säkerställa att den information som de underrättas om i enlighet med detta direktiv är allmänt tillgänglig på en särskild webbsida hos det europeiska straffrättsliga nätverket i syfte att underlätta samordningen mellan medlemsstaterna och användningen av de utsedda verksamhetsställena eller det rättsliga ombudet av myndigheter från en annan medlemsstat. Medlemsstaterna bör säkerställa att sådan information uppdateras regelbundet. Det bör också vara möjligt att ytterligare sprida informationen för att göra det lättare för behöriga myndigheter att få tillgång till denna information, till exempel via särskilda interna webbplatser eller forum och plattformar.
- (18) Medlemsstaterna bör fastställa regler om sanktioner för överträdelse av nationella bestämmelser som antagits enligt detta direktiv och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna bör vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna bör senast den dag som anges i detta direktiv anmäla dessa regler och åtgärder till kommissionen samt utan dröjsmål eventuella ändringar som berör dem. Medlemsstaterna bör också årligen informera kommissionen om tjänsteleverantörer som inte uppfyller kraven, relevanta verkställighetsåtgärder som vidtagits mot dem och påförda sanktioner. Sanktionerna bör under inga omständigheter leda till ett permanent eller tillfälligt förbud mot tillhandahållande av tjänster. Medlemsstaterna bör samordna sina åtgärder för tillsyn av efterlevnaden när en tjänsteleverantör erbjuder tjänster i flera medlemsstater. Centralmyndigheter bör samarbeta för att säkerställa ett enhetligt och proportionellt tillvägagångssätt. Kommissionen bör vid behov underlätta sådan samordning och bör under alla omständigheter hållas underrättad om överträdelser. Detta direktiv reglerar inte avtalsarrangemangen för överföring eller ändring av ekonomiska konsekvenser mellan tjänsteleverantörer, utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud av sanktioner som påförs dem.
- (19) Vid fastställandet av lämpliga sanktioner för tjänsteleverantörers överträdelser bör de behöriga myndigheterna beakta alla relevanta omständigheter, såsom tjänsteleverantörens ekonomiska kapacitet, överträdelsens art, allvarlighetsgrad och varaktighet, huruvida den begåtts uppsåtligt eller av oaktsamhet samt huruvida tjänsteleverantören har hållits ansvarig för liknande tidigare överträdelser. I detta sammanhang bör särskild uppmärksamhet ägnas åt mikroföretag.
- (20) Detta direktiv påverkar inte nationella myndigheters befogenheter i civilrättsliga eller administrativa förfaranden, inte heller där sådana förfaranden kan leda till sanktioner.

- (21) För att säkerställa en enhetlig tillämpning av detta direktiv bör ytterligare mekanismer för samordning mellan medlemsstaterna inrättas. För detta ändamål bör medlemsstaterna utse en eller flera centralmyndigheter som kan ge information och stöd till centralmyndigheter i andra medlemsstater i samband med tillämpningen av detta direktiv, i synnerhet när verkställighetsåtgärder enligt detta direktiv övervägs. Samordningsmekanismen bör säkerställa att berörda medlemsstater informeras om en medlemsstats avsikt att vidta en verkställighetsåtgärd. Dessutom bör medlemsstaterna säkerställa att centralmyndigheter kan förse varandra med all relevant information och stöd i en sådan situation och samarbeta med varandra där så är relevant. Samarbete mellan centralmyndigheter i samband med verkställighetsåtgärder kan innefatta samordning av en verkställighetsåtgärd mellan behöriga myndigheter i olika medlemsstater. Ett sådant samarbete bör syfta till att undvika positiva och negativa behörighetskonflikter. Vid samordning av verkställighetsåtgärder bör centralmyndigheterna vid behov även involvera kommissionen. Dessa myndigheters skyldighet att samarbeta bör inte påverka en enskild medlemsstats rätt att besluta om sanktioner mot tjänsteleverantörer som inte fullgör sina skyldigheter enligt detta direktiv. Att centralmyndigheter utses och information om dem offentliggörs skulle underlätta tjänsteleverantörernas anmälan av att de har utsett sitt utsedda verksamhetsställe eller rättsliga ombud och lämnande av kontaktuppgifter för detta till den medlemsstat där deras utsedda verksamhetsställe är etablerat eller deras rättsliga ombud har sin hemvist. I detta syfte bör medlemsstaterna underrätta kommissionen om sin eller sina utsedda centralmyndigheter, och kommissionen bör översända en förteckning över utsedda centralmyndigheter till medlemsstaterna och göra den tillgänglig för allmänheten.
- (22) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att undanröja hinder för det fria tillhandahållandet av tjänster inom ramen för insamling av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av dessa tjänsters gränslösa karaktär, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (23) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 42.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 ⁽¹²⁾ och avgav ett yttrande den 6 november 2019 ⁽¹³⁾.
- (24) Kommissionen bör göra en utvärdering av detta direktiv, vilken bör grunda sig på de fem kriterierna effektivitet, ändamålsenlighet, relevans, enhetlighet och EU-mervärde, och den utvärderingen bör ligga till grund för konsekvensbedömningar av möjliga framtida åtgärder. Utvärderingen bör ha slutförts senast den 18 augusti 2029, för att möjliggöra insamling av tillräckliga uppgifter om dess praktiska genomförande. Information bör samlas in regelbundet för att utgöra underlag för utvärderingen av detta direktiv.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Innehåll och tillämpningsområde

1. I detta direktiv fastställs regler för att utse utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för vissa tjänsteleverantörer som erbjuder tjänster i unionen, för mottagande, efterlevnad och verkställighet av beslut och förelägganden som utfärdas av behöriga myndigheter i medlemsstaterna i syfte att samla in elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden.
2. Detta direktiv är tillämpligt på beslut och förelägganden för insamling av elektroniska bevis på grundval av förordning (EU) 2023/1543, direktiv 2014/41/EU och den konvention som upprättats av rådet i enlighet med artikel 34 i fördraget om Europeiska unionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater. Detta direktiv är även tillämpligt på beslut och förelägganden för insamling av elektroniska bevis på grundval av nationell rätt som en medlemsstat riktar till en fysisk eller juridisk person som agerar som rättsligt ombud eller som utsett verksamhetsställe åt en tjänsteleverantör på den medlemsstats territorium.

⁽¹²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

⁽¹³⁾ EUT C 32, 31.1.2020, s. 11.

3. Detta direktiv påverkar inte de nationella myndigheternas befogenheter att i enlighet med unionsrätten och nationell rätt rikta framställningar direkt till tjänsteleverantörer som är etablerade på deras territorium i syfte att samla in elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden.

4. Medlemsstaterna får inte ålägga tjänsteleverantörer ytterligare skyldigheter utöver dem som följer av detta direktiv, i synnerhet i fråga om att utse utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud, för de ändamål som anges i punkt 1.

5. Detta direktiv är tillämpligt på tjänsteleverantörer enligt definitionen i artikel 2.1 som erbjuder sina tjänster i unionen. Det är inte tillämpligt på tjänsteleverantörer som är etablerade på en enda medlemsstats territorium och som erbjuder tjänster uteslutande på den medlemsstats territorium.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *tjänsteleverantör*: en fysisk eller juridisk person som tillhandahåller en eller flera av följande kategorier av tjänster, med undantag för finansiella tjänster som avses i artikel 2.2 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG ⁽¹⁴⁾:

a) Elektroniska kommunikationstjänster enligt definitionen i artikel 2.4 i direktiv (EU) 2018/1972.

b) Tjänster för internetdomännamn och IP-numrering, såsom tjänster för tilldelning av IP-adresser, tjänster för domännamnsregister, tjänster för domännamnsregistratorer och domännamnsrelaterade integritets- och proxytjänster.

c) Andra av informationssamhällets tjänster enligt artikel 1.1 b i direktiv (EU) 2015/1535 som

i) gör det möjligt för användarna att kommunicera med varandra, eller

ii) gör det möjligt att lagra eller på annat sätt behandla uppgifter på uppdrag av de användare till vilka tjänsten tillhandahålls, förutsatt att datalagringen är en avgörande komponent i den tjänst som tillhandahålls användaren.

2. erbjudande av tjänster på en medlemsstats territorium:

a) att göra det möjligt för fysiska eller juridiska personer i en medlemsstat att använda de tjänster som förtecknas i punkt 1, och

b) att ha en betydande anknytning, baserad på specifika faktiska kriterier, till den medlemsstat som avses i led a; en sådan betydande anknytning ska anses föreligga om tjänsteleverantören har ett verksamhetsställe i den medlemsstaten eller, i avsaknad av ett sådant verksamhetsställe, om det finns ett betydande antal användare i den medlemsstaten eller om verksamheten är inriktad på den medlemsstaten.

3. erbjuda tjänster i unionen:

a) att göra det möjligt för fysiska eller juridiska personer i en medlemsstat att använda de tjänster som förtecknas i punkt 1, och

b) att ha en betydande anknytning, baserad på specifika faktiska kriterier, till den medlemsstat som avses i led a; en sådan betydande anknytning ska anses föreligga om tjänsteleverantören har ett verksamhetsställe i en medlemsstat eller, i avsaknad av ett sådant verksamhetsställe, om det finns ett betydande antal användare i en eller flera medlemsstater eller om verksamheten är inriktad på en eller flera medlemsstater.

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (EUT L 376, 27.12.2006, s. 36).

4. *verksamhetsställe*: en enhet som de facto utövar ekonomisk verksamhet under en obegränsad tid genom en stabil infrastruktur varifrån tillhandahållandet av tjänster genomförs eller verksamheten förvaltas.
5. *utsett verksamhetsställe*: ett verksamhetsställe med ställning som juridisk person vilket skriftligen utsetts av en tjänsteleverantör som är etablerad i en medlemsstat, och vilket deltar i ett rättsligt instrument som avses i artikel 1.2, för de ändamål som avses i artiklarna 1.1 och 3.1.
6. *rättsligt ombud*: en fysisk eller juridisk person som skriftligen utsetts av en tjänsteleverantör som inte är etablerad i en medlemsstat, och som deltar i ett rättsligt instrument som avses i artikel 1.2, för de ändamål som avses i artiklarna 1.1 och 3.1.

Artikel 3

Utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tjänsteleverantörer som erbjuder tjänster i unionen utser minst en mottagare för mottagande, efterlevnad och verkställighet av beslut och förelägganden som omfattas av det tillämpningsområde som fastställs i artikel 1.2 (*beslut och förelägganden som omfattas av det tillämpningsområde som fastställs i artikel 1.2*) som utfärdats av medlemsstaternas behöriga myndigheter för insamling av bevis i straffrättsliga förfaranden, enligt följande:
 - a) För tjänsteleverantörer som är etablerade i unionen och som är juridiska personer ska de medlemsstater där tjänsteleverantörerna är etablerade säkerställa att dessa tjänsteleverantörer utser det eller de utsedda verksamhetsställen som ansvarar för den verksamhet som beskrivs i inledningen till denna punkt.
 - b) För tjänsteleverantörer som inte är etablerade i unionen och som är juridiska personer ska medlemsstaterna säkerställa att sådana tjänsteleverantörer som erbjuder tjänster på deras territorium utser det eller de rättsliga ombud som ansvarar för den verksamhet som beskrivs i inledningen till denna punkt i de medlemsstater som deltar i de instrument som avses i artikel 1.2.
 - c) För tjänsteleverantörer som är etablerade i medlemsstater som inte deltar i de instrument som avses i artikel 1.2 ska medlemsstaterna säkerställa att de tjänsteleverantörer som erbjuder tjänster på deras territorium utser det eller de rättsliga ombud som ansvarar för den verksamhet som beskrivs i inledningen till denna punkt i de medlemsstater som deltar i sådana instrument.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de mottagare som avses i punkt 1
 - a) är etablerade eller har sin hemvist i en medlemsstat där tjänsteleverantörerna erbjuder sina tjänster, och
 - b) kan bli föremål för verkställighetsförfaranden.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att beslut och förelägganden som omfattas av det tillämpningsområde som fastställs i artikel 1.2 riktas till det utsedda verksamhetsställe eller rättsliga ombud som utsetts för det ändamålet i enlighet med punkt 1 i den här artikeln.
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att tjänsteleverantörer som är etablerade eller erbjuder tjänster på deras territorium ger sina utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud de befogenheter och resurser som krävs för att efterleva beslut och förelägganden som omfattas av det tillämpningsområde som fastställs i artikel 1.2 och som mottas från en medlemsstat. Medlemsstaterna ska också kontrollera att de utsedda verksamhetsställen som är etablerade på eller rättsliga ombud som har sin hemvist på deras territorium av tjänsteleverantörerna har fått de befogenheter och resurser som krävs för att efterleva dessa beslut och förelägganden som mottas från en medlemsstat och att de samarbetar med de behöriga myndigheterna vid mottagandet av dessa beslut och förelägganden, i enlighet med den tillämpliga rättsliga ramen.
5. Medlemsstaterna ska säkerställa att både det utsedda verksamhetsstället eller det rättsliga ombudet och tjänsteleverantören kan hållas solidariskt ansvariga för bristande efterlevnad av de skyldigheter som följer av den tillämpliga rättsliga ramen vid mottagande av beslut och förelägganden som omfattas av det tillämpningsområde som fastställs i artikel 1.2, så att var och en av dem kan bli föremål för sanktioner för att någon av dem brustit i efterlevnad. Medlemsstaterna ska i synnerhet säkerställa att det inte är möjligt för tjänsteleverantören eller det utsedda

verksamhetsstället, eller i förekommande fall det rättsliga ombudet, att använda avsaknaden av lämpliga interna rutiner mellan tjänsteleverantören och det utsedda verksamhetsstället eller det rättsliga ombudet för att rättfärdiga sin bristande efterlevnad av dessa skyldigheter. Solidariskt ansvar ska inte gälla för något som antingen tjänsteleverantören eller det utsedda verksamhetsstället, eller det rättsliga ombudet i förekommande fall, har gjort eller försummat att göra och som utgör ett brott i den medlemsstat som påför sanktionerna.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att tjänsteleverantörer som erbjuder tjänster i unionen den 18 februari 2026 är skyldiga att utse utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud senast den 18 augusti 2026 och att tjänsteleverantörer som börjar erbjuda tjänster i unionen efter den 18 februari 2026 är skyldiga att utse utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud inom sex månader efter den dag då de börjar erbjuda tjänster i unionen.

Artikel 4

Underrättelser och språk

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje tjänsteleverantör som är etablerad eller erbjuder tjänster på deras territorium skriftligen underrättar den centralmyndighet som utsetts i enlighet med artikel 6 i den medlemsstat där dess utsedda verksamhetsställe är etablerat eller där dess rättsliga ombud har sin hemvist om kontaktuppgifterna för det verksamhetsstället eller rättsliga ombudet och om eventuella ändringar av dessa.

2. I den underrättelse som avses i punkt 1 ska det anges på vilket eller vilka av unionens officiella språk, i enlighet med rådets förordning nr 1⁽¹⁵⁾, som framställningar kan riktas till det rättsliga ombudet eller utsedda verksamhetsstället. Dessa språk ska inbegripa ett eller flera av de officiella språk som fastställs i nationell rätt i den medlemsstat där det utsedda verksamhetsstället är etablerat eller det rättsliga ombudet har sin hemvist.

3. Om en tjänsteleverantör utser flera utsedda verksamhetsställen eller flera rättsliga ombud i enlighet med artikel 3.1 ska medlemsstaterna säkerställa att en sådan tjänsteleverantör i den underrättelse som avses i punkt 1 i den här artikeln anger det exakta territoriella tillämpningsområdet för utseendet av dessa utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud. I underrättelsen ska det anges på vilket eller vilka av de officiella språken i unionen eller medlemsstaterna som framställningar kan riktas till vart och ett av de utsedda verksamhetsställena eller de rättsliga ombuden.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att den information som de underrättas om i enlighet med denna artikel offentliggörs på en särskild webbsida hos det europeiska straffrättsliga nätverket. Medlemsstaterna ska säkerställa att denna information uppdateras regelbundet. Informationen får spridas vidare i syfte att underlätta de behöriga myndigheternas åtkomst till den.

Artikel 5

Sanktioner

Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelse av nationella bestämmelser som antagits enligt artiklarna 3 och 4 och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska till kommissionen anmäla dessa regler och åtgärder senast den 18 februari 2026 samt utan dröjsmål eventuella ändringar som berör dem. Medlemsstaterna ska också årligen informera kommissionen om tjänsteleverantörer som inte uppfyller kraven, relevanta verkställighetsåtgärder som vidtagits mot dem och påförda sanktioner.

Artikel 6

Centralmyndigheter

1. Medlemsstaterna ska i enlighet med sina rättssystem utse en eller flera centralmyndigheter för att säkerställa att detta direktiv tillämpas på ett enhetligt och proportionellt sätt.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om den eller de centralmyndigheter som de utser enligt punkt 1. Kommissionen ska översända en förteckning över utsedda centralmyndigheter till medlemsstaterna och göra den tillgänglig för allmänheten.

⁽¹⁵⁾ Rådets förordning nr 1 om vilka språk som skall användas i Europeiska ekonomiska gemenskapen (EGT 17, 6.10.1958, s. 385).

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras centralmyndigheter samordnar och samarbetar med varandra och vid behov med kommissionen, och att centralmyndigheterna förser varandra med lämplig information och lämpligt stöd i syfte att tillämpa detta direktiv på ett enhetligt och proportionellt sätt. Sådan samordning, sådant samarbete och sådant tillhandahållande av information och stöd ska i synnerhet omfatta verkställighetsåtgärder.

Artikel 7

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den 18 februari 2026 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast underrätta kommissionen om texten till dessa bestämmelser.
2. När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.
3. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 8

Utvärdering

Senast den 18 augusti 2029 ska kommissionen göra en utvärdering av detta direktiv. Kommissionen ska översända utvärderingsrapporten till Europaparlamentet och rådet. Utvärderingen ska genomföras i enlighet med kommissionens riktlinjer om bättre lagstiftning. Medlemsstaterna ska förse kommissionen med de uppgifter som är nödvändiga för att utarbeta denna rapport.

Artikel 9

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 10

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i Strasbourg den 12 juli 2023.

På Europaparlamentets vägnar

R. METSOLA

Ordförande

På rådets vägnar

P. NAVARRO RÍOS

Ordförande

Sammanfattning av betänkandet Effektivare gränsöverskridande inhämtning av elektroniska bevis (SOU 2024:85)

Uppdraget

Vi har haft i uppdrag att se över regleringen om gränsöverskridande åtkomst till elektroniska bevis med anledning av nya internationella instrument, vilka är

- förordning (EU) 2023/1543 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden (EU-förordningen),
- direktiv (EU) 2023/1544 om fastställande av harmoniserade regler för att utse utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för insamling av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden (EU-direktivet), och
- det andra tilläggsprotokollet till Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet (Budapestkonventionen).

Vi har också haft i uppdrag att se över regleringen om gränsöverskridande hantering av förelägganden om bevarande av uppgifter.

Syftet med uppdraget är att säkerställa att svenska brottsbekämpande myndigheter på ett effektivt och rättssäkert sätt kan använda de gränsöverskridande verktyg som ovan nämnda instrument erbjuder. Därutöver innebär uppdraget att även brottsbekämpande myndigheter inom EU på ett effektivt och rättssäkert sätt kan få tillgång till elektroniska bevis som kan finnas tillgängliga hos svenska aktörer.

EU-förordningen och EU-direktivet

EU-förordningen syftar till att effektivisera gränsöverskridande inhämtning av elektronisk bevisning. EU-förordningen innebär att en behörig myndighet i en medlemsstat kan vända sig till en tjänsteleverantör som är etablerad eller representerad i en annan medlemsstat, med ett beslut om att elektroniska bevis ska bevaras (bevarandeorder) eller lämnas ut (utlämnandeorder). Det spelar ingen roll i vilket land de elektroniska uppgifterna finns lagrade. Med elektroniska bevis avses abonnentuppgifter, trafikuppgifter och innehållsdata. EU-förordningen omfattar enbart lagrade uppgifter och innebär ingen skyldighet att lagra uppgifter.

Om en order inte följs, kan den utfärdande myndigheten begära verkställighet av ordern av behörig verkställande myndighet i den stat i vilken tjänsteleverantören finns representerad. Efterlevs inte ordern trots detta kan det bli aktuellt att besluta om sanktionsavgifter.

EU-direktivet innehåller bestämmelser om att vissa tjänsteleverantörer är skyldiga att utse utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud inom unionen. Det är de utsedda verksamhetsställena eller de rättsliga ombuden

som ska ta emot europeiska bevarande- och utlämnandeorder för tjänsteleverantörernas räkning samt ansvara för att de fullföljs.

Förordningen överlämnar vissa frågor till medlemsstaterna att reglera i nationell rätt. Enligt EU-förordningen är medlemsstaterna också skyldiga att utse en eller flera behöriga myndigheter som bland annat ska ha befogenhet att utfärda, sända och verkställa europeiska bevarande- och utlämnandeorder. Vi föreslår att sådana bestämmelser samlas i en kompletterande lag; lagen om inhämtande av elektronisk bevisning inom Europeiska unionen. I samma lag ska de bestämmelser som genomför EU-direktivet införas.

Behovet av kompletteringar av nationella bestämmelser om bevisinhämtning

Vi gör bedömningen att det inte behövs några kompletterande bestämmelser i svensk lag angående EU-förordningens bestämmelser om vilka tjänsteleverantörer som omfattas av förordningen. Något behov finns inte heller att ändra i bestämmelserna om lagrings- och anpassningsskyldigheten i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation.

Den rättsliga grunden för utlämnande eller bevarande av elektronisk bevisning följer direkt av EU-förordningen. Tjänsteleverantörer samt utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud ska vidare följa de skyldigheter som åvilar dem enligt de bestämmelser som följer direkt av EU-förordningen, utan att det behövs några kompletterande bestämmelser i svensk lag.

Det behövs vidare inte några kompletterande nationella bestämmelser för att det ska vara möjligt för svensk behörig myndighet att utfärda en europeisk utlämnandeorder förabonntuppgifter eller andra användaruppgifter i fråga om de tjänsteleverantörer som omfattas av EU-förordningen. Detsamma gäller inhämtande av trafikuppgifter och innehållsdata enligt EU-förordningen.

De svenska bestämmelserna om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation kommer i allt väsentligt kunna tillämpas i samband med utfärdande av en europeisk utlämnandeorder avseende trafikuppgifter och innehållsdata. En viss diskrepans med brottskatalogerna i 27 kap. 18 a, 18 b, 19 a och 19 b §§ rättegångsbalken finns dock, men vi anser inte att katalogerna bör utvidgas till att omfatta ytterligare brott som har ett maximistraff om fängelse i minst tre år, men som inte har ett minimistraff som anges i nämnda bestämmelser. En höjning av maximistraffen bör inte heller ske för de brott för vilka hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation kan användas, men som inte har ett maximistraff om fängelse i minst tre år.

Några ändringar behövs inte i lagen (2024:326) om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder för att det ska vara möjligt att utfärda en europeisk utlämnandeorder beträffande trafikuppgifter för att lokalisera en person som är dömd till fängelse, sluten ungdomsvård eller rättspsykiatrisk vård med särskild utskrivningsprövning. Nämnda lag bör inte heller utvidgas till att även avse hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation för att möjliggöra

en europeisk utlämnandeorder avseende innehållsdata. Det krävs inte några ändringar eller kompletteringar av svensk rätt för att en europeisk bevarandeorder ska kunna utfärdas vid misstanke om brott. Däremot föreslår vi att det med stöd av lagen ska kunna beslutas om ett föreläggande om att bevara lagrade uppgifter för att lokalisera en person som är dömd till fängelse, sluten ungdomsvård eller rättspsykiatrisk vård med särskild utskrivningsprövning, vilket får till följd att det även kommer att vara möjligt att utfärda en europeisk bevarandeorder för detta syfte.

Utfärdande och verkställande myndigheter och dess uppgifter

Vi föreslår att åklagare ska vara behöriga att utfärda en europeisk utlämnandeorder respektive europeisk bevarandeorder i Sverige.

Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brott eller brottslig verksamhet ska enligt vårt förslag också vara behöriga att besluta om utfärdande av en europeisk utlämnandeorder avseende inhämtning av abonnentuppgifter och andra användaruppgifter samt om en europeisk bevarandeorder. En sådan order ska dock godkännas av åklagare.

Det krävs enligt artikel 4.2 b i EU-förordningen att domstol godkänner en europeisk utlämnandeorder för inhämtning av trafikuppgifter respektive innehållsdata innan den sänds över till mottagaren. Vi föreslår att vid ett sådant godkännande ska i tillämpliga delar gälla vad som är föreskrivet i rättegångsbalken. Vidare föreslår vi att bestämmelserna i 27 kap. 22–24, 31–33 samt 35 §§ rättegångsbalken också ska gälla vid ett sådant förfarande.

Åklagarmyndigheten ska vara behörig verkställande myndighet enligt EU-förordningen.

Vi föreslår att Stockholms tingsrätt ska vara behörig domstol enligt artikel 17 i EU-förordningen att pröva en fråga om lagkonflikt. Reglerna i rättegångsbalken om domstols handläggning och överklagande av domstols beslut ska enligt förslaget vara tillämpliga vid handläggningen.

Det finns enligt vår mening inte några skäl att utse en centralmyndighet för den administrativa hanteringen av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder.

Genomförande av EU-direktivet

Vi föreslår att en tjänsteleverantör som är etablerad i Sverige ska utse ett verksamhetsställe i Sverige för mottagande, efterlevnad och verkställighet av beslut och förelägganden som omfattas av EU-förordningen och övriga rättsakter som omfattas av tillämpningsområdet i artikel 1.2 i EU-direktivet. Denna skyldighet ska inte gälla om tjänsteleverantören har utsett ett verksamhetsställe i en annan medlemsstat där tjänsteleverantören också erbjuder tjänster eller om tjänsteleverantören endast är etablerad i Sverige och enbart erbjuder tjänster inom Sveriges territorium.

En tjänsteleverantör som inte är etablerad i någon av unionens medlemsstater, men som erbjuder tjänster i Sverige, ska utse ett rättsligt ombud som har sin hemvist i Sverige för mottagande, efterlevnad och verkställighet av beslut och förelägganden som omfattas av EU-förordningen. Denna skyldighet gäller inte om tjänsteleverantören har

utsett ett rättsligt ombud som har sin hemvist i någon annan medlemsstat där denne erbjuder tjänster.

Skyldigheten att utse ett verksamhetsställe eller rättsligt ombud ska följa av den kompletterande lagen. Av lagen ska det också följa att tjänsteleverantören ska ge det verksamhetsställe eller rättsliga ombud som har utsetts av leverantören de befogenheter och resurser som krävs för att besvara beslut och förelägganden som omfattas av EU-förordningen och övriga rättsakter som omfattas av tillämpningsområdet anges i artikel 1.2 i EU-direktivet.

Vi föreslår att Post- och telestyrelsen utses till centralmyndighet.

Centralmyndigheten ska utöva tillsyn över att tjänsteleverantörerna utser verksamhetsställen eller rättsliga ombud och att de ges tillräckliga resurser och befogenheter. För detta ändamål ska centralmyndigheten ha rätt att få ta del av handlingar och upplysningar samt ha tillträdesrätt till utrymmen och för dessa ändamål kunna begära biträde från Kronofogdemyndigheten för att kontrollera efterlevnaden av de bestämmelser som genomför artikel 3 i EU-direktivet. Ett föreläggande att lämna ut handlingar och upplysningar ska kunna förenas med vite.

Sanktioner

Sanktionsavgifter ska enligt EU-förordningen följa vid överträdelser av vissa av dess bestämmelser. Sanktioner ska också aktualiseras vid överträdelser av EU-direktivets bestämmelser. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Det är både tjänsteleverantörerna och deras utsedda verksamhetsställen eller rättsliga ombud som kan bli föremål för sanktioner.

Det är den verkställande myndigheten, dvs. Åklagarmyndigheten enligt vårt förslag, som ska besluta om sanktionsavgifter vid överträdelser av bestämmelser i EU-förordningen, av ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige som åsidosätter någon av sina skyldigheter enligt artiklarna 10, 11 och 13.4 i EU-förordningen. Tjänsteleverantören ska svara solidariskt för betalningen av avgiften tillsammans med det i Sverige utsedda verksamhetsstället eller rättsliga ombudet.

Centralmyndigheten ska kunna besluta om vitesföreläggande respektive sanktionsavgifter vid överträdelser av de bestämmelser som genomför EU-direktivet gentemot en tjänsteleverantör. Sanktionsavgifter vid överträdelser av EU-förordningen respektive de nationella bestämmelser som genomför EU-direktivet ska bestämmas till lägst 10 000 kronor och högst till två procent av tjänsteleverantörens totala globala årsomsättning föregående räkenskapsår.

Vid bedömningen av om någon sanktionsavgift ska tas ut och när storleken på avgiften ska bestämmas, ska enligt förslaget särskild hänsyn tas till om överträdelsen varit uppsåtlig eller berott på oaktsamhet, den skada, fara eller kränkning som överträdelsen inneburit samt till överträdelsens karaktär, svårhetsgrad och varaktighet, om den tjänsteleverantör som har begått överträdelsen tidigare begått en liknande överträdelse samt den berörda tjänsteleverantörens finansiella ställning.

Sanktionsavgiften får sättas ned helt eller delvis om överträdelsen är ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut avgift.

Lagen om inhämtande av elektronisk bevisning inom Europeiska unionen föreslås träda i kraft den 18 augusti 2026. Mellan den 18 februari 2026 och den 18 augusti 2026 ska enligt vårt förslag en tillfällig lag gälla som reglerar tjänsteleverantörernas skyldighet att utse verksamhetsställen eller rättsliga ombud. Övriga bestämmelser föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. De föreslagna lagändringarna kräver enligt vår bedömning inte några särskilda övergångsbestämmelser.

Betänkandets lagförslag

Förslag till tillfällig lag (2026:000) om utseende av verksamhetsställen eller rättsliga ombud

Häri genom föreskrivs följande.

1 § Denna lag genomför vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1544 av den 12 juli 2023 om fastställande av harmoniserade regler för att utse utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för insamling av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden, i denna lag kallat EU-direktivet.

Lagen innehåller tillfälliga bestämmelser om en skyldighet för tjänsteleverantörer att utse ett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i enlighet med EU-direktivet.

2 § I lagen avses med tjänsteleverantör en juridisk person som tillhandahåller en tjänst i enlighet med artikel 2.1 i EU-direktivet.

3 § En tjänsteleverantör som är etablerad i Sverige ska utse ett verksamhetsställe i Sverige eller i en annan medlemsstat för mottagande, efterlevnad och verkställighet av beslut och förelägganden som omfattas av det tillämpningsområde som fastställs i artikel 1.2 i EU-direktivet.

Om tjänsteleverantören utser ett verksamhetsställe i en annan medlemsstat är tjänsteleverantören inte skyldig att utse ett verksamhetsställe i Sverige under förutsättning att verksamhetsstället är etablerat i en medlemsstat där tjänsteleverantören erbjuder sina tjänster och att den staten tillämpar en av de rättsakter som anges i artikel 1.2.

Skyldigheten att utse ett verksamhetsställe gäller inte om tjänsteleverantören endast är etablerad i Sverige och enbart erbjuder tjänster inom Sveriges territorium.

4 § En tjänsteleverantör som inte är etablerad i någon medlemsstat, men som erbjuder tjänster i Sverige, ska utse ett rättsligt ombud med hemvist i Sverige för mottagande, efterlevnad och verkställighet av beslut och förelägganden som omfattas av det tillämpningsområde som fastställs i artikel 1.2 i EU-direktivet.

Första stycket gäller inte om tjänsteleverantören har utsett ett rättsligt ombud med hemvist i en annan medlemsstat i vilken tjänsteleverantören erbjuder sina tjänster och att den staten tillämpar en av de rättsakter som anges i artikel 1.2.

Denna lag träder i kraft den 18 februari 2026 och gäller till den 18 augusti 2026.

Förslag till lag (2026:000) om inhämtande av elektronisk bevisning inom Europeiska unionen

Bilaga 4

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1543 av den 12 juli 2023 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden, i denna lag kallad EU-förordningen.

Denna lag genomför också Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1544 av den 12 juli 2023 om fastställande av harmoniserade regler för att utse utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för insamling av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden, i denna lag kallat EU-direktivet.

2 § Termer och uttryck i bestämmelser i denna lag som kompletterar EU-förordningen har samma betydelse som i EU-förordningen.

2 kap. Bestämmelser som kompletterar EU-förordningen

Utfärdande i Sverige av en europeisk utlämnandeorder eller bevarandeorder

1 § Åklagare är behörig enligt EU-förordningen att utfärda en europeisk utlämnandeorder och en europeisk bevarandeorder.

Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket, eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brott eller brottslig verksamhet är behörig enligt EU-förordningen att utfärda en europeisk utlämnandeorder för att inhämta abonnentuppgifter och uppgifter som begärts med det enda syftet att identifiera användaren samt en europeisk bevarandeorder.

En order som har utfärdats enligt andra stycket ska godkännas av åklagare.

2 § För domstolens handläggning av ett godkännande av en europeisk utlämnandeorder för inhämtning av trafikuppgifter eller innehållsdata enligt artikel 4.2 b i EU-förordningen gäller det som föreskrivs i rättegångsbalken vid rättens lämnande av tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation. Vid utfärdande av en sådan order ska även 27 kap. 22, 23–24, 31–33 och 35 §§ rättegångsbalken tillämpas.

3 § Bestämmelserna i 9 kap. 29 a § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation ska tillämpas i de fall en motsvarande tjänsteleverantör i en annan medlemsstat lämnar ut elektronisk bevisning till en myndighet som med stöd av 1 § har utfärdat en europeisk utlämnandeorder.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om ersättningen och schablonberäkningen.

Verkställighet i Sverige av en europeisk utlämnandeorder eller bevarandeorder

4 § Åklagarmyndigheten är verkställande myndighet enligt EU-förordningen.

5 § Ett beslut av åklagare att en europeisk utlämnandeorder ska vägras enligt artikel 12.1 i EU-förordningen eller att verkställighet av en europeisk utlämnande- eller bevarandeorder inte ska ske enligt artikel 16 i EU-förordningen ska innehålla skälen för beslutet.

6 § Ett intyg om en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder ska vara skrivet på svenska eller engelska eller åtföljas av en översättning till något av dessa språk.

Förfarandet enligt artikel 17 i EU-förordningen

7 § Stockholms tingsrätt är behörig domstol enligt artikel 17 i EU-förordningen.

8 § Vid rättens handläggning av ett ärende enligt artikel 17 i EU-förordningen tillämpas reglerna om domstols handläggning i brottmål, om inte annat sägs i denna lag.

Handläggningen ska ske skriftligen. Sammanträde ska hållas endast om mottagaren av ordern begär det, om det inte är uppenbart att den europeiska utlämnandeordern ska upphävas.

Domstolen ska avgöra ett ärende inom 30 dagar efter det att den myndighet som har utfärdat den europeiska utlämnandeordern har begärt domstolens prövning. Endast om det finns särskilda skäl får denna tidsfrist överskridas.

3 kap. Bestämmelser som genomför EU-direktivet

Centralmyndighet

1 § Den myndighet regeringen bestämmer är centralmyndighet enligt EU-direktivet.

Skyldighet att utse verksamhetsställe eller rättsligt ombud

2 § En tjänsteleverantör som är etablerad i Sverige ska utse ett verksamhetsställe i Sverige eller i en annan medlemsstat för mottagande, efterlevnad och verkställighet av beslut och förelägganden som omfattas av det tillämpningsområde som fastställs i artikel 1.2 i EU-direktivet.

Om tjänsteleverantören utser ett verksamhetsställe i en annan medlemsstat är tjänsteleverantören inte skyldig att utse ett verksamhetsställe i Sverige under förutsättning att verksamhetsstället är etablerat i en medlemsstat där tjänsteleverantören erbjuder sina tjänster och att den staten tillämpar en av de rättsakter som anges i artikel 1.2.

Skyldigheten att utse ett verksamhetsställe gäller inte om tjänsteleverantören endast är etablerad i Sverige och enbart erbjuder tjänster inom Sveriges territorium. Bilaga 4

3 § En tjänsteleverantör som inte är etablerad i någon medlemsstat, men som erbjuder tjänster i Sverige ska utse ett rättsligt ombud med hemvist i Sverige för mottagande, efterlevnad och verkställighet av beslut och förelägganden som omfattas av det tillämpningsområde som fastställs i artikel 1.2 i EU-direktivet.

Första stycket gäller inte om tjänsteleverantören har utsett ett rättsligt ombud med hemvist i en annan medlemsstat i vilken tjänsteleverantören erbjuder sina tjänster och att den staten tillämpar en av de rättsakter som anges i artikel 1.2.

4 § De verksamhetsställena och rättsliga ombud som har utsetts i Sverige ska ta emot sådana beslut och förelägganden som omfattas av det tillämpningsområde som fastställs i artikel 1.2 i EU-direktivet.

5 § En tjänsteleverantör som utser ett verksamhetsställe enligt 2 § ska ge verksamhetsstället de befogenheter och resurser som krävs för att svara på sådana beslut och förelägganden som omfattas av det tillämpningsområde som fastställs i artikel 1.2 i EU-direktivet.

Ett verksamhetsställe, som inte har utsetts enligt 2 §, eller ett rättsligt ombud i Sverige ska ha de befogenheter och resurser som krävs för att svara på sådana beslut och förelägganden som omfattas av det tillämpningsområde som fastställs i artikel 1.2 i EU-direktivet.

Tillsyn

6 § Centralmyndigheten ska ha tillsyn över att 2–5 §§ och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

7 § Centralmyndigheten har rätt att för tillsynen få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen, dock inte bostäder, där verksamhet som omfattas av denna lag bedrivs.

8 § Centralmyndigheten får förelägga den som bedriver verksamhet som omfattas av denna lag att tillhandahålla myndigheten de upplysningar eller handlingar som behövs för tillsynen.

Ett föreläggande enligt första stycket får förenas med vite.

9 § Centralmyndighetens beslut som avser åtgärder som krävs för tillsynen enligt denna lag får verkställas av Kronofogdemyndigheten. Då gäller bestämmelserna i utskökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande.

10 § Centralmyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för att 2–5 §§ eller de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska följas.

Ett föreläggande enligt första stycket får förenas med vite.

4 kap. Gemensamma bestämmelser om sanktionsavgifter

1 § Åklagarmyndigheten ska besluta att ta ut en sanktionsavgift av ett utsett verksamhetsställe eller rättsligt ombud i Sverige som åsidosätter någon av sina skyldigheter enligt artikel 10, 11 eller 13.4 i EU-förordningen, i den ursprungliga lydelsen.

Åklagarmyndigheten får besluta att den tjänsteleverantör som har utsett det verksamhetsställe eller rättsliga ombudet som ska betala en sanktionsavgift enligt första stycket ska ha ett solidariskt betalningsansvar för avgiften.

2 § Centralmyndigheten ska besluta att ta ut en sanktionsavgift av den tjänsteleverantör som åsidosätter någon av sina skyldigheter enligt 3 kap. 2–5 §§.

3 § Sanktionsavgiften enligt 1 och 2 §§ ska bestämmas till lägst 10 000 kronor och högst till ett sådant högre belopp som följer av artikel 15.1 i EU-förordningen, i den ursprungliga lydelsen.

4 § När sanktionsavgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till

1. om överträdelsen varit uppsåtlig eller berott på oaktsamhet,
2. den skada, fara eller kränkning som överträdelsen inneburit,
3. överträdelsens karaktär, svårhetsgrad och varaktighet,
4. om den tjänsteleverantör som har begått överträdelsen tidigare begått en överträdelse, och
5. den berörda tjänsteleverantörens finansiella ställning.

5 § Sanktionsavgiften får sättas ned helt eller delvis om överträdelsen är ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut en avgift.

6 § En sanktionsavgift får inte beslutas enligt 2 § om överträdelsen omfattas av ett föreläggande om vite och överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet.

En sanktionsavgift får inte beslutas enligt 1 § om överträdelsen omfattas av ett beslut om sanktionsavgift enligt 2 §.

7 § En sanktionsavgift får beslutas endast om den som avgiften ska tas ut av har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen ägde rum.

Ett beslut om sanktionsavgift ska delges.

8 § En sanktionsavgift ska betalas till Åklagarmyndigheten eller Centralmyndigheten inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om sanktionsavgiften inte betalas i tid, ska myndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

9 § En sanktionsavgift faller bort till den del beslutet om avgiften inte har verkställts inom fem år från det att beslutet fick laga kraft. Bilaga 4

10 § Beslut om sanktionsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 18 augusti 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2024:326) om
hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa
frihetsberövande påföljder

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2024:326) om hemliga tvångsmedel
i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder

*dels att 1 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 4 a §, av följande lydelse.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag innehåller bestämmelser om användning av hemliga tvångsmedel för att lokalisera personer i syfte att möjliggöra verkställighet av frihetsberövande påföljder.

1 §
Denna lag innehåller bestämmelser om *bevarande av vissa lagrade uppgifter i elektronisk form* och om användning av hemliga tvångsmedel för att lokalisera personer i syfte att möjliggöra verkställighet av frihetsberövande påföljder.

4 a §

Den som i elektronisk form innehar en viss lagrad uppgift som skäligen kan antas ha betydelse för att lokalisera en person för verkställighet av en frihetsberövande påföljd och som kan inhämtas med stöd av 3 § eller 9 kap. 33 § första stycket 1 lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation får föreläggas att bevara uppgiften.

För ett föreläggande enligt första stycket tillämpas 27 kap. 16 § andra och tredje styckena och 16 a § rättegångsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

Efter remiss har yttrande över betänkandet lämnats av Brottsoffermyndigheten, Diskrimineringsombudsmannen, Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Förvaltningsrätten i Jönköping, Förvaltningsrätten i Umeå, Göteborgs universitet (juridiska institutionen), Helsingborgs tingsrätt, Hi3G Access AB, Hovrätten för Västra Sverige, Institutet för mänskliga rättigheter, Integritetsskyddsmyndigheten, ISOC-SE, Justitiekanslern, Kammarrätten i Stockholm, Kommerskollegium, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Linköpings tingsrätt, Luleå tingsrätt, Lunds universitet (juridiska fakulteten), Netnod AB, Polismyndigheten, Post- och telestyrelsen, Riksdagens ombudsmän (JO), Skatteverket, Stiftelsen för Internetinfrastruktur, Stockholms tingsrätt, Svea hovrätt, Svenska Journalistförbundet (SJF), Sveriges advokatsamfund, Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, Säkerhetspolisen, Tidningsutgivarna, Tullverket, Uppsala universitet (juridiska fakulteten), Utgivarna och Åklagarmyndigheten.

Apple Aktiebolag, Amnesty international, Bahnhof AB, Centrum för rättvisa, Civil Rights Defenders, Facebook Sweden AB, Föreningen för Digitala fri- och rättigheter, Google Sweden AB, Microsoft AB, Rättighetsalliansen, Svenska stadsnätetsföreningen, TechSverige, Tele2 Sverige AB, Telenor Sverige AB, Telia Sverige AB och Transparency International Sverige har avstått från att yttra sig eller inte inkommit med något yttrande.